

II

(Atti mhux leġislattivi)

REGOLAMENTI

REGOLAMENT TAL-KUMMISSJONI (UE) 2017/1485

tat-2 ta' Awwissu 2017

li jistabbilixxi linja gwida dwar it-thaddim tas-sistema ta' trażmissjoni tal-elettriku

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-KUMMISSJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidrat it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

Wara li kkunsidrat ir-Regolament (KE) Nru 714/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks għall-bdil bejn il-fruntieri fl-elettriku u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 1228/2003 ⁽¹⁾, u b'mod partikulari l-Artikolu 18(3)(d) u l-Artikolu 18(5) tiegħu,

Billi:

- (1) Suq intern tal-enerġija li jiffunzjona b'mod shih u li jkun kompletament interkonness huwa kruċjali biex tinzamm is-sigurtà tal-provvista tal-enerġija, biex tiżdied il-kompetittività u biex jiġi żgurat li l-konsumaturi kollha jkunu jistgħu jixtru l-enerġija bi prezzijiet affordabbli.
- (2) Ir-Regolament (KE) Nru 714/2009 jistabbilixxi regoli mhux diskriminatorji li jirregolaw l-aċċess għan-network għal skambji transfruntieri fl-elettriku bil-għan li jiġi żgurat il-funzjonament xieraq tas-suq intern tal-elettriku.
- (3) Għandhom jiġu stabbiliti regoli armonizzati dwar it-thaddim tas-sistema għall-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni ("TSOs"), għall-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni ("DSOs") u għall-utenti sinifikanti tal-grilja ("SGUs") sabiex ikun hemm qafas legali ċar għat-thaddim tas-sistema, sabiex jiġi ffaċilitat il-kummerċ madwar l-Unjoni fl-elettriku, sabiex tiġi żgurata s-sigurtà tas-sistema, sabiex jiġu żgurati d-disponibilità u l-iskambju tad-dejta u tal-informazzjoni meħtieġa bejn it-TSOs u bejn it-TSOs u l-partijiet ikkonċernati l-oħrajn kollha, sabiex tiġi ffaċilitata l-integrazzjoni ta' sorsi tal-enerġija rinnovabbli, sabiex in-network ikun jista' jintuza b' mod iktar effiċjenti u sabiex tiżdied il-kompetizzjoni għall-benefiċċju tal-konsumaturi.
- (4) Sabiex tiġi żgurata s-sigurtà operazzjonali tas-sistema ta' trażmissjoni interkonnessa, huwa tassew importanti li jiġi ddefinit sett komuni ta' rekwiżiti minimi għat-thaddim tas-sistema madwar l-Unjoni, għall-kooperazzjoni transfruntiera bejn it-TSOs u għall-użu tal-karatteristiċi rilevanti tad-DSOs u tal-SGUs konnessi.
- (5) It-TSOs kollha għandhom jikkonformaw mar-rekwiżiti minimi komuni dwar il-proċeduri meħtieġa sabiex jithejja t-thaddim f'hin reali, sabiex jiġu żviluppati mudelli tal-grilja individwali u jiġu pprovduti mudelli tal-grilja komuni, sabiex jiġi ffaċilitat l-użu effiċjenti u koordinat tal-azzjonijiet ta' rimedju li huma meħtieġa għat-thaddim f'hin reali sabiex jinżammu s-sigurtà operazzjonali, il-kwalità u l-istabbiltà tas-sistema ta' trażmissjoni interkonnessa, u sabiex jiġi appoġġat il-funzjonament effiċjenti tas-suq intern Ewropew tal-enerġija u tiġi ffaċilitata l-integrazzjoni ta' sorsi tal-enerġija rinnovabbli ("RES").
- (6) Filwaqt li bħalissa hemm għadd ta' inizjattivi volontarji ta' kooperazzjoni reġjonali fl-operazzjonijiet tas-sistema promossi mit-TSOs, hemm bżonn ta' koordinazzjoni formali bejn it-TSOs għat-thaddim tas-sistema ta'

⁽¹⁾ ĠUL 211, 14.8.2009, p. 15.

trażmissjoni tal-Unjoni sabiex tiġi indirizzata t-trasformazzjoni tas-suq tal-enerġija tal-Unjoni. Ir-regoli għat-thaddim tas-sistema previsti f'dan ir-Regolament jehtieġu qafas istituzzjonali għal iktar koordinazzjoni bejn it-TSOs, inkluża l-partecipazzjoni obbligatorja tat-TSOs fil-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà ("RSCs"). Ir-rekwiżiti komuni għall-istabbiliment tal-RSCs u għall-kompiti tagħhom stabbiliti f'dan ir-Regolament jikkostitwixxu l-ewwel pass favur koordinazzjoni u integrazzjoni reġjonali ikbar tat-thaddim tas-sistema u għandhom jiffacilitaw il-kisba tal-għanijiet tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 u jiżguraw standards oghla tas-sigurtà tal-provvista fl-Unjoni.

- (7) Dan ir-Regolament għandu jstabbilixxi qafas għall-kooperazzjoni obbligatorja tat-TSOs permezz tal-hatra tal-RSCs. L-RSCs għandhom johorġu rakkomandazzjonijiet għat-TSOs tar-reġjun bil-kapaċità kalkulata li għalih ikunu nħatru. It-TSOs għandhom jiddeciedu b'mod individwali jekk isegwix ir-rakkomandazzjonijiet tal-RSCs jew le. It-TSOs għandhom jibqgħu responsabbli biex iżommu s-sigurtà operazzjonali taż-żona ta' kontroll tagħhom.
- (8) Ir-regoli dwar it-taħriġ u ċ-ċertifikazzjoni operazzjonali huma meħtieġa sabiex jiġi żgurat li l-impjegati tal-operatur tas-sistema u persunal operazzjonali iehor ikollhom il-hiliet meħtieġa u jkunu mharrġin sew u li l-impjegati tal-operatur tas-sistema fit-thaddim f'hin reali jkunu ċertifikati sabiex ihaddmu s-sistema ta' trażmissjoni b'mod sigur fis-sitwazzjonijiet operazzjonali kollha. Ir-regoli dwar it-taħriġ u ċ-ċertifikazzjoni jsaħhu u jifformalizzaw l-aħjar Prattiki eżistenti fost it-TSOs u jiżguraw li jiġu applikati l-istandards minimi mit-TSOs kollha fl-Unjoni.
- (9) Ir-rekwiżiti ta' ttestjar u monitoraġġ operazzjonali għandhom l-għan li jiżguraw il-funzjonament kif suppost tal-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni, tas-sistema ta' distribuzzjoni u tat-tagħmir tal-utenti tal-grilja. L-ippjanar għat-testijiet operazzjonali u l-koordinazzjoni tagħhom huma meħtieġa sabiex jitnaqqas kemm jista' jkun it-tfixkil fl-istabbiltà, fit-thaddim u fl-effiċjenza ekonomika tas-sistema interkonnessa.
- (10) Peress li l-indisponibilità pplanata thalli impatt fuq l-istabbiltà tal-grilja anki barra ż-żona ta' kontroll ta' TSO, kull TSO għandu, fl-ambitu tal-ippjanar operazzjonali, jissorvelja l-fattibilità tal-indisponibilità pplanata għal kull perjodu taż-żmien u, fejn ikun hemm bżonn, jikkordina l-indisponibilità mat-TSOs, mad-DSOs u mal-SGUs u bejniethom meta din l-indisponibilità jkollha impatt fuq il-flussi transfruntiera u b'hekk taffettwa s-sigurtà operazzjonali tas-sistemi ta' trażmissjoni.
- (11) Il-proċessi operazzjonali u tal-iskedar meħtieġa sabiex jiġu anticipati d-diffikultajiet tas-sigurtà operazzjonali f'hin reali u jiġu żviluppati l-miżuri ta' rimedju rilevanti jinvolvu skambju adegwat tad-dejta li jsir fil-hin. Għaldaqstant, it-tali skambju ma għandux jixxekkel minn xi ostaklu bejn l-atturi differenti involuti.
- (12) Wiehed mill-iktar proċessi kritiċi sabiex tiġi żgurata sigurtà operazzjonali b'livell għoli ta' affidabilità u ta' kwalità huwa l-kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija ("LFC"). LFC effettiv huwa possibbli biss jekk ikun hemm obbligu li jġieghel lit-TSOs u lid-DSOs tal-konnessjoni mar-riservi jikkooperaw ma' xulxin għat-thaddim tas-sistemi ta' trażmissjoni interkonnessi bhala entità wahda u lill-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija tal-fornituri u lill-facilitajiet tad-domanda tal-fornituri jissodisfaw ir-rekwiżiti tekniċi minimi rilevanti.
- (13) Id-dispożizzjonijiet dwar l-LFC u r-riservi għandhom l-għan li jstabbilixxu rekwiżiti ċari, ogġettivi u armonizzati għat-TSOs, għad-DSOs tal-konnessjoni mar-riservi, għall-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija tal-fornituri u għall-facilitajiet tad-domanda tal-fornituri sabiex dawn jiżguraw is-sigurtà tas-sistema u jikkontribwixxu għan-nondiskriminazzjoni, għall-kompetizzjoni effettiva u għall-funzjonament effiċjenti tas-suq intern tal-enerġija. Id-dispożizzjonijiet dwar l-LFC u r-riservi jipprovdu l-qafas tekniċu meħtieġ għall-iżvilupp tas-swieq tal-ibbilanċjar transfruntiera.
- (14) Sabiex tiġi żgurata l-kwalità tal-frekwenza tas-sistema komuni, huwa tassew importanti li jiġi ddefinit sett komuni ta' rekwiżiti minimi u prinċipji li japplikaw għal-LFCs u għar-riservi madwar l-Unjoni bhala bażi għall-kooperazzjoni transfruntiera bejn it-TSOs kif ukoll, fejn ikun rilevanti, għall-użu tal-karatteristiċi tas-sistemi tal-ġenerazzjoni, tal-konsum u tad-distribuzzjoni konnessi. Għal dak il-għan, dan ir-Regolament jindirizza l-istruttura u r-regoli operazzjonali tal-LFCs, il-kriterji u l-miri tal-kwalità, id-dimensjonar tar-riservi, l-iskambju tar-riservi, il-kondiviżjoni u d-distribuzzjoni u l-monitoraġġ marbutin mal-LFC.
- (15) Iż-żoni sinkroniċi ma jiqfux mal-fruntieri tal-Unjoni u jistgħu jinkludu t-territorju ta' pajjiżi terzi. L-Unjoni, l-Istati Membri u t-TSOs għandhom jimmiraw li jkun hemm thaddim sigur tas-sistema fiż-żoni sinkroniċi kollha tal-Unjoni. Huma għandhom jappoġġaw lil pajjiżi terzi sabiex dawn japplikaw regoli simili għal dawk li jinsabu f'dan ir-Regolament. In-Netzwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku (l-ENTSO għall-Elettriku) għandu jiffacilita l-kooperazzjoni bejn it-TSOs tal-Unjoni u t-TSOs ta' pajjiżi terzi b'rabta mat-thaddim sigur tas-sistema.

- (16) B'konformità mal-Artikolu 8 tar-Regolament (KE) Nru 713/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾, l-Aġenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija ("l-Aġenzija") għandha tiegħu deċiżjoni hi jekk l-awtoritajiet regolatorji kompetenti ma jkunux jistgħu jaqblu bejniethom fuq il-patti u l-kundizzjonijiet komuni jew fuq il-metodoloġiji.
- (17) Dan ir-Regolament għe żviluppat f'kooperazzjoni mill-qrib mal-Aġenzija, man-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku u mal-partijiet interessati, sabiex jiġu adottati regoli effettivi, ibbilanċjati u proporzjonati b'mod trasparenti u partecipattiv. Skont l-Artikolu 18(3) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009, il-Kummissjoni se tikkonsulta lill-Aġenzija, lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku u lill-partijiet interessati rilevanti l-oħrajn qabel ma tipproponi li ssir xi emenda f'dan ir-Regolament.
- (18) Il-miżuri previsti f'dan ir-Regolament huma skont l-opinjoni tal-Kumitat imsemmi fl-Artikolu 23(1) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009,

ADOTTAT DAN IR-REGOLAMENT:

PARTI I

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 1

Suġġett

Għall-finijiet tas-salvagwardja tas-sigurtà operazzjonali, tal-kwalità tal-frekwenza u tal-użu effiċjenti tas-sistema u tar-riżorsi interkonnessi, dan ir-Regolament jistabbilixxi linji gwida ddettaljati dwar l-affarijiet li ġejjin:

- ir-reqwiziti u l-prinċipji marbutin mas-sigurtà operazzjonali;
- ir-regoli u r-responsabbiltajiet għall-koordinazzjoni u għall-iskambju tad-dejta bejn it-TSOs, bejn it-TSOs u d-DSOs, u bejn it-TSOs jew id-DSOs u l-SGUs, fl-ippjanar operazzjonali u fit-thaddim kważi f'hin reali;
- ir-regoli għat-taħriġ u għaċ-ċertifikazzjoni tal-impjegati tal-operaturi tas-sistema;
- ir-reqwiziti dwar il-koordinazzjoni tal-indisponibilità;
- ir-reqwiziti għall-iskedar bejn iż-żoni ta' kontroll tat-TSOs; u
- ir-regoli li għandhom l-għan li jstabbilixxu qafas tal-Unjoni għall-kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija u għar-riservi.

Artikolu 2

Kamp ta' applikazzjoni

- Ir-regoli u r-reqwiziti stabbiliti f'dan ir-Regolament għandhom japplikaw għall-SGUs li ġejjin:
 - għall-moduli eżistenti u godda tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li huma kklassifikati bhala moduli tat-tip B, Ċ u D skont il-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 5 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/631 ⁽²⁾ jew li se jiġu kklassifikati bhala tali skont dawn il-kriterji;
 - għall-faċilitajiet eżistenti u godda tad-domanda konnessi mat-trażmissjoni;
 - għas-sistemi ta' distribuzzjoni eżistenti u godda magħluqin konnessi mat-trażmissjoni;
 - għall-faċilitajiet eżistenti u godda tad-domanda, għas-sistemi ta' distribuzzjoni magħluqin u għal partijiet terzi jekk dawn jipprovdu rispons tad-domanda direttament lit-TSO skont il-kriterji mogħtija fl-Artikolu 27 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1388 ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Ir-Regolament (KE) Nru 713/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 li jstabbilixxi Aġenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija (GU L 211, 14.8.2009, p. 1).

⁽²⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/631 tal-14 ta' April 2016 li jstabbilixxi kodiċi tan-netwerk dwar reqwiziti għall-konnessjoni tal-ġeneraturi mal-grilja (GU L 112, 27.4.2016, p. 1).

⁽³⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1388 tas-17 ta' Awwissu 2016 li jstabbilixxi kodiċi tan-Netwerk dwar il-Konnessjoni tad-Domanda (GU L 223, 18.8.2016, p. 10).

- (e) għall-fornituri tar-riserva tal-potenza attiva skont it-Titolu 8 tal-Parti IV ta' dan ir-Regolament; u
- (f) għas-sistemi eżistenti u godda ta' kurrent dirett b'vultaġġ għoli ("HVDC") skont il-kriterji mogħtija fl-Artikolu 3(1) tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1447 ⁽¹⁾.

2. Dan ir-Regolament għandu japplika għas-sistemi ta' trażmissjoni, għas-sistemi ta' distribuzzjoni u għall-interkonnnessjonijiet kollha fl-Unjoni u għall-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà hliet għas-sistemi ta' trażmissjoni u għas-sistemi ta' distribuzzjoni jew għall-partijiet tas-sistemi ta' trażmissjoni u tas-sistemi ta' distribuzzjoni li jkunu jinsabu fil-gżejjer tal-Istati Membri li s-sistemi tagħhom mhumiex operati b'mod sinkroniku maż-zoni sinkroniċi tal-Ewropa Kontinentali ("CE"), tal-Gran Brittanja ("GB"), tal-pajjiżi Nordiċi, tal-Irlanda u tal-Irlanda ta' Fuq ("IE/NL") jew tal-pajjiżi Baltiċi.

3. F'każ li fi Stat Membru jkun hemm akar minn TSO wiehed, dan ir-Regolament għandu japplika għat-TSOs kollha fih. Meta TSO ma jkollux funzjoni rilevanti għal obbligu wiehed jew iktar minn fost daww stipulati f'dan ir-Regolament, l-Istati Membri jistgħu jipprevedu, fir-reġim regolatorju nazzjonali tagħhom, li r-responsabbiltà ta' TSO li jikkonforma ma' obbligu wiehed jew iktar minn fost daww stipulati f'dan ir-Regolament jew li jikkonforma mal-obbligi kollha stipulati fih tiġi assenjata lil TSO speċifiku wiehed jew iktar.

4. Safejn u diment li joperaw b'mod sinkroniku f'zona sinkronika fejn il-pajjiżi mhux kollha jkunu marbutin bil-legiżlazzjoni tal-Unjoni, it-TSOs tal-Litwanja, tal-Latvja u tal-Estonja huma eżentati milli japplikaw id-dispożizzjonijiet elenkati fl-Anness I ta' dan ir-Regolament, sakemm ma jkunx stipulat mod iehor fi ftehim ta' kooperazzjoni ma' TSOs ta' pajjiżi terzi li jistabbilixxi l-bażi għall-kooperazzjoni tagħhom b'rabta mat-tħaddim sigur tas-sistema skont l-Artikolu 13.

5. Meta r-reqwiżiti ta' dan ir-Regolament ikunu se jiġu stabbiliti minn operatur tas-sistema rilevanti li ma jkunx TSO, l-Istati Membri jistgħu jipprevedu li, minflok, it-TSO jkun responsabbli biex jistabbilixxi r-reqwiżiti rilevanti.

Artikolu 3

Definizzjonijiet

1. Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet mogħtija fl-Artikolu 2 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009, fl-Artikolu 2 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222 ⁽²⁾, fl-Artikolu 2 tar-Regolament (UE) 2016/631, fl-Artikolu 2 tar-Regolament (UE) 2016/1388, fl-Artikolu 2 tar-Regolament (UE) 2016/1447, fl-Artikolu 2 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1719 ⁽³⁾, fl-Artikolu 2 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 543/2013 ⁽⁴⁾ dwar is-sottomissjoni u l-pubblikazzjoni ta' dejta fis-swieq tal-elettriku u fl-Artikolu 2 tad-Direttiva 2009/72/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽⁵⁾.

2. Barra minn hekk, għandhom japplikaw ukoll id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "sigurtà operazzjonali" tfisser il-kapaċità tas-sistema ta' trażmissjoni li żżomm stat normali jew li tirritorna għal stat normali mill-iktar fis, u li hija kkaratterizzata minn limiti tas-sigurtà operazzjonali;
- (2) "restrizzjoni" tfisser sitwazzjoni li fiha jkun hemm bżonn li tithejja u tiġi attivata azzjoni ta' rimedju sabiex jiġu rrispettati l-limiti tas-sigurtà operazzjonali;
- (3) "sitwazzjoni-N" tfisser is-sitwazzjoni li fiha ma jkun hemm l-ebda element tas-sistema ta' trażmissjoni li ma jkunx disponibbli minhabba kontinġenza;
- (4) "lista ta' kontinġenza" tfisser il-lista ta' kontinġenzi li jridu jiġu simulati sabiex tiġi ttestjata l-konformità mal-limiti tas-sigurtà operazzjonali;

⁽¹⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1447 tas-26 ta' Awwissu 2016 li jistabbilixxi kodiċi tan-netwerk dwar ir-reqwiżiti għall-konnessjoni mal-grilja ta' sistemi ta' kurrent dirett b'vultaġġ għoli u ta' moduli ta' parks tal-enerġija konnessi b'kurrent dirett (ĠU L 241, 8.9.2016, p. 1).

⁽²⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222 tal-24 ta' Lulju 2015 li jistabbilixxi Linji Gwida dwar l-Allokazzjoni tal-Kapaċità u l-Ġestjoni tal-Konġestjoni (ĠU L 197, 25.7.2015, p. 24).

⁽³⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1719 tas-26 ta' Settembru 2016 li jistabbilixxi linja gwida dwar l-allokazzjoni bil-quddiem tal-kapaċità (ĠU L 259, 27.9.2016, p. 42).

⁽⁴⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 543/2013 tal-14 ta' Ġunju 2013 dwar is-sottomissjoni u l-pubblikazzjoni ta' data (dejta) fis-swieq tal-elettriku u li jemenda l-Anness I tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 163, 15.6.2013, p. 1).

⁽⁵⁾ Id-Direttiva 2009/72/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern fil-qasam tal-elettriku u li temenda d-Direttiva 2003/54/KE (ĠU L 211, 14.8.2009, p. 55).

- (5) “stat normali” tfisser sitwazzjoni li fiha s-sistema tkun fil-limiti tas-sigurtà operazzjonali fis-sitwazzjoni-N u wara li ssehh kwalunkwe kontinġenza mil-lista ta' kontinġenzi, filwaqt li jitqies l-effett tal-azzjonijiet ta' rimedju disponibbli;
- (6) “riservi ta' konteniment tal-frekwenza” jew “FCR” tfisser ir-riservi tal-potenza attiva disponibbli sabiex tiġi kontenuta l-frekwenza tas-sistema wara li jsehh żbilanċ;
- (7) “riservi tar-restawr tal-frekwenza” jew “FRR” tfisser ir-riservi tal-potenza attiva disponibbli sabiex il-frekwenza tas-sistema terġa' tingieb fil-frekwenza nominali u, fil-każ ta' żona sinkronika li tikkonsisti f'iktar minn żona LFC waħda, sabiex il-bilanċ tal-potenza jerġa' jingieb fil-valur skedat;
- (8) “riservi ta' rimpjazzament” jew “RR” tfisser ir-riservi tal-potenza attiva disponibbli għar-restawr jew għas-sostenn tal-livell meħtieġ ta' FRR sabiex ikun hemm kollox imhejji lest għal żbilanċi addizzjonali fis-sistema, inklużi r-riservi tal-ġenerazzjoni;
- (9) “fornitur tar-riservi” tfisser entità ġuridika b'obbligu legali jew kuntrattwali li tforni FCR, FRR jew RR minn tal-inqas unità waħda tal-forniment tar-riservi jew grupp wiehed tal-forniment tar-riservi;
- (10) “unità tal-forniment tar-riservi” tfisser modulu wiehed jew aggregazzjoni ta' moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew ta' unitajiet tad-domanda konnessi ma' punt ta' konnessjoni komuni li jissodisfa r-rekwiżiti għall-forniment tal-FCR, tal-FRR jew tal-RR;
- (11) “grupp tal-forniment tar-riservi” tfisser aggregazzjoni ta' moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija, ta' unitajiet tad-domanda u/jew ta' unitajiet tal-forniment tar-riservi konnessi ma' iktar minn punt wiehed ta' konnessjoni li jissodisfaw ir-rekwiżiti għall-forniment tal-FCR, tal-FRR jew tal-RR;
- (12) “żona ta' kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija” jew “żona LFC” tfisser parti minn żona sinkronika jew żona sinkronika shiha, demarkata b'mod fiżiku minn punti ta' kejl fl-interkonnetturi ma' żoni LFC oħrajn, operata minn TSO wiehed jew iktar li jissodisfaw l-obbligi ta' kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija;
- (13) “hin għar-restawr tal-frekwenza” tfisser il-hin massimu mistenni wara li jsehh żbilanċ istantanju tal-potenza iżgħar minn jew daqs l-incident ta' referenza li matulu l-frekwenza tas-sistema tirritorna għall-firxa tar-restawr tal-frekwenza għal żoni sinkroniċi b'żona LFC waħda u, fil-każ ta' żoni sinkroniċi b'iktar minn żona LFC waħda, il-hin massimu mistenni wara li jsehh żbilanċ istantanju tal-potenza f'żona LFC li matulu jiġi kkompensat l-iżbilanċ;
- (14) “kriterju (N-1)” tfisser ir-regola li skont din l-elementi li jibqgħu jaħdmu f'żona ta' kontroll tat-TSO wara li ssehh kontinġenza jkunu kapaċi jifilhu għas-sitwazzjoni operazzjonali l-ġdida bla ma jiksru l-limiti tas-sigurtà operazzjonali;
- (15) “sitwazzjoni (N-1)” tfisser is-sitwazzjoni fis-sistema ta' trażmissjoni li fiha sehhet kontinġenza waħda mil-lista ta' kontinġenzi;
- (16) “riserva tal-potenza attiva” tfisser ir-riservi tal-ibbilanċjar disponibbli għaž-żamma tal-frekwenza;
- (17) “stat ta' alert” tfisser l-istat tas-sistema li fih is-sistema tkun fil-limiti tas-sigurtà operazzjonali, iżda tkun għet identifikata kontinġenza mil-lista ta' kontinġenzi u, f'każ li ssehh, l-azzjonijiet ta' rimedju disponibbli ma jkunux biżżejjed biex iżommu l-istat normali;
- (18) “blokka ta' kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija” jew “blokka LFC” tfisser parti minn żona sinkronika jew żona sinkronika shiha, demarkata b'mod fiżiku minn punti ta' kejl fl-interkonnetturi ma' blokka LFC oħrajn, li jikkonsistu f'żona LFC waħda jew iktar, operata minn TSO wiehed jew iktar li jissodisfaw l-obbligi ta' kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija;
- (19) “errur tal-kontroll taż-żoni” jew “ACE” tfisser is-somma tal-errur tal-kontroll tal-potenza (“ ΔP ”), jiġifieri d-differenza f'hin reali bejn il-valur attwalment imkejje tal-interkambju tal-enerġija f'hin reali (“P”) u l-programm ta' kontroll (“P0”) ta' żona jew blokka LFC speċifika u l-errur tal-kontroll tal-frekwenza (“ $K \cdot \Delta f$ ”), jiġifieri l-valur tal-multiplikazzjoni tal-fattur-K u tad-devjazzjoni tal-frekwenza ta' dik iż-żona jew blokka LFC speċifika, fejn l-errur tal-kontroll taż-żoni jkun $\Delta P + K \cdot \Delta f$;
- (20) “programm ta' kontroll” tfisser sekwenza ta' valuri programmati għall-interkambju tal-enerġija nett ta' żona jew blokka LFC fuq interkonnetturi tal-kurrent alternat (“AC”);
- (21) “kontroll tal-vultaġġ” tfisser l-azzjonijiet ta' kontroll manwali jew awtomatiċi fin-nodu ta' ġenerazzjoni, fin-nodi aħharin tal-linji AC jew tas-sistemi HVDC, fuq it-transformers, jew fuq mezzi oħrajn, magħmulin apposta sabiex iżommu l-livell ta' vultaġġ stabbilit jew il-valur stabbilit tal-potenza reattiva;
- (22) “stat ta' blekawt” tfisser l-istat tas-sistema li fih jieqaf l-operat ta' parti mis-sistema ta' trażmissjoni jew tas-sistema kollha ta' trażmissjoni;

- (23) “kontinġenza interna” tfisser kontinġenza fiż-żona ta’ kontroll tat-TSO, inklużi l-interkonnetturi;
- (24) “kontinġenza esterna” tfisser kontinġenza barra ż-żona ta’ kontroll tat-TSO esklużi l-interkonnetturi, b’fattur ta’ influwenza oghla mis-soll ta’ influwenza tal-kontinġenza;
- (25) “fattur ta’ influwenza” tfisser il-valur numeriku użat sabiex jiġi kkwantifikat l-ikbar effett tal-indisponibilità ta’ element tas-sistema ta’ trażmissjoni li jinsab barra ż-żona ta’ kontroll tat-TSO esklużi l-interkonnetturi, f’termini ta’ bidla fil-flussi tal-enerġija jew fil-vultaġġ ikkawżata minn dik l-indisponibilità, fuq kwalunkwe element tas-sistema ta’ trażmissjoni. Iktar ma jkun kbir il-valur, iktar ikun kbir l-effett;
- (26) “soll ta’ influwenza tal-kontinġenza” tfisser valur numeriku ta’ limitu li miegħu jiġu ċċekkjati l-fatturi ta’ influwenza u meta ssehh kontinġenza barra ż-żona ta’ kontroll tat-TSO li jkollha fattur ta’ influwenza ikbar mis-soll ta’ influwenza tal-kontinġenza, din titqies li għandha impatt sinifikanti fuq iż-żona ta’ kontroll tat-TSO inklużi l-interkonnetturi;
- (27) “analizi tal-kontinġenza” tfisser simulazzjoni bbażata fuq il-kompjuter tal-kontinġenzi mil-lista ta’ kontinġenzi;
- (28) “hin tal-ikklerjar ta’ ħsara kruċjali” tfisser id-durata massima tal-ħsara li matulha s-sistema ta’ trażmissjoni żżomm l-istabbiltà tal-operat;
- (29) “ħsara” tfisser kull tip ta’ ċirkwit kort (monofaży, bifaży u trifażi, b’kuntatt tal-ert jew mingħajru), konduttur imkisser, ċirkwit interrott, jew konnessjoni intermittenti, li jwasslu għall-indisponibilità permanenti tal-element tas-sistema ta’ trażmissjoni affettwat;
- (30) “element tas-sistema ta’ trażmissjoni” tfisser kwalunkwe komponent tas-sistema ta’ trażmissjoni;
- (31) “disturb” tfisser kwalunkwe avveniment mhux ipplanat li jista’ jwassal sabiex is-sistema ta’ trażmissjoni ma tibqax fl-istat normali tagħha;
- (32) “stabilità dinamika” hija terminu komuni li jinkludi l-istabilità tal-angolu tar-rotor, l-istabilità tal-frekwenza u l-istabilità tal-vultaġġ;
- (33) “valutazzjoni tal-istabilità dinamika” tfisser il-valutazzjoni tas-sigurtà operazzjonali f’termini tal-istabilità dinamika;
- (34) “stabilità tal-frekwenza” tfisser il-hila tas-sistema ta’ trażmissjoni li żżomm il-frekwenza stabbli fis-sitwazzjoni-N u wara li tkun ġiet sugġetta għal disturb;
- (35) “stabilità tal-vultaġġ” tfisser il-hila ta’ sistema ta’ trażmissjoni li żżomm vultaġġi aċċettabbli fin-nodi kollha fis-sistema ta’ trażmissjoni fis-sitwazzjoni-N u wara li tkun ġiet sugġetta għal disturb;
- (36) “stat tas-sistema” tfisser l-istat operazzjonali tas-sistema ta’ trażmissjoni b’rabta mal-limiti tas-sigurtà operazzjonali, li jista’ jkun stat normali, stat ta’ alert, stat ta’ emerġenza, stat ta’ blekawt u stat ta’ restawr;
- (37) “stat ta’ emerġenza” tfisser l-istat tas-sistema li fih jinkiser wiehed jew aktar mil-limiti tas-sigurtà operazzjonali;
- (38) “stat ta’ restawr” tfisser l-istat tas-sistema li fih l-għan tal-attivitajiet kollha fis-sistema ta’ trażmissjoni jkun li jerggħu jistabbilixxu t-thaddim tas-sistema u li jżommu s-sigurtà operazzjonali wara l-istat ta’ blekawt jew l-istat ta’ emerġenza;
- (39) “kontinġenza eċċezzjonali” tfisser l-okkorrenza simultanja ta’ bosta kontinġenzi kkawżati mill-istess haġa;
- (40) “devjazzjoni tal-frekwenza” tfisser id-differenza bejn il-frekwenza attwali u dik nominali taż-żona sinkronika, li tista’ tkun negattiva jew pożittiva;
- (41) “frekwenza tas-sistema” tfisser il-frekwenza elettrika tas-sistema li tista’ titkejjel fil-partijiet kollha taż-żona sinkronika bis-suppożizzjoni ta’ valur koerenti għas-sistema fi żmien sekondi, b’differenzi żgħar biss bejn il-postijiet ta’ kejl differenti;
- (42) “proċess tar-restawr tal-frekwenza” jew “FRP” tfisser proċess li għandu l-għan li jirrestawra l-frekwenza għall-frekwenza nominali u, għal żoni sinkroniċi li jikkonsistu fiktur minn żona LFC wahda, proċess li għandu l-għan li jirrestawra l-bilanċ tal-potenza għall-valur skedat;
- (43) “errur tal-kontroll tar-restawr tal-frekwenza” jew “FRCE” tfisser l-errur tal-kontroll għall-FRP li huwa daqs l-ACE ta’ żona LFC jew daqs id-devjazzjoni tal-frekwenza meta ż-żona LFC tkun tikkorrispondi b’mod ġeografiku għaž-żona sinkronika;

- (44) “skeda” tfisser sett ta’ valuri ta’ referenza li jirrappreżenta l-generazzjoni, il-konsum jew l-iskambju tal-elettriku għal perjodu partikulari taż-żmien;
- (45) “fattur-K ta’ zona LFC jew ta’ blokka LFC” tfisser valur espress f’megawatts għal kull hertz (“MW/Hz”), li huwa l-iktar prattikament qrib għal jew ikbar mis-somma tal-awtokontroll tal-generazzjoni, tal-awtoregolamentazzjoni tat-tagħbija u tal-kontribuzzjoni tar-riserva ta’ konteniment tal-frekwenza b’rabta mad-devjazzjoni statika massima tal-frekwenza;
- (46) “stat lokali” tfisser il-kwalifikazzjoni ta’ stat ta’ alert, ta’ emerġenza jew ta’ blekawt meta ma jkun hemm l-ebda riskju ta’ estensjoni tal-konsegwenzi barra ż-zona ta’ kontroll, inklużi l-interkonnettori konnessi ma’ din iż-zona ta’ kontroll;
- (47) “devjazzjoni statika massima tal-frekwenza” tfisser id-devjazzjoni massima tal-frekwenza mistennija wara li jsehħ żbilanċ li jkun daqs jew inqas mill-incident ta’ referenza li fih il-frekwenza tas-sistema hija ppjanata li tiġi stabbilizzata;
- (48) “zona ta’ osservabilità” tfisser is-sistema ta’ trażmissjoni ta’ TSO stess u l-partijiet rilevanti tas-sistemi ta’ distribuzzjoni u tas-sistemi ta’ trażmissjoni ta’ TSOs interkonnessi, li fihom it-TSO jimplementa monitoraġġ u mmudellar f’hin reali sabiex iżomm is-sigurtà operazzjonali fiż-zona ta’ kontroll tiegħu inklużi l-interkonnettori;
- (49) “TSOs interkonnessi” tfisser it-TSOs konnessi direttament tal-inqas b’interkonnettur AC jew DC wiehed;
- (50) “analizi tas-sigurtà operazzjonali” tfisser l-ambitu sħiħ tal-attivitajiet ibbażati fuq il-kompjuter, manwali u awtomatiċi, li jsiru sabiex tiġi vvalutata s-sigurtà operazzjonali tas-sistema ta’ trażmissjoni u sabiex jiġu evalwati l-azzjonijiet ta’ rimedju mehtieġa sabiex tinżamm is-sigurtà operazzjonali;
- (51) “indikaturi tas-sigurtà operazzjonali” tfisser l-indikaturi użati mit-TSOs sabiex jimmonitorjaw is-sigurtà operazzjonali f’termini tal-istati tas-sistema kif ukoll tal-hsarat u tad-disturbi li jinfluwenzaw is-sigurtà operazzjonali;
- (52) “klassifikazzjoni tas-sigurtà operazzjonali” tfisser il-klassifikazzjoni użata mit-TSOs sabiex jimmonitorjaw is-sigurtà operazzjonali abbażi tal-indikaturi tas-sigurtà operazzjonali;
- (53) “testijiet operazzjonali” tfisser it-testijiet li jagħmel TSO jew DSO sabiex iżomm u jiżviluppa l-prattiki tal-operat tas-sistema u t-taħriġ fih u sabiex jikseb informazzjoni dwar l-imġiba tas-sistema ta’ trażmissjoni f’kundizzjonijiet anormali tas-sistema u t-testijiet li jagħmlu l-utenti sinifikanti tal-grilja fil-facilitajiet tagħhom għall-istess għanijiet;
- (54) “kontinġenza ordinarja” tfisser l-okkorrenza ta’ kontinġenza ta’ fergħa wahda jew ta’ injezzjoni wahda;
- (55) “kontinġenza straordinarja” tfisser l-okkorrenza simultanja ta’ bosta kontinġenzi mingħajr kawża komuni, jew it-telf ta’ moduli tal-generazzjoni tal-enerġija b’telf totali tal-kapaċità tal-generazzjoni li jisboq l-incident ta’ referenza;
- (56) “rata ta’ kalar” tfisser ir-rata ta’ bidla tal-potenza attiva minn modulu tal-generazzjoni tal-enerġija, faċilità tad-domanda jew sistema HVDC;
- (57) “riserva tal-potenza reattiva” tfisser il-potenza reattiva disponibbli għaž-żamma tal-vultaġġ;
- (58) “incident ta’ referenza” tfisser id-devjazzjoni pożittiva jew negattiva massima tal-enerġija li dlonk isseħħ bejn il-generazzjoni u d-domanda f’zona sinkronika, ikkunsidrata fid-dimensjonar tal-FCR;
- (59) “stabilità tal-angolu tar-rotor” tfisser il-hila ta’ magni sinkroniċi li jibqgħu f’sinkronija fis-sitwazzjoni-N u wara li jkunu sugġetti għal disturb;
- (60) “pjan tas-sigurtà” tfisser il-pjan li fih valutazzjoni tar-riskju tal-assi kritiċi tat-TSO għal xenarji ta’ theddid fiżiku u ċibernetiku serju b’valutazzjoni tal-impatti potenzjali;
- (61) “limiti tal-istabilità” tfisser il-konfini awtorizzati għall-operat tas-sistema ta’ trażmissjoni f’termini tar-rispett tal-limiti tal-istabilità tal-vultaġġ, tal-istabilità tal-angolu tar-rotor u tal-istabilità tal-frekwenza;
- (62) “stat ta’ zona wiesgħa” tfisser il-kwalifikazzjoni ta’ stat ta’ alert, ta’ stat ta’ emerġenza jew ta’ stat ta’ blekawt meta jkun hemm ir-riskju ta’ propagazzjoni għas-sistemi ta’ trażmissjoni interkonnessi;
- (63) “pjan ta’ difiża tas-sistema” tfisser il-miżuri tekniċi u organizzattivi li jridu jittiehdu sabiex tiġi evitata l-propagazzjoni jew id-deterjorazzjoni ta’ disturb fis-sistema ta’ trażmissjoni, sabiex jiġu evitati d-disturbi tal-istat ta’ zona wiesgħa u l-istat ta’ blekawt;

- (64) “topologija” tfisser id-dejta li tikkonċerna l-konnettività tal-elementi differenti tas-sistema ta' trażmissjoni jew tas-sistema ta' distribuzzjoni f'substazzjon u tinkludi l-konfigurazzjoni elettrika u l-pożizzjoni tal-interruttori u tal-iżolaturi taċ-ċirkwit;
- (65) “tagħbijiet eċċessivi tranzitorji ammissibbli” tfisser it-tagħbijiet eċċessivi temporanji tal-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni li jkunu permessi għal perjodu limitat u li ma jikkawunawx hsara fiżika lill-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni sakemm jitharsu d-durata u l-limiti ddefiniti;
- (66) “linja ta' ekwilibriju virtwali” tfisser input addizzjonali tal-kontrolluri taż-żoni LFC involuti li jkollu l-istess effett bħal valur tal-kejl ta' interkonnettur fiżiku u li jippermetti l-iskambju tal-enerġija elettrika bejn iż-żoni rispettivi;
- (67) “sistemi ta' trażmissjoni tal-kurrent alternat flessibbli” jew “FACTS” tfisser tagħmir għat-trażmissjoni tal-kurrent alternat tal-potenza elettrika, li għandu l-għan li jsahha il-kontrollabilità u li jżid il-kapaċità ta' trasferiment tal-potenza attiva;
- (68) “adegwatezza” tfisser il-hila ta' alimentazzjonijiet f'żona sabiex tintlaħaq it-tagħbija f'dik iż-żona;
- (69) “skeda esterna tal-aggregazzjoni netta” tfisser skeda li tirrappreżenta l-aggregazzjoni netta tal-iskedi esterni tat-TSOs u tal-iskedi kummerċjali esterni tan-negozjar kollha bejn żewġ żoni ta' skedar jew bejn żona ta' skedar u grupp ta' żoni ta' skedar oħrajn;
- (70) “pjan tad-disponibilità” tfisser it-taħlita tal-istatusijiet tad-disponibilità kollha ppjanati ta' assi rilevanti għal perjodu taż-żmien partikulari;
- (71) “status tad-disponibilità” tfisser il-hila ta' modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija, ta' element tal-grilja jew ta' faċilità tad-domanda li tipprovi servizz għal perjodu taż-żmien partikulari, indipendentement minn jekk tkunx qed taħdem jew le;
- (72) “kważi f'hin reali” tfisser perjodu ta' hin ta' mhux iktar minn 15-il minuta bejn l-aħhar għeluq tan-negozju tal-istess ġurnata u l-hin reali;
- (73) “skeda tal-konsum” tfisser skeda li tirrappreżenta l-konsum ta' faċilità tad-domanda jew ta' grupp ta' faċilitajiet tad-domanda;
- (74) “ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E” tfisser is-sett ta' programmi u ta' tagħmir ta' applikazzjoni żviluppat sabiex jippermetti l-hażna, l-iskambju u l-immanigġjar tad-dejta użata għall-proċessi ta' ppjanar operazzjonali bejn it-TSOs;
- (75) “skeda kummerċjali esterna tan-negozjar” tfisser skeda li tirrappreżenta l-iskambju kummerċjali tal-elettriku bejn il-partecipanti fis-suq f'żoni ta' skedar differenti;
- (76) “skeda esterna tat-TSOs” tfisser skeda li tirrappreżenta l-iskambju tal-elettriku bejn it-TSOs f'żoni ta' skedar differenti;
- (77) “indisponibilità forzata” tfisser it-tnehhija mhux ippjanata mis-servizz ta' assi rilevanti għal kull raġuni urġenti li ma tkunx taħt il-kontroll operazzjonali tal-operatur tal-assi rilevanti kkonċernat;
- (78) “skeda tal-ġenerazzjoni” tfisser skeda li tirrappreżenta l-ġenerazzjoni tal-elettriku ta' modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija jew ta' grupp ta' moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija;
- (79) “skeda kummerċjali interna tan-negozjar” tfisser skeda li tirrappreżenta l-iskambju kummerċjali tal-elettriku f'żona ta' skedar bejn partecipanti differenti fis-suq;
- (80) “assi rilevanti intern” tfisser assi rilevanti li huwa parti miż-żona ta' kontroll ta' TSO jew assi rilevanti li jinsab fis-sistema ta' distribuzzjoni, inkluża sistema ta' distribuzzjoni magħluqa, li hija mqabba b'mod dirett jew indirett maż-żona ta' kontroll ta' dak it-TSO;
- (81) “pożizzjoni AC ta' żona nnettjata” tfisser l-aggregazzjoni nnettjata tal-iskedi esterni AC kollha ta' żona;
- (82) “reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità” tfisser taħlita taż-żoni ta' kontroll li għalihom it-TSOs jiddefinixxu l-proċeduri sabiex jimmonitorjaw u, fejn ikun hemm bżonn, jikkoordinaw l-istatus tad-disponibilità tal-assi rilevanti f'kull hin;
- (83) “faċilità tad-domanda rilevanti” tfisser faċilità tad-domanda li tiehu sehem fil-koordinazzjoni tal-indisponibilità u li l-istatus tad-disponibilità tagħha jinfluwenza s-sigurtà operazzjonali transfruntiera;
- (84) “assi rilevanti” tfisser kwalunkwe faċilità tad-domanda rilevanti, modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rilevanti, jew element tal-grilja rilevanti li jiehu sehem fil-koordinazzjoni tal-indisponibilità;

- (85) “element tal-grilja rilevanti” tfisser kwalunkwe komponent ta’ sistema ta’ trażmissjoni, inklużi l-interkonnnetturi, jew ta’ sistema ta’ distribuzzjoni, inkluża sistema ta’ distribuzzjoni magħluqa, bħal linja waħda, ċirkwit wiehed, transformer wiehed, transformer wiehed li jaqleb il-fażijiet, jew installazzjoni ta’ kumpens tal-vultaġġ, li jiehu sehem fil-koordinazzjoni tal-indisponibilità u li l-istatus tad-disponibilità tiegħu jinfluwenza s-sigurtà operazzjonali transfruntiera;
- (86) “inkompatibilità tal-ippjanar tal-indisponibilità” tfisser l-istat li fih taħlita tal-istatus tad-disponibilità ta’ element wiehed jew iktar tal-grilja rilevanti, tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rilevanti u/jew tal-faċilitajiet tad-domanda rilevanti u l-aħjar stima tas-sitwazzjoni tal-grilja tal-elettriku prevista twassal għal ksur tal-limiti tas-sigurtà operazzjonali filwaqt li jitqiesu l-azzjonijiet ta’ rimedju mingħajr kostijiet li huma għad-dispożizzjoni tat-TSO;
- (87) “aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità” tfisser entità bil-kompitu li tippjana l-istatus tad-disponibilità ta’ modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rilevanti, ta’ faċilità tad-domanda rilevanti jew ta’ element tal-grilja rilevanti;
- (88) “modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rilevanti” tfisser modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li jiehu sehem fil-koordinazzjoni tal-indisponibilità u li l-istatus tad-disponibilità tiegħu jinfluwenza s-sigurtà operazzjonali transfruntiera;
- (89) “koordinatur reġjonali tas-sigurtà” (“RSC”) tfisser l-entità jew l-entitajiet f’reġjun wiehed jew iktar bil-kapaċità kalkulata li jwettqu kompiti marbutin mal-koordinazzjoni reġjonali tat-TSOs u li jkunu proprjetà tat-TSOs jew li jkunu kkontrollati minnhom;
- (90) “aġent tal-iskedar” tfisser l-entità jew l-entitajiet bil-kompitu li jipprovdur l-iskedi mingħand il-partecipanti fis-suq lit-TSOs jew, fejn applikabbli, lil partijiet terzi;
- (91) “żona ta’ skedar” tfisser żona li fiha japplikaw l-obbligi tat-TSOs rigward l-iskedar minhabba htigijiet operazzjonali jew organizzattivi;
- (92) “gimgha ta’ qabel” tfisser il-gimgha ta’ qabel il-gimgha kalendarja tal-operazzjoni;
- (93) “sena ta’ qabel” tfisser is-sena ta’ qabel is-sena kalendarja tal-operazzjoni;
- (94) “TSO affettwat” tfisser TSO li għalih hemm bżonn ta’ informazzjoni dwar l-iskambju tar-riservi u/jew il-kondiviżjoni tar-riservi u/jew il-proċess għan-nettjar tal-izbilanċi u/jew il-proċess ta’ attivazzjoni transfruntiera għall-analiżi tas-sigurtà operazzjonali u għaž-żamma tagħha;
- (95) “kapaċità ta’ riserva” tfisser l-ammont ta’ FCR, ta’ FRR jew ta’ RR li jrid ikun disponibbli għat-TSO;
- (96) “skambju ta’ riservi” tfisser il-possibbiltà ta’ TSO li jaċċessa l-kapaċità ta’ riserva konnessa ma’ zona LFC, ma’ blokka LFC jew ma’ zona sinkronika oħra sabiex jissodisfa r-rekwiżiti ta’ riservi tiegħu li jirriżultaw mill-proċess tad-dimensjonar tar-riservi tiegħu stess ta’ FCR, FRR jew RR u meta dik il-kapaċità ta’ riserva tkun għal dak it-TSO biss u ma titqiesx minn xi TSO iehor sabiex jissodisfa r-rekwiżiti ta’ riservi tiegħu li jirriżultaw mill-proċessi tad-dimensjonar tar-riservi rispettivi tiegħu;
- (97) “kondiviżjoni tar-riservi” tfisser mekkanizmu li bih iktar minn TSO wiehed iqisu l-istess kapaċità ta’ riserva, kemm jekk din tkun FCR, FRR jew inkella RR, sabiex jissodisfaw ir-rekwiżiti ta’ riservi rispettivi tagħhom li jirriżultaw mill-proċessi tad-dimensjonar tar-riservi tagħhom;
- (98) “hin għall-iskattar tal-istat ta’ allert” tfisser il-hin qabel ma l-istat ta’ allert isir attiv;
- (99) “FRR awtomatiċi” tfisser FRR li jistgħu jiġu attivati b’apparat ta’ kontroll awtomatiku;
- (100) “dewma għall-attivazzjoni tal-FRR awtomatiċi” tfisser il-perjodu ta’ żmien bejn l-issettjar ta’ valur programmat gdid mill-kontrollur tar-restawr tal-frekwenza u l-bidu tal-konsenja fiżika tal-FRR awtomatiċi;
- (101) “hin għall-attivazzjoni totali tal-FRR awtomatiċi” tfisser il-perjodu ta’ żmien bejn l-issettjar ta’ valur programmat gdid mill-kontrollur tar-restawr tal-frekwenza u l-attivazzjoni jew id-dizattivazzjoni korrispondenti tal-FRR awtomatiċi;
- (102) “dejta medja tal-FRCE” tfisser is-sett ta’ dejta li jikkonsisti fil-valur medju tal-FRCE istantanju rreġistrat ta’ zona LFC jew ta’ blokka LFC f’perjodu taż-żmien partikulari mkejjejl;
- (103) “TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll” tfisser it-TSO li għandu jiskatta l-attivazzjoni tal-kapaċità ta’ riserva tiegħu għal TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll bil-kundizzjonijiet ta’ ftehim għall-kondiviżjoni tar-riservi;

- (104) “TSO riceventi tal-kapaċità tal-kontroll” tfisser it-TSO li jikkalkula l-kapaċità ta’ riserva billi jqis il-kapaċità ta’ riserva li tkun aċċessibbli minghand TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll bil-kundizzjonijiet ta’ ftehim għall-kondiviżjoni tar-riservi;
- (105) “proċess ta’ applikazzjoni tal-kriterji” tfisser il-proċess ta’ kalkolu tal-parametri fil-mira għaż-żona sinkronika, għall-blokka LFC u għaż-żona LFC abbażi tad-dejta miksuba fil-proċess ta’ ġbir u forniment tad-dejta;
- (106) “proċess ta’ ġbir u forniment tad-dejta” tfisser il-proċess ta’ ġbir tas-sett ta’ dejta mehtieġa biex jitwettqu l-kriterji tal-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza;
- (107) “proċess ta’ attivazzjoni FRR transfruntier” tfisser proċess miftiehem bejn it-TSOs li jiehdu sehem fil-proċess li jippermetti l-attivazzjoni ta’ FRR konnessi f’żona LFC differenti permezz ta’ korrezzjoni tal-input tal-FRPs involuti kif xieraq;
- (108) “proċess ta’ attivazzjoni RR transfruntier” tfisser proċess miftiehem bejn it-TSOs li jiehdu sehem fil-proċess li jippermetti l-attivazzjoni ta’ RR konnessi f’żona LFC differenti permezz ta’ korrezzjoni tal-input tal-RRP involut kif xieraq;
- (109) “incident tad-dimensjonar” tfisser l-ogħla valur mistenni ta’ żbilanċ tal-potenza attiva li jsehħ b’mod istantanju fi blokk LFC kemm f’direzzjoni pożittiva kif ukoll f’direzzjoni negattiva;
- (110) “devjazzjoni elettrika tal-hin” tfisser id-diskrepanza ta’ żmien bejn il-hin sinkroniku u l-hin universali koordinat (“UTC”);
- (111) “devjazzjoni tal-frekwenza ta’ attivazzjoni totali tal-FCR” tfisser il-valur nominali tad-devjazzjoni tal-frekwenza li fih jiġu attivati totalment l-FCR f’żona sinkronika;
- (112) “hin ta’ attivazzjoni totali tal-FCR” tfisser il-perjodu ta’ żmien bejn l-okkorrenza tal-incident ta’ referenza u l-attivazzjoni totali korrispondenti tal-FCR;
- (113) “obbligu ta’ FCR” tfisser il-parti mill-FCR kollha li taqa’ taht ir-responsabbiltà ta’ TSO;
- (114) “proċess għall-konteniment tal-frekwenza” jew “FCP” tfisser proċess li għandu l-għan li jstabilizza l-frekwenza tas-sistema billi jikkompensa għall-iżbilanċi permezz ta’ riservi xierqa;
- (115) “proċess tal-akkoppjament tal-frekwenza” tfisser proċess miftiehem bejn it-TSOs kollha ta’ żewġ żoni sinkroniċi li jippermetti għall-irbit tal-attivazzjoni ta’ FCR permezz ta’ adattament tal-flussi HVDC bejn iż-żoni sinkroniċi;
- (116) “parametri għad-definizzjoni tal-kwalità tal-frekwenza” tfisser il-varjabbli ewlenin tal-frekwenza tas-sistema li jiddefinixxu l-prinċipji tal-kwalità tal-frekwenza;
- (117) “parametru mira tal-kwalità tal-frekwenza” tfisser il-mira ewlenija tal-frekwenza tas-sistema li fuqha tiġi evalwata l-imġiba tal-proċessi ta’ attivazzjoni FCR, FRR u RR fi stat normali;
- (118) “kriterji għall-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza” tfisser sett ta’ kalkoli li jużaw qisien tal-frekwenza tas-sistema li jippermetti li tiġi evalwata l-kwalità tal-frekwenza tas-sistema meta mqabbla mal-parametri mira tal-kwalità tal-frekwenza;
- (119) “dejta tal-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza” tfisser is-sett ta’ dejta li jippermetti li jiġu kkalkulati l-kriterji għall-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza;
- (120) “firxa tal-irkupru tal-frekwenza” tfisser il-firxa tal-frekwenza tas-sistema li għaliha mistennija tiritorna l-frekwenza tas-sistema fiż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/Ni wara li jsehħ żbilanċ li jkun daqs jew iżgħar mill-incident ta’ referenza fil-hin għall-irkupru tal-frekwenza;
- (121) “hin għall-irkupru tal-frekwenza” tfisser, għaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/Ni, il-hin massimu mistenni wara li jsehħ żbilanċ li jkun iżgħar minn jew daqs l-incident ta’ referenza li fih il-frekwenza tas-sistema tiritorna għad-devjazzjoni statika massima tal-frekwenza;
- (122) “firxa tar-restawr tal-frekwenza” tfisser il-firxa tal-frekwenza tas-sistema li għaliha mistennija tiritorna l-frekwenza tas-sistema fiż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/Ni u tal-pajjiżi Nordiċi wara li jsehħ żbilanċ li jkun daqs jew iżgħar mill-incident ta’ referenza fil-hin għar-restawr tal-frekwenza;

- (123) “parametri fil-mira tal-FRCE” tfisser il-varjabbli ewlenin fil-mira tal-blokka LFC li abbażi tagħhom jiġu stabbiliti u evalwati l-kriterji tad-dimensjonar tal-FRR u tal-RR tal-blokka LFC u li jintużaw sabiex jirriflettaw l-imġiba tal-blokka LFC fl-operat normali;
- (124) “interkambju tal-enerġija għar-restawr tal-frekwenza” tfisser il-potenza elettrika li hija skambjata bejn iż-żoni LFC fil-proċess ta’ attivazzjoni tal-FRR transfruntier;
- (125) “valur programmat tal-frekwenza” tfisser il-valur fil-mira tal-frekwenza użat fl-FRP, iddefinit bhala s-somma tal-frekwenza tas-sistema nominali u valur ta’ spustar mehtieġ biex titnaqqas id-devjazzjoni elettrika tal-hin;
- (126) “rekwiżiti għad-disponibilità tal-FRR” tfisser sett ta’ rekwiżiti ddefiniti mit-TSOs ta’ blokka LFC rigward id-disponibilità tal-FRR;
- (127) “regoli tad-dimensjonar tal-FRR” tfisser l-ispeċifikazzjonijiet tal-proċess tad-dimensjonar tal-FRR ta’ blokka LFC;
- (128) “proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi” tfisser proċess miftiehem bejn it-TSOs li jippermetti li tiġi evitata l-attivazzjoni simultanja tal-FRR f’direzzjonijiet opposti filwaqt li jitqiesu l-FRCEs rispettivi kif ukoll l-FRR attivati u billi jiġi kkoreġut l-input tal-FRPs involuti kif xieraq;
- (129) “interkambju tal-enerġija għan-nettjar tal-iżbilanċi” tfisser il-potenza elettrika li hija skambjata bejn iż-żoni LFC fil-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi;
- (130) “obbligju inizjali ta’ FCR” tfisser l-ammont ta’ FCR allokat għal TSO abbażi ta’ skema ta’ kondivizzjoni;
- (131) “data istantanja tal-frekwenza” tfisser sett ta’ qisien tad-dejta tal-frekwenza tas-sistema kumplessiva għaż-żona sinkronika b’perjodu ta’ kejl daqs jew iqsar minn sekonda użat għall-finijiet tal-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza tas-sistema;
- (132) “devjazzjoni istantanja tal-frekwenza” tfisser sett ta’ qisien tad-dejta tad-devjazzjonijiet tal-frekwenza tas-sistema kumplessiva għaż-żona sinkronika b’perjodu ta’ kejl daqs jew iqsar minn sekonda użat għall-finijiet tal-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza tas-sistema;
- (133) “data istantanja tal-FRCE” tfisser sett ta’ dejta tal-FRCE ta’ blokka LFC b’perjodu ta’ kejl daqs jew iqsar minn 10 sekondi użat għall-finijiet tal-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza tas-sistema;
- (134) “firxa ta’ livell 1 tal-FRCE” tfisser l-ewwel firxa użata għall-finijiet tal-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza tas-sistema fil-livell tal-blokka LFC li fiha l-FRCE għandu jinżamm għal perċentwal speċifikat tal-hin;
- (135) “firxa ta’ livell 2 tal-FRCE” tfisser it-tieni firxa użata għall-finijiet tal-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza tas-sistema fil-livell tal-blokka LFC li fiha l-FRCE għandu jinżamm għal perċentwal speċifikat tal-hin;
- (136) “ftehim operazzjonali dwar il-blokk LFC” tfisser ftehim b’hafna partijiet bejn it-TSOs kollha ta’ blokka LFC jekk il-blokka LFC tkun tithaddem minn iktar minn TSO wiehed u tfisser metodologija operazzjonali ta’ blokka LFC li trid tiġi adottata b’mod unilaterali mit-TSO rilevanti jekk il-blokka LFC tkun tithaddem minn TSO wiehed biss;
- (137) “interkambju tal-enerġija ta’ rimpjazzament” tfisser il-potenza elettrika li hija skambjata bejn iż-żoni LFC fil-proċess ta’ attivazzjoni tal-RR transfruntier;
- (138) “iżbilanċi bejn il-blokk LFC” tfisser is-somma tal-FRCE, l-attivazzjoni tal-FRR u l-attivazzjoni tal-RR fil-blokka LFC u l-interkambju tal-enerġija għan-nettjar tal-iżbilanċi, l-interkambju tal-enerġija għar-restawr tal-frekwenza u l-interkambju tal-enerġija ta’ rimpjazzament ta’ din il-blokka LFC ma’ blokk LFC oħrajn;
- (139) “monitor tal-blokka LFC” tfisser TSO responsabbli għall-gbir tad-dejta tal-kriterji għall-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza u għall-applikazzjoni tal-kriterji għall-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza għall-blokka LFC;
- (140) “struttura tal-kontroll tagħbija-frekwenza” tfisser l-istruttura bażika li tqis l-aspetti rilevanti kollha tal-kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija b’mod partikulari rigward ir-responsabbiltajiet u l-obbligji rispettivi kif ukoll it-tipi u l-għanijiet tar-riservi tal-potenza attiva;
- (141) “struttura tar-responsabilità għall-proċessi” tfisser l-istruttura sabiex jiġu stabbiliti r-responsabbiltajiet u l-obbligji fir-rigward tar-riservi tal-potenza attiva abbażi tal-istruttura ta’ kontroll taż-żona sinkronika;

- (142) “struttura tal-attivazzjoni tal-proċessi” tfisser l-istruttura sabiex jiġu kkategorizzati l-proċessi li jikkonċernaw it-tipi differenti ta’ riservi tal-potenza attiva f’termini tal-ghan u tal-attivazzjoni tagħhom;
- (143) “hin ta’ attivazzjoni totali tal-FRR manwali” tfisser il-perjodu ta’ żmien bejn il-bidla tal-valur programmat u l-attivazzjoni jew id-diżattivazzjoni korrispondenti tal-FRR manwali;
- (144) “devjazzjoni massima istantanja tal-frekwenza” tfisser il-valur assolut massimu mistenni ta’ devjazzjoni istantanja tal-frekwenza wara li jsehh żbilanċ li jkun daqs jew iżgħar mill-incident ta’ referenza, u li meta jinqabeż jiġu attivati l-miżuri ta’ emerġenza;
- (145) “żona ta’ monitoraġġ” tfisser parti minn żona sinkronika jew iż-żona sinkronika kollha, demarkata b’mod fiżiku minn punti ta’ kejl fl-interkonnetturi ma’ żoni ta’ monitoraġġ oħrajn, operati minn TSO wiehed jew iktar li jissodisfaw l-obbligi ta’ żona ta’ monitoraġġ;
- (146) “prekwalifikazzjoni” tfisser il-proċess sabiex tiġi vverifikata l-konformità ta’ unità tal-forniment tar-riservi jew ta’ grupp tal-forniment tar-riservi mar-rekwiżiti stipulati mit-TSO;
- (147) “perjodu ta’ kalar” tfisser perjodu ta’ żmien iddefinit minn punt tat-tluq fiss u tul ta’ żmien li matulu l-input u/jew l-output tal-potenza attiva se jiżdied jew jitnaqqas;
- (148) “TSO tal-istruzzjoni tar-riservi” tfisser it-TSO responsabbli għall-istruzzjoni tal-unità tal-forniment tar-riservi jew tal-grupp tal-forniment tar-riservi sabiex jiġu attivati l-FRR u/jew l-RR;
- (149) “DSO tal-konnessjoni mar-riservi” tfisser id-DSO responsabbli għan-netwerk ta’ distribuzzjoni li miegħu huma mqabbdin unità tal-forniment tar-riservi jew grupp tal-forniment tar-riservi li jipprovdu r-riservi lil TSO;
- (150) “TSO tal-konnessjoni mar-riservi” tfisser it-TSO responsabbli għaż-żona ta’ monitoraġġ li magħha jkunu mqabbdin unità tal-forniment tar-riservi jew grupp tal-forniment tar-riservi;
- (151) “TSO riċeventi ta’ riserva” tfisser it-TSO involut fi skambju ma’ TSO tal-konnessjoni mar-riservi u/jew ma’ unità tal-forniment tar-riservi jew ma’ grupp tal-forniment tar-riservi mqabbdin ma’ żona ta’ monitoraġġ jew ma’ żona LFC oħra;
- (152) “proċess ta’ rimpjazzament ta’ riserva” jew “RRP” tfisser proċess għar-restawr tal-FRR attivati u, għall-GB u l-IE/NI, għar-restawr tal-FCR attivati wkoll;
- (153) “rekwiżiti għad-disponibilità tal-RR” tfisser sett ta’ rekwiżiti ddefiniti mit-TSOs ta’ blokk LFC rigward id-disponibilità tal-RR;
- (154) “regoli tad-dimensjonar tal-RR” tfisser l-ispeċifikazzjonijiet tal-proċess tad-dimensjonar tal-RR ta’ blokk LFC;
- (155) “firxa tal-frekwenza standard” tfisser intervall simmetriku ddefinit madwar il-frekwenza nominali li fih suppost tithaddem il-frekwenza tas-sistema ta’ żona sinkronika;
- (156) “devjazzjoni ta’ frekwenza standard” tfisser il-valur assolut tad-devjazzjoni tal-frekwenza li jillimita l-firxa tal-frekwenza standard;
- (157) “devjazzjoni tal-frekwenza statika” tfisser il-valur assolut tad-devjazzjoni tal-frekwenza wara li jsehh żbilanċ, ladarba tkun stabbilizzat ruhha l-frekwenza tas-sistema;
- (158) “monitor taż-żona sinkronika” tfisser TSO responsabbli għall-għbir tad-dejta tal-kriterji għall-ewalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza u għall-applikazzjoni tal-kriterji għall-ewalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza għaż-żona sinkronika;
- (159) “proċess tal-kontroll tal-hin” tfisser proċess għall-kontroll tal-hin, fejn il-kontroll tal-hin ikun azzjoni ta’ kontroll imwettqa sabiex id-devjazzjoni elettrika tal-hin bejn il-hin sinkroniku u l-hin UTC titregga’ lura għal zero.

Artikolu 4

Għanijiet u aspetti regolatorji

1. Dan ir-Regolament għandu l-ghan li:
 - (a) jistabbilixxi r-rekwiżiti u l-prinċipji komuni tas-sigurtà operazzjonali;
 - (b) jistabbilixxi l-prinċipji komuni tal-ippjanar operazzjonali tas-sistemi interkonnessi;

- (c) jistabbilixxi l-proċessi u l-istrutturi komuni tal-kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija;
 - (d) jiżgura li jkun hemm il-kundizzjonijiet biex tinżamm is-sigurtà operazzjonali fl-Unjoni;
 - (e) jiżgura li jkun hemm il-kundizzjonijiet biex jinżamm livell ta' kwalità tal-frekwenza taż-żoni sinkroni kollha fl-Unjoni;
 - (f) jippromwovi l-koordinazzjoni tat-thaddim tas-sistemi u tal-ippjanar operazzjonali;
 - (g) jiżgura u jsaħħah it-trasparenza u l-affidabbiltà tal-informazzjoni dwar it-thaddim tas-sistema ta' trażmissjoni;
 - (h) jikkontribwixxi għat-thaddim u għall-iżvilupp effiċjenti tas-sistema ta' trażmissjoni tal-elettriku u tas-settur tal-elettriku fl-Unjoni.
2. Huma u japplikaw dan ir-Regolament, l-Istati Membri, l-awtoritajiet kompetenti u l-operaturi tas-sistemi għandhom:
- (a) japplikaw il-prinċipji tal-proporzjonalità u tan-nondiskriminazzjoni;
 - (b) jiżguraw it-trasparenza;
 - (c) japplikaw il-prinċipju ta' ottimizzazzjoni bejn l-ogħla effiċjenza globali u l-inqas kostijiet totali għall-partijiet kollha involuti;
 - (d) jiżguraw li, kemm jista' jkun, it-TSOs jużaw mekkaniżmi bbażati fuq is-suq sabiex jiżguraw is-sigurtà u l-istabbiltà tan-netwerk;
 - (e) jirrispettaw ir-responsabbiltà assenjata lit-TSO rilevanti sabiex jiżguraw is-sigurtà tas-sistema, inkluż kif meħtieġ mill-leġiżlazzjoni nazzjonali;
 - (f) jikkonsultaw mad-DSOs rilevanti u jqisu l-impatti potenzjali fuq is-sistema tagħhom; u
 - (g) iqisu l-istandards u l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi Ewropej li ntlahaq qbil dwarhom.

Artikolu 5

Il-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji tat-TSOs

1. It-TSOs għandhom jiżviluppaw il-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji meħtieġa minn dan ir-Regolament u jipprezentawhom lill-awtoritajiet regolatorji kompetenti għall-approvazzjoni tagħhom skont l-Artikolu 6(2) u (3) jew lill-entità mahtura mill-Istat Membru għall-approvazzjoni tagħha skont l-Artikolu 6(4) sal-iskadenzi rispettivi stabbiliti f'dan ir-Regolament.
2. Meta proposta dwar il-patti u l-kundizzjonijiet jew dwar il-metodoloġiji skont dan ir-Regolament tkun trid tiġi żviluppata u maqbula minn aktar minn TSO wiehed, it-TSOs partecipanti għandhom jaħdmu id f'id. It-TSOs, bl-għajjnuna tan-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku, għandhom jinfurmaw regolarment lill-awtoritajiet regolatorji u lill-Aġenzija dwar il-progress tal-iżvilupp ta' dawk il-patti u l-kundizzjonijiet jew ta' dawk il-metodoloġiji.
3. Meta ma jintlahaq l-ebda kunsens fost it-TSOs li jkunu qed jiddeċiedu dwar il-proposti għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji skont l-Artikolu 6(2), dawn għandhom jiddeċiedu permezz ta' maġġoranza kwalifikata. Il-maġġoranza kwalifikata għall-proposti skont l-Artikolu 6(2) għandha teħtieġ maġġoranza ta':
- (a) TSOs li jirrapprezentaw tal-anqas 55 % tal-Istati Membri; u
 - (b) TSOs li jirrapprezentaw Stati Membri li flimkien jinkludu tal-anqas 65 % tal-popolazzjoni tal-Unjoni.
4. Minoranza li timblokka d-deċiżjonijiet skont l-Artikolu 6(2) għandha tinkludi TSOs li jkunu jirrapprezentaw tal-anqas erba' Stati Membri u, fin-nuqqas ta' dan, il-maġġoranza kwalifikata għandha titqies li tkun inkisbet.
5. Meta r-reġjuni kkonċernati jkunu jinvolvu iktar minn hames Stati Membri u ma jintlahaq l-ebda kunsens fost it-TSOs li jkunu qed jiddeċiedu dwar il-proposti għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji skont l-Artikolu 6(3), dawn għandhom jiddeċiedu permezz ta' maġġoranza kwalifikata. Maġġoranza kwalifikata għall-proposti skont l-Artikolu 6(3) għandha teħtieġ maġġoranza ta':
- (a) TSOs li jirrapprezentaw tal-anqas 72 % tal-Istati Membri kkonċernati; u
 - (b) TSOs li jirrapprezentaw Stati Membri li flimkien jinkludu tal-anqas 65 % tal-popolazzjoni tar-reġjun ikkonċernat.

6. Minoranza li timblokka d-deċiżjonijiet skont l-Artikolu 6(3) għandha tinkludi tal-anqas l-ghadd minimu ta' TSOs li jirrappreżenta aktar minn 35 % tal-popolazzjoni tal-Istati Membri partecipanti, kif ukoll TSOs li jirrappreżentaw tal-anqas Stat Membru wiehed iehor ikkonċernat u, fin-nuqqas ta' dan, il-maġġoranza kwalifikata għandha titqies li tkun inkisbet.
7. It-TSOs li jkunu qed jiddeċiedu dwar il-proposti għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji skont l-Artikolu 6(3) fir-rigward ta' reġjuni magħmulin minn hames Stati Membri jew inqas għandhom jiddeċiedu abbażi ta' kunsens.
8. Għad-deċiżjonijiet tat-TSOs skont il-paragrafi 3 u 4, għandu jingħata vot wiehed lil kull Stat Membru. Jekk fit-territorju ta' Stat Membru jkun hemm aktar minn TSO wiehed, l-Istat Membru għandu jalloka s-setgħat tal-votazzjoni fost it-TSOs.
9. Meta t-TSOs jonqsu milli jissottomettu proposta għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji lill-awtoritajiet regolatorji skont l-Artikolu 6(2) u (3) jew lill-entitajiet mahturin mill-Istati Membri skont l-Artikolu 6(4) sal-iskadenzi stipulati f'dan ir-Regolament, huma għandhom jipprovdur lill-awtoritajiet regolatorji kompetenti u lill-Aġenzija l-abbozzi rilevanti tal-patti u l-kundizzjonijiet jew tal-metodoloġiji, u jispjegaw għaliex ma ntlahaqx ftehim. L-Aġenzija għandha tinforma lill-Kummissjoni b'dan u, fuq talba tal-Kummissjoni, għandha tinvestiga r-raġunijiet għal dan in-nuqqas b'kooperazzjoni mal-awtoritajiet regolatorji kompetenti u tinforma lill-Kummissjoni dwar dawn ir-raġunijiet. Il-Kummissjoni għandha tiehu l-passi x-xierqa sabiex ikunu jstgħu jiġu adottati l-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji meħtieġa fi żmien erba' xhur minn meta tasliha l-informazzjoni mingħand l-Aġenzija.

Artikolu 6

Approvazzjoni tal-patti u l-kundizzjonijiet jew tal-metodoloġiji tat-TSOs

1. Kull awtorità regolatorja għandha tapprova l-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji żviluppati mit-TSOs skont il-paragrafi 2 u 3. L-entità mahtura mill-Istat Membru għandha tapprova l-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji żviluppati mit-TSOs skont il-paragrafu 4. L-entità mahtura għandha tkun l-awtorità regolatorja sakemm l-Istat Membru ma jistipulax mod iehor.
2. Il-proposti għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji li ġejjin iridu japprovawhom l-awtoritajiet regolatorji kollha tal-Unjoni, u Stat Membru jista' jibgħat l-opinjoni tiegħu dwarhom lill-awtorità regolatorja kkonċernata:
 - (a) ir-reqwiżiti organizzazzjonali, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet ewlenin marbutin mal-iskambju tad-dejta b'rabta mas-sigurtà operazzjonali skont l-Artikolu 40(6);
 - (b) il-metodoloġija għat-tiswir tal-mudelli tal-grilja komuni skont l-Artikolu 67(1) u l-Artikolu 70;
 - (c) il-metodoloġija għall-koordinazzjoni tal-analiżi tas-sigurtà operazzjonali skont l-Artikolu 75.
3. Il-proposti għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji li ġejjin iridu japprovawhom l-awtoritajiet regolatorji kollha tar-reġjun ikkonċernat, u Stat Membru jista' jibgħat l-opinjoni tiegħu dwarhom lill-awtorità regolatorja kkonċernata:
 - (a) il-metodoloġija għal kull zona sinkronika għad-definizzjoni tal-inerzja minima skont l-Artikolu 39(3)(b);
 - (b) id-dispożizzjonijiet komuni għal kull reġjun bil-kapaċità kalkulata għall-koordinazzjoni tas-sigurtà operazzjonali reġjonali skont l-Artikolu 76;
 - (c) il-metodoloġija, tal-inqas għal kull zona sinkronika, għall-valutazzjoni tar-rilevanza tal-assi għall-koordinazzjoni tal-indisponibilità skont l-Artikolu 84;
 - (d) il-metodoloġiji, il-kundizzjonijiet u l-valuri inkluzi fil-ftehimiet operazzjonali dwar iż-żoni sinkroniċi msemmija fl-Artikolu 118 marbutin mal-affarijiet li ġejjin:
 - (i) il-parametri għad-definizzjoni tal-kwalità tal-frekwenza u l-parametru mira tal-kwalità tal-frekwenza skont l-Artikolu 127;
 - (ii) ir-regoli tad-dimensjonar tal-FCR skont l-Artikolu 153;
 - (iii) il-karatteristiċi addizzjonali tal-FCR skont l-Artikolu 154(2);
 - (iv) għaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NL, il-miżuri li jiżguraw l-irkupru tal-kompartimenti tal-ħżin tal-enerġija skont l-Artikolu 156(6)(b);

- (v) għaż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, il-perjodu minimu ta' attivazzjoni li l-fornituri tal-FCR iridu jiżguraw skont l-Artikolu 156(10);
 - (vi) għaż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, is-suppożizzjonijiet u l-metodoloġija għal analiżi tal-ispejjeż imqabbla mal-benefiċċji skont l-Artikolu 156(11);
 - (vii) għal żoni sinkroniċi oħrajn minbarra dik tas-CE u jekk ikun applikabbli, il-limiti għall-iskambju tal-FCR bejn it-TSOs skont l-Artikolu 163(2);
 - (viii) għaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/Ni, il-metodoloġija sabiex jiġi stabbilit il-forniment minimu ta' kapacità ta' riserva fuq l-FCR bejn iż-żoni sinkroniċi ddefinita skont l-Artikolu 174(2)(b);
 - (ix) il-limiti fuq l-ammont ta' skambju tal-FRR bejn iż-żoni sinkroniċi ddefiniti skont l-Artikolu 176(1) u l-limiti fuq l-ammont ta' kondivizzjoni tal-FRR bejn iż-żoni sinkroniċi ddefiniti skont l-Artikolu 177(1);
 - (x) il-limiti fuq l-ammont ta' skambju tal-RR bejn iż-żoni sinkroniċi ddefiniti skont l-Artikolu 178(1) u l-limiti fuq l-ammont ta' kondivizzjoni tal-RR bejn iż-żoni sinkroniċi ddefiniti skont l-Artikolu 179(1);
- (e) il-metodoloġiji u l-kundizzjonijiet inklużi fil-ftehimiet operazzjonali dwar il-blokk LFC imsemmija fl-Artikolu 119 marbutin mal-affarijiet li ġejjin:
- (i) ir-restrizzjonijiet fuq il-kalar għall-output tal-potenza attiva skont l-Artikolu 137(3) u (4);
 - (ii) l-azzjonijiet ta' koordinazzjoni li għandhom l-għan li jnaqqsu l-FRCE kif iddefinit fl-Artikolu 152(14);
 - (iii) il-miżuri biex jitnaqqas l-FRCE billi jintalbu bidliet fil-produzzjoni jew fil-konsum tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u tal-unitajiet tad-domanda b'rabta mal-potenza attiva skont l-Artikolu 152(16);
 - (iv) ir-regoli tad-dimensjonar tal-FRR skont l-Artikolu 157(1);
- (f) il-miżuri ta' mitigazzjoni għal kull zona sinkronika jew għal kull blokk LFC skont l-Artikolu 138;
- (g) il-proposta komuni għad-determinazzjoni tal-blokk LFC għal kull zona sinkronika skont l-Artikolu 141(2).
4. Sakemm l-Istat Membru ma jstabbilixxix mod ieħor, il-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji li ġejjin trid tapprovahom b'mod individwali l-entità li l-Istat Membru jkun ħatar skont il-paragrafu 1:
- (a) għaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/Ni, il-proposta ta' kull TSO li tispeċifika l-livell ta' telf tad-domanda li fiha is-sistema ta' trażmissjoni se tkun fl-istat ta' blekawt;
 - (b) l-ambitu tal-iskambju tad-dejta mad-DSOs u mal-utenti sinifikanti tal-grilja skont l-Artikolu 40(5);
 - (c) ir-reqwiziti addizzjonali għall-gruppi tal-forniment tal-FCR skont l-Artikolu 154(3);
 - (d) l-eskluzjoni tal-gruppi tal-forniment tal-FCR mill-forniment tal-FCR skont l-Artikolu 154(4);
 - (e) għaż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, il-proposta dwar il-perjodu minimu temporanju ta' attivazzjoni li l-fornituri tal-FCR iridu jiżguraw kif propost mit-TSO skont l-Artikolu 156(9);
 - (f) ir-reqwiziti tekniċi tal-FRR iddefiniti mit-TSO skont l-Artikolu 158(3);
 - (g) iċ-ċahda tal-gruppi tal-forniment tal-FRR mill-forniment tal-FRR skont l-Artikolu 159(7);
 - (h) ir-reqwiziti tekniċi għall-konnessjoni tal-unitajiet tal-forniment tal-RR u tal-gruppi tal-forniment tal-RR iddefiniti mit-TSO skont l-Artikolu 161(3); u
 - (i) iċ-ċahda tal-gruppi tal-forniment tal-RR mill-forniment tal-RR skont l-Artikolu 162(6).
5. Meta dan ir-Regolament ikun jeżiġi jew jawtorizza lil operatur tas-sistema jew lil TSO individwali rilevanti jispeċifika rekwiżiti li mhumiex sugġetti għall-paragrafu 4, jew jaqbel fuq rekwiżiti bħal dawn, l-Istati Membri jistgħu jeżiġu approvazzjoni minn qabel ta' dawn ir-reqwiziti min-naħa tal-awtorità regolatorja kompetenti.

6. Il-proposti għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji għandhom jinkludu skeda taż-żmien proposta għall-implimentazzjoni tagħhom u deskrizzjoni tal-impatt mistenni tagħhom fuq l-għanijiet ta' dan ir-Regolament. Il-proposti dwar il-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji li għandhom jiġu approvati minn diversi awtoritajiet regolatorji jew mill-awtoritajiet regolatorji kollha kemm huma għandhom jintbagħtu lill-Aġenzija fl-istess waqt li fih jintbagħtu lill-awtoritajiet regolatorji. Meta l-awtoritajiet regolatorji kompetenti jitolbu dan, l-Aġenzija għandha tagħti opinjoni dwar il-proposti għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji fi żmien tliet xhur minn meta ssir din it-talba.
7. Meta l-approvazzjoni tal-patti u tal-kundizzjonijiet jew tal-metodoloġiji tkun teħtieġ deċiżjoni li tittiehed minn aktar minn awtorità regolatorja waħda, l-awtoritajiet regolatorji kompetenti għandhom jikkonsultaw ma' xulxin u jikkooperaw u jikkoordinaw mill-qrib bejniethom sabiex jilhqqu ftehim dwarha. Meta l-Aġenzija tagħti l-opinjoni tagħha dwarha, l-awtoritajiet regolatorji kompetenti għandhom iqisuha. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jieħdu d-deċiżjonijiet tagħhom dwar il-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji mressqin skont il-paragrafi (2) u (3) fi żmien sitt xhur minn meta daww il-patti u l-kundizzjonijiet jew daww il-metodoloġiji jkunu waslu għand l-awtorità regolatorja jew, meta jkun applikabbli, għand l-aħhar awtorità regolatorja kkonċernata.
8. Meta l-awtoritajiet regolatorji ma jkunx irnexxielhom jilhqqu ftehim bejniethom fil-perjodu msemmi fil-paragrafu 7 jew meta jitolbu dan b'mod kongunt, l-Aġenzija għandha tadotta deċiżjoni dwar il-proposti mressqin għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji fi żmien sitt xhur, skont l-Artikolu 8(1) tar-Regolament (KE) Nru 713/2009.
9. Meta l-approvazzjoni tal-patti u tal-kundizzjonijiet jew tal-metodoloġiji tkun teħtieġ deċiżjoni li tittiehed minn entità mahtura waħda skont il-paragrafu 4, l-entità mahtura għandha tasal għal deċiżjoni dwar dan fi żmien sitt xhur minn meta jaslulha daww il-patti u l-kundizzjonijiet jew daww il-metodoloġiji.
10. Kull parti tista' tilmenta kontra operatur ta' sistema jew TSO rilevanti fir-rigward tal-obbligi jew tad-deċiżjonijiet ta' dak l-operatur tas-sistema jew ta' dak it-TSO rilevanti skont dan ir-Regolament u tista' tibghat dan l-ilment lill-awtorità regolatorja li, fir-rwol tagħha bħala awtorità li ssolvi l-kunflitti, għandha tohroġ deċiżjoni dwar dan fi żmien xahrejn minn meta tirċievi l-ilment. Dak il-perjodu jista' jiġi estiż b'xahrejn ohra meta l-awtorità regolatorja tkun teħtieġ iktar informazzjoni. Dak il-perjodu estiż jista' jkompli jiġi estiż aktar bi qbil ma' min ikun għamel l-ilment. Id-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja għandha tkun vinkolanti sakemm din ma tithassarx permezz ta' appell u, f'dak il-każ, sa dak il-waqt.

Artikolu 7

Emendi għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji tat-TSOs

1. Meta awtorità regolatorja waħda jew aktar ikunu jeħtieġu emenda biex japprovaw il-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji li jkunu ġew ipprezentati skont il-paragrafi 2 u 3 tal-Artikolu 6, it-TSOs rilevanti għandhom jipprezentaw proposta għal termini u kundizzjonijiet jew għal metodoloġiji emendati biex din tiġi approvata fi żmien xahrejn wara r-rekwiżit li jkunu għamlulhom l-awtoritajiet regolatorji. L-awtoritajiet regolatorji kompetenti għandhom jiddeċiedu dwar il-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji emendati fi żmien xahrejn minn meta jitressqu.
2. Meta entità mahtura tkun teħtieġ emenda biex tapprova l-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji li jkunu ġew ipprezentati skont l-Artikolu 6(4), it-TSO rilevanti għandu jipprezenta proposta għal termini u kundizzjonijiet jew għal metodoloġiji emendati biex din tiġi approvata fi żmien xahrejn wara r-rekwiżit li tkun għamlitlu l-entità mahtura. L-entità mahtura għandha tiddeċiedi dwar il-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji emendati fi żmien xahrejn minn meta jitressqu.
3. Meta l-awtoritajiet regolatorji kompetenti ma jkunx irnexxielhom jilhqqu ftehim bejniethom dwar il-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji skont il-paragrafi 2 u 3 tal-Artikolu 6 fi żmien xahrejn, jew meta jitolbu dan b'mod kongunt, l-Aġenzija għandha tadotta deċiżjoni dwar il-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji emendati fi żmien sitt xhur, skont l-Artikolu 8(1) tar-Regolament (KE) Nru 713/2009. Jekk it-TSOs rilevanti ma jipprezentawx proposta għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji emendati, għandha tapplika l-proċedura prevista fl-Artikolu 5(7).
4. It-TSOs responsabbli għall-iżvilupp ta' proposta għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji jew l-awtoritajiet regolatorji jew l-entitajiet mahturin responsabbli għall-adozzjoni tagħhom skont il-paragrafi 2, 3 u 4 tal-Artikolu 6 jistgħu jitolbu emendi ta' daww il-patti u l-kundizzjonijiet jew ta' daww il-metodoloġiji. Il-proposti għall-emenda tal-patti u tal-kundizzjonijiet jew tal-metodoloġiji għandhom jiġu pprezentati għal konsultazzjoni, jekk ikun applikabbli, skont il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 11 u għandhom jiġu approvati skont il-proċedura stabbilita fl-Artikoli 5 u 6.

Artikolu 8

Pubblikazzjoni fuq l-Internet

1. It-TSOs responsabbli biex jispeċifikaw it-termini u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji skont dan ir-Regolament għandhom jipubblikawhom fuq l-Internet wara li jkunu approvawhom l-awtoritajiet regolatorji kompetenti jew, meta ma tkun meħtieġa l-ebda approvazzjoni ta' dan it-tip, wara li jiġu speċifikati, hlief meta din l-informazzjoni tkun titqies kunfidenzjali skont l-Artikolu 12.
2. Il-pubblikazzjoni għandha tikkonċerna wkoll:
 - (a) it-titjib fl-ghodod tal-operat tan-netwerk skont l-Artikolu 55(1)(e);
 - (b) il-parametri fil-mira tal-FRCE skont l-Artikolu 128;
 - (c) ir-restrizzjonijiet fuq il-kalar fil-livell taż-żona sinkronika skont l-Artikolu 137(1);
 - (d) ir-restrizzjonijiet fuq il-kalar fil-livell tal-blokka LFC skont l-Artikolu 137(3);
 - (e) il-miżuri meħudin fl-istat ta' allert għaliex ma jkunx hemm biżżejjed riservi tal-potenza attiva skont l-Artikolu 152(11); u
 - (f) it-talba tat-TSO tal-konnessjoni mar-riservi lil fornitur tal-FCR sabiex dan iqiegħed l-informazzjoni għad-dispożizzjoni f'hin reali skont l-Artikolu 154(11).

Artikolu 9

Irkupru tal-kostijiet

1. L-ispejjeż li jgarrbu l-operaturi tas-sistema li jkunu sugġetti għar-regolament dwar it-tariffi tan-netwerk u li jirriżultaw mill-obbligi stabbiliti f'dan ir-Regolament għandhom jiġu vvalutati mill-awtoritajiet regolatorji rilevanti. L-ispejjeż li jitqiesu bhala raġonevoli, effiċjenti u proporzjonati għandhom jiġu rkuprati permezz ta' tariffi tan-netwerk jew permezz ta' mekkaniżmi xierqa oħrajn.
2. Jekk l-awtoritajiet regolatorji rilevanti jitolbuhom jagħmlu dan, fi żmien tliet xhur mit-talba, l-operaturi tas-sistema msemminjati fil-paragrafu 1 għandhom jipprovdu l-informazzjoni meħtieġa biex tiġi ffacilitata l-valutazzjoni tal-ispejjeż imġarrba.

Artikolu 10

Involvement tal-partijiet ikkonċernati

L-Aġenzija, f'kooperazzjoni mill-qrib man-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku, għandha torganizza l-involvement tal-partijiet ikkonċernati fit-thaddim sigur tas-sistema u f'aspetti oħrajn tal-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament. Dan l-involvement għandu jinkludi laqgħat regolari mal-partijiet ikkonċernati sabiex jiġu identifikati l-problemi u jiġi propost titjib b'rabta mat-thaddim sigur tas-sistema.

Artikolu 11

Konsultazzjoni pubblika

1. It-TSOs responsabbli għall-preżentazzjoni ta' proposti għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji jew għall-emendi tagħhom skont dan ir-Regolament għandhom jikkonsultaw lill-partijiet ikkonċernati, inklużi lill-awtoritajiet rilevanti ta' kull Stat Membru, dwar l-abbozz ta' proposti għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji elenkati fl-Artikolu 6(2) u (3). Il-konsultazzjoni għandha ddum għaddejjja tal-inqas xahar.
2. Il-proposti għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji li jipprezentaw it-TSOs fil-livell tal-Unjoni għandhom jiġu ppubblikati u pprezentati għal konsultazzjoni pubblika fil-livell tal-Unjoni. Il-proposti li jipprezentaw it-TSOs fil-livell reġjonali għandhom jiġu pprezentati għal konsultazzjoni pubblika tal-anqas fil-livell reġjonali. Il-partijiet li jipprezentaw proposti fil-livell bilaterali jew multilaterali għandhom jagħmlu konsultazzjoni pubblika tal-inqas fl-Istati Membri kkonċernati.
3. It-TSOs responsabbli għall-iżvilupp tal-proposta għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji għandhom iqisu kif xieraq il-fehmiet tal-partijiet ikkonċernati li johorġu mill-konsultazzjonijiet qabel ma jipprezentaw il-proposta għall-approvazzjoni regolatorja. F'kull każ, flimkien mas-sottomissjoni tal-proposta għandha tingħata għustifikazzjoni valida għall-inkluzjoni jew le tal-fehmiet li johorġu mill-konsultazzjoni u din għandha tiġi ppubblikata f'hin xieraq qabel ma tiġi ppubblikata l-proposta għat-termini u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji jew fl-istess hin magħha.

*Artikolu 12***Obbligi tal-kunfidenzjalità**

1. Kull informazzjoni kunfidenzjali li tasal, li tiġi skambjata jew li tiġi trażmessa skont dan ir-Regolament għandha tkun suġġetta għall-kundizzjonijiet tas-segretezza professjonali stabbiliti fil-paragrafi 2, 3 u 4.
2. L-obbligu tas-segretezza professjonali għandu japplika għal kull persuna suġġetta għad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament.
3. L-informazzjoni kunfidenzjali li tasal għand il-persuni jew l-awtoritajiet regolatorji msemmijin fil-paragrafu 2 waqt il-qadi ta' dmirijiethom ma tistax tiġi żvelata lil xi persuna jew awtorità oħra, minghajr preġudizzju għall-kazijiet koperti mil-liġi nazzjonali, mid-dispożizzjonijiet l-oħrajn ta' dan ir-Regolament jew minn xi leġiżlazzjoni rilevanti oħra tal-Unjoni.
4. Minghajr preġudizzju għall-kazijiet koperti mil-leġiżlazzjoni nazzjonali jew tal-Unjoni, l-awtoritajiet regolatorji, il-korpi jew il-persuni li jirċievu informazzjoni kunfidenzjali skont dan ir-Regolament jistgħu jużawha biss għall-finijiet tal-qadi ta' dmirijiethom skont dan ir-Regolament.

*Artikolu 13***Ftehimiet ma' TSOs li mhumiex marbutin b'dan ir-Regolament**

Meta żona sinkronika tkun tkopri kemm TSOs tal-Unjoni kif ukoll TSOs ta' pajjiżi terzi, fi żmien 18-il xahar mid-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha tal-Unjoni f'dik iż-żona sinkronika għandhom ifittxu li jikkonkludu ftehim mat-TSOs tal-pajjiżi terzi li mhumiex marbutin b'dan ir-Regolament li jistabbilixxi l-bażi għall-kooperazzjoni tagħhom rigward it-thaddim sigur tas-sistema u li jistabbilixxi l-arranġamenti sabiex daww it-TSOs ta' pajjiżi terzi jkunu konformi mal-obbligi stabbiliti f'dan ir-Regolament.

*Artikolu 14***Monitoraġġ**

1. In-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku għandu jimmonitorja l-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament skont l-Artikolu 8(8) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009. Il-monitoraġġ għandu jkopri tal-inqas il-kwistjonijiet li ġejjin:
 - (a) l-indikaturi tas-sigurtà operazzjonali skont l-Artikolu 15;
 - (b) il-kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija skont l-Artikolu 16;
 - (c) il-valutazzjoni tal-koordinazzjoni reġjonali skont l-Artikolu 17;
 - (d) l-identifikazzjoni ta' kwalunkwe diverġenza fl-implimentazzjoni nazzjonali ta' dan ir-Regolament għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji elenkati fl-Artikolu 6(3);
 - (e) l-identifikazzjoni ta' kwalunkwe titjib addizzjonali fl-ghodod u fis-servizzi skont is-subparagrafi (a) u (b) tal-Artikolu 55, lil hinn mit-titjib identifikat mit-TSOs skont l-Artikolu 55(e);
 - (f) l-identifikazzjoni ta' kwalunkwe titjib neċessarju fir-rapport annwali dwar l-iskala ta' klassifikazzjoni tal-inċidenti skont l-Artikolu 15, li huwa neċessarju sabiex tkun sostnuta s-sigurtà operazzjonali sostenibbli u fit-tul; u
 - (g) l-identifikazzjoni ta' kwalunkwe diffikultà rigward il-kooperazzjoni ma' TSOs ta' pajjiżi terzi fit-thaddim sigur tas-sistema.
2. Fi żmien 12-il xahar mid-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, l-Aġenzija, flimkien man-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku, għandha tipproduċi lista tal-informazzjoni rilevanti li n-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku għandu jibagħtilha skont l-Artikolu 8(9) u l-Artikolu 9(1) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009. Il-lista tal-informazzjoni rilevanti tista' tiġi aġġornata. In-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku għandu jżomm arkivju komprensiv tal-informazzjoni meħtieġa mill-Aġenzija fil-forma ta' dejta diġitali f'format standardizzat.
3. It-TSOs rilevanti għandhom jipprezentaw lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku l-informazzjoni meħtieġa biex dan ikun jista' jwettaq il-kompiti msemmijin fil-paragrafi 1 u 2.

4. Abbazi ta' talba tal-awtorità regolatorja, id-DSOs għandhom jipprovdu lit-TSOs bl-informazzjoni stipulata fil-paragrafu 2 sakemm dik l-informazzjoni ma tkunx diġà tinsab għad-dispożizzjoni tal-awtoritajiet regolatorji, tat-TSOs, tal-Aġenzija jew tan-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku fir-rigward tal-kompiti rispettivi tal-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tagħhom, bil-għan li tiġi evitata l-informazzjoni doppja.

Artikolu 15

Rapport annwali dwar l-indikaturi tas-sigurtà operazzjonali

1. Sat-30 ta' Settembru, in-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku għandu jipubblika rapport annwali bbażat fuq l-iskala ta' klassifikazzjoni tal-incidenti adottata skont l-Artikolu 8(3)(a) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009. L-Aġenzija tista' tipprovdi l-opinjoni tagħha fuq il-format u l-kontenut ta' dak ir-rapport annwali, fosthom l-ambitu ġeografiku tal-incidenti rrapportati, l-interdipendenzi elettrici bejn iż-żoni ta' kontroll tat-TSOs u kull informazzjoni storika rilevanti.

2. Sal-1 ta' Marzu, it-TSOs ta' kull Stat Membru għandhom jipprovdu lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku d-dejta u l-informazzjoni meħtieġa għat-thejjija tar-rapporti annwali bbażati fuq l-iskala ta' klassifikazzjoni tal-incidenti msemmijin fil-paragrafu 1. Id-dejta li jipprovdu t-TSOs għandha tkopri s-sena ta' qabel.

3. Ir-rapporti annwali msemmijin fil-paragrafu 1 għandu jkun fihom tal-inqas l-indikaturi tas-sigurtà operazzjonali li ġejjin li huma rilevanti għas-sigurtà operazzjonali:

- (a) l-għadd ta' elementi tas-sistema ta' trażmissjoni li ttrippjaw fis-sena għal kull TSO;
- (b) l-għadd ta' faċilitajiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li ttrippjaw fis-sena għal kull TSO;
- (c) l-enerġija li ma ġietx fornuta fis-sena minhabba qtugħ mhux skedat tal-faċilitajiet tad-domanda għal kull TSO;
- (d) id-durata u l-għadd ta' drabi li kien hemm stat ta' allert jew ta' emerġenza għal kull TSO;
- (e) id-durata u l-għadd ta' avvenimenti li fihom ġie identifikat nuqqas ta' riservi għal kull TSO;
- (f) id-durata u l-għadd ta' devjazzjonijiet tal-vultaġġ li jisbqu l-firxiet mit-Tabelli 1 u 2 tal-Anness II għal kull TSO;
- (g) l-għadd ta' minuti barra l-firxa tal-frekwenza standard u l-għadd ta' minuti barra l-50 % tad-devjazzjoni statika massima tal-frekwenza għal kull zona sinkronika;
- (h) l-għadd ta' separazzjonijiet ta' qsim tas-sistema jew ta' stati lokali ta' blekawt; u
- (i) l-għadd ta' blekawts li kienu jinvolvu żewġ TSOs jew iktar.

4. Ir-rapport annwali msemmi fil-paragrafu 1 għandu jkun fih l-indikaturi tas-sigurtà operazzjonali li ġejjin li huma rilevanti għall-ippjanar operazzjonali:

- (a) l-għadd ta' avvenimenti li fihom incident li jinsab fil-lista ta' kontingenzi wassal għal degradazzjoni tal-istat operazzjonali tas-sistema;
- (b) l-għadd ta' avvenimenti msemmijin fil-punt (a) li fihom sehhet degradazzjoni tal-kundizzjonijiet tat-thaddim tas-sistema minhabba diskrepanzi mhux mistennijin mill-previżjonijiet tal-ġenerazzjoni jew tat-tagħbija;
- (c) l-għadd ta' avvenimenti li fihom kien hemm degradazzjoni fil-kundizzjonijiet tat-thaddim tas-sistema minhabba kontingenza eċċezzjonali;
- (d) l-għadd ta' avvenimenti msemmijin fil-punt (c) li fihom sehhet degradazzjoni tal-kundizzjonijiet tat-thaddim tas-sistema minhabba diskrepanzi mhux mistennijin mill-previżjonijiet tal-ġenerazzjoni jew tat-tagħbija; u
- (e) l-għadd ta' avvenimenti li jwasslu għal degradazzjoni fil-kundizzjonijiet tat-thaddim tas-sistema minhabba nuqqas ta' riservi tal-potenza attiva.

5. Ir-rapporti annwali għandu jkun fihom spjegazzjonijiet tar-raġunijiet għall-incidenti tal-iskali 2 u 3 tal-klassifikar tas-sigurtà operazzjonali skont l-iskala għall-klassifika tal-incidenti li adotta n-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku. Dawk l-isjegazzjonijiet għandhom ikunu bbażati fuq investigazzjonijiet tal-incidenti mit-TSOs li l-process tagħhom għandu jkun stabbilit fl-iskala tal-klassifikazzjoni tal-incidenti. It-TSOs għandhom jgħarrfu lill-awtoritajiet regolatorji rispettivi tagħhom dwar l-investigazzjonijiet biżżejjed żmien qabel ma dawn jinbnew. L-awtoritajiet regolatorji u l-Aġenzija jistgħu jkunu involuti fl-investigazzjoni fuq talba tagħhom stess.

Artikolu 16

Rapport annwali dwar il-kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija

1. Sat-30 ta' Settembru, in-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku għandu jipubblika rapport annwali dwar il-kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija bbażat fuq l-informazzjoni pprovduta mit-TSOs skont il-paragrafu 2. Ir-rapport annwali dwar il-kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija għandu jinkludi l-informazzjoni elenkata fil-paragrafu 2 għal kull Stat Membru.
2. Mill-14 ta' Settembru 2018, it-TSOs ta' kull Stat Membru għandhom jinnotifikaw lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku, sal-1 ta' Marzu ta' kull sena, l-informazzjoni li ġejja għas-sena ta' qabel:
 - (a) l-identifikazzjoni tal-blokok LFC, taż-żoni LFC u taż-żoni ta' monitoraġġ fl-Istat Membru;
 - (b) l-identifikazzjoni tal-blokok LFC li mhumiex fl-Istat Membru u li fihom żoni LFC u żoni ta' monitoraġġ li jinsabu fl-Istat Membru;
 - (c) l-identifikazzjoni taż-żoni sinkroniċi li jappartjeni għalihom kull Stat Membru;
 - (d) id-dejta marbuta mal-kriterji għall-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza għal kull zona sinkronika u għal kull blokk LFC fis-subparagrafi (a), (b) u (c) li tkopri kull xahar ta' tal-inqas sentejn preċedenti tal-kalendarju;
 - (e) l-obbligu ta' FCR u l-obbligu inizjali ta' FCR ta' kull TSO li jopera fl-Istat Membru li jkopru kull xahar ta' tal-inqas sentejn preċedenti tal-kalendarju; u
 - (f) deskrizzjoni u d-data ta' implimentazzjoni ta' kull miżura ta' mitigazzjoni u ta' kull rekwiżit ta' kalar biex itaffu d-devjazzjonijiet deterministiċi tal-frekwenza meħudin fis-sena preċedenti tal-kalendarju skont l-Artikoli 137 u 138, li fihom kienu involuti t-TSOs tal-Istat Membru.
3. Id-dejta li jipprovdu t-TSOs għandha tkopri s-sena ta' qabel. L-informazzjoni dwar iż-żoni sinkroniċi, il-blokok LFC, iż-żoni LFC u ż-żoni ta' monitoraġġ fis-subparagrafi (a), (b) u (c) għandha tiġi rrapportata darba biss. Meta jinbidlu dawn iż-żoni, din l-informazzjoni għandha tiġi rrapportata sal-1 ta' Marzu tas-sena ta' wara.
4. Meta jkun xieraq, it-TSOs kollha ta' zona sinkronika jew ta' blokk LFC għandhom jikkooperaw fil-ġbir tad-dejta elenkata fil-paragrafu 2.

Artikolu 17

Rapport annwali dwar il-valutazzjoni tal-koordinazzjoni reġjonali

1. Sat-30 ta' Settembru, in-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku għandu jipubblika rapport annwali dwar il-valutazzjoni tal-koordinazzjoni reġjonali abbażi tar-rapporti annwali dwar il-valutazzjoni tal-koordinazzjoni reġjonali pprovduti mill-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà skont il-paragrafu 2, jivvaluta kull kwistjoni marbuta mal-interoperabilità u jipproponi bidliet li jkollhom l-għan li jtejbu l-effettività u l-effikaċja tal-koordinazzjoni tat-thaddim tas-sistema.
2. Sal-1 ta' Marzu, kull koordinatur reġjonali tas-sigurtà għandu jhejji rapport annwali u jibagħtu lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku u fih għandu jipprovdi l-informazzjoni li ġejja għall-kompiti li jwettaq:
 - (a) l-għadd ta' avvenimenti, id-durata medja u r-raġunijiet għaliex naqas milli jwettaq il-funzjonijiet tiegħu;
 - (b) l-istatistika dwar ir-restrizzjonijiet, inkluzi d-durata u l-post tagħhom u kemm-il darba seħħew, flimkien mal-azzjonijiet ta' rimedju assoċjati attivati u l-kost tagħhom f'każ li ġgarrab xi kost;
 - (c) l-għadd ta' drabi li t-TSOs ċaħdu milli jimplementaw l-azzjonijiet ta' rimedju rakkomandati mill-koordinatur reġjonali tas-sigurtà u r-raġunijiet għal dan;
 - (d) l-għadd ta' inkompatibilitajiet tal-indisponibilità identifikati skont l-Artikolu 80; u
 - (e) deskrizzjoni tal-każijiet li fihom ġie vvalutat nuqqas ta' adegwatezza reġjonali u giet stabbilita deskrizzjoni tal-azzjonijiet ta' mitigazzjoni.
3. Id-dejta li l-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà jipprovdu lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku għandha tkopri s-sena ta' qabel.

PARTI II

IS-SIGURTÀ OPERAZZJONALI

TITOLU 1

REKWIŻITI TAS-SIGURTÀ OPERAZZJONALI

KAPITOLU 1

L-istati tas-sistema, l-azzjonijiet ta' rimedju u l-limiti tas-sigurtà operazzjonali

Artikolu 18

Klassifikazzjoni tal-istati tas-sistema

1. Sistema ta' trażmissjoni għandha tkun fl-istat normali meta jkunu ssodisfati l-kundizzjonijiet kollha li ġejjin:
 - (a) meta l-flussi tal-vultaġġ u tal-enerġija jkunu fil-limiti tas-sigurtà operazzjonali ddefiniti skont l-Artikolu 25;
 - (b) meta l-frekwenza tkun tissodisfa l-kriterji li ġejjin:
 - (i) id-devjazzjoni tal-frekwenza statika tas-sistema tkun fil-firxa tal-frekwenza standard; jew
 - (ii) il-valur assolut tad-devjazzjoni tal-frekwenza statika tas-sistema ma jkunx ikbar mid-devjazzjoni statika massima tal-frekwenza u l-limiti tal-frekwenza tas-sistema stabbiliti għall-istat ta' allert ma jintlahqux;
 - (c) meta r-riservi tal-potenza attiva u reattiva jkunu biżżejjed biex jifilhu għall-kontinġenzi mil-lista ta' kontinġenzi ddefinita skont l-Artikolu 33 mingħajr ma jiksru l-limiti tas-sigurtà operazzjonali;
 - (d) meta l-operat taż-zona ta' kontroll tat-TSO kkonċernata jkun fil-limiti tas-sigurtà operazzjonali u se jibqa' fihom wara li jiġu attivati l-azzjonijiet ta' rimedju wara li ssehh kontinġenza mil-lista ta' kontinġenzi ddefinita skont l-Artikolu 33.
2. Sistema ta' trażmissjoni għandha tkun fi stat ta' allert meta:
 - (a) il-flussi tal-vultaġġ u tal-enerġija jkunu fil-limiti tas-sigurtà operazzjonali ddefiniti skont l-Artikolu 25; u
 - (b) il-kapaċità ta' riserva tat-TSO tonqos b'iktar minn 20 % għal perjodu ta' iktar minn 30 minuta u ma jkun hemm l-ebda mezz li jikkumpensa għal dak it-tnaqqis fit-thaddim tas-sistema f'hin reali; jew
 - (c) il-frekwenza tkun tissodisfa l-kriterji li ġejjin:
 - (i) il-valur assolut tad-devjazzjoni tal-frekwenza statika tas-sistema ma jkunx ikbar mid-devjazzjoni statika massima tal-frekwenza; u
 - (ii) il-valur assolut tad-devjazzjoni tal-frekwenza statika tas-sistema jkun baqa' kontinwament oghla mill-50 % tad-devjazzjoni statika massima tal-frekwenza għal perjodu taż-żmien itwal mill-hin għall-iskattar tal-istat ta' allert jew mill-firxa tal-frekwenza standard għal perjodu taż-żmien itwal mill-hin għar-restawr tal-frekwenza; jew
 - (d) tal-inqas kontinġenza waħda mil-lista ta' kontinġenzi ddefinita skont l-Artikolu 33 twassal għal ksur tal-limiti tas-sigurtà operazzjonali tat-TSO, anki wara li jiġu attivati l-azzjonijiet ta' rimedju.
3. Sistema ta' trażmissjoni għandha tkun fl-istat ta' emerġenza meta tkun issodisfata tal-inqas waħda mill-kundizzjonijiet li ġejjin:
 - (a) meta jkun hemm tal-inqas każ wiehed ta' ksur tal-limiti tas-sigurtà operazzjonali ta' TSO ddefiniti skont l-Artikolu 25;
 - (b) meta l-frekwenza ma tissodisfax il-kriterji għall-istat normali u għall-istat ta' allert iddefiniti skont il-paragrafi 1 u 2;
 - (c) meta tkun attivata tal-inqas miżura waħda mill-pjan ta' difiża tas-sistema tat-TSO;
 - (d) meta jkun hemm hsara f'kif jahdmu l-ghodod, il-mezzi u l-faċilitajiet iddefinita skont l-Artikolu 24(1), li twassal biex daww l-ghodod, il-mezzi u l-faċilitajiet ikunu indisponibbli għal iktar minn 30 minuta.

4. Sistema ta' trażmissjoni għandha tkun fl-istat ta' blekawt meta tkun issodisfata tal-inqas waħda mill-kundizzjonijiet li ġejjin:

- (a) meta tintilef iktar minn 50 % tad-domanda fiż-żona ta' kontroll tat-TSO kkonċernata;
- (b) meta ma jkun hemm l-ebda vultaġġ għal tal-inqas tliet minuti fiż-żona ta' kontroll tat-TSO kkonċernata, u b'hekk jiskattaw il-pjanijiet ta' restawr.

TSO taż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NI jista' jiżviluppa proposta li tispeċifika l-livell ta' telf tad-domanda li fih is-sistema ta' trażmissjoni se tkun fl-istat ta' blekawt. It-TSOs taż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NI għandhom jinnotifikaw dan il-każ lin-Netzwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku.

5. Sistema ta' trażmissjoni għandha tkun fl-istat ta' restawr meta TSO li jkun fl-istat ta' emerġenza jew ta' blekawt ikun beda jattiva l-miżuri tal-pjan ta' restawr tiegħu.

Artikolu 19

Monitoraġġ u determinazzjoni tal-istati tas-sistema mit-TSOs

1. Kull TSO għandu jstabbilixxi, fit-thaddim f'hin reali, l-istat tas-sistema tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu.
2. Kull TSO għandu jimmonitorja l-parametri li ġejjin tas-sistema ta' trażmissjoni f'hin reali fiż-żona ta' kontroll tiegħu, abbażi ta' qisien tat-telemetrija f'hin reali jew ta' valuri kkalkulati miż-żona ta' osservabilità tiegħu, filwaqt li jqis id-dejta strutturali u f'hin reali skont l-Artikolu 42:
 - (a) il-flussi tal-potenza attiva u reattiva;
 - (b) il-vultaġġi tal-iżbarra ta' distribuzzjoni;
 - (c) il-frekwenza u l-errur tal-kontroll tar-restawr tal-frekwenza taż-żona LFC tiegħu;
 - (d) ir-riservi tal-potenza attiva u reattiva; u
 - (e) il-ġenerazzjoni u t-tagħbija.
3. Sabiex jispeċifika l-istat tas-sistema, kull TSO għandu janalizza l-kontinġenza tal-inqas darba kull 15-il minuta u jimmonitorja l-parametri tas-sistema ta' trażmissjoni ddefiniti skont il-paragrafu 2 meta mqabblin mal-limiti tas-sigurtà operazzjonali ddefiniti skont l-Artikolu 25 u mal-kriterji għall-istati tas-sistema ddefiniti skont l-Artikolu 18. Kull TSO għandu jimmonitorja wkoll il-livell ta' riservi disponibbli meta mqabbel mal-kapaċità ta' riserva. Meta jwettaq l-analiżi tal-kontinġenza, kull TSO għandu jqis l-effett tal-azzjonijiet ta' rimedju u l-miżuri tal-pjan ta' difiża tas-sistema.
4. Jekk is-sistema ta' trażmissjoni tiegħu ma tkunx fi stat normali u jekk dak l-istat tas-sistema jiġi kkwalifikat bhala stat ta' żona wiesgħa, it-TSO għandu:
 - (a) jgħarraf lit-TSOs kollha dwar l-istat tas-sistema tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu permezz ta' għodda informatika għall-iskambju tad-dejta f'hin reali fil-livell pan-Ewropew; u
 - (b) jipprovdi lil dawk it-TSOs b'iktar informazzjoni dwar l-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu li jiffurmaw parti miż-żona ta' osservabilità ta' TSOs oħrajn.

Artikolu 20

Azzjonijiet ta' rimedju fit-thaddim tas-sistema

1. Kull TSO għandu jfittex li jiżgura li s-sistema ta' trażmissjoni tiegħu tibqa' fl-istat normali u għandu jkun responsabbli għall-ġestjoni tal-ksur tas-sigurtà operazzjonali. Sabiex jilhaq dak il-għan, kull TSO għandu jfassal, ihejji u jattiva azzjonijiet ta' rimedju filwaqt li jqis id-disponibilità tagħhom, il-hin u r-rizorsi meħtieġa għall-attivazzjoni tagħhom u kull kundizzjoni barra mis-sistema ta' trażmissjoni li hija rilevanti għal kull azzjoni ta' rimedju.
2. L-azzjonijiet ta' rimedju użati mit-TSOs fit-thaddim tas-sistema skont il-paragrafu 1 u skont l-Artikoli 21 sa 23 ta' dan ir-Regolament għandhom ikunu konsistenti mal-azzjonijiet ta' rimedju meqjusin fil-kalkolu tal-kapaċità skont l-Artikolu 25 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222.

Artikolu 21

Prinċipji u kriterji applikabbli għall-azzjonijiet ta' rimedju

1. Kull TSO għandu japplika l-prinċipji li ġejjin meta jattiva u jikkoordina l-azzjonijiet ta' rimedju skont l-Artikolu 23:
 - (a) għall-ksur tas-sigurtà operazzjonali li ma għandux bżonn jiġi mmaniġġjat b'mod ikkoordinat, TSO għandu jfassal, ihejji u jattiva l-azzjonijiet ta' rimedju sabiex jerga' jgħib is-sistema fl-istat normali tagħha u jipprevjeni l-propagazzjoni tal-istat ta' allert jew ta' emerġenza barra ż-żona ta' kontroll tat-TSO minn fost il-kategoriji ddefiniti fl-Artikolu 22;
 - (b) għall-ksur tas-sigurtà operazzjonali li jrid jiġi mmaniġġjat b'mod ikkoordinat, TSO għandu jfassal, ihejji u jattiva azzjonijiet ta' rimedju f'koordinazzjoni ma' TSOs ikkonċernati oħrajn, billi jsegwi l-metodoloġija għat-thejjija tal-azzjonijiet ta' rimedju b'mod ikkoordinat mogħtija fl-Artikolu 76(1)(b) u filwaqt li jqis ir-rakkomandazzjoni ta' koordinatur reġjonali tas-sigurtà skont l-Artikolu 78(4).
2. Meta jkun qed jagħżel l-azzjonijiet ix-xierqa ta' rimedju, kull TSO għandu japplika l-kriterji li ġejjin:
 - (a) għandu jattiva l-iktar azzjonijiet ta' rimedju effettivi u ekonomikament effiċjenti;
 - (b) għandu jattiva l-azzjonijiet ta' rimedju kemm jista' jkun kważi fil-hin reali filwaqt li jqis il-hin mistenni tal-attivazzjoni u l-urġenza tas-sitwazzjoni tat-thaddim tas-sistema li dawn huma mahsubin li jsolvu;
 - (c) għandu jqis ir-riskji ta' hsarat meta japplika l-azzjonijiet ta' rimedju disponibbli u l-impatt tagħhom fuq is-sigurtà operazzjonali, bħalma huma:
 - (i) ir-riskji ta' hsara jew ta' ċirkwit kort ikkawżati minn bidliet fit-topoloġija;
 - (ii) ir-riskji ta' indisponibilitajiet ikkawżati minn bidliet fil-potenza attiva jew reattiva fil-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija jew fil-facilitajiet tad-domanda; u
 - (iii) ir-riskji ta' hsara kkawżata mill-imgħiba tat-tagħmir;
 - (d) għandu jagħti preferenza lill-azzjonijiet ta' rimedju li jqiegħdu għad-dispożizzjoni l-ikbar kapacià transżonali għall-allokazzjoni tal-kapacià, filwaqt li jharsu l-limiti kollha tas-sigurtà operazzjonali.

Artikolu 22

Kategoriji tal-azzjonijiet ta' rimedju

1. Kull TSO għandu juża l-kategoriji tal-azzjonijiet ta' rimedju li ġejjin:
 - (a) azzjonijiet li jimmodifikaw id-durata tal-indisponibilità pplanata jew tar-ritorn għas-servizz ta' elementi tas-sistema ta' trażmissjoni sabiex tinkiseb id-disponibilità operazzjonali ta' dawg l-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni;
 - (b) azzjonijiet li għandhom impatt attiv fuq il-flussi tal-enerġija permezz ta':
 - (i) varjazzjonijiet fil-punt ta' kuntatt tat-transformers tal-potenza;
 - (ii) varjazzjonijiet fil-punt ta' kuntatt tat-transformers li jaqilbu l-fażijiet;
 - (iii) bidliet fit-topoloġija;
 - (c) azzjonijiet li jikkontrollaw il-vultaġġ u jimmaniġġjaw il-potenza reattiva permezz ta':
 - (i) varjazzjonijiet fil-punt ta' kuntatt tat-transformers tal-potenza;
 - (ii) kommutazzjoni tal-kapasiters u tar-reatturi;
 - (iii) kommutazzjoni tal-apparat ibbażat fuq l-elettronika tal-potenza użat għall-ġestjoni tal-vultaġġ u tal-potenza reattiva;

- (iv) ordnijiet lid-DSOs konnessi mat-trażmissjoni u lill-utenti sinifikanti tal-grilja biex jimblokkaw il-kontroll awtomatiku tal-vultaġġ u tal-potenza reattiva tat-transformers jew biex jattivaw fil-faċilitajiet tagħhom l-azzjonijiet ta' rimedju stipulati fil-punti (i) sa (iii) jekk id-deterjorament tal-vultaġġ ixekkel is-sigurtà operazzjonali jew jhedded li jwassal għal kollass tal-vultaġġ fsistema ta' trażmissjoni;
- (v) talba biex tinbidel il-produzzjoni tal-potenza reattiva jew biex jinbidel il-valur programmat tal-vultaġġ tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija sinkroniċi konnessi mat-trażmissjoni;
- (vi) talba biex tinbidel il-produzzjoni tal-potenza reattiva tal-konvertituri tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija mhux sinkroniċi konnessi mat-trażmissjoni;
- (d) azzjonijiet li jikkalkulaw mill-ġdid il-kapaċitajiet transżonali tal-istess ġurnata u tal-ġurnata ta' qabel skont ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222;
- (e) azzjonijiet li jwettqu ridispaċċ tal-utenti tas-sistema ta' trażmissjoni jew tas-sistema konnessa mad-distribuzzjoni fiż-żona ta' kontroll tat-TSO, bejn żewġ TSOs jew iktar;
- (f) azzjonijiet ta' negozju kumpensatorju bejn żewġ żoni tal-offerti jew iktar;
- (g) azzjonijiet li jaġġustaw il-flussi tal-potenza attiva permezz tas-sistemi HVDC;
- (h) azzjonijiet li jattivaw il-proċeduri ta' ġestjoni tad-devjazzjoni tal-frekwenza;
- (i) azzjonijiet li jrażżnu, skont l-Artikolu 16(2) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009, il-kapaċità transżonali diġà allokata f'sitwazzjoni ta' emerġenza meta l-użu ta' dik il-kapaċità jkun jipperikola s-sigurtà operazzjonali, meta t-TSOs kollha f'interkonnettur partikulari jkunu jaqblu mat-tali aġġustament, u meta ma jkunx possibbli jsir ir-ridispaċċ jew in-negozju kumpensatorju; u
- (j) meta jkun applikabbli, azzjonijiet li jinkludu l-indisponibilità programmata tat-tagħbija kkontrollata b'mod manwali tal-istat normali jew tal-istat ta' allert.

2. Meta jkun hemm bżonn u meta dan ikun iġġustifikat sabiex tinżamm is-sigurtà operazzjonali, kull TSO jista' jhejji u jattiva azzjonijiet ta' rimedju addizzjonali. It-TSO għandu jirrapporta u jġġustifika dawk id-drabi lill-awtorità regolatorja rilevanti u, meta jkun applikabbli, lill-Istat Membru, tal-inqas darba fis-sena, wara li jattiva l-azzjonijiet ta' rimedju addizzjonali. Ir-rapporti u l-ġustifikazzjonijiet rilevanti għandhom jiġu ppubblikati wkoll. Il-Kummissjoni Ewropea jew l-Aġenzija tista' titlob lill-awtorità regolatorja rilevanti tipprovdi iktar informazzjoni dwar l-attivazzjoni tal-azzjonijiet ta' rimedju addizzjonali f'dawk il-każijiet fejn dawn jaffettwaw sistema ta' trażmissjoni interkonnessa.

Artikolu 23

Thejjiġa, attivazzjoni u koordinazzjoni tal-azzjonijiet ta' rimedju

1. Kull TSO għandu jhejji u jattiva azzjonijiet ta' rimedju skont il-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 21(2) sabiex jipprevjeni l-istat tas-sistema milli jiddeterjora abbażi tal-elementi li ġejjin:

- (a) il-monitoraġġ u d-determinazzjoni tal-istati tas-sistema skont l-Artikolu 19;
- (b) l-analiżi tal-kontinġenza fit-tħaddim f'hin reali skont l-Artikolu 34; u
- (c) l-analiżi tal-kontinġenza fl-ippjanar operazzjonali skont l-Artikolu 72.

2. Huwa u jhejji u jattiva azzjoni ta' rimedju, inkluż ir-ridispaċċ jew in-negozjar kumpensatorju skont l-Artikolu 25 u l-Artikolu 35 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222, jew proċedura tal-pjan tad-difiża tas-sistema ta' TSO li taffettwa lil TSOs oħrajn, it-TSO rilevanti għandu jivvaluta l-impatt tat-tali azzjoni ta' rimedju jew tat-tali miżura fiż-żona ta' kontroll tiegħu u l-barra minnha skont l-Artikolu 75(1), l-Artikolu 76(1)(b) u l-Artikolu 78(1), (2) u (4), f'koordinazzjoni mat-TSOs ikkonċernati, u għandu jipprovdi l-informazzjoni dwar dan l-impatt lit-TSOs ikkonċernati.

3. Huwa u jhejji u jattiva azzjonijiet ta' rimedju li għandhom impatt fuq l-SGUs u d-DSOs konnessi mat-trażmissjoni, jekk is-sistema ta' trażmissjoni tiegħu tkun fi stat normali jew fi stat ta' allert, kull TSO għandu jivvaluta l-impatt tat-tali azzjonijiet ta' rimedju f'koordinazzjoni mal-SGUs u mad-DSOs affettwati u jagħzel l-azzjonijiet ta' rimedju li jikkontribwixxu għaž-żamma tal-istat normali u għall-operazzjoni sigura tal-partijiet kollha involuti. Kull SGU u DSO affettwat għandu jipprovdi lit-TSO l-informazzjoni neċessarja kollha għal din il-koordinazzjoni.

4. Jekk is-sistema ta' trażmissjoni tiegħu ma tkunx fi stat normali jew fi stat ta' allert, huwa u jhejji u jattiva l-azzjonijiet ta' rimedju, kull TSO għandu jikkoordina kemm jista' jkun it-tali azzjonijiet ta' rimedju mal-SGUs u mad-DSOs konnessi mat-trażmissjoni affettwati sabiex iżomm is-sigurtà operazzjonali u l-integrità tas-sistema ta' trażmissjoni.

Meta TSO jattiva azzjoni ta' rimedju, kull utent sinifikanti tal-grilja u DSO konness mat-trażmissjoni affettwat għandu jeżegwixxi l-ordnijiet li jagħtih it-TSO.

5. Meta r-restrizzjonijiet ikollhom biss konsegwenzi fuq l-istat lokali fiż-żona ta' kontroll tat-TSO u l-ksur tas-sigurtà operazzjonali ma jkollux bżonn jiġi mmaniġġjat b'mod ikkoordinat, it-TSO responsabbli għall-ġestjoni tiegħu jista' jiddeciedi li ma jattivax l-azzjonijiet ta' rimedju bl-ispejjeż biex itaffihom.

Artikolu 24

Disponibilità tal-mezzi, tal-ghodod u tal-facilitajiet tat-TSO

1. Kull TSO għandu jiżgura d-disponibilità, l-affidabilità u l-bżonn tal-affarijiet li ġejjin:
 - (a) il-facilitajiet għall-monitoraġġ tal-istat tas-sistema tas-sistema ta' trażmissjoni, inklużi l-applikazzjonijiet għall-valutazzjoni tal-istat u l-facilitajiet għall-kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija;
 - (b) il-mezzi għall-kontroll tal-kommutazzjoni tal-interruttori taċ-ċirkwit, tal-interruttori taċ-ċirkwit akkoppjaturi, tal-kommutaturi tat-transformers u ta' tagħmir iehor li jservi sabiex jiġu kkontrollati l-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni;
 - (c) il-mezzi ta' komunikazzjoni mal-kmamar ta' kontroll ta' TSOs u RSCs oħrajn;
 - (d) l-ghodod għall-analiżi tas-sigurtà operazzjonali; u
 - (e) l-ghodod u l-mezzi ta' komunikazzjoni meħtieġa sabiex it-TSOs jiffacilitaw l-operazzjonijiet transfruntiera tas-suq.
2. Meta l-ghodod, il-mezzi u l-facilitajiet tat-TSO imsemmijin fil-paragrafu 1 jaffettwaw id-DSOs jew l-SGUs konnessi mat-trażmissjoni involuti fil-forniment ta' servizzi ta' bilanċjar jew ta' servizzi anċillari, fid-difiża tas-sistema jew fir-restawr tagħha jew fil-kunsinna ta' dejta operazzjonali f'hin reali skont l-Artikolu 44, l-Artikolu 47, l-Artikolu 50, l-Artikolu 51 u l-Artikolu 52, it-TSO rilevanti u daww id-DSOs u l-SGUs għandhom jikkooperaw flimkien u jikkoordinaw bejniethom sabiex jispecifikaw u jiżguraw id-disponibilità, l-affidabilità u l-bżonn ta' dawn l-ghodod, il-mezzi u l-facilitajiet.
3. Fi żmien 18-il xahar mid-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, kull TSO għandu jadotta pjan ta' kontinwità tan-negozju li jispjega kif se jirrispondi għat-telf ta' ghodod, mezzi u facilitajiet kritiċi, u li jkun fih dispozizzjonijiet għaż-żamma, għas-sostituzzjoni u għall-iżvilupp tagħhom. Kull TSO għandu jirrevedi l-pjan ta' kontinwità tan-negozju tiegħu tal-inqas darba fis-sena u jaġġornah skont il-bżonn u dejjem għandu jaġġornah wara kull bidla sinifikanti fl-ghodod, fil-mezzi u fil-facilitajiet kritiċi jew fil-kundizzjonijiet rilevanti tat-thaddim tas-sistema. It-TSO għandu jaqsam il-partijiet tal-pjan ta' kontinwità tan-negozju li jaffettwaw lid-DSOs u lill-SGUs mad-DSOs u mal-SGUs ikkonċernati.

Artikolu 25

Limiti tas-sigurtà operazzjonali

1. Kull TSO għandu jispecifika l-limiti tas-sigurtà operazzjonali għal kull element tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu, filwaqt li jqis tal-inqas il-karatteristiċi fiżiċi li ġejjin:
 - (a) il-limiti tal-vultaġġ skont l-Artikolu 27;
 - (b) il-limiti tal-kurrent taċ-ċirkwit kort skont l-Artikolu 30; u
 - (c) il-limiti tal-kurrent f'termini tal-klassifikazzjoni termali inklużi t-tagħbijiet eċċessivi tranzitorji ammissibbli.

2. Huwa u jiddefinixxi l-limiti tas-sigurtà operazzjonali, kull TSO għandu jqis il-kapaċitajiet tal-SGUs biex jipprevjeni l-firxiet tal-vultaġġ u l-limiti tal-frekwenza fl-istati normali u ta' allert milli jwasslu biex dawn jiġu skonnessi.
3. Fil-każ ta' bidliet f'wiehed mill-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu, kull TSO għandu jivvalida u, fejn ikun hemm bżonn, jaġġorna l-limiti tas-sigurtà operazzjonali.
4. Għal kull interkonnnettur, kull TSO għandu jaqbel mat-TSO interkonness dwar il-limiti tas-sigurtà operazzjonali komuni skont il-paragrafu 1.

Artikolu 26

Pjan tas-sigurtà għall-protezzjoni tal-infrastruttura kritika

1. Filwaqt li jqis l-Artikolu 5 tad-Direttiva tal-Kunsill 2008/114/KE ⁽¹⁾, kull TSO għandu jispeċifika pjan tas-sigurtà kunfidenzjali li jkun fih valutazzjoni tar-riskju tal-assi li jkunu proprjetà tiegħu jew li jkunu operati minnu, li jkopri x-xenarji ta' theddid fiżiku jew ċibernetiku serju stabbiliti mill-Istat Membru.
2. Il-pjan tas-sigurtà għandu jqis l-impatti potenzjali għas-sistemi ta' trażmissjoni interkonnessi Ewropej, u jinkludi miżuri organizzazzjonali u fiżiċi li għandhom l-għan li jimmitigaw ir-riskji identifikati.
3. Kull TSO għandu jirrevedi b'mod regolari l-pjan tas-sigurtà sabiex jindirizza l-bidliet fix-xenarji tat-theddid u jirrifletti l-evoluzzjoni tas-sistema ta' trażmissjoni.

KAPITOLU 2

Kontroll tal-vultaġġ u għestjoni tal-potenza reattiva

Artikolu 27

Obbligi tat-TSOs kollha b'rabta mal-limiti tal-vultaġġ

1. Skont l-Artikolu 18, kull TSO għandu jfittex li jiżgura li matul l-istat normali l-vultaġġ jibqa' statiku fil-punti ta' konnessjoni tas-sistema ta' trażmissjoni fil-firxiet speċifikati fit-Tabelli 1 u 2 tal-Anness II.
2. Jekk, f'konformità mal-Artikolu 16(2) tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/631, it-TSO rilevanti fi Spanja jkun jehtieg li l-moduli tal-generazzjoni tal-enerġija konnessi ma' vultaġġi nominali ta' bejn 300 u 400 kV jibqgħu konnessi fil-firxa tal-vultaġġ ta' bejn 1,05 u 1,0875 għal kull unità għal żmien illimitat, dik il-firxa tal-vultaġġ addizzjonali għandha titqies mit-TSO rilevanti fi Spanja meta dan ikun qed jikkonforma mal-paragrafu 1.
3. Kull TSO għandu jiddefinixxi l-bażi tal-vultaġġ għan-notazzjoni tal-valuri għal kull unità.
4. Kull TSO għandu jfittex li jiżgura li, matul l-istat normali u wara li ssehh kontinġenza, il-vultaġġ jibqa' ffirxiet usa' tal-vultaġġ għal hinijiet limitati tat-thaddim jekk ikun hemm qbil dwar dawk il-firxiet usa' tal-vultaġġ mad-DSOs konnessi mat-trażmissjoni, mas-sidien tal-faċilità tal-generazzjoni tal-enerġija skont l-Artikolu 16(2) tar-Regolament (UE) 2016/631 jew mas-sidien tas-sistema HVDC skont l-Artikolu 18 tar-Regolament (UE) 2016/1447.
5. Kull TSO għandu jiftiehem mad-DSOs konnessi mat-trażmissjoni u mal-utenti sinifikanti tal-grilja konnessi mat-trażmissjoni dwar il-firxiet tal-vultaġġ fil-punti ta' konnessjoni taht il-110 kV jekk dawk il-firxiet tal-vultaġġ ikunu rilevanti għaž-żamma tal-limiti tas-sigurtà operazzjonali. Kull TSO għandu jfittex li jiżgura li l-vultaġġ jibqa' fil-firxa miftehma matul l-istat normali u wara li ssehh kontinġenza.

⁽¹⁾ Id-Direttiva tal-Kunsill 2008/114/KE tat-8 ta' Diċembru 2008 dwar l-identifikazzjoni u l-indikazzjoni tal-Infrastruttura Kritika Ewropea u l-valutazzjoni tal-htieġa għat-titjib tal-harsien tagħhom (ĠUL 345, 23.12.2008, p. 75).

Artikolu 28

Obbligi tal-SGUs b'rabta mal-kontroll tal-vultaġġ u mal-ġestjoni tal-potenza reattiva fit-thaddim tas-sistema

1. Sa tliet xhur wara d-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament, l-SGUs kollha li huma moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija konnessi mat-trażmissjoni mhux suġġetti għall-Artikolu 16 tar-Regolament (UE) 2016/631 jew li huma sistemi HVDC mhux suġġetti għall-Artikolu 18 tar-Regolament (UE) 2016/1447 għandhom jgħarrfu lit-TSO tagħhom dwar il-kapaċitajiet tagħhom meta mqabblin mar-rekwiziti dwar il-vultaġġ mogħtija fl-Artikolu 16 tar-Regolament (UE) 2016/631 jew fl-Artikolu 18 tar-Regolament (UE) 2016/1447 u jiddikjaraw il-kapaċitajiet tal-vultaġġ tagħhom u l-hin li jifilhu jagħmlu mingħajr ma jiġu skonnessi.
2. L-SGUs li huma faċilitajiet tad-domanda suġġetti għar-rekwiziti tal-Artikolu 3 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1388 ma għandhomx jiġu skonnessi minhabba disturb fil-firxiet tal-vultaġġ imsemmijin fl-Artikolu 27. Sa tliet xhur wara d-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament, l-SGUs li huma faċilitajiet tad-domanda konnessi mat-trażmissjoni u li mhumiex suġġetti għall-Artikolu 3 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1388 għandhom jgħarrfu lit-TSO tagħhom dwar il-kapaċitajiet tagħhom b'rabta mar-rekwiziti dwar il-vultaġġ iddefiniti fl-Anness II tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1388 u jiddikjaraw il-kapaċitajiet tal-vultaġġ tagħhom u l-hin li jifilhu jagħmlu mingħajr ma jiġu skonnessi.
3. Kull SGU li jkun faċilità tad-domanda konnessa mat-trażmissjoni għandu jżomm il-valuri programmati tal-potenza reattiva, il-firxiet tal-fattur ta' potenza u l-valuri programmati tal-vultaġġ għall-kontroll tal-vultaġġ fil-firxa maqbula mat-TSO tiegħu skont l-Artikolu 27.

Artikolu 29

Obbligi tat-TSOs kollha b'rabta mal-kontroll tal-vultaġġ u mal-ġestjoni tal-potenza reattiva fit-thaddim tas-sistema

1. Jekk il-vultaġġ f'punt ta' konnessjoni mas-sistema ta' trażmissjoni jkun jaqa' barra l-firxiet iddefiniti fit-Tabelli 1 u 2 tal-Anness II ta' dan ir-Regolament, kull TSO għandu japplika azzjonijiet ta' rimedju ta' kontroll tal-vultaġġ u ta' ġestjoni tal-potenza reattiva skont l-Artikolu 22(1)(c) ta' dan ir-Regolament sabiex jerġa' jġib il-vultaġġ fil-punt ta' konnessjoni fil-firxa speċifikata fl-Anness II u fil-firxa taż-żmien speċifikata fl-Artikolu 16 tar-Regolament (UE) 2016/631 u fl-Artikolu 13 tar-Regolament (UE) 2016/1388.
2. Fl-analiżi tas-sigurtà operazzjonali tiegħu, kull TSO għandu jqis il-valuri tal-vultaġġ li bihom l-SGUs konnessi mat-trażmissjoni li mhumiex suġġetti għar-rekwiziti tar-Regolament (UE) 2016/631 jew tar-Regolament (UE) 2016/1388 jistgħu jiġu skonnessi.
3. Kull TSO għandu jiżgura riserva tal-potenza reattiva li tkun ta' volum adegwat u jkollha hin tar-rispons adegwat sabiex iżomm il-vultaġġi fiż-żona ta' kontroll tiegħu u fuq l-interkonnnetturi fil-firxiet stabbiliti fl-Anness II.
4. It-TSOs interkonnessi permezz ta' interkonnnetturi AC għandhom jispeċifikaw b'mod kongunt ir-reġim ta' kontroll tal-vultaġġ adegwat sabiex jiżguraw li jitharsu l-limiti tas-sigurtà operazzjonali komuni stabbiliti skont l-Artikolu 25(4).
5. Kull TSO għandu jaqbel ma' kull DSO konness mat-trażmissjoni fuq il-valuri programmati tal-potenza reattiva, il-firxiet tal-fatturi ta' potenza u l-valuri programmati tal-vultaġġ għall-kontroll tal-vultaġġ fil-punt ta' konnessjoni bejn it-TSO u d-DSO skont l-Artikolu 15 tar-Regolament (UE) 2016/1388. Sabiex jiġi żgurat li jinżammu dawk il-parametri, kull DSO konness mat-trażmissjoni għandu juża r-riżorsi tal-potenza reattiva tiegħu u jkollu d-dritt li jagħti ordnijiet dwar il-kontroll tal-vultaġġ lill-SGUs konnessi mad-distribuzzjoni.
6. Kull TSO għandu jkun intitolat juża l-kapaċitajiet kollha tal-potenza reattiva konnessi mat-trażmissjoni li jkollu għad-dispożizzjoni tiegħu fiż-żona ta' kontroll tiegħu għall-ġestjoni effettiva tal-potenza reattiva u għaž-żamma tal-firxiet tal-vultaġġ stabbiliti fit-Tabelli 1 u 2 tal-Anness II ta' dan ir-Regolament.
7. B'mod dirett jew indirett f'koordinazzjoni mad-DSOs konnessi mat-trażmissjoni meta dan ikun applikabbli, kull TSO għandu jopera r-riżorsi tal-potenza reattiva fiż-żona ta' kontroll tiegħu, fosthom l-imblukkar tal-kontroll awtomatiku tal-vultaġġ jew tal-potenza reattiva tat-transformers, it-tnaqqis tal-vultaġġ u l-iskonnessjoni tad-domanda f'każ ta' vultaġġ baxx, sabiex jinżammu l-limiti tas-sigurtà operazzjonali u jiġi evitat kollass tal-vultaġġ tas-sistema ta' trażmissjoni.

8. Kull TSO għandu jstabbilixxi l-azzjonijiet ta' kontroll tal-vultaġġ f'koordinazzjoni mal-SGUs u mad-DSOs konnessi mat-trażmissjoni u mat-TSOs interkonnessi.

9. Meta dan ikun rilevanti għall-kontroll tal-vultaġġ u għall-ġestjoni tal-potenza reattiva tas-sistema ta' trażmissjoni, f'koordinazzjoni ma' DSO, TSO jista' jkun jehtieg li SGU konness mad-distribuzzjoni jsegwi ċerti ordnijiet dwar il-kontroll tal-vultaġġ.

KAPITOLU 3

Ġestjoni tal-kurrent f'ċirkwit kort

Artikolu 30

Il-kurrent f'ċirkwit kort

Kull TSO għandu jstabbilixxi:

- (a) il-kurrent massimu f'ċirkwit kort li fih tinqabeż il-kapaċità nominali tal-interruttori taċ-ċirkwit u ta' tagħmir ieħor; u
- (b) il-kurrent minimu f'ċirkwit kort għat-thaddim korrett tat-tagħmir tal-protezzjoni.

Artikolu 31

Il-kalkolu tal-kurrent f'ċirkwit kort u miżuri relatati miegħu

1. Kull TSO għandu jagħmel il-kalkoli tal-kurrent f'ċirkwit kort sabiex jevalwa l-impatt tat-TSOs interkonnessi, tal-SGUs konnessi mat-trażmissjoni u tas-sistemi ta' distribuzzjoni konnessi mat-trażmissjoni, fosthom is-sistemi ta' distribuzzjoni magħluqin, fuq il-livelli tal-kurrent f'ċirkwit kort fis-sistema ta' trażmissjoni. Meta sistema ta' distribuzzjoni konnessa mat-trażmissjoni, fosthom sistema ta' distribuzzjoni magħluqa, jkollha impatt fuq il-livelli tal-kurrent f'ċirkwit kort, din għandha tiddaħhal fil-kalkoli tal-kurrent f'ċirkwit kort tas-sistema ta' trażmissjoni.

2. Huwa u jagħmel il-kalkoli tal-kurrent f'ċirkwit kort, kull TSO għandu:

- (a) juża l-iktar dejta preċiża u ta' kwalità għolja li għandu għad-dispożizzjoni tiegħu;
- (b) iqis l-istandards internazzjonali; u
- (c) jiehu bħala l-bażi tal-kalkolu tal-kurrent massimu f'ċirkwit kort dawk il-kundizzjonijiet operazzjonali li jipprovdu l-ogħla livell possibbli ta' kurrent f'ċirkwit kort, inkluż il-kurrent f'ċirkwit kort minn sistemi ta' trażmissjoni u sistemi ta' distribuzzjoni oħrajn, inklużi s-sistemi ta' distribuzzjoni magħluqin.

3. Kull TSO għandu japplika miżuri operazzjonali jew miżuri oħrajn sabiex jevita d-devjazzjoni mil-limiti minimi u massimi tal-kurrent f'ċirkwit kort imsemmijin fl-Artikolu 30 fil-perjodi kollha taż-żmien u għat-tagħmir kollu tal-protezzjoni. Jekk issehh devjazzjoni bħal din, kull TSO għandu jattiva l-azzjonijiet ta' rimedju jew japplika miżuri oħrajn sabiex jiżgura li jerrgħu jiġu stabbiliti l-limiti msemmijin fl-Artikolu 30. Id-devjazzjoni minn dawk il-limiti hija permessa biss matul is-sekwenzi ta' kommutazzjoni.

KAPITOLU 4

Ġestjoni tal-flussi tal-enerġija

Artikolu 32

Limiti tal-flussi tal-enerġija

1. Kull TSO għandu jzomm il-flussi tal-enerġija fil-limiti tas-sigurtà operazzjonali ddefiniti meta s-sistema tkun fi stat normali u wara li ssehh kontinġenza mil-lista ta' kontinġenzi msemmija fl-Artikolu 33(1).

2. Fis-sitwazzjoni (N-1), fl-istat normali, kull TSO għandu jzomm il-flussi tal-enerġija fit-tagħbijiet eċċessivi tranżitorji ammissibbli msemmin fl-Artikolu 25(1)(c), wara li jkun hejja l-azzjonijiet ta' rimedju li għandhom jiġu applikati u eżegwiti fil-perjodu taż-żmien awtorizzat għat-tagħbijiet eċċessivi tranżitorji ammissibbli.

KAPITOLU 5

Analizi u mmaniġġjar tal-kontinġenzi

Artikolu 33

Listi ta' kontinġenzi

1. Kull TSO għandu jstabbilixxi lista ta' kontinġenzi, li jkun fiha l-kontinġenzi interni u esterni taż-żona ta' osservabilità tiegħu, billi jivvaluta jekk kwalunkwe waħda minn dawk il-kontinġenzi tipperikolax is-sigurtà operazzjonali taż-żona ta' kontroll tiegħu jew le. Il-lista ta' kontinġenzi għandu jkun fiha kemm il-kontinġenzi ordinarji kif ukoll dawk eċċezzjonali identifikati billi tiġi applikata l-metodoloġija żviluppata skont l-Artikolu 75.
2. Sabiex jstabbilixxi lista ta' kontinġenzi, kull TSO għandu jikklassifika kull kontinġenza abbażi ta' jekk hijiex ordinarja, eċċezzjonali jew straordinarja, filwaqt li jqis il-probabbiltà li ssehh u l-prinċipji li ġejjin:
 - (a) kull TSO għandu jikklassifika l-kontinġenzi għaž-żona ta' kontroll tiegħu stess;
 - (b) meta l-kundizzjonijiet operazzjonali jew tat-temp iżidu b'mod sinifikanti l-probabbiltà ta' kontinġenza eċċezzjonali, kull TSO għandu jinkludi dik il-kontinġenza eċċezzjonali fil-lista ta' kontinġenzi tiegħu; u
 - (c) sabiex iqis il-kontinġenzi eċċezzjonali li jkollhom impatt qawwi fuq is-sistemi ta' trażmissjoni tiegħu stess jew fuq dawk interkonnessi miegħu, kull TSO għandu jinkludi kontinġenzi eċċezzjonali bħal dawn fil-lista ta' kontinġenzi tiegħu.
3. Kull DSO u SGU konness mat-trażmissjoni li jkun faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija għandu jforni l-informazzjoni kollha rilevanti għall-analizi tal-kontinġenzi kif jitlob it-TSO, fosthom id-dejta prevista u d-dejta f'hin reali, b'aggrezzjoni possibbli tad-dejta skont l-Artikolu 50(2).
4. Kull TSO għandu jikkoordina l-analizi tal-kontinġenzi tiegħu f'termini ta' listi koerenti tal-kontinġenzi tal-inqas mat-TSOs miż-żona ta' osservabilità tiegħu, skont l-Artikolu 75.
5. Kull TSO għandu jgħarraf lit-TSOs fiż-żona ta' osservabilità tiegħu dwar il-kontinġenzi esterni inklużi fil-lista ta' kontinġenzi tiegħu.
6. Kull TSO għandu jgħarraf, biżżejjed żmien minn qabel, lit-TSOs ikkonċernati fiż-żona ta' osservabilità tiegħu dwar kwalunkwe bidla topoloġika pplanata fl-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu li jkunu inklużi bħala kontinġenzi esterni fil-listi ta' kontinġenzi tat-TSOs ikkonċernati.
7. Kull TSO għandu jiżgura li d-dejta f'hin reali tkun preċiża biżżejjed biex tkun tista' ssir il-konverġenza tal-kalkoli tal-fluss tat-tagħbija li jsiru fl-analizi tal-kontinġenzi.

Artikolu 34

Analizi tal-kontinġenzi

1. Kull TSO għandu jagħmel analizi tal-kontinġenzi fiż-żona ta' osservabilità tiegħu sabiex jidentifika l-kontinġenzi li jipperikolaw jew li jistgħu jipperikolaw is-sigurtà operazzjonali taż-żona ta' kontroll tiegħu u sabiex jidentifika l-azzjonijiet ta' rimedju li jistgħu jkunu meħtieġa sabiex jiġu indirizzati l-kontinġenzi, inkluża l-mitigazzjoni tal-impatt tal-kontinġenzi eċċezzjonali.
2. Kull TSO għandu jiżgura li l-ksur potenzjali tal-limiti tas-sigurtà operazzjonali fiż-żona ta' kontroll tiegħu li jiġi identifikat fl-analizi tal-kontinġenzi ma jipperikolax is-sigurtà operazzjonali tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu jew tas-sistemi ta' trażmissjoni interkonnessi.

3. Kull TSO għandu jagħmel analiżi tal-kontinġenzi abbażi tal-previżjoni tad-dejta operazzjonali u abbażi tad-dejta operazzjonali f'hin reali miż-zona ta' osservabilità tiegħu. Il-punt tat-tluq għall-analiżi tal-kontinġenzi fis-Sitwazzjoni-N għandu jkun it-topoloġija rilevanti tas-sistema ta' trażmissjoni, li għandha tinkludi l-indisponibilitajiet ippjanati fil-fażijiet tal-ippjanar operazzjonali.

Artikolu 35

Immaniġġjar tal-kontinġenzi

1. Kull TSO għandu jivvaluta r-riskji marbutin mal-kontinġenzi wara li jagħmel simulazzjoni ta' kull kontinġenza mill-lista ta' kontinġenzi tiegħu u wara li jivvaluta jekk jistax iżomm is-sistema ta' trażmissjoni tiegħu fil-limiti tas-sigurtà operazzjonali fis-sitwazzjoni (N-1).

2. Meta TSO jivvaluta r-riskji assoċjati ma' kontinġenza bħala riskji li tant huma sinifikanti li jaf ma jkunx jista' jhejji u jattiva l-azzjonijiet ta' rimedju fil-hin sabiex jevita nuqqas ta' konformità mal-kriterju (N-1) jew meta jivvaluta li hemm riskju li d-disturb jinfirex għas-sistema ta' trażmissjoni interkonnessa, it-TSO għandu jhejji u jattiva azzjonijiet ta' rimedju sabiex jikseb il-konformità mal-kriterju (N-1) mill-aktar fis possibbli.

3. Fil-każ ta' sitwazzjoni (N-1) ikkawżata minn disturb, kull TSO għandu jattiva azzjoni ta' rimedju sabiex jiżgura li s-sistema ta' trażmissjoni terġa' tingiebb fi stat normali mill-aktar fis possibbli u li din is-sitwazzjoni (N-1) issir is-Sitwazzjoni-N il-ġdida.

4. TSO ma għandux ikollu jikkonforma mal-kriterju (N-1) fis-sitwazzjonijiet li ġejjin:

(a) matul is-sekwenzi ta' kommutazzjoni;

(b) matul il-perjodu taż-żmien meħtieġ biex ihejji u jattiva l-azzjonijiet ta' rimedju.

5. Sakemm Stat Membru ma jistabbilixxi mod ieħor, TSO ma għandux ikollu jikkonforma mal-kriterju (N-1) sakemm ikun hemm biss konsegwenzi lokali fiż-zona ta' kontroll tiegħu.

KAPITOLU 6

Protezzjoni

Artikolu 36

Rekwiżiti ġenerali dwar il-protezzjoni

1. Kull TSO għandu jopera s-sistema ta' trażmissjoni tiegħu bit-tagħmir ta' protezzjoni u ta' protezzjoni ta' riżerva sabiex jipprevjeni b'mod awtomatiku l-propagazzjoni ta' disturb li jistgħu jipperikolaw is-sigurtà operazzjonali tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu stess u tas-sistema interkonnessa.

2. Tal-inqas darba kull hames snin, kull TSO għandu jirrevedi l-istrategija u l-kunċetti tiegħu marbutin mal-protezzjoni u jaġġornahom fejn ikun hemm bżonn sabiex jiżgura l-funzjonament tajjeb tat-tagħmir ta' protezzjoni u żamma tas-sigurtà operazzjonali.

3. Wara operazzjoni tal-protezzjoni li jkollha impatt barra ż-zona ta' kontroll ta' TSO inklużi l-interkonnnetturi, dak it-TSO għandu jivvaluta jekk it-tagħmir ta' protezzjoni fiż-zona ta' kontroll tiegħu hadimx kif ippjanat u għandu jiehu azzjonijiet korrettivi jekk ikun hemm bżonn.

4. Kull TSO għandu jispeċifika valuri programmati għat-tagħmir ta' protezzjoni tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu li jiżguraw ikklerjar affidabbli, veloċi u selettiv tal-ħsarat, fosthom il-protezzjoni ta' riżerva għall-ikklerjar tal-ħsarat fil-każ ta' ħsara fis-sistema ta' protezzjoni primarja.

5. Qabel ma jibda jintuża t-tagħmir ta' protezzjoni u t-tagħmir ta' protezzjoni ta' riżerva jew wara xi modifika, kull TSO għandu jiftiehem mat-TSOs interkonnessi dwar id-definizzjoni tal-valuri programmati tal-protezzjoni għall-interkonnnetturi u għandu jikkoordina ma' dawk it-TSOs qabel ma jibdel l-issettjar.

*Artikolu 37***Skemi ta' protezzjoni speċjali**

Meta TSO juża skema ta' protezzjoni speċjali, huwa għandu:

- (a) jiżgura li kull skema ta' protezzjoni speċjali taġixxi b'mod selettiv, affidabbli u effettiv;
- (b) jevalwa, meta jfassal skema ta' protezzjoni speċjali, il-konsegwenzi għas-sistema ta' trażmissjoni f'każ li din ma taħdimx kif suppost, filwaqt li jqis l-impatt fuq it-TSOs ikkonċernati;
- (c) jivverifika li l-iskema ta' protezzjoni speċjali għandha affidabilità li tista' titqabbel ma' dik tas-sistemi ta' protezzjoni użati għall-protezzjoni primarja tal-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni;
- (d) jopera s-sistema ta' trażmissjoni bl-iskema ta' protezzjoni speċjali fil-limiti tas-sigurtà operazzjonali stabbiliti skont l-Artikolu 25; u
- (e) jikkoordina l-funzjonijiet, il-prinċipji ta' attivazzjoni u l-valuri programmati tal-iskema ta' protezzjoni speċjali mat-TSOs interkonnessi u mad-DSOs konnessi mat-trażmissjoni affettwati, inklużi s-sistemi ta' distribuzzjoni magħluqin, u mal-SGUs konnessi mat-trażmissjoni affettwati.

*Artikolu 38***Monitoraġġ u valutazzjoni tal-istabilità dinamika**

1. Kull TSO għandu jimmonitorja l-istabilità dinamika tas-sistema ta' trażmissjoni permezz ta' studji mwettqin offline skont il-paragrafu 6. Kull TSO għandu jiskambja d-dejta rilevanti għall-monitoraġġ tal-istabilità dinamika tas-sistema ta' trażmissjoni mat-TSOs l-oħrajn taż-żona sinkronika tiegħu.
2. Kull TSO għandu jagħmel valutazzjoni tal-istabilità dinamika tal-inqas darba fis-sena sabiex jidentifika l-limiti tal-istabilità u l-problemi li jista' jkun hemm b'rabta mal-istabilità fis-sistema ta' trażmissjoni tiegħu. It-TSOs kollha ta' kull zona sinkronika għandhom jikkoordinaw bejniethom il-valutazzjonijiet tal-istabilità dinamika, li għandhom ikopru ż-żona sinkronika kollha jew partijiet minnha.
3. Meta jkunu qed jagħmlu l-valutazzjonijiet ikkoordinati tal-istabilità dinamika, it-TSOs ikkonċernati għandhom jistabbilixxu:
 - (a) il-kamp ta' applikazzjoni tal-valutazzjoni kkoordinata tal-istabilità dinamika, tal-inqas f'termini ta' mudell tal-grilja komuni;
 - (b) is-sett ta' dejta li t-TSOs ikkonċernati jridu jiskambjaw bejniethom sabiex iwettqu l-valutazzjoni kkoordinata tal-istabilità dinamika;
 - (c) lista ta' xenarji maqbulin bejniethom dwar il-valutazzjoni kkoordinata tal-istabilità dinamika; u
 - (d) lista ta' kontinġenzi jew disturbi maqbulin bejniethom li l-impatt tagħhom għandu jiġi vvalutat permezz tal-valutazzjoni kkoordinata tal-istabilità dinamika.
4. Fil-każ ta' problemi fl-istabilità minhabba oxxillazzjonijiet bejn iż-żoni bi smorzament batut li jaffettwaw bosta TSOs f'żona sinkronika, kull TSO għandu jiehu sehem f'valutazzjoni kkoordinata tal-istabilità dinamika fil-livell taż-żona sinkronika mill-iktar fis possibbli u għandu jipprovi d-dejta mehtieġa għal dik il-valutazzjoni. It-tali valutazzjoni għandha tinbeda u titmexxa mit-TSOs ikkonċernati jew min-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku.
5. Meta TSO jidentifika influwenza potenzjali fuq il-vultaġġ, l-angolu tar-rotor jew l-istabilità tal-frekwenza b'rabta ma' sistemi ta' trażmissjoni interkonnessi oħrajn, it-TSOs ikkonċernati għandhom jikkoordinaw il-metodi użati fil-valutazzjoni tal-istabilità dinamika, billi jipprovd u d-dejta mehtieġa u jipplanaw azzjonijiet kongunti ta' rimedju li jkollhom l-għan li jtejbu l-istabilità, fosthom il-proċeduri ta' kooperazzjoni bejn it-TSOs.
6. Huwa u jiddeciedi fuq il-metodi użati fil-valutazzjoni tal-istabilità dinamika, kull TSO għandu japplika r-regoli li ġejjin:
 - (a) jekk, b'rabta mal-lista ta' kontinġenzi, il-limiti statiči jintlahqu qabel il-limiti tal-istabilità, it-TSO għandu jibbaża l-valutazzjoni tal-istabilità dinamika biss fuq l-istudji tal-istabilità offline imwettqin fil-fażi tal-ippjanar operazzjonali fit-tul;

- (b) jekk, b'rabta mal-lista ta' kontingenzi, bil-kundizzjonijiet tal-indisponibilità pjanata, il-limiti statiči u l-limiti tal-istabilità jkunu qrib xulxin jew il-limiti tal-istabilità jintlahqu qabel il-limiti statiči, it-TSO għandu jagħmel valutazzjoni tal-istabilità dinamika fil-fażi tal-ippjanar operazzjonali ta' ġurnata bil-quddiem sakemm ikun għad hemm dawk il-kundizzjonijiet. It-TSO għandu jippjana l-azzjonijiet ta' rimedju li jridu jintużaw fit-thaddim f'hin reali jekk ikun hemm bżonn; u
- (c) jekk is-sistema ta' trażmissjoni tkun fis-sitwazzjoni-N b'rabta mal-lista ta' kontingenzi u l-limiti tal-istabilità jintlahqu qabel il-limiti statiči, it-TSO għandu jagħmel valutazzjoni tal-istabilità dinamika fil-fażijiet kollha tal-ippjanar operazzjonali u jerga' jivvaluta l-limiti tal-istabilità mill-iktar fis possibbli wara li tiġi nnutata bidla sinifikanti fis-sitwazzjoni-N.

Artikolu 39

Ġestjoni tal-istabilità dinamika

1. Meta l-valutazzjoni tal-istabilità dinamika tindika li hemm ksur tal-limiti tal-istabilità, it-TSOs li fiż-żona ta' kontroll tagħhom ikun deher il-ksur għandhom ifasslu, ihejju u jattivaw azzjonijiet ta' rimedju sabiex iżommu s-sistema ta' trażmissjoni stabbli. Dawk l-azzjonijiet ta' rimedju jistgħu jinvolvu SGUs.
2. Kull TSO għandu jiżgura li l-hinijiet tal-ikklerjar ta' hsara għall-hsarat li jistgħu jwasslu għal instabilità fis-sistema ta' trażmissjoni ta' stat ta' żona wiesgħa jkunu iqsar mill-hin tal-ikklerjar ta' hsara kruċjali li huwa jkun ikkalkula fil-valutazzjoni tiegħu tal-istabilità dinamika mwettqa skont l-Artikolu 38.
3. B'rabta mar-rekwiżiti dwar l-inerzja minima li huma rilevanti għall-istabilità tal-frekwenza fil-livell taż-żona sinkronika:
 - (a) it-TSOs kollha ta' dik iż-żona sinkronika għandhom iwettqu, mhux iktar tard minn sentejn wara d-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament, studju komuni għal żona sinkronika sabiex jidentifikaw jekk hemmx bżonn li tiġi stabbilita l-inerzja minima meħtieġa, filwaqt li jqisu l-kostijiet u l-benefiċċji kif ukoll l-alternattivi potenzjali. It-TSOs kollha għandhom jinnotifikaw l-istudji tagħhom lill-awtoritajiet regolatorji tagħhom. It-TSOs kollha għandhom jagħmlu rieżami perjodiku u għandhom jaġġornaw dawk l-istudji kull sentejn;
 - (b) meta l-istudji msemmin fil-punt (a) juru li hemm bżonn li tiġi ddefinita l-inerzja minima meħtieġa, it-TSOs kollha miż-żona sinkronika kkonċernata għandhom jiżviluppaw b'mod kongunt metodoloġija għad-definizzjoni tal-inerzja minima meħtieġa sabiex tinzamm is-sigurtà operazzjonali u sabiex jiġi evitat il-ksur tal-limiti tal-istabilità. Dik il-metodoloġija għandha thares il-prinċipji tal-effiċjenza u tal-proporzjonalità, tkun żviluppata fi żmien sitt xhur mit-tlestija tal-istudji msemmin fil-punt (a) u tkun aġġornata fi żmien sitt xhur wara li jiġu aġġornati u jsiru disponibbli l-istudji; u
 - (c) matul it-thaddim f'hin reali, kull TSO għandu juża l-inerzja minima fiż-żona ta' kontroll tiegħu stess, skont il-metodoloġija ddefinita u r-riżultati miksubin skont il-paragrafu (b).

TITOLU 2

SKAMBJU TAD-DEJTA

KAPITOLU 1

Rekwiżiti ġenerali dwar l-iskambju tad-dejta

Artikolu 40

L-organizzazzjoni, ir-rwoli, ir-responsabbiltajiet u l-kwalità tal-iskambju tad-dejta

1. L-iskambju u l-forniment tad-dejta u tal-informazzjoni skont dan it-Titolu għandhom jirriflettu kemm jista' jkun is-sitwazzjoni reali u prevista tas-sistema ta' trażmissjoni.
2. Kull TSO għandu jkollu r-responsabbiltà jipprovdi u juża dejta u informazzjoni ta' kwalità għolja.
3. Kull TSO għandu jiġbor l-informazzjoni li ġejja dwar iż-żona ta' osservabilità tiegħu u għandu jiskambja din id-dejta mat-TSOs l-oħrajn kollha kemm ikun hemm bżonn biex titwettaq l-analiżi tas-sigurtà operazzjonali skont l-Artikolu 72:
 - (a) il-generazzjoni;
 - (b) il-konsum;

- (c) l-iskedi;
- (d) il-pożizzjonijiet tal-bilanci;
- (e) l-indisponibilitajiet ippjanati u t-topoloġiji tas-substazzjonijiet; u
- (f) il-previżjonijiet.

4. Kull TSO għandu jagħti l-informazzjoni mogħtija fil-paragrafu (3) bħala l-injezzjonijiet u l-irtirar f'kull nodu tal-mudell tal-grilja individwali tiegħu msemmi fl-Artikolu 64.

5. F'koordinazzjoni mad-DSOs u mal-SGUs, kull TSO għandu jstabilixxi l-applikabbiltà u l-ambitu tal-iskambju tad-dejta abbażi tal-kategoriji li ġejjin:

- (a) id-dejta strutturali skont l-Artikolu 48;
- (b) id-dejta dwar l-iskedar u d-dejta prevista skont l-Artikolu 49;
- (c) id-dejta f'hin reali skont l-Artikolu 44, l-Artikolu 47 u l-Artikolu 50; u
- (d) id-dispożizzjonijiet skont l-Artikolu 51, l-Artikolu 52 u l-Artikolu 53.

6. Sa sitt xhur wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha għandhom jaqblu bejniethom dwar ir-rekwiziti, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet organizzazzjonali ewlenin b'rabta mal-iskambju tad-dejta. Dawk ir-rekwiziti, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet organizzazzjonali għandhom iqisu u jikkomplimentaw, fejn ikun hemm bżonn, il-kundizzjonijiet operazzjonali tal-metodoloġija tad-dejta tal-ġenerazzjoni u tat-tagħbija żviluppata skont l-Artikolu 16 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222. Huma għandhom japplikaw għad-dispożizzjonijiet kollha tal-iskambju tad-dejta f'dan it-Titolu u għandhom jinkludu r-rekwiziti, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet organizzazzjonali għall-elementi li ġejjin:

- (a) l-obbligi tat-TSOs li javżaw mingħajr dewmien lit-TSOs interkonnessi kollha b'kull bidla fl-issettjar tal-protezzjoni, fil-limiti termali u fil-kapaċitajiet tekniċi fl-interkonnetturi ta' bejn iż-żoni ta' kontroll tagħhom;
- (b) l-obbligi tad-DSOs konnessi direttament mas-sistema ta' trażmissjoni li jgħarrfu lit-TSOs li magħhom huma konnessi, fil-perjodi taż-żmien maqbulin, dwar kull bidla fid-dejta u fl-informazzjoni skont dan it-Titolu;
- (c) l-obbligi tad-DSOs li jkunu jinsabu maġenb xulxin u/jew tad-DSOs li jkunu downstream u upstream li jgħarrfu lil xulxin, fil-perjodi taż-żmien maqbulin, dwar kull bidla fid-dejta u fl-informazzjoni skont dan it-Titolu;
- (d) l-obbligi tal-SGUs li jgħarrfu lit-TSO jew lid-DSO tagħhom, fil-perjodi taż-żmien maqbulin, dwar kull bidla rilevanti fid-dejta u fl-informazzjoni stabbilita skont dan it-Titolu;
- (e) il-kontenut iddettaljat tad-dejta u tal-informazzjoni stabbilit skont dan it-Titolu, inklużi l-prinċipji ewlenin, it-tip ta' dejta, il-mezzi ta' komunikazzjoni, il-format u l-istandards li jridu jiġu applikati, it-twaqqit u r-responsabbiltajiet;
- (f) il-kronogrammi u l-frekwenza tal-kunsinna tad-dejta u tal-informazzjoni li d-DSOs u l-SGUs iridu jipprovdu, li għandhom jintużaw mit-TSOs fil-perjodi taż-żmien differenti. Għandha tiġi ddefinita l-frekwenza tal-iskambji tal-informazzjoni għad-dejta f'hin reali, għad-dejta skedata u għall-aġġornament tad-dejta strutturali; u
- (g) il-format għar-rappurtar tad-dejta u tal-informazzjoni stabbilita skont dan it-Titolu.

Ir-rekwiziti, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet organizzazzjonali għandhom jiġu ppubblikati min-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku.

7. Sa 18-il xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, kull TSO għandu jiftiehem mad-DSOs rilevanti dwar proċessi effettivi, effiċjenti u proporzjonali għall-forniment u l-ġestjoni tal-iskambji tad-dejta bejniethom, fosthom, fejn dan ikun meħtieġ għat-thaddim effiċjenti tan-netwerk, il-forniment ta' dejta marbuta mas-sistemi ta' distribuzzjoni u mal-SGUs. Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 6(g), kull TSO għandu jiftiehem mad-DSOs rilevanti dwar il-format għall-iskambju tad-dejta.

8. L-SGUs konnessi mat-trażmissjoni għandu jkollhom aċċess għad-dejta marbuta mal-installazzjonijiet tan-netwerk ikkummissjonati tagħhom fil-punt ta' konnessjoni.

9. Kull TSO għandu jaqbel mad-DSOs konnessi mat-trażmissjoni dwar l-ambitu tal-informazzjoni addizzjonali li trid tiġi skambjata bejniethom dwar l-installazzjonijiet tan-netwerk ikkummissjonati.

10. Id-DSOs b'punt ta' konnessjoni ma' sistema ta' trażmissjoni għandhom ikunu intitolati jirċievu l-informazzjoni strutturali, skedata u f'hin reali rilevanti minghand it-TSOs rilevanti u jiġbru dik l-informazzjoni minghand id-DSOs interkonnessi. Id-DSOs interkonnessi għandhom jistabbilixxu, b'mod ikkoordinat bejniethom, l-ambitu tal-informazzjoni li tista' tiġi skambjata.

KAPITOLU 2

L-iskambju tad-dejta bejn it-TSOs

Artikolu 41

L-iskambju tad-dejta strutturali u prevista

1. It-TSOs interkonnessi għandhom jiskambjaw tal-inqas l-informazzjoni strutturali li ġejja b'rabta maż-żona ta' osservabilità:

- (a) it-topoloġija regolari tas-substazzjonijiet u dejta rilevanti ohra, imqasma skont il-livell tal-vultaġġ;
- (b) id-dejta teknika dwar il-linji ta' trażmissjoni;
- (c) id-dejta teknika dwar it-transformers li jikkollegaw lid-DSOs, lill-SGUs li huma faċilitajiet tad-domanda u lit-transformers blokka tal-ġeneraturi tal-SGUs li huma faċilitajiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija;
- (d) il-potenza attiva u reattiva minima u massima tal-SGUs li huma moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija;
- (e) id-dejta teknika dwar it-transformers li jaqilbu l-fażijiet;
- (f) id-dejta teknika dwar is-sistemi HVDC;
- (g) id-dejta teknika dwar ir-reatturi, il-kapasiters u l-kumpensaturi statiči tal-potenza reattiva; u
- (h) il-limiti tas-sigurtà operazzjonali ddefiniti minn kull TSO skont l-Artikolu 25.

2. Sabiex jikkoordinaw il-protezzjoni tas-sistemi ta' trażmissjoni tagħhom, it-TSOs interkonnessi għandhom jiskambjaw il-valuri programmati tal-protezzjoni tal-linji li għalihom il-kontinġenzi huma inklużi bhala kontinġenzi esterni fil-listi ta' kontinġenzi tagħhom.

3. Sabiex jikkoordinaw l-analiżi tas-sigurtà operazzjonali tagħhom u jistabbilixxu l-mudell tal-grilja komuni skont l-Artikolu 67, l-Artikolu 68, l-Artikolu 69 u l-Artikolu 70, it-TSOs kollha għandhom jiskambjaw, tal-inqas mat-TSOs l-ohrajn kollha mill-istess żona sinkronika, tal-inqas id-dejta li ġejja:

- (a) it-topoloġija tas-sistemi ta' trażmissjoni b'vultaġġ ta' 220 kV u iktar fiż-żona ta' kontroll tagħhom;
- (b) mudell jew ekwivalenti tas-sistema ta' trażmissjoni b'vultaġġ ta' inqas minn 220 kV b'impatt sinifikanti fuq is-sistema ta' trażmissjoni tagħhom stess;
- (c) il-limiti termali tal-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni; u
- (d) ammont aggregat previst realistiku u preċiż tal-injezzjoni u tal-irtirar, għal kull sors tal-enerġija primarja, f'kull nodu tas-sistema ta' trażmissjoni, għal perjodi taż-żmien differenti.

4. Sabiex jikkoordina l-valutazzjonijiet tal-istabilità dinamika skont l-Artikolu 38(2) u (4), u sabiex iwettaqhom, kull TSO għandu jiskambja d-dejta li ġejja mat-TSOs l-ohrajn tal-istess żona sinkronika jew tal-parti rilevanti tagħha:

- (a) dejta dwar l-SGUs li huma moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija relatata mal-affarijiet li ġejjin, iżda mhux limitata għalihom:
 - (i) il-parametri elettriči tal-alternatur li huma xierqa għall-valutazzjoni tal-istabilità dinamika, inkluża l-inerzja totali;
 - (ii) il-mudelli tal-protezzjoni;
 - (iii) l-alternatur u s-sors ta' propulsjoni;

- (iv) id-deskrizzjoni tat-transformer awmentatur;
 - (v) il-potenza reattiva minima u massima;
 - (vi) il-mudelli tal-vultaġġ u l-mudelli tal-kontrolluri tal-veloċità; u
 - (vii) il-mudelli tas-sorsi ta' propulsjoni u l-mudelli tas-sistema ta' eċitazzjoni li huma adattati għad-disturbi l-kbar;
- (b) id-dejta dwar it-tip ta' regolazzjoni u l-firxa ta' regolazzjoni tal-vultaġġ b'rabta mal-kommutaturi, inkluża d-deskrizzjoni tal-kommutaturi eżistenti għat-transformers, u d-dejta dwar it-tip ta' regolazzjoni u l-firxa ta' regolazzjoni tal-vultaġġ b'rabta mat-transformers awmentaturi u mat-transformers tan-netwerk; u
- (c) id-dejta dwar is-sistemi HVDC u l-apparat tal-FACTS marbuta mal-mudelli dinamici tas-sistema jew tal-apparat u mar-regolazzjoni assoċjata miegħu li hija adattata għad-disturbi l-kbar.

Artikolu 42

L-iskambju tad-dejta f'hin reali

1. Skont l-Artikoli 18 u 19, kull TSO għandu jiskambja mat-TSOs l-oħrajn tal-istess żona sinkronika d-dejta li ġejja dwar l-istat tas-sistema tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu billi juża l-ghodda tal-informatika għall-iskambju tad-dejta f'hin reali fil-livell pan-Ewropew li jipprovdi n-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku:

- (a) il-frekwenza;
- (b) l-errur tal-kontroll tar-restawr tal-frekwenza;
- (c) l-interkambji tal-potenza attiva mkejlin bejn iż-żoni LFC;
- (d) l-alimentazzjoni tal-ġenerazzjoni aggregata;
- (e) l-istat tas-sistema skont l-Artikolu 18;
- (f) il-valur programmat tal-kontrollur tal-frekwenza tat-tagħbija; u
- (g) l-iskambju intern tal-enerġija permezz ta' linji ta' ekwilibriju virtwali.

2. Kull TSO għandu jiskambja d-dejta li ġejja dwar is-sistema ta' trażmissjoni tiegħu mat-TSOs l-oħrajn fiż-żona ta' osservabilità tiegħu billi juża l-iskambji tad-dejta f'hin reali bejn is-sistemi tal-kontroll superviżorju u tal-akkwizzizzjoni tad-dejta (SCADA) u dawk tal-ġestjoni tal-enerġija tat-TSOs:

- (a) it-topologija tas-substazzjon fir-realtà;
- (b) il-potenza attiva u reattiva fl-istazzjon tal-linji, fosthom it-trażmissjoni, id-distribuzzjoni u l-linji li jikkollegaw lill-SGUs;
- (c) il-potenza attiva u reattiva fl-istazzjon tat-transformers, fosthom it-trażmissjoni, id-distribuzzjoni u t-transformers li jikkollegaw lill-SGUs;
- (d) il-potenza attiva u reattiva fl-istazzjon tal-facilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija;
- (e) il-pożizzjonijiet regolaturi tat-transformers, inklużi t-transformers li jaqilbu l-fażijiet;
- (f) il-vultaġġ imkejjel jew smat tal-iżbarra ta' distribuzzjoni;
- (g) il-potenza reattiva fl-istazzjon tar-reatturi u tal-kapasiters jew minn kumpensatur VAR statiku; u
- (h) ir-restrizzjonijiet fuq il-kapaċitajiet tal-provvista tal-potenza attiva u reattiva fir-rigward taż-żona ta' osservabilità.

3. Kull TSO għandu jkollu d-dritt jitlob lit-TSOs kollha miż-żona ta' osservabilità tiegħu jipprovdu tagħrif f'hin reali tad-dejta smata dwar l-istat miż-żona ta' kontroll tagħhom jekk dan ikun rilevanti għas-sigurtà operazzjonali tas-sistema ta' trażmissjoni tat-TSO li jkun qed jagħmel it-talba.

KAPITOLU 3

L-iskambju tad-dejta bejn it-TSOs u d-DSOs fiż-żona ta' kontroll tat-TSO

Artikolu 43

L-iskambju tad-dejta strutturali

1. Kull TSO għandu jstabbilixxi ż-żona ta' osservabilità tas-sistemi ta' distribuzzjoni konnessi mat-trażmissjoni li tkun meħtieġa sabiex huwa jstabbilixxi l-istat tas-sistema b'mod preċiż u effiċjenti, abbażi tal-metodoloġija żviluppata skont l-Artikolu 75.
2. Jekk TSO jqis li sistema ta' distribuzzjoni li ma tkunx konnessa mat-trażmissjoni jkollha influwenza sinifikanti f'termini tal-vultaġġ, tal-flussi tal-enerġija jew ta' parametri elettrici oħrajn fuq ir-rappreżentazzjoni tal-imġiba tas-sistema ta' trażmissjoni, it-tali sistema ta' distribuzzjoni għandha tiġi ddefinita mit-TSO b'hal waħda li tiffirma parti miż-żona ta' osservabilità skont l-Artikolu 75.
3. L-informazzjoni strutturali marbuta maż-żona ta' osservabilità msemmija fil-paragrafi 1 u 2 li kull DSO jipprovdi lit-TSO għandha tinkludi tal-inqas:
 - (a) is-substazzjonijiet skont il-vultaġġ;
 - (b) il-linji li jikkollegaw lis-substazzjonijiet imsemmijin fil-punt (a);
 - (c) it-transformers mis-substazzjonijiet imsemmijin fil-punt (a);
 - (d) l-SGUs; u
 - (e) ir-reatturi u l-kapasiters konnessi mas-substazzjonijiet imsemmijin fil-punt (a).
4. Kull DSO konness mat-trażmissjoni għandu jipprovdi lit-TSO b'aġġornament tal-informazzjoni strutturali skont il-paragrafu 3 tal-inqas kull sitt xhur.
5. Tal-inqas darba fis-sena, kull DSO konness mat-trażmissjoni għandu jipprovdi lit-TSO, għal kull sors tal-enerġija primarja, il-kapaċità tal-ġenerazzjoni aggregata totali tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija tat-tip A li huma suġġetti għar-rekwiżiti tar-Regolament (UE) 2016/631 u l-aħjar stimi possibbli tal-kapaċità tal-ġenerazzjoni tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija tat-tip A li mhumiex suġġetti għar-Regolament (UE) 2016/631 jew li għandhom deroga minnu, u li huma konnessi mas-sistema ta' distribuzzjoni tiegħu, u l-informazzjoni relatata dwar l-imġiba tagħhom b'rabta mal-frekwenza.

Artikolu 44

L-iskambju tad-dejta f'hin reali

- Sakemm it-TSO ma jstipulax mod ieħor, kull DSO għandu jipprovdi lit-TSO tiegħu, f'hin reali, l-informazzjoni marbuta maż-żona ta' osservabilità tat-TSO kif imsemmi fl-Artikolu 43(1) u (2), fosthom l-informazzjoni li ġejja:
- (a) it-topoloġija tas-substazzjon fir-realtà;
 - (b) il-potenza attiva u reattiva fl-istazzjon tal-linji;
 - (c) il-potenza attiva u reattiva fl-istazzjon tat-transformers;
 - (d) l-injezzjoni tal-potenza attiva u reattiva fl-istazzjon tal-faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija;
 - (e) il-pożizzjonijiet tal-punti ta' kuntatt tat-transformers konnessi mas-sistema ta' trażmissjoni;
 - (f) il-vultaġġi tal-iżbarra ta' distribuzzjoni;
 - (g) il-potenza reattiva fl-istazzjon tar-reatturi u tal-kapasiters;
 - (h) l-aqwa dejta disponibbli għall-ġenerazzjoni aggregata għal kull sors tal-enerġija primarja fiż-żona tad-DSO; u
 - (i) l-aqwa dejta disponibbli għad-domanda aggregata fiż-żona tad-DSO.

KAPITOLU 4

L-iskambju tad-dejta bejn it-TSOs, is-sidien tal-interkonnetturi jew ta' linji oħrajn u l-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija konnessi mas-sistema ta' trażmissjoni

Artikolu 45

L-iskambju tad-dejta strutturali

1. Kull SGU li huwa sid ta' faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija ta' modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija tat-tip D konness mas-sistema ta' trażmissjoni għandu jipprovdi tal-inqas id-dejta li ġejja lit-TSO:

- (a) dejta ġenerali dwar il-modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija, fosthom il-kapaċità installata u s-sors tal-enerġija primarja;
- (b) dejta dwar it-turbina u dwar il-faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija, fosthom il-hin għall-istartjar kiesah u shun;
- (c) dejta għall-kalkolu tal-kurrent f'ċirkwit kort;
- (d) dejta dwar it-transformer tal-faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija;
- (e) dejta dwar l-FCR tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li joffru jew li jfornu dak is-servizz, skont l-Artikolu 154;
- (f) dejta dwar l-FRR tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li joffru jew li jfornu dak is-servizz, skont l-Artikolu 158;
- (g) dejta dwar l-RR tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li joffru jew li jfornu dak is-servizz skont l-Artikolu 161;
- (h) id-dejta meħtieġa għar-restawr tas-sistema ta' trażmissjoni;
- (i) id-dejta u l-mudelli meħtieġa għat-twettiq tas-simulazzjoni dinamika;
- (j) id-dejta dwar il-protezzjoni;
- (k) id-dejta meħtieġa biex jiġu stabbiliti l-kostijiet tal-azzjonijiet ta' rimedju skont l-Artikolu 78(1)(b); meta TSO juża mekkaniżmi bbażati fuq is-suq skont l-Artikolu 4(2)(d), il-forniment tal-prezzijiet li jrid iħallas it-TSO għandu jitqies li huwa biżżejjed;
- (l) il-kapaċità ta' kontroll tal-vultaġġ u tal-potenza reattiva.

2. Kull SGU li huwa sid ta' faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija ta' modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija tat-tip B jew tat-tip C konness mas-sistema ta' trażmissjoni għandu jipprovdi tal-inqas id-dejta li ġejja lit-TSO:

- (a) dejta ġenerali dwar il-modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija, fosthom il-kapaċità installata u s-sors tal-enerġija primarja;
- (b) dejta għall-kalkolu tal-kurrent f'ċirkwit kort;
- (c) dejta dwar l-FCR skont id-definizzjoni u r-rekwiżiti tal-Artikolu 173 għall-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li joffru jew li jfornu dak is-servizz;
- (d) dejta dwar l-FRR għall-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li joffru jew li jfornu dak is-servizz;
- (e) dejta dwar l-RR għall-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li joffru jew li jfornu dak is-servizz;
- (f) id-dejta dwar il-protezzjoni;
- (g) il-kapaċità ta' kontroll tal-potenza reattiva;
- (h) id-dejta meħtieġa biex jiġu stabbiliti l-kostijiet tal-azzjonijiet ta' rimedju skont l-Artikolu 78(1)(b); meta TSO juża mekkaniżmi bbażati fuq is-suq skont l-Artikolu 4(2)(d), il-forniment tal-prezzijiet li jrid iħallas it-TSO għandu jitqies li huwa biżżejjed;
- (i) id-dejta meħtieġa biex issir valutazzjoni tal-istabilità dinamika skont l-Artikolu 38.

3. TSO jista' jitlob lil sid il-faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija ta' modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija konness mas-sistema ta' trażmissjoni jipprovdi iktar dejta, fejn dan ikun xieraq, għall-analiżi tas-sigurtà operazzjonali skont it-Titolu 2 tal-Parti III.
4. Kull sid ta' sistema HVDC jew ta' interkonnnettur għandu jipprovdi d-dejta li ġejja dwar is-sistema HVDC jew dwar l-interkonnnettur lit-TSO:
- (a) id-dejta tal-pjanċa tal-installazzjoni;
 - (b) id-dejta dwar it-transformers;
 - (c) id-dejta dwar il-filtri u l-banek tal-filtri;
 - (d) id-dejta dwar il-kumpens tal-potenza reattiva;
 - (e) il-kapaċità ta' kontroll tal-potenza attiva;
 - (f) il-kapaċità ta' kontroll tal-potenza reattiva u tal-vultaġġ;
 - (g) il-prijoritizzazzjoni tal-modalità operazzjonali attiva jew reattiva, jekk teżisti;
 - (h) il-kapaċità ta' rispons tal-frekwenza;
 - (i) il-mudelli dinamiċi għas-simulazzjoni dinamika;
 - (j) id-dejta dwar il-protezzjoni; u
 - (k) il-kapaċità ta' funzjonament minkejja hsara.
5. Kull sid ta' interkonnnettur AC għandu jipprovdi tal-inqas id-dejta li ġejja lit-TSO:
- (a) id-dejta tal-pjanċa tal-installazzjoni;
 - (b) il-parametri elettrici; u
 - (c) il-protezzjonijiet assoċjati.

Artikolu 46

L-iskambju tad-dejta skedata

1. Kull SGU li huwa sid ta' faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija ta' modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija tat-tip B, Ċ jew D konness mas-sistema ta' trażmissjoni għandu jipprovdi tal-inqas id-dejta li ġejja lit-TSO:
- (a) l-ammont u d-disponibilità tar-riservi tal-potenza attiva u tal-output tal-potenza attiva, abbażi ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata;
 - (b) mingħajr ebda dewmien, kull indisponibilità jew restrizzjoni tal-potenza attiva skedata;
 - (c) kull restrizzjoni prevista fil-kapaċità ta' kontroll tal-potenza reattiva; u
 - (d) bħala eċċezzjoni għall-punti (a) u (b), f'reġjuni b'sistema ċentrali tad-dispaċċ, id-dejta mitluba mit-TSO għat-thejġija tal-iskeda tal-output tal-potenza attiva tiegħu.
2. Kull operatur ta' sistema HVDC għandu jipprovdi tal-inqas id-dejta li ġejja lit-TSOs:
- (a) l-iskeda u d-disponibilità tal-potenza attiva abbażi ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata;
 - (b) mingħajr dewmien, l-indisponibilità jew ir-restrizzjoni tal-potenza attiva skedata tiegħu; u
 - (c) kull restrizzjoni prevista fil-kapaċità ta' kontroll tal-potenza reattiva jew tal-vultaġġ.
3. Kull operatur ta' interkonnnettur AC jew ta' linja għandu jipprovdi d-dejta dwar l-indisponibilità jew ir-restrizzjoni tal-potenza attiva skedata tiegħu lit-TSOs.

*Artikolu 47***L-iskambju tad-dejta f'hin reali**

1. Sakemm it-TSO ma jistipulax mod iehor, kull utent sinifikanti tal-grilja li huwa sid ta' faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija ta' modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija tat-tip B, Ċ jew D għandu jipprovdi tal-inqas id-dejta li ġejja, f'hin reali, lit-TSO:

- (a) il-pożizzjoni tal-interruttori taċ-ċirkwit fil-punt ta' konnessjoni jew f'punt iehor ta' interazzjoni maqbul mat-TSO;
- (b) il-potenza attiva u reattiva fil-punt ta' konnessjoni jew f'punt iehor ta' interazzjoni maqbul mat-TSO; u
- (c) fil-każ ta' faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija b'konsum iehor minbarra l-konsum awżiljari, il-potenza attiva u reattiva netta.

2. Sakemm it-TSO ma jistipulax mod iehor, kull sid ta' sistema HVDC jew ta' interkonnettur AC għandu jipprovdi tal-inqas id-dejta li ġejja dwar il-punt ta' konnessjoni tas-sistema HVDC jew tal-interkonnettur AC, f'hin reali, lit-TSOs:

- (a) il-pożizzjoni tal-interruttori taċ-ċirkwit;
- (b) l-istatus operazzjonali; u
- (c) il-potenza attiva u reattiva.

*KAPITOLU 5***L-iskambju tad-dejta bejn it-TSOs, id-DSOs u l-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija konnessi mad-distribuzzjoni***Artikolu 48***L-iskambju tad-dejta strutturali**

1. Sakemm it-TSO ma jistipulax mod iehor, kull sid ta' faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija ta' modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li huwa SGU skont l-Artikolu 2(1)(a) u, b'agggregazzjoni, tal-SGUs skont l-Artikolu 2(1)(e), konness mas-sistema ta' distribuzzjoni, għandu jipprovdi tal-inqas id-dejta li ġejja lit-TSO u lid-DSO li miegħu għandu punt ta' konnessjoni:

- (a) dejta ġenerali dwar il-modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija, fosthom il-kapaċità installata u s-sors tal-enerġija primarja jew it-tip ta' fjuwil;
- (b) dejta dwar l-FCR skont id-definizzjoni u r-rekwiżiti tal-Artikolu 173 għall-faċilitajiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li joffru jew li jfornu s-servizz tal-FCR;
- (c) dejta dwar l-FRR għall-faċilitajiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li joffru jew li jfornu s-servizz tal-FRR;
- (d) dejta dwar l-RR għall-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li joffru jew li jfornu s-servizz tal-RR;
- (e) id-dejta dwar il-protezzjoni;
- (f) il-kapaċità ta' kontroll tal-potenza reattiva;
- (g) il-kapaċità ta' aċċess mill-bogħod għall-interruttur taċ-ċirkwit;
- (h) id-dejta meħtieġa biex issir is-simulazzjoni dinamika skont id-dispożizzjonijiet tar-Regolament (UE) 2016/631; u
- (i) il-livell ta' vultaġġ u l-post ta' kull modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija.

2. Kull sid ta' faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija ta' modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li huwa SGU skont l-Artikolu 2(1)(a) u 2(1)(e) għandu jgħarraf lit-TSO u lid-DSO li miegħu għandu punt ta' konnessjoni, fiż-żmien miftiehem u mhux iktar tard mill-ewwel ikkummissjonar jew minn kull bidla fl-installazzjoni eżistenti, dwar kull bidla fl-ambitu u fil-kontenut tad-dejta elenkata fil-paragrafu 1.

*Artikolu 49***L-iskambju tad-dejta skedata**

Sakemm it-TSO ma jistipulax mod ieħor, kull sid ta' faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija ta' modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li huwa SGU skont l-Artikolu 2(1)(a) u 2(1)(e) konness mas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jipprovdi tal-inqas id-dejta li ġeja lit-TSO u lid-DSO li miegħu għandu l-punt ta' konnessjoni:

- (a) l-indisponibilità skedata tiegħu, ir-restrizzjoni skedata tal-potenza attiva u l-output tal-potenza attiva skedat previst tiegħu fil-punt ta' konnessjoni;
- (b) kull restrizzjoni prevista fil-kapaċità ta' kontroll tal-potenza reattiva; u
- (c) bhala eċċezzjoni għall-paragrafi (a) u (b), f'reġjuni b'sistema ċentrali tad-dispaċċ, id-dejta mitluba mit-TSO għat-thejja tal-iskeda tal-output tal-potenza attiva tiegħu.

*Artikolu 50***L-iskambju tad-dejta f'hin reali**

1. Sakemm it-TSO ma jistipulax mod ieħor, kull sid ta' faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija ta' modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li huwa SGU skont l-Artikolu 2(1)(a) u 2(1)(e) konness mas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jipprovdi tal-inqas id-dejta li ġeja, f'hin reali, lit-TSO u lid-DSO li miegħu għandu l-punt ta' konnessjoni:

- (a) l-istatus tal-apparat tal-kommutazzjoni u tal-interrutturi taċ-ċirkwit fil-punt ta' konnessjoni; u
- (b) il-flussi tal-potenza attiva u reattiva, il-kurrent u l-vultaġġ fil-punt ta' konnessjoni.

2. Kull TSO għandu jiddefinixxi, f'koordinazzjoni mad-DSOs responsabbli, liema SGUs jstgħu jkunu eżentati milli jipprovdu d-dejta f'hin reali elenkata fil-paragrafu 1 direttament lit-TSO. F'dawn il-kazijiet, it-TSOs u d-DSOs responsabbli għandhom jaqblu fuq id-dejta f'hin reali aggregata tal-SGUs ikkonċernati li għandha tintbagħat lit-TSO.

*Artikolu 51***L-iskambju tad-dejta bejn it-TSOs u d-DSOs dwar moduli sinifikanti tal-ġenerazzjoni tal-enerġija**

1. Sakemm it-TSO ma jistipulax mod ieħor, kull DSO għandu jipprovdi lit-TSO tiegħu l-informazzjoni speċifikata fl-Artikoli 48, 49 u 50 bil-frekwenza u l-livell ta' dettall li jitlob it-TSO.
2. Kull TSO għandu jqiegħed għad-dispożizzjoni tad-DSO li mas-sistema ta' distribuzzjoni tiegħu jkunu mqabbdin l-SGUs, l-informazzjoni speċifikata fl-Artikoli 48, 49 u 50 kif jitlob id-DSO.
3. TSO jista' jitlob iktar dejta mingħand sid faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija ta' modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li huwa SGU skont l-Artikolu 2(1)(a) u 2(1)(e) konness mas-sistema ta' distribuzzjoni, jekk dan ikun mehtieg għall-analiżi tas-sigurtà operazzjonali u għall-validazzjoni tal-mudelli.

*KAPITOLU 6***L-iskambju tad-dejta bejn it-TSOs u l-faċilitajiet tad-domanda***Artikolu 52***L-iskambju tad-dejta bejn it-TSOs u l-faċilitajiet tad-domanda konnessi mat-trażmissjoni**

1. Sakemm it-TSO ma jistipulax mod ieħor, kull sid ta' faċilità tad-domanda konnessa mat-trażmissjoni għandu jipprovdi d-dejta strutturali li ġeja lit-TSO:
 - (a) id-dejta elettrika tat-transformers konnessi mas-sistema ta' trażmissjoni;

- (b) il-karatteristiċi tat-tagħbija tal-facilità tad-domanda; u
 - (c) il-karatteristiċi tal-kontroll tal-potenza reattiva.
2. Sakemm it-TSO ma jstipulax mod ieħor, kull sid ta' facilità tad-domanda konnessa mat-trażmissjoni għandu jipprovdi d-dejta li ġejja lit-TSO:
- (a) il-konsum tal-potenza attiva skedat u tal-potenza reattiva previst abbażi ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata, fosthom kull bidla f'dawk l-iskedi jew f'dawk il-previżjonijiet;
 - (b) kull restrizzjoni prevista fil-kapaċità ta' kontroll tal-potenza reattiva;
 - (c) fil-każ ta' partecipazzjoni fir-rispons tad-domanda, skeda tal-firxa tal-enerġija strutturali minima u massima tagħha li trid titnaqqas; u
 - (d) bhala eċċezzjoni għall-punt (a), f'reġjuni b'sistema ċentrali tad-dispaċċ, id-dejta mitluba mit-TSO għat-thejjija tal-iskeda tal-output tal-potenza attiva tiegħu.
3. Sakemm it-TSO ma jstipulax mod ieħor, kull sid ta' facilità tad-domanda konnessa mat-trażmissjoni għandu jipprovdi d-dejta li ġejja lit-TSO f'hin reali:
- (a) il-potenza attiva u reattiva fil-punt ta' konnessjoni; u
 - (b) il-firxa tal-enerġija minima u massima li trid titnaqqas.
4. Kull sid ta' facilità tad-domanda konnessa mat-trażmissjoni għandu jiddeskrivi lit-TSO tagħha l-imġiba tagħha fil-firxiet tal-vultaġġ imsemmijin fl-Artikolu 27.

Artikolu 53

L-iskambju tad-dejta bejn it-TSOs u l-facilitajiet tad-domanda konnessi mad-distribuzzjoni jew partijiet terzi li jkunu qed jiehdu sehem fir-rispons tad-domanda

1. Sakemm it-TSO ma jstipulax mod ieħor, kull SGU li huwa facilità tad-domanda konnessa mad-distribuzzjoni u li jiehu sehem fir-rispons tad-domanda mhux permezz ta' parti terza għandu jipprovdi d-dejta skedata u f'hin reali li ġejja lit-TSO u lid-DSO:
- (a) il-potenza attiva strutturali minima u massima disponibbli għar-rispons tad-domanda u d-durata minima u massima ta' kull użu potenzjali ta' din il-potenza għar-rispons tad-domanda;
 - (b) previżjoni tal-potenza attiva mhux ristretta disponibbli għar-rispons tad-domanda u ta' kull rispons tad-domanda ppjanat;
 - (c) il-potenza attiva u reattiva fil-punt ta' konnessjoni f'hin reali; u
 - (d) konferma li ġew applikati l-istimi tal-valuri reali tar-rispons tad-domanda.
2. Sakemm it-TSO ma jstipulax mod ieħor, kull SGU li huwa parti terza li tkun qed tiehu sehem fir-rispons tad-domanda kif iddefinit fl-Artikolu 27 tar-Regolament (UE) 2016/1388 għandu jipprovdi d-dejta li ġejja lit-TSO u lid-DSO ġurnata bil-quddiem u kwazi f'hin reali u f'isem il-facilitajiet tad-domanda kollha tiegħu konnessi mad-distribuzzjoni:
- (a) il-potenza attiva strutturali minima u massima disponibbli għar-rispons tad-domanda u d-durata minima u massima ta' kull attivazzjoni potenzjali tar-rispons tad-domanda f'żona ġeografika speċifika ddefinita mit-TSO u mid-DSO;
 - (b) previżjoni tal-potenza attiva mhux ristretta disponibbli għar-rispons tad-domanda u ta' kull livell ta' rispons tad-domanda ppjanat f'żona ġeografika speċifika ddefinita mit-TSO u mid-DSO;
 - (c) il-potenza attiva u reattiva f'hin reali; u
 - (d) konferma li ġew applikati l-istimi tal-valuri reali tar-rispons tad-domanda.

TITOLU 3

KONFORMITÀ

KAPITOLU 1

Rwoli u responsabbiltajiet

Artikolu 54

Ir-responsabbiltà tal-SGUs

1. Kull SGU għandu jinnotifika lit-TSO jew lid-DSO li miegħu għandu punt ta' konnessjoni dwar kull modifika ppjanata fil-kapaċitajiet tekniċi tiegħu li jista' jkollha impatt fuq il-konformità tiegħu mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament, qabel l-eżekuzzjoni tagħha.
2. Kull SGU għandu jinnotifika lit-TSO jew lid-DSO li miegħu għandu punt ta' konnessjoni dwar kull disturb operazzjonali fil-faċilità tiegħu li jista' jkollu impatt fuq il-konformità tiegħu mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament mill-iktar fis possibbli wara li jsehh.
3. Kull SGU għandu jinnotifika lit-TSO jew lid-DSO li miegħu għandu punt ta' konnessjoni dwar l-iskedi tat-testijiet ipplanati u l-proċeduri li se jrin jiġu segwiti għall-verifika tal-konformità tal-faċilità tiegħu mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament, fil-hin u qabel ma jnedihom. It-TSO jew id-DSO għandu japprova minn qabel u fil-hin l-iskedi tat-testijiet ipplanati u l-proċeduri u l-approvazzjoni ma għandhiex tiġi miċhuda minghajr raġuni valida. Meta l-SGU jkollu punt ta' konnessjoni mad-DSO u jidhol f'kuntatt, skont il-paragrafu 2, mad-DSO biss, it-TSO għandu jkun intitolat jitlob lid-DSO kkonċernat jaġtih kull riżultat tat-testijiet tal-konformità li jkun rilevanti għas-sigurtà operazzjonali tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu.
4. Meta t-TSO jew id-DSO jitolbu jaġmel dan, f'konformità mal-Artikolu 41(2) tar-Regolament (UE) 2016/631 u mal-Artikolu 35(2) tar-Regolament (UE) 2016/1388, l-SGU għandu jwettaq testijiet tal-konformità u simulazzjonijiet, skont dawk ir-Regolamenti, fi kwalunkwe waqt tul il-hajja tal-faċilità tiegħu u b'mod partikulari wara li ssehh xi hsara jew wara li jkun hemm xi modifika jew sostituzzjoni ta' xi tagħmir li seta' kellu impatt fuq il-konformità tal-faċilità mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament marbutin mal-kapaċità tal-faċilità li tikseb il-valuri ddikjarati, mar-rekwiżiti taż-żmien applikabbli għal dawk il-valuri u mad-disponibilità jew il-forniment b'kuntratt ta' servizzi anċillari. Il-partijiet terzi li jipprovdu rispons tad-domanda direttament lit-TSO, il-fornituri tar-ridispaċċ tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija jew tal-faċilitajiet tad-domanda permezz tal-aggregazzjoni, u fornituri oħrajn tar-riservi tal-potenza attiva għandhom jiżguraw li l-faċilitajiet li jkollhom fil-portafoll tagħhom ikunu jikkonformaw mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament.

Artikolu 55

Il-kompiti tat-TSOs rigward it-thaddim tas-sistema

Kull TSO għandu jkun responsabbli għas-sigurtà operazzjonali taż-żona ta' kontroll tiegħu u, b'mod partikulari, għandu:

- (a) jiżviluppa u jimplementa għodod tal-operat tan-netwerk li huma rilevanti għaž-żona ta' kontroll tiegħu u li huma marbutin mat-thaddim f'hin reali u mal-ippjanar operazzjonali;
- (b) jiżviluppa u jimplementa għodod u soluzzjonijiet għall-prevenzjoni u għar-rimedju tad-disturbi;
- (c) juża servizzi pprovduti minn partijiet terzi, billi jixtrihom fejn dan ikun applikabbli, bħar-ridispaċċ jew l-iskambju kumpensatorju, is-servizzi ta' ġestjoni tal-konġestjoni, ir-riservi tal-ġenerazzjoni u servizzi anċillari oħrajn;
- (d) jikkonforma mal-iskala ta' klassifikazzjoni tal-inċidenti adottata min-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku f'konformità mal-Artikolu 8(3)(a) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 u jissottometti lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku l-informazzjoni meħtieġa sabiex iwettaq il-kompiti għall-produzzjoni tal-iskala ta' klassifikazzjoni tal-inċidenti; u
- (e) jimmonitorja fuq bażi annwali l-adegwatezza tal-għodod tal-operat tan-netwerk stabbiliti skont il-punti (a) u (b) meħtieġa sabiex tinzamm is-sigurtà operazzjonali. Kull TSO għandu jidentifika kull titjib xieraq f'dawk l-għodod tal-operat tan-netwerk, filwaqt li jqis ir-rapporti annwali mhejjin min-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku abbażi tal-iskala ta' klassifikazzjoni tal-inċidenti skont l-Artikolu 15. Kull titjib identifikat imbagħad għandu jiġi implimentat mit-TSO.

KAPITOLU 2

Ittestjar operazzjonali

Artikolu 56

Skop u responsabbiltajiet

1. Kull TSO u kull DSO jew SGU konness mat-trażmissjoni jistgħu jagħmlu ttestjar operazzjonali tal-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni u tal-facilitajiet tagħhom rispettivament b'kundizzjonijiet operazzjonali simulati u għal perjodu taż-żmien limitat. Meta jkunu se jagħmlu dan, għandhom jipprovdu notifika fil-hin u qabel ma jniedu t-test u għandhom inaqqsu kemm jista' jkun l-effett fuq it-thaddim tas-sistema f'hin reali. L-ittestjar operazzjonali għandu jkollu l-għan li jipprovdi:

- (a) prova tal-konformità mad-dispożizzjonijiet operazzjonali tekniċi u organizzazzjonali rilevanti kollha ta' dan ir-Regolament għal element ġdid tas-sistema ta' trażmissjoni malli jithaddem għall-ewwel darba;
- (b) prova tal-konformità mad-dispożizzjonijiet operazzjonali tekniċi u organizzazzjonali rilevanti kollha ta' dan ir-Regolament għal facilità ġdida tal-SGU jew tad-DSO malli tithaddem għall-ewwel darba;
- (c) prova tal-konformità mad-dispożizzjonijiet operazzjonali tekniċi u organizzazzjonali rilevanti kollha ta' dan ir-Regolament malli jkun hemm xi bidla felement tas-sistema ta' trażmissjoni jew ffacilità tal-SGU jew tad-DSO li tkun rilevanti għat-thaddim tas-sistema;
- (d) valutazzjoni tal-effetti negattivi possibbli ta' hsara, ta' ċirkwit kort jew ta' incident mhux ipplanat u mhux mistenni iehor fit-thaddim tas-sistema fuq l-element tas-sistema ta' trażmissjoni jew fuq il-facilità tal-SGU jew tad-DSO.

2. Ir-riżultati tal-ittestjar operazzjonali msemmi fil-paragrafu 1 għandhom jintużaw minn TSO, minn DSO jew minn SGU sabiex:

- (a) it-TSO jiżgura li l-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni qegħdin jahdmu kif suppost;
- (b) id-DSO u l-SGUs jiżguraw li s-sistemi ta' distribuzzjoni u l-facilitajiet tal-SGUs qegħdin jahdmu kif suppost;
- (c) it-TSO, id-DSO jew l-SGU jzomm il-prattiki operazzjonali eżistenti u jiżviluppa ohrajn godda;
- (d) it-TSO jiżgura li qegħdin jiġu fornuti s-servizzi ancillari;
- (e) it-TSO, id-DSO jew l-SGU jikseb informazzjoni dwar il-prestazzjoni tal-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni u tal-facilitajiet tal-SGUs u tad-DSOs f'kull kundizzjoni u f'konformità mad-dispożizzjonijiet operazzjonali rilevanti kollha ta' dan ir-Regolament, f'termini:
 - (i) tal-applikazzjoni kkontrollata tal-varjazzjonijiet fil-frekwenza jew fil-vultaġġ bil-għan li jiġbor informazzjoni dwar l-imġiba tas-sistema ta' trażmissjoni u tal-elementi; u
 - (ii) tat-testijiet tal-prattiki operazzjonali fi stat ta' emerġenza u fi stat ta' restawr.

3. Kull TSO għandu jiżgura li l-ittestjar operazzjonali ma jipperikolax is-sigurtà operazzjonali tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu. Kull ittestjar operazzjonali jista' jiġi pospost jew interrott minhabba kundizzjonijiet mhux ipplanati tas-sistema, jew minhabba s-sikurezza tal-persunal, tal-pubbliku ingenerali, tal-impjant jew tal-apparat li jkun qiegħed jiġi testjat, jew tal-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni jew tal-facilitajiet tad-DSO jew tal-SGU.

4. Fil-każ ta' degradazzjoni tal-istat tas-sistema ta' trażmissjoni li fiha jsir l-ittestjar operazzjonali, it-TSO ta' dik is-sistema ta' trażmissjoni għandu jkun intitolat jinterrompi l-ittestjar operazzjonali. Jekk it-tweqqif ta' test jaffettwa TSO iehor u l-istat tas-sistema tiegħu jiġi ddegradat ukoll, it-TSO jew l-SGU jew id-DSO li jkun qed jagħmel it-test għandu jwaqqaf it-test operazzjonali minnufih malli t-TSO kkonċernat jgħarrfu b'dan.

5. Kull TSO għandu jiżgura li r-riżultati tat-testijiet operazzjonali rilevanti mwettqin flimkien mal-analizijiet kollha relatati:

- (a) jiġu inkorporati fil-proċess ta' taħriġ u ċertifikazzjoni tal-impjegati inkarigati mit-thaddim f'hin reali;

- (b) jintużaw sabiex jikkontribwixxu għall-proċess ta' riċerka u ta' żvilupp tan-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku; u
- (c) jintużaw sabiex itejbu l-prattiki operazzjonali, inklużi dawk fi stat ta' emerġenza u ta' restawr ukoll.

Artikolu 57

It-twettiq ta' testijiet operazzjonali u ta' analiżi

1. Kull TSO jew DSO li miegħu għandu punt ta' konnessjoni l-SGU jzomm id-dritt li jittestja l-konformità ta' SGU mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament, l-input jew l-output mistenni mill-SGU u l-forniment b'kuntratt ta' servizzi anċillari min-naħa tal-SGU fi kwalunkwe waqt tul il-hajja tal-faċilità. Il-proċedura għal dawk it-testijiet operazzjonali għandha tiġi nnotifikata lill-SGU mit-TSO jew mid-DSO fil-hin qabel ma jitnieda t-test operazzjonali.
2. It-TSO jew id-DSO li miegħu għandu punt ta' konnessjoni l-SGU għandu jippubblika l-lista tal-informazzjoni u tad-dokumenti li jridu jiġu pprovduti kif ukoll ir-rekwiżiti li jrid jissodisfa l-SGU għall-ittestjar operazzjonali tal-konformità. It-tali lista għandha tkopri tal-inqas l-informazzjoni li ġejja:
 - (a) id-dokumentazzjoni u ċ-ċertifikati dwar it-tagħmir kollha li jrid jipprovi l-SGU;
 - (b) dettalji dwar id-dejta teknika tal-faċilità tal-SGU b'rilevanza għat-thaddim tas-sistema;
 - (c) ir-rekwiżiti għall-mudelli għall-valutazzjoni tal-istabilità dinamika; u
 - (d) studji mill-SGU li juru l-eżitu mistenni tal-valutazzjoni tal-istabilità dinamika, fejn dan ikun applikabbli.
3. Fejn dan ikun applikabbli, kull TSO jew DSO għandu jippubblika l-allokkazzjoni tar-responsabbiltajiet tal-SGU u tat-TSO jew tad-DSO għall-ittestjar operazzjonali tal-konformità.

TITOLU 4

TAHRIG

Artikolu 58

Il-programm tat-tahriġ

1. Sa 18-il xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, kull TSO għandu jiżviluppa u jadotta:
 - (a) programm inizjali tat-tahriġ għaċ-ċertifikazzjoni u programm kontinwu għat-tahriġ kontinwu tal-impjegati tiegħu li huma inkarigati mit-thaddim f'hin reali tas-sistema ta' trażmissjoni;
 - (b) programm tat-tahriġ għall-impjegati tiegħu li huma inkarigati mill-ippjanar operazzjonali. Kull TSO għandu jikkontribwixxi għall-iżvilupp u l-adozzjoni ta' programmi tat-tahriġ għall-impjegati tal-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà rilevanti;
 - (c) programm tat-tahriġ għall-impjegati tiegħu li huma inkarigati mill-ibbilanċjar.
2. Il-programmi tat-tahriġ tat-TSO għandhom jinkludu l-ġarfien tal-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni, it-thaddim tas-sistema ta' trażmissjoni, l-użu tas-sistemi u tal-proċessi ta' fuq ix-xogħol, l-operazzjonijiet ta' bejn TSOs differenti, l-arranġamenti tas-suq, ir-rikonoxximent ta' sitwazzjonijiet eċċezzjonali fit-thaddim tas-sistema, fl-attivitajiet tal-ippjanar operazzjonali u fl-ghodod u kif wiehed iwieġeb għalihom.
3. Bħala parti mit-tahriġ inizjali tagħhom, l-impjegati tat-TSO inkarigati mit-thaddim f'hin reali tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jagħmlu tahrig fuq kwistjonijiet tal-interoperabilità bejn is-sistemi ta' trażmissjoni bbażat fuq l-esperjenzi operazzjonali u r-rispons li jkun hareġ mit-tahriġ kongunt imwettaq mat-TSOs interkonnessi skont l-Artikolu 63. Dak it-tahriġ dwar kwistjonijiet tal-interoperabilità għandu jinkludi t-thejjija u l-attivazzjoni tal-azzjonijiet ikkoordinati ta' rimedju mehtieġa fl-istati kollha tas-sistema.
4. Fil-programm tat-tahriġ tiegħu għall-impjegati li huma inkarigati mit-thaddim f'hin reali tas-sistema ta' trażmissjoni, kull TSO għandu jinkludi l-frekwenza tat-tahriġ u l-komponenti li ġejjin:
 - (a) deskrizzjoni tal-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni;

- (b) it-thaddim tas-sistema ta' trażmissjoni fl-istati kollha tas-sistema, inkluż ir-restawr;
 - (c) l-użu tas-sistemi u tal-proċessi ta' fuq ix-xogħol;
 - (d) il-koordinazzjoni tal-arrangamenti tas-suq u tal-operazzjonijiet ta' bejn TSOs differenti;
 - (e) ir-rikonoxximent ta' sitwazzjonijiet operazzjonali eċċezzjonali u r-rispons għalihom;
 - (f) l-oqsma rilevanti tal-inġinerija tal-enerġija elettrika;
 - (g) l-aspetti rilevanti tas-suq intern tal-enerġija tal-Unjoni;
 - (h) l-aspetti rilevanti tal-kodicijiet tan-netwerk jew tal-linji gwida dwar in-netwerk adottati skont l-Artikolu 6 u l-Artikolu 18 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009;
 - (i) is-sikurezza u s-sigurtà tal-persuni, tat-tagħmir nukleari u ta' tagħmir ieħor fit-thaddim tas-sistema ta' trażmissjoni;
 - (j) il-kooperazzjoni u l-koordinazzjoni bejn it-TSOs fit-thaddim f'hin reali u fl-ippjanar operazzjonali fil-livell tal-kmamar ewlenin ta' kontroll li għandu jinghata bl-Ingliż sakemm ma jiġix speċifikat mod ieħor;
 - (k) taħriġ kongunt mad-DSOs u mal-SGUs konnessi mat-trażmissjoni, fejn dan ikun xieraq;
 - (l) hilit fl-imġiba b'enfasi partikulari fuq il-ġestjoni tal-istress, l-aġir tal-bniedem f'sitwazzjoni kritika, ir-responsabbiltà u l-hilit ta' motivazzjoni; u
 - (m) prattiki u għodod tal-ippjanar operazzjonali, inklużi dawk użati mal-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà rilevanti fl-ippjanar operazzjonali.
5. Il-programm tat-taħriġ għall-impjegati li huma inkarigati mill-ippjanar operazzjonali għandu jinkludi tal-inqas l-aspetti msemmijin fil-punti (c), (f), (g), (h), (j) u (m) tal-paragrafu 4.
6. Il-programm tat-taħriġ għall-impjegati li huma inkarigati mill-ibbilanċjar għandu jinkludi tal-inqas l-aspetti msemmijin fil-punti (c), (g) u (h) tal-paragrafu 4.
7. Kull TSO għandu jzomm rekords tal-programmi tat-taħriġ tal-impjegati għall-perjodu tal-impjeg tagħhom. Fuq talba tal-awtorità regolatorja rilevanti, kull TSO għandu jipprovdi l-ambitu u d-dettalji tal-programmi tat-taħriġ tiegħu.
8. Kull TSO għandu jirrevedi l-programmi tat-taħriġ tiegħu tal-inqas darba fis-sena jew wara li jsiru bidliet kbar fis-sistema. Kull TSO għandu jaġġorna l-programmi tat-taħriġ tiegħu sabiex dawn ikunu jirriflettu ċirkustanzi operazzjonali, regoli tas-suq, konfigurazzjoni tan-netwerk u karatteristiċi tas-sistema li jinbidlu, b'enfasi partikulari fuq it-teknoloġiji l-godda, ix-xejriet tal-ġenerazzjoni u tad-domanda li jinbidlu u l-evoluzzjoni tas-suq.

Artikolu 59

Kundizzjonijiet tat-taħriġ

1. Il-programmi tat-taħriġ ta' kull TSO għall-impjegati inkarigati mit-thaddim f'hin reali għandhom jinkludu taħriġ fuq ix-xogħol u offline. It-taħriġ fuq ix-xogħol għandu jsir taht is-supervizjoni ta' impjegat esperjenzat inkarigat mit-thaddim f'hin reali. It-taħriġ offline għandu jsir f'ambjent li jissimula l-kamra ta' kontroll u b'dettalji tal-immudellar tan-netwerk li jkun fil-livell xieraq għall-kompiti li jkun qed isir it-taħriġ fihom.
2. Kull TSO għandu jimplementa t-taħriġ għall-impjegati inkarigati mit-thaddim f'hin reali abbażi ta' mudell ta' bażi tad-dejta tan-netwerk tiegħu li jkun komprensiv u li jkun fih dejta rispettiva minn netwerks oħrajn, tal-inqas taż-zona ta' osservabilità, fl-livell ta' dettall li jkun biżżejjed biex jiġu imitati l-kwistjonijiet operazzjonali ta' bejn it-TSOs. Ix-xenarji tat-taħriġ għandhom ikunu bbażati fuq kundizzjonijiet reali u simulati tas-sistema. Meta jkun rilevanti, ir-rwol ta' TSOs, DSOs konnessi mat-trażmissjoni u utenti sinifikanti tal-grilja oħrajn ukoll għandu jiġi simulat sakemm dawn ma jkunux jistgħu jiġu rrapprezentati b'mod dirett waqt taħriġ kongunt.

3. Kull TSO għandu jikkoordina t-taħriġ offline tal-impjegati inkarigati mit-thaddim f'hin reali mad-DSOs konnessi mat-trażmissjoni u mal-SGUs f'dak li għandu x'jaqsam mal-impatt tal-faċilitajiet tagħhom fuq it-thaddim f'hin reali tas-sistema ta' trażmissjoni, b'mod komprensiv u proporzjonat, b'tali mod li jkunu riflessi t-topoloġija aġġornata tan-network u l-karatteristiċi tat-tagħmir sekondarju. Meta dan ikun rilevanti, it-TSOs, id-DSOs konnessi mat-trażmissjoni u l-SGUs għandhom jagħmlu simulazzjonijiet tat-taħriġ jew sessjonijiet ta' hidma tat-taħriġ offline b'mod kongunt.

Artikolu 60

Koordinaturi tat-taħriġ u harriega

1. Ir-responsabbiltajiet tal-koordinatur tat-taħriġ għandhom jinkludu t-tfassil, il-monitoraġġ u l-aġġornament tal-programmi tat-taħriġ, kif ukoll id-determinazzjoni tal-affarijiet li ġejjin:
 - (a) il-kwalifiki u l-proċess tal-għażla għall-impjegati tat-TSO li jridu jitharrġu;
 - (b) it-taħriġ meħtieġ għaċ-ċertifikazzjoni tal-impjegati tal-operatur tas-sistema inkarigati mit-thaddim f'hin reali;
 - (c) il-proċessi, inkluża d-dokumentazzjoni rilevanti, għall-programmi tat-taħriġ inizjali u tat-taħriġ kontinwu;
 - (d) il-proċess għaċ-ċertifikazzjoni tal-impjegati tal-operatur tas-sistema inkarigati mit-thaddim f'hin reali; u
 - (e) il-proċess għall-estensjoni ta' perjodu ta' taħriġ u ta' perjodu ta' ċertifikazzjoni għall-impjegati tal-operatur tas-sistema inkarigati mit-thaddim f'hin reali.
2. Kull TSO għandu jstabilixxi l-hiliet u l-livell ta' kompetenza tal-harriega fuq ix-xogħol. Il-harriega fuq ix-xogħol għandu jkollhom livell xieraq ta' esperjenza operazzjonali wara li jkunu ġew iċċertifikati.
3. Kull TSO għandu jkollu regjistru tal-impjegati tal-operatur tas-sistema inkarigati mit-thaddim f'hin reali li jwettqu l-funzjonijiet ta' harriega fuq ix-xogħol u għandu janalizza l-kapaċità tagħhom li jipprovdu taħriġ prattiku meta jiġi biex jiddeċiedi jekk jestendix iċ-ċertifikazzjoni tagħhom jew le.

Artikolu 61

Ċertifikazzjoni tal-impjegati ta' operatur tas-sistema inkarigati mit-thaddim f'hin reali

1. Individwu jista' jsir impjegat tal-operatur tas-sistema inkarigat mit-thaddim f'hin reali sakemm ikun ġie mharreġ u mbaġhad iċċertifikat minn rappreżentant nominat mit-TSO tiegħu għall-kompiti kkonċernati fil-perjodu taż-żmien iddefinit fil-programm tat-taħriġ. Impjegat ta' operatur tas-sistema inkarigat mit-thaddim f'hin reali ma għandux jahdem fil-kamra ta' kontroll mingħajr superviżjoni sakemm ma jkunx ġie ċċertifikat.
2. Sa 18-il xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, kull TSO għandu jiddefinixxi u jimplementa proċess għaċ-ċertifikazzjoni tal-impjegati tal-operatur tas-sistema inkarigati mit-thaddim f'hin reali, inkluż il-livell ta' kompetenza tagħhom.
3. L-impjegati tat-TSOs inkarigati mit-thaddim f'hin reali għandhom jiġu ċċertifikati wara valutazzjoni formali tajba li għandha tinvolvi eżami bil-fomm u/jew bil-miktub, u/jew valutazzjoni prattika bi kriterji tas-suċċess iddefiniti minn qabel.
4. It-TSO għandu jzomm kopja taċ-ċertifikat mahruġ u tar-rizultati tal-valutazzjoni formali. Jekk l-awtorità regolatorja titolbu dan, it-TSO għandu jipprovdiha kopja tar-rekords tal-eżami taċ-ċertifikazzjoni.
5. Kull TSO għandu jzomm rekord tal-perjodu ta' validità taċ-ċertifikazzjoni mahruġa lil kull impjegat inkarigat mit-thaddim f'hin reali.
6. Kull TSO għandu jstabilixxi l-perjodu massimu taċ-ċertifikazzjoni, li ma għandux jaqbez il-hames snin iżda li jista' jiġi estiż abbażi tal-kriterji stabbiliti minn kull TSO, u li jista' jqis il-partecipazzjoni tal-impjegati inkarigati mit-thaddim f'hin reali fi programm tat-taħriġ kontinwu b'esperjenza prattika suffiċjenti.

*Artikolu 62***Il-lingwa komuni għall-komunikazzjoni bejn l-impjegati ta' operatur tas-sistema inkarigati mit-thaddim f'hin reali**

1. Sakemm ma jkunx hemm qbil mod ieħor, il-lingwa komuni ta' kuntatt bejn l-impjegati ta' TSO u dawk tat-TSO interkonness għandha tkun l-Ingliż.
2. Kull TSO għandu jharreġ lill-impjegati tal-operatur tas-sistema rilevanti tiegħu biex dawn jiksbu biżżejjed hiliet fil-lingwi komuni ta' kuntatt miftiehma mat-TSOs interkonnessi.

*Artikolu 63***Kooperazzjoni bejn it-TSOs fit-taħriġ**

1. Kull TSO għandu jorganizza sessjonijiet regolari tat-taħriġ mat-TSOs interkonnessi tiegħu sabiex itejjeb l-għarfien tiegħu dwar il-karatteristiċi tas-sistemi ta' trażmissjoni interkonnessi kif ukoll il-komunikazzjoni u l-koordinazzjoni bejn l-impjegati tat-TSOs interkonnessi inkarigati mit-thaddim f'hin reali. It-taħriġ bejn it-TSOs għandu jinkludi għarfien iddettaljat dwar l-azzjonijiet ikkoordinati meħtieġa f'kull stat tas-sistema.
2. Kull TSO għandu jstabilixxi, f'kooperazzjoni tal-inqas mat-TSO interkonness, il-htieġa u l-frekwenza tas-sessjonijiet kongunti tat-taħriġ, fosthom il-kontenut minimu u l-ambitu ta' dawk is-sessjonijiet, filwaqt li jqis il-livell ta' influwenza reċiproka u kooperazzjoni operazzjonali meħtieġa. Dan it-taħriġ bejn it-TSOs jista' jinkludi sessjonijiet ta' hidma kongunti tat-taħriġ u sessjonijiet kongunti ta' simulazzjoni għat-taħriġ, iżda ma għandux ikun limitat għalihom.
3. Tal-inqas darba fis-sena, kull TSO għandu jiehu sehem ma' TSOs oħrajn f'sessjonijiet tat-taħriġ dwar il-ġestjoni tal-kwistjonijiet ta' bejn TSOs differenti fit-thaddim f'hin reali. Il-frekwenza għandha tiġi ddefinita billi jitqiesu l-livell ta' influwenza reċiproka tas-sistemi ta' trażmissjoni u t-tip ta' interkonnessjoni — il-kollegamenti DC/AC.
4. Kull TSO għandu jaqşam l-esperjenzi tiegħu mit-thaddim f'hin reali, inklużi ż-zjarat u l-qsim tal-esperjenzi bejn l-impjegati ta' operatur tas-sistema inkarigati mit-thaddim f'hin reali, mat-TSOs interkonnessi tiegħu, ma' kull TSO li miegħu hemm jew kien hemm interazzjoni operazzjonali bejn it-TSOs u mal-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà rilevanti.

PARTI III

L-IPPJANAR OPERAZZJONALI

TITOLU 1

DEJTA GĦALL-ANALIŻI TAS-SIGURTÀ OPERAZZJONALI FL-IPPJANAR OPERAZZJONALI*Artikolu 64***Dispożizzjonijiet ġenerali dwar il-mudelli tal-grilja individwali u komuni**

1. Sabiex jagħmel l-analiżi tas-sigurtà operazzjonali skont it-Titolu 2 ta' din il-Parti, kull TSO għandu jhejji mudelli tal-grilja individwali skont il-metodoloġiji stabbiliti b'applikazzjoni tal-Artikolu 17 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222 u tal-Artikolu 18 tar-Regolament (UE) 2016/1719 għal kull wieħed mill-perjodi taż-żmien li ġejjin billi japplika l-format tad-dejta stabbilit skont l-Artikolu 114(2):
 - (a) għal sena bil-quddiem, skont l-Artikolu 66, l-Artikolu 67 u l-Artikolu 68;
 - (b) fejn applikabbli, għal gimgha bil-quddiem, skont l-Artikolu 69;
 - (c) għal gurnata bil-quddiem, skont l-Artikolu 70; u
 - (d) għall-istess gurnata, skont l-Artikolu 70.
2. Il-mudelli tal-grilja individwali għandhom jinkludu l-informazzjoni u d-dejta strutturali stipulata fl-Artikolu 41.

3. Kull TSO għandu jibni l-mudelli tal-grilja individwali u kull koordinatur reġjonali tas-sigurtà għandu jikkontribwixxi għall-bini tal-mudelli tal-grilja komuni billi japplika l-format tad-dejta stabbilit skont l-Artikolu 114(2).

Artikolu 65

Ix-xenarji ta' sena bil-quddiem

1. It-TSOs kollha għandhom jiżviluppaw b'mod kongunt lista komuni ta' xenarji ta' sena bil-quddiem li magħhom iqabblu u jvvalutaw it-thaddim tas-sistema ta' trażmissjoni interkonnessa għas-sena ta' wara. Dawk ix-xenarji għandhom jippermettu li tiġi identifikata u vvalutata l-influenza tas-sistema ta' trażmissjoni interkonnessa fuq is-sigurtà operazzjonali. Ix-xenarji għandhom jinkludu l-varjabbli li ġejjin:

- (a) id-domanda għall-elettriku;
- (b) il-kundizzjonijiet marbutin mal-kontribuzzjoni tas-sorsi tal-enerġija rinnovabbli;
- (c) il-pożizzjonijiet tal-importazzjoni jew tal-esportazzjoni stabbiliti, fosthom il-valuri ta' referenza miftehmin li jippermettu li jsir it-tgħaqqid;
- (d) ix-xejra tal-ġenerazzjoni, b'park tal-produzzjoni disponibbli bis-shih;
- (e) l-iżvilupp tal-grilja ta' sena bil-quddiem.

2. Huma u jiżviluppaw il-lista komuni tax-xenarji, it-TSOs għandhom iqisu l-elementi li ġejjin:

- (a) ix-xejriet tipiċi tal-iskambju transfruntier għal-livelli differenti tal-konsum u tas-sorsi tal-enerġija rinnovabbli u għall-ġenerazzjoni konvenzjonali;
- (b) il-probabilità li jsehhu x-xenarji;
- (c) id-devjazzjonijiet potenzjali mil-limiti tas-sigurtà operazzjonali għal kull xenarju;
- (d) l-ammont ta' enerġija ġġenerata u kkunsmata mill-facilitajiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u mill-facilitajiet tad-domanda konnessi mas-sistemi ta' distribuzzjoni.

3. Meta t-TSOs ma jirnexxilhomx jistabbilixxi l-lista komuni ta' xenarji msemmija fil-paragrafu 1, għandhom jużaw ix-xenarji prestabbiliti li ġejjin:

- (a) L-Eqqel tax-Xitwa, it-tielet Erbgħa ta' Jannar tas-sena attwali, fl-10:30 HEĊ;
- (b) L-Inqas Livell tax-Xitwa, it-tieni Hadd ta' Jannar tas-sena attwali, fit-3:30 HEĊ;
- (c) L-Eqqel tar-Rebbiegħa, it-tielet Erbgħa ta' April tas-sena attwali, fl-10:30 HEĊ;
- (d) L-Inqas Livell tar-Rebbiegħa, it-tieni Hadd ta' April tas-sena attwali, fit-3:30 HEĊ;
- (e) L-Eqqel tas-Sajf, it-tielet Erbgħa ta' Lulju tas-sena ta' qabel, fl-10:30 HEĊ;
- (f) L-Inqas Livell tas-Sajf, it-tieni Hadd ta' Lulju tas-sena ta' qabel, fit-3:30 HEĊ;
- (g) L-Eqqel tal-Harifa, it-tielet Erbgħa ta' Ottubru tas-sena ta' qabel, fl-10:30 HEĊ;
- (h) L-Inqas Livell tal-Harifa, it-tieni Hadd ta' Ottubru tas-sena ta' qabel, fit-3:30 HEĊ.

4. Kull sena, sal-15 ta' Lulju, in-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku għandu jippubblika l-lista komuni ta' xenarji stabbiliti għas-sena ta' wara, inkluża d-deskrizzjoni ta' dawk ix-xenarji u l-perjodu li matulu għandhom jintużaw dawn ix-xenarji.

Artikolu 66

Mudelli tal-grilja individwali ta' sena bil-quddiem

1. Kull TSO għandu jistabbilixxi mudell tal-grilja individwali ta' sena bil-quddiem għal kull xenarju żviluppat skont l-Artikolu 65 billi juża l-aqwa stimi tiegħu tal-varjabbli ddefiniti fl-Artikolu 65(1). Kull TSO għandu jippubblika l-mudelli tal-grilja individwali ta' sena bil-quddiem tiegħu fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E skont l-Artikolu 114(1).

2. Huwa u jiddefinixxi l-mudell tal-grilja individwali ta' sena bil-quddiem tiegħu, kull TSO għandu:
 - (a) jiftiehem mat-TSOs interkonnessi fuq il-fluss tal-enerġija stmat fuq is-sistemi HVDC li jikkollegaw iż-żoni ta' kontroll tagħhom ma' xulxin;
 - (b) jibbilanċja, għal kull xenarju, is-somma ta' dawn li ġejjin:
 - (i) l-iskambji netti fuq il-linji AC;
 - (ii) il-flussi tal-enerġija stmati fuq is-sistemi HVDC;
 - (iii) it-tagħbija, inkluża stima tat-telf; u
 - (iv) il-ġenerazzjoni.
3. Fil-mudelli tal-grilja individwali ta' sena bil-quddiem tiegħu, kull TSO għandu jinkludi l-outputs aggregati tal-enerġija għall-faċilitajiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija konnessi mas-sistemi ta' distribuzzjoni. Dawk l-outputs aggregati tal-enerġija għandhom:
 - (a) ikunu konsistenti mad-dejta strutturali pprovduta skont ir-rekwiżiti tal-Artikolu 41, tal-Artikolu 43, tal-Artikolu 45 u tal-Artikolu 48;
 - (b) ikunu konsistenti max-xenarji żviluppatti skont l-Artikolu 65; u
 - (c) jagħmlu distinzjoni bejn it-tip ta' sorsi tal-enerġija primarja.

Artikolu 67

Mudelli tal-grilja komuni ta' sena bil-quddiem

1. Sa sitt xhur wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha għandhom jżviluppaw b'mod kongunt proposta għall-metodoloġija għall-bini tal-mudelli tal-grilja komuni ta' sena bil-quddiem mill-mudelli tal-grilja individwali stabbiliti skont l-Artikolu 66(1) u għall-issejvjar tagħhom. Il-metodoloġija għandha tqis, u fejn ikun hemm bżonn tikkomplimentarja, il-kundizzjonijiet operazzjonali tal-metodoloġija tal-mudelli tal-grilja komuni żviluppata skont l-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2015/1222 u l-Artikolu 18 tar-Regolament (UE) 2016/1719, b'rabta mal-elementi li ġejjin:
 - (a) l-iskadenzi għall-ġbir tal-mudelli tal-grilja individwali ta' sena bil-quddiem, għat-tgħaqqud tagħhom f'mudell tal-grilja komuni u għall-issejvjar tal-mudelli tal-grilja individwali u komuni;
 - (b) il-kontroll tal-kwalità tal-mudelli tal-grilja individwali u komuni li jridu jiġu implimentati sabiex jiġi żgurat li dawn ikunu kompleti u konsistenti; u
 - (c) il-korrezzjoni u t-titjib tal-mudelli tal-grilja individwali u komuni, sabiex jiġu implimentati tal-inqas il-kontrolli tal-kwalità msemmijin fil-punt (b).
2. Kull TSO għandu jkollu d-dritt jitlob lil TSO iehor għal kull informazzjoni dwar il-modifiki fit-topoloġija tan-network jew dwar l-arranġamenti operazzjonali, bħall-valuri programmati tal-protezzjoni jew l-iskemi tal-protezzjoni tas-sistema, dijagrammi ta' linja waħda u l-konfigurazzjoni tas-substazzjonijiet jew mudelli addizzjonali tal-grilja li jkunu rilevanti għall-forniment ta' rappreżentazzjoni preċiża tas-sistema ta' trażmissjoni sabiex tkun tista' ssir analiżi tas-sigurtà operazzjonali.

Artikolu 68

Aġġornamenti tal-mudelli tal-grilja individwali u komuni ta' sena bil-quddiem

1. Meta TSO jimmodifika jew jinnota li kien hemm modifika fl-aqwa stimi tiegħu tal-varjabbli użati biex jiġi stabbilit il-mudell tal-grilja individwali ta' sena bil-quddiem tiegħu stabbilit skont l-Artikolu 66(1), li tkun sinifikanti għas-sigurtà operazzjonali, dan għandu jaġġorna l-mudell tal-grilja individwali ta' sena bil-quddiem tiegħu u jippubblikah fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E.
2. Kull meta jiġi aġġornat mudell tal-grilja individwali, il-mudell tal-grilja komuni ta' sena bil-quddiem għandu jiġi aġġornat kif xieraq billi tiġi applikata l-metodoloġija stabbilita skont l-Artikolu 67(1).

*Artikolu 69***Mudelli tal-grilja individwali u komuni ta' ġimgha bil-quddiem**

1. Meta żewġ TSOs jew iktar iqisu li dan huwa neċessarju, huma għandhom jistabbilixxu l-iktar xenarji rappreżentattivi sabiex jikkoordinaw l-analiżi tas-sigurtà operazzjonali tas-sistema ta' trażmissjoni tagħhom għall-perjodu taż-żmien ta' ġimgha bil-quddiem u għandhom jiżviluppaw metodoloġija għat-tgħaqqid tal-mudelli tal-grilja individwali li tkun tixbah lil dik użata għall-bini tal-mudell tal-grilja komuni ta' sena bil-quddiem mill-mudelli tal-grilja individwali ta' sena bil-quddiem skont l-Artikolu 67(1).
2. Kull TSO msemmi fil-paragrafu 1 għandu jistabbilixxi jew jaġġorna l-mudelli tal-grilja individwali ta' ġimgha bil-quddiem tiegħu skont ix-xenarji stabbiliti skont il-paragrafu 1.
3. It-TSOs imsemmijin fil-paragrafu 1 jew il-partijiet terzi li lilhom ġie ddelegat il-kompitu msemmi fil-paragrafu 1 għandhom jibnu l-mudelli tal-grilja komuni ta' ġimgha bil-quddiem billi jsegu l-metodoloġija żviluppata skont il-paragrafu 1 u billi jużaw il-mudelli tal-grilja individwali stabbiliti skont il-paragrafu 2.

*Artikolu 70***Metodoloġija għall-bini tal-mudelli tal-grilja komuni ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata**

1. Sa sitt xhur wara d-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha għandhom jiżviluppaw b'mod kongunt proposta għall-metodoloġija għall-bini tal-mudelli tal-grilja komuni ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata mill-mudelli tal-grilja individwali u għall-issevjar tagħhom. Dik il-metodoloġija għandha tqis, u fejn ikun hemm bżonn tikkomplimentarja, il-kundizzjonijiet operazzjonali tal-metodoloġija tal-mudelli tal-grilja komuni żviluppata skont l-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2015/1222, b'rabta mal-elementi li ġejjin:
 - (a) id-definizzjoni tal-kronogrammi;
 - (b) l-iskadenzi għall-ġbir tal-mudelli tal-grilja individwali, għat-tgħaqqid tagħhom f'mudell tal-grilja komuni u għall-issevjar tal-mudelli tal-grilja individwali u komuni. L-iskadenzi għandhom ikunu kompatibbli mal-proċessi reġjonali stabbiliti għat-thejija u għall-attivazzjoni tal-azzjonijiet ta' rimedju;
 - (c) il-kontroll tal-kwalità tal-mudelli tal-grilja individwali u tal-mudell tal-grilja komuni li jridu jiġu implimentati sabiex jiġi żgurat li dawn ikunu kompleti u konsistenti;
 - (d) il-korrezzjoni u t-titjib tal-mudelli tal-grilja individwali u komuni, sabiex jiġu implimentati tal-inqas il-kontrolli tal-kwalità msemmin fil-punt (c); u
 - (e) it-trattament ta' informazzjoni addizzjonali marbuta mal-arranġamenti operazzjonali, bhall-valuri programmati tal-protezzjoni jew l-iskemi tal-protezzjoni tas-sistema, id-dijagrammi ta' linja waħda u l-konfigurazzjoni tas-substazzjonijiet sabiex tiġi mmanijġġjata s-sigurtà operazzjonali.
2. Kull TSO għandu johloq mudelli tal-grilja individwali ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata skont il-paragrafu 1 u jipubblikahom fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E.
3. Huwa u johloq il-mudelli tal-grilja individwali ta' ġurnata bil-quddiem jew tal-istess ġurnata msemmin fil-paragrafu 2, kull TSO għandu jinkludi:
 - (a) il-previzjonijiet aġġornati dwar it-tagħbija u l-ġenerazzjoni;
 - (b) ir-riżultati disponibbli tal-proċessi tas-suq ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata;
 - (c) ir-riżultati disponibbli tal-kompiti tal-iskedar deskritti fit-Titolu 6 tal-Parti III;
 - (d) għall-facilitajiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija konnessi mas-sistemi ta' distribuzzjoni, l-output aggregat tal-potenza attiva ddivrenzjat abbażi tat-tip ta' sors tal-enerġija primarja, f'konformità mad-dejta pprovduta skont l-Artikolu 40, l-Artikolu 43, l-Artikolu 44, l-Artikolu 48, l-Artikolu 49 u l-Artikolu 50;
 - (e) it-topoloġija aġġornata tas-sistema ta' trażmissjoni.

4. L-azzjonijiet kollha ta' rimedju li tkun diġà ttiehdet deċiżjoni dwarhom għandhom jiġu inklużi fil-mudelli tal-grilja individwali ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata u għandhom ikunu jistgħu jingħarfu biċ-ċar mill-injezzjonijiet u mill-irtirar stabbiliti skont l-Artikolu 40(4) u mit-topoloġija tan-netwerk mingħajr azzjonijiet ta' rimedju applikata.
5. Kull TSO għandu jivvaluta l-precizjoni tal-varjabbli msemmin fil-paragrafu 3 billi jqabbel il-varjabbli mal-valuri reali tagħhom, filwaqt li jqis il-prinċipji stabbiliti skont l-Artikolu 75(1)(c).
6. Jekk wara l-valutazzjoni msemmin fil-paragrafu 5, TSO jqis li l-varjabbli mhumiex precizi biżżejjed sabiex jevalwa s-sigurtà operazzjonali, huwa għandu jistabbilixxi l-kawżi tan-nuqqas ta' precizjoni. Jekk il-kawżi jkunu jiddependu mill-proċessi tat-TSO biex jiġu stabbiliti l-mudelli tal-grilja individwali, dak it-TSO għandu jirrevedi dawk il-proċessi sabiex jikseb riżultati iktar precizi. Jekk il-kawżi jkunu jiddependu mill-varjabbli pprovduti minn partijiet oħrajn, dak it-TSO għandu jfittex, flimkien ma' dawk il-partijiet l-oħrajn, li jiżgura li l-varjabbli kkonċernati jkunu precizi.

Artikolu 71

Kontroll tal-kwalità għall-mudelli tal-grilja

Huma u jiddefinixxu l-kontrolli tal-kwalità skont l-Artikolu 67(1)(b) u l-Artikolu 70(1)(c), it-TSOs kollha għandhom jistabbilixxu flimkien kontrolli li jkollhom l-għan li jivverifikaw tal-inqas l-affarijiet li ġejjin:

- (a) il-koerenza tal-istatus tal-konnessjoni tal-interkonnnetturi;
- (b) li l-valuri tal-vultaġġ huma fil-valuri operazzjonali tas-soltu għal dawk l-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni li għandhom influwenza fuq żoni oħrajn ta' kontroll;
- (c) il-koerenza tat-tagħbijiet eċċessivi tranzitorji ammissibbli tal-interkonnnetturi; u
- (d) li l-injezzjonijiet jew l-irtirar tal-potenza attiva u tal-potenza reattiva huma kompatibbli mal-valuri operazzjonali tas-soltu.

TITOLU 2

ANALIŻI TAS-SIGURTÀ OPERAZZJONALI

Artikolu 72

Analizi tas-sigurtà operazzjonali fl-ippjanar operazzjonali

1. Kull TSO għandu jagħmel analizi tas-sigurtà operazzjonali kkoordinata tal-inqas għall-perjodi taż-żmien li ġejjin:
 - (a) għal sena bil-quddiem;
 - (b) għal gimgha bil-quddiem, meta dan ikun applikabbli skont l-Artikolu 69;
 - (c) għal ġurnata bil-quddiem; u
 - (d) għall-istess ġurnata.
2. Meta jagħmel analizi tas-sigurtà operazzjonali kkoordinata, it-TSO għandu japplika l-metodoloġija adottata skont l-Artikolu 75.
3. Sabiex jagħmel l-analizi tas-sigurtà operazzjonali, fis-Sitwazzjoni-N kull TSO għandu jagħmel simulazzjoni ta' kull kontinġenza mil-lista ta' kontinġenzi tiegħu stabbilita skont l-Artikolu 33 u jivverifika li fis-sitwazzjoni-(N-1) fiż-żona ta' kontroll tiegħu ma jinqabżux il-limiti tas-sigurtà operazzjonali ddefiniti skont l-Artikolu 25.
4. Kull TSO għandu jagħmel l-analizi tas-sigurtà operazzjonali tiegħu billi juża tal-inqas il-mudelli tal-grilja komuni stabbiliti skont l-Artikolu 67, l-Artikolu 68, l-Artikolu 70 u, fejn ikun applikabbli, l-Artikolu 69, u għandu jqis l-indisponibilitajiet ippjanati meta jagħmel dawk l-analizi.
5. Kull TSO għandu jaqsam ir-riżultati tal-analizi tas-sigurtà operazzjonali tiegħu tal-inqas mat-TSOs li l-elementi tagħhom huma inklużi fiż-żona ta' osservabilità tat-TSO u huma affettwati skont dik l-analizi tas-sigurtà operazzjonali, sabiex dawk it-TSOs ikunu jistgħu jivverifikaw li l-limiti tas-sigurtà operazzjonali huma rrispettati fiż-żoni ta' kontroll tagħhom.

*Artikolu 73***Analizi tas-sigurtà operazzjonali ta' sena bil-quddiem sa ġimgha bil-quddiem u inkluża dik il-
ġimgha**

1. Kull TSO għandu jagħmel analizi tas-sigurtà operazzjonali ta' sena bil-quddiem u, fejn ikun applikabbli, ta' ġimgha bil-quddiem sabiex jidentifika tal-inqas ir-restrizzjonijiet li ġejjin:
 - (a) il-flussi tal-enerġija u l-vultaġġi li jaqbzu l-limiti tas-sigurtà operazzjonali;
 - (b) il-ksur tal-limiti tal-istabilità tas-sistema ta' trażmissjoni identifikat skont l-Artikolu 38(2) u (6); u
 - (c) il-ksur tal-limiti taċ-ċirkwit kort tas-sistema ta' trażmissjoni.
2. Meta TSO jinnota restrizzjoni potenzjali, huwa għandu jfassal azzjonijiet ta' rimedju skont l-Artikoli 20 sa 23. Jekk ma jkunux disponibbli azzjonijiet ta' rimedju mingħajr kostijiet u r-restrizzjoni tkun marbuta mal-indisponibilità pjanata ta' whud mill-assi rilevanti, ir-restrizzjoni għandha tikkostitwixxi inkompatibilità tal-ippjanar tal-indisponibilità u t-TSO għandu jibda l-koordinazzjoni tal-indisponibilità skont l-Artikolu 95 jew skont l-Artikolu 100 skont iż-żmien tas-sena meta tinbeda l-azzjoni.

*Artikolu 74***Analizi tas-sigurtà operazzjonali ta' ġurnata bil-quddiem, tal-istess ġurnata u kważi f'hin reali**

1. Kull TSO għandu jagħmel analizi tas-sigurtà operazzjonali ta' ġurnata bil-quddiem, tal-istess ġurnata u kważi f'hin reali sabiex jidentifika r-restrizzjonijiet potenzjali u jhejji u jattiva l-azzjonijiet ta' rimedju ma' kull TSO iehor ikkonċernat u, jekk ikun applikabbli, mad-DSOs jew mal-SGUs affettwati.
2. Kull TSO għandu jimmonitorja l-previżjonijiet tat-tagħbija u tal-ġenerazzjoni. Meta daww il-previżjonijiet jindikaw devjazzjoni sinifikanti fit-tagħbija jew fil-ġenerazzjoni, it-TSO għandu jaġġorna l-analizi tas-sigurtà operazzjonali tiegħu.
3. Meta jagħmel analizi tas-sigurtà operazzjonali kważi f'hin reali fiż-żona ta' osservabilità tiegħu, kull TSO għandu juża stima tal-istat.

*Artikolu 75***Metodoloġija għall-koordinazzjoni tal-analizi tas-sigurtà operazzjonali**

1. Sa 12-il xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha għandhom jiżviluppaw b'mod kongunt proposta għal metodoloġija għall-koordinazzjoni tal-analizi tas-sigurtà operazzjonali. Dik il-metodoloġija għandu jkollha l-għan li tistandardizza l-analizi tas-sigurtà operazzjonali tal-inqas għal kull żona sinkronika u għandha tinkludi tal-inqas l-affarijiet li ġejjin:
 - (a) il-metodi għall-valutazzjoni tal-influenza tal-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni u tal-SGUs li jinsabu 'l barra miż-żona ta' kontroll ta' TSO sabiex jiġu identifikati daww l-elementi li huma inklużi fiż-żona ta' osservabilità tat-TSO u s-sollijiet ta' influwenza tal-kontinġenza li f'livelli oghla minnhom il-kontinġenzi ta' daww l-elementi jikkostitwixxu kontinġenzi esterni;
 - (b) il-prinċipji għall-valutazzjoni komuni tar-riskji, li jkopru tal-inqas l-affarijiet li ġejjin għall-kontinġenzi msemmijin fl-Artikolu 33:
 - (i) il-probabilità assoċjata;
 - (ii) it-tagħbijiet eċċessivi tranżitorji ammissibbli; u
 - (iii) l-impatt tal-kontinġenzi;
 - (c) il-prinċipji għall-valutazzjoni u għall-indirizzar tal-inċertezzi tal-ġenerazzjoni u tat-tagħbija, filwaqt li jitqies margni ta' affidabilità f'konformità mal-Artikolu 22 tar-Regolament (UE) 2015/1222;
 - (d) ir-rekwiżiti dwar il-koordinazzjoni u l-iskambju tal-informazzjoni bejn il-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà b'rabta mal-kompiti elenkati fl-Artikolu 77(3);

- (e) ir-rol tan-Netzwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku fil-governanza tal-ghodod komuni, fit-titjib fir-regoli dwar il-kwalità tad-dejta u fil-monitoraġġ tal-metodoloġija għall-analiżi kkoordinata tas-sigurtà operazzjonali u tad-dispożizzjonijiet komuni għall-koordinazzjoni tas-sigurtà operazzjonali reġjonali f'kull reġjun bil-kapaċità kalkolata.
2. Il-metodi msemmijin fil-punt (a) tal-paragrafu 1 għandhom jippermettu li jiġu identifikati l-elementi kollha taż-żona ta' osservabilità ta' TSO, jiġifieri l-elementi tal-grilja ta' TSOs oħrajn jew ta' DSOs konnessi mat-trażmissjoni, ta' moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija jew ta' faċilitajiet tad-domanda. Dawk il-metodi għandhom iqisu l-elementi li ġejjin tas-sistema ta' trażmissjoni u l-karatteristiċi tal-SGUs:
- (a) l-istatus tal-konnettività jew il-valuri elettrici (bhall-vultaġġi, il-flussi tal-enerġija u l-angolu tar-rotor) li jinfluwenzaw b'mod sinifikanti l-precizjoni tar-riżultati tal-istima tal-istat għaž-żona ta' kontroll tat-TSO, flivelli oghla mis-sollijiet komuni;
- (b) l-istatus tal-konnettività jew il-valuri elettrici (bhall-vultaġġi, il-flussi tal-enerġija u l-angolu tar-rotor) li jinfluwenzaw b'mod sinifikanti l-precizjoni tar-riżultati tal-analiżi tas-sigurtà operazzjonali tat-TSO, flivelli oghla mis-sollijiet komuni; u
- (c) ir-reqwiżit li tiġi żgurata rappreżentazzjoni adegwata tal-elementi konnessi fiż-żona ta' osservabilità tat-TSO.
3. Il-valuri msemmijin fil-punti (a) u (b) tal-paragrafu 2 għandhom jiġu stabbiliti permezz ta' sitwazzjonijiet li jirrapprezentaw id-diversi kundizzjonijiet li jistgħu jkunu mistennijin, ikkaratterizzati minn varjabbli bħal-livell u x-xejra tal-ġenerazzjoni, il-livell ta' skambji tal-elettriku bejn il-fruntieri u l-indisponibilitajiet tal-assi.
4. Il-metodi msemmijin fil-punt (a) tal-paragrafu 1 għandhom jippermettu li jiġu identifikati l-elementi kollha tal-lista ta' kontinġenzi esterni ta' TSO bil-karatteristiċi li ġejjin:
- (a) kull element għandu fattur ta' influwenza fuq il-valuri elettrici, bhall-vultaġġi, il-flussi tal-enerġija u l-angolu tar-rotor, fiż-żona ta' kontroll tat-TSO, li huwa oghla mis-sollijiet ta' influwenza tal-kontinġenza komuni, li jfisser li l-indisponibilità ta' dan l-element tista' tinfluwenza b'mod sinifikanti r-riżultati tal-analiżi tal-kontinġenza tat-TSO;
- (b) l-għażla tas-sollijiet ta' influwenza tal-kontinġenza għandha tnaqqas ir-riskju li meta ssehh kontinġenza identifikata fiż-żona ta' kontroll ta' TSO iehor u li ma tkunx fil-lista ta' kontinġenzi esterni tat-TSO, dan jista' jwassal għal imġiba tas-sistema ta' TSO li titqies li mhijiex aċċettabbli għal kwalunkwe element tal-lista ta' kontinġenzi interni tiegħu, bħal perezempju stat ta' emerġenza;
- (c) il-valutazzjoni ta' riskju bħal dan għandha tkun ibbażata fuq sitwazzjonijiet li jirrapprezentaw id-diversi kundizzjonijiet li jistgħu jkunu mistennijin, ikkaratterizzati minn varjabbli bħal-livell u x-xejra tal-ġenerazzjoni, il-livelli ta' skambju u l-indisponibilitajiet tal-assi.
5. Il-prinċipji għall-valutazzjoni komuni tar-riskji msemmijin fil-punt (b) tal-paragrafu 1 għandhom jistabbilixxu l-kriterji għall-valutazzjoni tas-sigurtà tas-sistema interkonnessa. Dawk il-kriterji għandhom jiġu stabbiliti b'referenza għal livell armonizzat ta' riskju massimu aċċettat bejn l-analiżi tas-sigurtà tat-TSOs differenti. Dawk il-prinċipji għandhom jirreferu għall-affarijiet li ġejjin:
- (a) il-konsistenza fid-definizzjoni tal-kontinġenzi eċċezzjonali;
- (b) l-ewalwazzjoni tal-probabilità li jsehhu l-kontinġenzi eċċezzjonali u tal-impatt tagħhom; u
- (c) il-kunsiderazzjoni tal-kontinġenzi eċċezzjonali fil-lista ta' kontinġenzi ta' TSO meta l-probabilità tagħhom taqbeż soll komuni.
6. Il-prinċipji għall-valutazzjoni u għall-indirizzar tal-inċertezzi msemmijin fil-punt (c) tal-paragrafu 1 għandhom jipprevedu li l-impatt tal-inċertezzi fuq il-ġenerazzjoni jew fuq id-domanda jinżamm taht livell massimu aċċettabbli u armonizzat għall-analiżi tas-sigurtà operazzjonali ta' kull TSO. Dawk il-prinċipji għandhom jistabbilixxu l-affarijiet li ġejjin:
- (a) il-kundizzjonijiet armonizzati għal meta TSO għandu jaġġorna l-analiżi tas-sigurtà operazzjonali tiegħu. Il-kundizzjonijiet għandhom iqisu l-aspetti rilevanti bhall-perjodu taż-żmien tal-previżjonijiet tal-ġenerazzjoni u tad-domanda, il-livell ta' bidla fil-valuri previsti fiż-żona ta' kontroll tat-TSO jew fiż-żona ta' kontroll ta' TSOs oħrajn, fejn jinsabu l-ġenerazzjoni u d-domanda u r-riżultati preċedenti tal-analiżi tas-sigurtà operazzjonali tiegħu; u
- (b) il-frekwenza minima tal-aġġornamenti tal-previżjonijiet tal-ġenerazzjoni u tad-domanda, skont il-varjabilità tagħhom u l-kapaċità installata tal-ġenerazzjoni li ma tkunx tista' tiġi suġġetta għal dispaċċ.

Artikolu 76

Proposta għall-koordinazzjoni tas-sigurtà operazzjonali reġjonali

1. Sa tliet xhur wara l-approvazzjoni tal-metodoloġija għall-koordinazzjoni tal-analiżi tas-sigurtà operazzjonali msemmija fl-Artikolu 75(1), it-TSOs kollha ta' kull reġjun bil-kapaċità kalkulata għandhom jiżviluppaw b'mod kongunt proposta għal dispożizzjonijiet komuni għall-koordinazzjoni tas-sigurtà operazzjonali reġjonali, li jridu jiġu applikati mill-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà u mit-TSOs tar-reġjun bil-kapaċità kalkulata. Il-proposta għandha tirrispetta l-metodoloġiji għall-koordinazzjoni tal-analiżi tas-sigurtà operazzjonali żviluppata skont l-Artikolu 75(1) u tikkumplimenta, fejn ikun hemm bżonn, il-metodoloġiji żviluppata skont l-Artikoli 35 u 74 tar-Regolament (UE) 2015/1222. Il-proposta għandha tistabbilixxi l-affarijiet li ġejjin:

- (a) il-kundizzjonijiet u l-frekwenza tal-koordinazzjoni tal-istess gurnata tal-analiżi tas-sigurtà operazzjonali u l-aġġornamenti għall-mudell tal-grilja komuni min-naħa tal-koordinatur reġjonali tas-sigurtà;
- (b) il-metodoloġija għat-tnejn tal-azzjonijiet ta' rimedju mmanigġjati b'mod ikkoordinat, filwaqt li titqies ir-rilevanza transfruntiera tagħhom kif stabbilit skont l-Artikolu 35 tar-Regolament (UE) 2015/1222, li tqis ir-rekwiziti mogħtija fl-Artikoli 20 sa 23 u li tistabbilixxi tal-inqas l-affarijiet li ġejjin:
 - (i) il-proċedura għall-iskambju tal-informazzjoni bejn it-TSOs rilevanti u l-koordinatur reġjonali tas-sigurtà dwar l-azzjonijiet ta' rimedju disponibbli;
 - (ii) il-klassifikazzjoni tar-restrizzjonijiet u l-azzjonijiet ta' rimedju skont l-Artikolu 22;
 - (iii) l-identifikazzjoni tal-iktar azzjonijiet ta' rimedju effettivi u ekonomikament effiċjenti fil-każ tal-ksur tas-sigurtà operazzjonali msemmi fl-Artikolu 22;
 - (iv) it-tnejn u l-attivazzjoni tal-azzjonijiet ta' rimedju skont l-Artikolu 23(2); u
 - (v) il-qsim tal-ispejjeż tal-azzjonijiet ta' rimedju msemmijin fl-Artikolu 22, li jikkumplimenta, fejn ikun hemm bżonn, il-metodoloġija komuni żviluppata skont l-Artikolu 74 tar-Regolament (UE) 2015/1222. Bħala prinċipju generali, l-ispejjeż tal-kongestjonijiet rilevanti mhux transfruntiera għandu jagħmilhom it-TSO responsabbli għaž-żona ta' kontroll partikulari u l-ispejjeż biex jittaffew il-kongestjonijiet rilevanti transfruntiera għandu jagħmilhom it-TSO responsabbli għaž-żona ta' kontroll b'mod proporzjonat għall-impatt aggravanti tal-iskambju tal-enerġija bejn żoni ta' kontroll partikulari fuq l-element tal-grilja kongestjonat.

2. Huma u jistabbilixxu jekk il-kongestjoni għandhiex rilevanza transfruntiera, it-TSOs għandhom iqisu l-kongestjoni li tirriżulta li kieku ma jkunx hemm skambji tal-enerġija bejn iż-żoni ta' kontroll.

Artikolu 77

L-organizzazzjoni għall-koordinazzjoni tas-sigurtà operazzjonali reġjonali

1. Il-proposta tat-TSOs kollha ta' reġjun bil-kapaċità kalkulata għal dispożizzjonijiet komuni għall-koordinazzjoni tas-sigurtà operazzjonali reġjonali skont l-Artikolu 76(1) għandha tinkludi wkoll dispożizzjonijiet komuni dwar l-organizzazzjoni tal-koordinazzjoni tas-sigurtà operazzjonali reġjonali, fosthom tal-inqas l-affarijiet li ġejjin:

- (a) il-ħatra tal-koordinatur jew tal-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà li se jwettqu l-kompiti mnizzlin fil-paragrafu 3 għal dak ir-reġjun bil-kapaċità kalkulata;
- (b) ir-regoli dwar il-governanza u l-operat tal-koordinatur jew tal-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà, li jiżguraw li t-TSOs membri kollha jiġu ttrattati b'mod ekwu;
- (c) meta t-TSOs jipproponu li jinhatar iktar minn koordinatur reġjonali tas-sigurtà wiehed skont is-subparagrafu (a):
 - (i) proposta għal allokkazzjoni koerenti tal-kompiti bejn il-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà li se jkunu attivi f'dak ir-reġjun bil-kapaċità kalkulata. Il-proposta għandha tqis bis-shiħ il-htieġa li jiġu kkoordinati l-kompiti differenti allokat li lill-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà;

- (ii) valutazzjoni li turi li l-istruttura proposta tal-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà u tal-allokazzjoni tal-kompiti hija effiċjenti, effettiva u konsistenti mal-kalkolu tal-kapaċità kkoordinata reġjonali stabbilit skont l-Artikoli 20 u 21 tar-Regolament (UE) 2015/1222;
 - (iii) proċess effettiv ta' koordinazzjoni u ta' teħid tad-deċiżjonijiet sabiex jiġu solvuti pożizzjonijiet kunfligġenti bejn il-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà fir-reġjun bil-kapaċità kalkulata.
2. Meta tkun qed tiġi żviluppata l-proposta għal dispożizzjonijiet komuni dwar l-organizzazzjoni tal-koordinazzjoni tas-sigurtà operazzjonali reġjonali msemmija fil-paragrafu 1, għandhom jiġu ssodisfati r-rekwiziti li ġejjin:
- (a) kull TSO għandu jkun kopert tal-inqas minn koordinatur reġjonali tas-sigurtà wiehed;
 - (b) it-TSOs kollha għandhom jiżguraw li b'kollox ma jkunx hemm iktar minn sitt koordinaturi reġjonali tas-sigurtà fl-Unjoni.
3. It-TSOs ta' kull reġjun bil-kapaċità kalkulata għandhom jipproponu d-delega tal-kompiti li ġejjin skont il-paragrafu 1:
- (a) il-koordinazzjoni tas-sigurtà operazzjonali reġjonali skont l-Artikolu 78 sabiex huma jiġu meġhuna jissodisfaw l-obbligi tagħhom għall-perjodi taż-żmien ta' sena bil-quddiem, ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata li johorġu mill-Artikoli 34(3), 72 u 74;
 - (b) il-bini ta' mudell tal-grilja komuni skont l-Artikolu 79;
 - (c) il-koordinazzjoni tal-indisponibilità reġjonali skont l-Artikolu 80 sabiex huma jiġu meġhuna jissodisfaw l-obbligi tagħhom li johorġu mill-Artikoli 98 u 100; u
 - (d) il-valutazzjoni tal-adegwatezza reġjonali skont l-Artikolu 81 sabiex huma jiġu meġhuna jissodisfaw l-obbligi tagħhom li johorġu mill-Artikolu 107.
4. Huwa u jeżegwixxi l-kompiti tiegħu, koordinatur reġjonali tas-sigurtà għandu jqis dejta li tkun tkopri tal-inqas ir-reġjuni kollha bil-kapaċità kalkulata li għalihom ikun gie allokat il-kompiti, inklużi ż-żoni ta' osservabilità tat-TSOs kollha f'dawk ir-reġjuni bil-kapaċità kalkulata.
5. Il-koordinaturi reġjonali kollha tas-sigurtà għandhom jikkoordinaw l-eżekuzzjoni tal-kompiti tagħhom sabiex jiffacilitaw l-ilhiq tal-għanijiet ta' dan ir-Regolament. Il-koordinaturi reġjonali kollha tas-sigurtà għandhom jiżguraw l-armonizzazzjoni tal-proċessi u, meta d-duplikazzjoni ma tkunx iġġustifikata mill-effiċjenza jew mill-bżonn li tiġi żgurata kontinwità fis-servizz, il-holqien ta' għodod kongunti sabiex jiġu żgurati kooperazzjoni u koordinazzjoni effiċjenti bejniethom.

Artikolu 78

Koordinazzjoni tas-sigurtà operazzjonali reġjonali

1. Kull TSO għandu jipprovi lill-koordinatur reġjonali tas-sigurtà l-informazzjoni u d-dejta kollha meħtieġa sabiex iwettaq il-valutazzjoni kkoordinata tas-sigurtà operazzjonali reġjonali, fosthom tal-inqas l-affarijiet li ġejjin:
- (a) il-lista aġġornata tal-kontinġenzi, stabbilita skont il-kriterji ddefiniti fil-metodoloġija għall-koordinazzjoni tal-analiżi tas-sigurtà operazzjonali adottata skont l-Artikolu 75(1);
 - (b) il-lista aġġornata tal-azzjonijiet possibbli ta' rimedju, fost il-kategoriji elenkati fl-Artikolu 22, u l-kostijiet antiċipati tagħhom ipprovduti skont l-Artikolu 35 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222 jekk azzjoni ta' rimedju tkun tinkludi r-ridispaċċ jew l-iskambju kumpensatorju bil-ghan li tikkontribwixxi sabiex ittaffi kull restrizzjoni identifikata fir-reġjun; u
 - (c) il-limiti tas-sigurtà operazzjonali stabbiliti skont l-Artikolu 25.
2. Kull koordinatur reġjonali tas-sigurtà għandu:
- (a) iwettaq il-valutazzjoni kkoordinata tas-sigurtà operazzjonali reġjonali skont l-Artikolu 76 abbażi tal-mudelli tal-grilja komuni stabbiliti skont l-Artikolu 79, tal-lista ta' kontinġenzi u tal-limiti tas-sigurtà operazzjonali pprovduti minn kull TSO fil-paragrafu 1. Huwa għandu jagħti r-rizultati tal-valutazzjoni kkoordinata tas-sigurtà operazzjonali

reġjonali tal-inqas lit-TSOs kollha tar-reġjun bil-kapaċità kalkulata. Meta jinnota restrizzjoni, għandu jirrakkomanda lit-TSOs rilevanti l-iktar azzjonijiet ta' rimedju effettivi u ekonomikament effiċjenti u jista' jirrakkomanda wkoll azzjonijiet ta' rimedju oħrajn minbarra dawk ipprovduti mit-TSOs. Din ir-rakkomandazzjoni għal azzjonijiet ta' rimedju għandu jkollha magħha spjegazzjoni dwar il-hsieb warajha;

(b) jikkoordina t-tnejn tal-azzjonijiet ta' rimedju mat-TSOs u bejniethom skont l-Artikolu 76(1)(b), sabiex it-TSOs ikunu jistgħu jattivaw l-azzjonijiet ta' rimedju b'mod ikkoordinat f'fin reali.

3. Huwa u jwettaq il-valutazzjoni kkoordinata tas-sigurtà operazzjonali reġjonali u jidentifika l-azzjonijiet ta' rimedju x-xierqa, kull koordinatur reġjonali tas-sigurtà għandu jikkoordina ma' koordinaturi reġjonali oħrajn tas-sigurtà.

4. Meta TSO jirċievi r-riżultati tal-valutazzjoni kkoordinata tas-sigurtà operazzjonali reġjonali mingħand il-koordinatur reġjonali rilevanti tas-sigurtà, flimkien ma' proposta għal azzjoni ta' rimedju, huwa għandu jevalwa l-azzjoni ta' rimedju rrakkomandata għall-elementi involuti f'dik l-azzjoni ta' rimedju li jkunu jinsabu fiż-żona ta' kontroll tiegħu. Huwa u jagħmel dan, għandu japplika d-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 20. It-TSO għandu jiddeċiedi jekk jimplimentax l-azzjoni ta' rimedju rrakkomandata jew le. Meta jiddeċiedi li ma jimplimentax l-azzjoni ta' rimedju rrakkomandata, għandu jipprovi spjegazzjoni lill-RSC għal din id-deċiżjoni. Meta t-TSO jiddeċiedi li jimplimenta l-azzjoni ta' rimedju rrakkomandata, għandu japplika din l-azzjoni għall-elementi li jkunu jinsabu fiż-żona ta' kontroll tiegħu sakemm din tkun kompatibbli mal-kundizzjonijiet f'fin reali.

Artikolu 79

Bini tal-mudelli tal-grilja komuni

1. Kull koordinatur reġjonali tas-sigurtà għandu jivverifika l-kwalità tal-mudelli tal-grilja individwali sabiex jikkontribwixxi għall-bini tal-mudell tal-grilja komuni għal kull perjodu taż-żmien imsemmi skont il-metodoloġiji msemmijin fl-Artikolu 67(1) u fl-Artikolu 70(1).

2. Kull TSO għandu jqiegħed għad-dispożizzjoni tal-koordinatur reġjonali tas-sigurtà tiegħu l-mudell tal-grilja individwali mehtieg biex jinbena l-mudell tal-grilja komuni għal kull perjodu taż-żmien permezz tal-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E.

3. Fejn ikun hemm bżonn, kull koordinatur reġjonali tas-sigurtà għandu jitlob lit-TSOs ikkonċernati jikkoreġu l-mudelli tal-grilja individwali tagħhom sabiex dawn jingiebu f'konformità mal-kontrolli tal-kwalità u sabiex dawn jittejbu.

4. Kull TSO għandu jikkoreġi l-mudelli tal-grilja individwali tiegħu, wara li jivverifika l-bżonn għal korrezzjoni jekk dan ikun applikabbli, abbażi tat-talbiet tal-koordinatur reġjonali tas-sigurtà jew ta' TSO iehor.

5. Skont il-metodoloġiji msemmijin fl-Artikolu 67(1) u fl-Artikolu 70(1), u skont l-Artikolu 28 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222, it-TSOs kollha għandhom jaħtru koordinatur reġjonali tas-sigurtà sabiex jibni l-mudell tal-grilja komuni għal kull perjodu taż-żmien u jaħżnu fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E.

Artikolu 80

Koordinazzjoni tal-indisponibilità reġjonali

1. Ir-reġjuni tal-koordinazzjoni tal-indisponibilità li fihom it-TSOs għandhom jipproċedu għall-koordinazzjoni tal-indisponibilità għandhom ikunu ugwali tal-inqas għar-reġjuni bil-kapaċità kalkulata.

2. It-TSOs ta' żewġ reġjuni ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità jew iktar jistgħu jaqblu li jgħaqqduhom f'reġjun wieħed ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità. F'dak il-każ għandhom jidentifikaw il-koordinatur reġjonali tas-sigurtà li jwettaq il-kompiti msemmijin fl-Artikolu 77(3).

3. Kull TSO għandu jipprovi lill-koordinatur reġjonali tas-sigurtà l-informazzjoni mehtiega sabiex jidentifika u jsolvi l-inkompatibilitajiet tal-ippjanar tal-indisponibilità reġjonali, fosthom tal-inqas l-affarijiet li ġejjin:

(a) il-pjanijiet tad-disponibilità tal-assi rilevanti interni tiegħu, maħżunin fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E;

- (b) l-iktar pjanijiet tad-disponibilità riċenti għall-assi mhux rilevanti kollha taż-zona ta' kontroll tiegħu li:
- (i) jistgħu jinfluwenzaw ir-riżultati tal-analiżi tal-inkompatibilità tal-ippjanar tal-indisponibilità;
 - (ii) ngħata mudell tagħhom fil-mudelli tal-grilja individwali li jintużaw għall-valutazzjoni tal-inkompatibilità tal-indisponibilità;
- (c) ix-xenarji li fuqhom iridu jiġu investigati u jintużaw l-inkompatibilitajiet tal-ippjanar tal-indisponibilità sabiex jinbnew il-mudelli tal-grilja komuni korrispondenti li jkunu ġejjin mill-mudelli tal-grilja komuni għall-perjodi taż-żmien differenti stabbiliti skont l-Artikolu 67 u l-Artikolu 79.
4. Kull koordinatur reġjonali tas-sigurtà għandu jwettaq analiżi tas-sigurtà operazzjonali reġjonali abbażi tal-informazzjoni pprovduta mit-TSOs rilevanti sabiex jidentifika kull inkompatibilità tal-ippjanar tal-indisponibilità. Huwa għandu jipprovi lit-TSOs kollha tar-reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità lista tal-inkompatibilitajiet tal-ippjanar tal-indisponibilità nnutati u s-soluzzjonijiet li jipproponi biex isolvi dawk l-inkompatibilitajiet tal-ippjanar tal-indisponibilità.
5. Huwa u jwettaq l-obbligi tiegħu skont il-paragrafu 4, kull koordinatur reġjonali tas-sigurtà għandu jikkoordina l-analiżi tiegħu ma' koordinaturi reġjonali oħrajn tas-sigurtà.
6. Huma u jwettqu l-obbligi tagħhom skont l-Artikolu 98(3) u l-Artikolu 100(4)(b), it-TSOs kollha għandhom iqisu r-riżultati tal-valutazzjoni pprovduti mill-koordinatur reġjonali tas-sigurtà skont il-paragrafu 3 u l-paragrafu 4.

Artikolu 81

Valutazzjoni tal-adeqwatezza reġjonali

1. Kull koordinatur reġjonali tas-sigurtà għandu jwettaq valutazzjonijiet tal-adeqwatezza reġjonali tal-inqas għall-perjodu taż-żmien ta' ġimgħa bil-quddiem.
2. Kull TSO għandu jipprovi lill-koordinatur reġjonali tas-sigurtà l-informazzjoni meħtieġa sabiex iwettaq il-valutazzjonijiet tal-adeqwatezza reġjonali msemmijin fil-paragrafu 1, fosthom l-affarijiet li ġejjin:
- (a) it-tagħbija totali mistennija u r-rizorsi disponibbli tar-rispons tad-domanda;
 - (b) id-disponibilità tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija; u
 - (c) il-limiti tas-sigurtà operazzjonali.
3. Kull koordinatur reġjonali tas-sigurtà għandu jwettaq valutazzjonijiet tal-adeqwatezza abbażi tal-informazzjoni pprovduta mit-TSOs rilevanti bil-għan li jidentifika sitwazzjonijiet fejn ikun mistenni nuqqas ta' adegwatezza fi kwalunkwe waħda miż-żoni ta' kontroll jew fil-livell reġjonali, filwaqt li jqis l-iskambji transfruntiera possibbli u l-limiti tas-sigurtà operazzjonali. Huwa għandu jagħti r-riżultati, flimkien mal-azzjonijiet li jipproponi biex inaqqas ir-riskji, lit-TSOs tar-reġjun bil-kapaċità kalkulata. Dawk l-azzjonijiet għandhom jinkludu proposti għal azzjonijiet ta' rimedju li jippermettu li jiżiedu l-iskambji transfruntiera.
4. Huwa u jwettaq valutazzjoni tal-adeqwatezza reġjonali, kull koordinatur reġjonali tas-sigurtà għandu jikkoordina hidmietu ma' dik ta' koordinaturi reġjonali oħrajn tas-sigurtà.

TITOLU 3

KOORDINAZZJONI TAL-INDISPONIBILITÀ

KAPITOLU 1

Reġjuni ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità u assi rilevanti

Artikolu 82

Għan tal-koordinazzjoni tal-indisponibilità

Bl-appoġġ tal-koordinatur reġjonali tas-sigurtà għall-kazijiet speċifikati f'dan ir-Regolament, kull TSO għandu jikkoordina l-indisponibilità skont il-prinċipji ta' dan it-Titolu sabiex jimmonitorja l-istatus tad-disponibilità tal-assi rilevanti u jikkoordina l-pjanijiet tad-disponibilità sabiex jiżgura s-sigurtà operazzjonali tas-sistema ta' trażmissjoni.

*Artikolu 83***Koordinazzjoni reġjonali**

1. It-TSOs kollha ta' reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandhom jiżviluppaw b'mod kongunt proċedura operazzjonali ta' koordinazzjoni reġjonali, li jkollha l-ghan li tistabbilixxi l-aspetti operazzjonali għall-implimentazzjoni tal-koordinazzjoni tal-indisponibilità f'kull reġjun, u li tkun tinkludi:
 - (a) il-frekwenza, l-ambitu u t-tip ta' koordinazzjoni tal-inqas għall-perjodi taż-żmien ta' sena bil-quddiem u ta' gimgha bil-quddiem;
 - (b) dispożizzjonijiet dwar l-użu tal-valutazzjonijiet imwettqin mill-koordinatur reġjonali tas-sigurtà skont l-Artikolu 80;
 - (c) l-arranġamenti prattici għall-validazzjoni tal-pjanijiet ta' disponibilità ta' sena bil-quddiem tal-elementi tal-grilja rilevanti, kif jehtieg l-Artikolu 98.
2. Kull TSO għandu jiehu sehem fil-koordinazzjoni tal-indisponibilità tar-reġjuni ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità tiegħu u għandu japplika l-proċeduri operazzjonali ta' koordinazzjoni reġjonali stabbiliti skont il-paragrafu 1.
3. Jekk jirriżultaw inkompatibilitajiet tal-ippjanar tal-indisponibilità bejn reġjuni differenti ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità, it-TSOs kollha u l-koordinaturi reġjonali kollha tas-sigurtà ta' dawk ir-reġjuni għandhom jikkordinaw bejniethom sabiex isolvu dawk l-inkompatibilitajiet tal-ippjanar tal-indisponibilità.
4. Kull TSO għandu jipprovi lit-TSOs l-oħrajn tal-istess reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità l-informazzjoni rilevanti kollha li jkollu għad-dispożizzjoni tiegħu dwar il-proġetti infrastrutturali marbutin mas-sistema ta' trażmissjoni, mas-sistemi ta' distribuzzjoni, mas-sistemi ta' distribuzzjoni magħluqin, mal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija jew mal-faċilitajiet tad-domanda li jista' jkollhom impatt fuq l-operat taż-żona ta' kontroll ta' TSO iehor fir-reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità.
5. Kull TSO għandu jipprovi lid-DSOs konnessi mat-trażmissjoni li jinsabu fiż-żona ta' kontroll tiegħu l-informazzjoni rilevanti kollha li jkollu għad-dispożizzjoni tiegħu dwar il-proġetti infrastrutturali marbutin mas-sistema ta' trażmissjoni li jista' jkollhom impatt fuq l-operat tas-sistema ta' distribuzzjoni ta' dawn id-DSOs.
6. Kull TSO għandu jipprovi lid-DSOs magħluqin konnessi mat-trażmissjoni ("CDSOs") li jinsabu fiż-żona ta' kontroll tiegħu l-informazzjoni rilevanti kollha li jkollu għad-dispożizzjoni tiegħu dwar il-proġetti infrastrutturali marbutin mas-sistema ta' trażmissjoni li jista' jkollhom impatt fuq l-operat tas-sistema ta' distribuzzjoni magħluqa ta' dawk is-CDSOs.

*Artikolu 84***Metodoloġija għall-valutazzjoni tar-rilevanza tal-assi għall-koordinazzjoni tal-indisponibilità**

1. Sa 12-il xahar wara d-dhul fis-sehħ ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha għandhom jiżviluppaw b'mod kongunt, tal-inqas għal kull zona sinkronika, metodoloġija għall-valutazzjoni tar-rilevanza tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija, tal-faċilitajiet tad-domanda u tal-elementi tal-grilja li jinsabu f'sistema ta' trażmissjoni jew f'sistema ta' distribuzzjoni, inklużi sistemi ta' distribuzzjoni magħluqin, għall-koordinazzjoni tal-indisponibilità.
2. Il-metodoloġija msemmija fil-paragrafu 1 għandha tkun ibbażata fuq aspetti kwalitattivi u kwantitattivi li jidentifikaw l-impatt tal-istatus tad-disponibilità ta' moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija, ta' faċilitajiet tad-domanda jew ta' elementi tal-grilja li jinsabu f'sistema ta' trażmissjoni jew f'sistema ta' distribuzzjoni, inkluża sistema ta' distribuzzjoni magħluqa, u li huma konnessi, direttament jew indirettament, ma' zona oħra ta' kontroll tat-TSO, fuq zona ta' kontroll ta' TSO u b'mod partikulari fuq l-affarijiet li ġejjin:
 - (a) aspetti kwantitattivi bbażati fuq l-evalwazzjoni tal-bidliet fil-valuri elettrici bhall-vultaġġi, il-flussi tal-enerġija u l-angolu tar-rotor fuq tal-inqas element wiehed tal-grilja ta' zona ta' kontroll tat-TSO, minhabba l-bidla fl-istatus tad-disponibilità ta' assi potenzjalment rilevanti li jkun jinsab f'zona oħra ta' kontroll. Dik l-evalwazzjoni għandha ssir abbażi ta' mudelli tal-grilja komuni ta' sena bil-quddiem;
 - (b) il-limiti fuq is-sensittività tal-valuri elettrici msemmijin fil-punt (a), li magħhom trid titqabbel u tiġi vvalutata r-rilevanza ta' assi. Dawk il-limiti għandhom jiġu armonizzati tal-inqas għal kull zona sinkronika;
 - (c) il-kapaċità ta' moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija jew ta' faċilitajiet tad-domanda potenzjalment rilevanti li jikkwalifikaw bhala SGUs;

- (d) aspetti kwalitattivi ta' moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija, ta' faċilitajiet tad-domanda jew ta' elementi tal-grilja potenzjalment rilevanti bħad-daqs u l-qrubija tagħhom għall-fruntieri ta' żona ta' kontroll, iżda mhux limitati għalihom;
 - (e) ir-rilevanza sistematika tal-elementi kollha tal-grilja li jinsabu f'sistema ta' trażmissjoni jew f'sistema ta' distribuzzjoni li jikkollegaw żoni differenti ta' kontroll ma' xulxin; u
 - (f) ir-rilevanza sistematika tal-elementi kritiċi kollha tan-network.
3. Il-metodoloġija żviluppata skont il-paragrafu 1 għandha tkun konsistenti mal-metodi għall-valutazzjoni tal-influenza tal-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni u tal-SGUs li jinsabu 'l barra miż-żona ta' kontroll ta' TSO stabbiliti skont l-Artikolu 75(1)(a).

Artikolu 85

Listi tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rilevanti u tal-faċilitajiet tad-domanda rilevanti

1. Sa tliet xhur wara l-approvazzjoni tal-metodoloġija għall-valutazzjoni tar-rilevanza tal-assi għall-koordinazzjoni tal-indisponibilità mogħtija fl-Artikolu 84(1), it-TSOs kollha ta' kull reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandhom jivvalutaw b'mod kongunt ir-rilevanza tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u tal-faċilitajiet tad-domanda għall-koordinazzjoni tal-indisponibilità abbażi ta' din il-metodoloġija u jistabbilixxu lista unika, għal kull reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità, tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rilevanti u tal-faċilitajiet tad-domanda rilevanti.
2. It-TSOs kollha ta' reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandhom iqieghdu għad-dispożizzjoni, b'mod kongunt, il-lista tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rilevanti u tal-faċilitajiet tad-domanda rilevanti ta' dak ir-reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E.
3. Kull TSO għandu jinnotifika lill-awtorità regolatorja tiegħu l-lista tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rilevanti u tal-faċilitajiet tad-domanda rilevanti għal kull reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità li fih ikun jiehu sehem.
4. Għal kull assi rilevanti intern li huwa modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija jew faċilità tad-domanda, it-TSO għandu:
 - (a) jgħarraf lil sid il-modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rilevanti jew lil sid il-faċilità tad-domanda rilevanti dwar l-inkluzjoni tal-modulu jew tal-faċilità fil-lista;
 - (b) jgħarraf lid-DSOs dwar il-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rilevanti u l-faċilitajiet tad-domanda rilevanti li huma konnessi mas-sistema ta' distribuzzjoni tagħhom; u
 - (c) jgħarraf lis-CDSOs dwar il-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rilevanti u l-faċilitajiet tad-domanda rilevanti li huma konnessi mas-sistema ta' distribuzzjoni magħluqa tagħhom.

Artikolu 86

Aġġornament tal-listi tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rilevanti u tal-faċilitajiet tad-domanda rilevanti

1. Qabel l-1 ta' Lulju ta' kull sena kalendarja, it-TSOs kollha ta' kull reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandhom jergħu jivvalutaw b'mod kongunt ir-rilevanza tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u tal-faċilitajiet tad-domanda għall-koordinazzjoni tal-indisponibilità abbażi tal-metodoloġija żviluppata skont l-Artikolu 84(1).
2. Fejn ikun hemm bżonn, it-TSOs kollha ta' kull reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandhom jiddeciedu b'mod kongunt li jaġġornaw il-lista tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rilevanti u tal-faċilitajiet tad-domanda rilevanti ta' dak ir-reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità qabel l-1 ta' Awwissu ta' kull sena kalendarja.
3. It-TSOs kollha ta' reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandhom iqieghdu għad-dispożizzjoni l-lista aġġornata ta' dak ir-reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E.
4. Kull TSO ta' reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandu jgħarraf lill-partijiet imsemmijin fl-Artikolu 85(4) bil-kontenut tal-lista aġġornata.

*Artikolu 87***Listi tal-elementi tal-grilja rilevanti**

1. Sa tliet xhur wara l-approvazzjoni tal-metodoloġija għall-valutazzjoni tar-rilevanza tal-assi għall-koordinazzjoni tal-indisponibilità mogħtija fl-Artikolu 84(1), it-TSOs kollha ta' kull reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandhom jivvalutaw b'mod kongunt ir-rilevanza tal-elementi tal-grilja li jinsabu f'sistema ta' trażmissjoni jew f'sistema ta' distribuzzjoni, inkluża sistema ta' distribuzzjoni magħluqa, għall-koordinazzjoni tal-indisponibilità abbażi ta' din il-metodoloġija u jstabbilixxu lista unika, għal kull reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità, tal-elementi tal-grilja rilevanti.
2. Il-lista tal-elementi tal-grilja rilevanti ta' reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandu jkun fiha l-elementi kollha tal-grilja ta' sistema ta' trażmissjoni jew ta' sistema ta' distribuzzjoni, inkluża sistema ta' distribuzzjoni magħluqa, li tkun tinsab f'dak ir-reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità, li jiġu identifikati bhala rilevanti meta tiġi applikata l-metodoloġija stabbilita skont l-Artikolu 84(1).
3. It-TSOs kollha ta' reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandhom iqieghdu għad-dispożizzjoni, b'mod kongunt, il-lista tal-elementi tal-grilja rilevanti fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E.
4. Kull TSO għandu jinnotifika lill-awtorità regolatorja tiegħu l-lista tal-elementi tal-grilja rilevanti għal kull reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità li fih ikun jieħu sehem.
5. Għal kull assi rilevanti intern li huwa element tal-grilja, it-TSO għandu:
 - (a) jgħarraf lil sid l-element tal-grilja rilevanti dwar l-inklużjoni tal-element fil-lista;
 - (b) jgħarraf lid-DSOs dwar l-elementi tal-grilja rilevanti li huma konnessi mas-sistema ta' distribuzzjoni tagħhom; u
 - (c) jgħarraf lis-CDSOs dwar l-elementi tal-grilja rilevanti li huma konnessi mas-sistema ta' distribuzzjoni magħluqa tagħhom.

*Artikolu 88***Aġġornament tal-lista tal-elementi tal-grilja rilevanti**

1. Qabel l-1 ta' Lulju ta' kull sena kalendarja, it-TSOs kollha ta' kull reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandhom jerġgħu jivvalutaw b'mod kongunt ir-rilevanza tal-elementi tal-grilja li jinsabu f'sistema ta' trażmissjoni jew f'sistema ta' distribuzzjoni, inkluża sistema ta' distribuzzjoni magħluqa, għall-koordinazzjoni tal-indisponibilità abbażi tal-metodoloġija stabbilita skont l-Artikolu 84(1).
2. Fejn ikun hemm bżonn, it-TSOs kollha ta' reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandhom jiddeciedu b'mod kongunt li jaġġornaw il-lista tal-elementi tal-grilja rilevanti ta' dak ir-reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità qabel l-1 ta' Awwissu ta' kull sena kalendarja.
3. It-TSOs kollha ta' reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandhom iqieghdu għad-dispożizzjoni l-lista aġġornata fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E.
4. Kull TSO ta' reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandu jgħarraf lill-partijiet imsemmijin fl-Artikolu 85(4) bil-kontenut tal-lista aġġornata.

*Artikolu 89***Hatra ta' aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità**

1. Kull TSO għandu jaġixxi bhala l-aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità għal kull element tal-grilja rilevanti li jopera.
2. Għall-assi rilevanti l-oħrajn kollha, is-sid għandu jaħtar lill-aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità għall-assi rilevanti kkonċernat, jew jaġixxi bhala dan l-aġent hu stess, u għandu jgħarraf lit-TSO tiegħu dwar dik il-hatra.

*Artikolu 90***Trattament tal-assi rilevanti li jinsabu f'sistema ta' distribuzzjoni jew f'sistema ta' distribuzzjoni magħluqa**

1. Kull TSO għandu jikkoordina mad-DSO l-ippjanar tal-indisponibilità tal-assi rilevanti interni konnessi mas-sistema ta' distribuzzjoni tiegħu.
2. Kull TSO għandu jikkoordina mas-CDSO l-ippjanar tal-indisponibilità tal-assi rilevanti interni konnessi mas-sistema ta' distribuzzjoni magħluqa tiegħu.

*KAPITOLU 2***Żvilupp u aġġornament tal-pjanijiet ta' disponibilità tal-assi rilevanti***Artikolu 91***Varjazzjonijiet fl-iskadenzi għall-koordinazzjoni tal-indisponibilità ta' sena bil-quddiem**

It-TSOs kollha f'żona sinkronika jistgħu jaqblu b'mod kongunt li jadottaw u jimplementaw perjodu taż-żmien għall-koordinazzjoni tal-indisponibilità ta' sena bil-quddiem li jiddevja mill-perjodu taż-żmien iddefinit fl-Artikolu 94, fl-Artikolu 97 u fl-Artikolu 99, dejjem jekk dan ma jaffettwax il-koordinazzjoni tal-indisponibilità ta' żoni sinkroniċi oħrajn.

*Artikolu 92***Dispożizzjonijiet generali dwar il-pjanijiet ta' disponibilità**

1. L-istatus tad-disponibilità ta' assi rilevanti għandu jkun wiehed minn dawn li ġejjin:
 - (a) "disponibbli" meta l-assi rilevanti jkun kapaci u lest li jipprovdi servizz, indipendentement minn jekk huwiex qiegħed jithaddem jew le;
 - (b) "indisponibbli" meta l-assi rilevanti ma jkunx kapaci jew lest li jipprovdi servizz;
 - (c) "fil-fazi tal-ittestjar" meta tkun qiegħda tiġi ttestjata l-kapacità tal-assi rilevanti li jipprovdi servizz.
2. L-istatus "fil-fazi tal-ittestjar" għandu japplika biss f'każ li jkun hemm impatt potenzjali fuq is-sistema ta' trażmissjoni u għall-perjodi taż-żmien li ġejjin:
 - (a) bejn l-ewwel konnessjoni u l-aħħar ikkummissjonar tal-assi rilevanti; u
 - (b) eżatt wara l-manutenzjoni tal-assi rilevanti.
3. Il-pjanijiet ta' disponibilità għandu jkun fihom tal-inqas l-informazzjoni li ġejja:
 - (a) ir-raġuni għall-istatus ta' assi rilevanti bhala "indisponibbli";
 - (b) meta jkunu identifikati t-tali kundizzjonijiet, il-kundizzjonijiet li jridu jiġu ssodisfati qabel ma jiġi applikat l-istatus ta' assi rilevanti bhala "indisponibbli" f'hin reali;
 - (c) il-hin mehtieġ għar-restawr ta' assi rilevanti lura għas-servizz fejn ikun hemm bżonn sabiex tinzamm is-sigurtà operazzjonali.
4. L-istatus tad-disponibilità għal kull assi rilevanti fil-perjodu taż-żmien ta' sena bil-quddiem għandu jingħata mar-riżoluzzjoni ta' kuljum.
5. Meta l-iskedi tal-ġenerazzjoni u l-iskedi tal-konsum jintbagħtu lit-TSO skont l-Artikolu 111, ir-riżoluzzjoni tal-hin tal-istatusijiet tad-disponibilità għandha tkun konsistenti ma' dawk l-iskedi.

*Artikolu 93***Pjanijiet ta' disponibilità indikattivi fit-tul**

1. Sa sentejn qabel ma tibda l-koordinazzjoni tal-indisponibilità ta' sena bil-quddiem, kull TSO għandu jivvaluta l-pjanijiet ta' disponibilità indikattivi korrispondenti għall-assi rilevanti interni, ipprovduti mill-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità skont l-Artikoli 4, 7 u 15 tar-Regolament (UE) Nru 543/2013, u għandu jipprovidi l-kummenti preliminari tiegħu lill-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità affettwati kollha, inkluż dwar kwalunkwe inkompatibilità tal-ippjanar tal-indisponibilità nnutata.
2. Kull TSO għandu jwettaq il-valutazzjoni tal-pjanijiet ta' disponibilità indikattivi għall-assi rilevanti interni msemmija fil-paragrafu 1 kull sena sa ma tibda l-koordinazzjoni tal-indisponibilità ta' sena bil-quddiem.

*Artikolu 94***Il-forniment ta' proposti dwar il-pjan ta' disponibilità ta' sena bil-quddiem**

1. Qabel l-1 ta' Awwissu ta' kull sena kalendarja, aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità li ma jkunx TSO li jkun qiegħed jiehū sehem freġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità, DSO jew CDSO, għandu jibgħat lit-TSO jew lit-TSOs li jkunu qiegħdin jiehū sehem freġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità, u fejn ikun rilevanti lid-DSO jew lid-DSOs jew lis-CDSO jew lis-CDSOs, pjan ta' disponibilità għal kull wieħed mill-assi rilevanti tiegħu li jkun ikopri s-sena kalendarja ta' wara.
2. It-TSO jew it-TSOs imsemmijin fil-paragrafu 1 għandhom ifittxu li jeżaminaw it-talbiet għal emenda fi pjan tad-disponibilità meta jirċevuhom. Meta dan ma jkunx possibbli, huma għandhom jeżaminaw it-talbiet għal emenda fi pjan tad-disponibilità wara li tkun giet iffinalizzata l-koordinazzjoni tal-indisponibilità ta' sena bil-quddiem.
3. It-TSO jew it-TSOs imsemmijin fil-paragrafu 1 għandhom jeżaminaw it-talbiet għal emenda fi pjan tad-disponibilità wara li tkun giet iffinalizzata l-koordinazzjoni tal-indisponibilità ta' sena bil-quddiem:
 - (a) billi jsewgu l-ordni li fiha jkunu waslulhom it-talbiet; u
 - (b) billi japplikaw il-proċedura stabbilita skont l-Artikolu 100.

*Artikolu 95***Koordinazzjoni tal-istatus tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem tal-assi rilevanti li għalihom l-aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità la jkun TSO li qed jiehū sehem freġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità u lanqas ma jkun DSO jew CDSO**

1. Kull TSO għandu jivvaluta, fuq perjodu taż-żmien ta' sena bil-quddiem, jekk jirrizultawx inkompatibilitajiet tal-ippjanar tal-indisponibilità mill-pjanijiet tad-disponibilità li jkun irċieva skont l-Artikolu 94.
2. Meta TSO jinnota inkompatibilitajiet tal-ippjanar tal-indisponibilità, huwa għandu jimplementa l-proċess li ġej:
 - (a) huwa għandu jinforma lil kull aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità affettwat dwar il-kundizzjonijiet li għandu jissodisfa sabiex itaffi l-inkompatibilitajiet tal-ippjanar tal-indisponibilità nnutati;
 - (b) it-TSO jista' jitlob lil aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità wieħed jew iktar jissottometti pjan alternattiv tad-disponibilità li jkun jissodisfa l-kundizzjonijiet imsemmijin fil-punt (a); u
 - (c) it-TSO għandu jirrepeti l-valutazzjoni skont il-paragrafu 1 sabiex jstabilixxi jekk għadx hemm xi inkompatibilità tal-ippjanar tal-indisponibilità.
3. Jekk, wara talba ta' TSO skont il-punt (b) tal-paragrafu 2, l-aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità jonqos milli jissottometti pjan alternattiv tad-disponibilità li jkollu l-għan li jtaffi l-inkompatibilitajiet kollha tal-ippjanar tal-indisponibilità, it-TSO għandu jiżviluppa pjan alternattiv tad-disponibilità li għandu:
 - (a) jqis l-impatt irrappurtat mill-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità affettwati kif ukoll mid-DSO jew mis-CDSO, fejn dan ikun rilevanti;

- (b) jillimita l-bidliet fil-pjan alternattiv tad-disponibilità għal dak li huwa strettament neċessarju sabiex jittaffew l-inkompatibilitajiet tal-ippjanar tal-indisponibilità; u
- (c) jinnotifika lill-awtorità regolatorja tiegħu, lid-DSOs u lis-CDSOs affettwati, jekk ikun hemm, u lill-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità affettwati dwar il-pjan alternattiv tad-disponibilità, inklużi r-raġunijiet għall-iżvilupp tiegħu, kif ukoll l-impatt irrappurtat mill-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità affettwati u, fejn ikun rilevanti, mid-DSOs jew mis-CDSOs.

Artikolu 96

Koordinazzjoni tal-istatus tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem tal-assi rilevanti li għalihom l-aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità huwa TSO li qed jiehu sehem f'reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità, DSO jew CDSO

1. Kull TSO għandu jippjana l-istatus tad-disponibilità tal-elementi tal-grilja rilevanti li jikkollegaw ma' xulxin żoni differenti ta' kontroll li għalihom huwa jaġixxi bhala aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità f'koordinazzjoni mat-TSOs tal-istess reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità.
2. Kull TSO, DSO u CDSO għandu jippjana l-istatus tad-disponibilità tal-elementi tal-grilja rilevanti li għalihom iwettaq il-kompiti ta' aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità u li ma jikkollegawx ma' xulxin żoni differenti ta' kontroll, billi juża bhala bażi l-pjanijiet tad-disponibilità żviluppatti skont il-paragrafu 1.
3. Huma u jstabbilixxu l-istatus tad-disponibilità tal-elementi tal-grilja rilevanti skont il-paragrafi 1 u 2, it-TSO, id-DSO u s-CDSO għandhom:
 - (a) inaqqsu kemm jistgħu l-impatt fuq is-suq filwaqt li jzommu s-sigurtà operazzjonali; u
 - (b) jużaw bhala bażi l-pjanijiet tad-disponibilità sottomessi u żviluppatti skont l-Artikolu 94.
4. Meta TSO jinnota inkompatibilità tal-ippjanar tal-indisponibilità, huwa għandu jkun intitolat jipproponi bidla fil-pjanijiet tad-disponibilità tal-assi rilevanti interni li għalihom l-aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità la jkun TSO li qed jiehu sehem f'reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità u lanqas ma jkun DSO jew CDSO, u għandu jidentifika soluzzjoni f'koordinazzjoni mal-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità u mad-DSOs u mas-CDSOs ikkonċernati billi juża l-mezzi li jkollu għad-dispożizzjoni tiegħu.
5. Meta l-istatus ta' element tal-grilja rilevanti bhala "indisponibbli" ma jkunx ġie pplanat wara t-tehid tal-miżuri msemmin fil-paragrafu 4 u n-nuqqas tat-tali pplanar ikun jhedded is-sigurtà operazzjonali, it-TSO għandu:
 - (a) jiehu l-azzjonijiet neċessarji sabiex jippjana l-istatus "indisponibbli" filwaqt li jiżgura s-sigurtà operazzjonali, billi jqis l-impatt li jkunu rrappurtawlu l-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità affettwati;
 - (b) jinnotifika lill-partijiet affettwati kollha bl-azzjonijiet imsemmin fil-punt (a); u
 - (c) jinnotifika lill-awtoritajiet regolatorji rilevanti, lid-DSOs jew lis-CDSOs affettwati, jekk ikun hemm, u lill-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità affettwati dwar l-azzjonijiet mehudin, inkluż il-hsieb wara t-tali azzjonijiet, u l-impatt irrappurtat mill-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità affettwati u, fejn ikun rilevanti, mid-DSOs jew mis-CDSOs.
6. Kull TSO għandu jqiegħed għad-dispożizzjoni fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E l-informazzjoni kollha li jkollu għad-dispożizzjoni tiegħu dwar il-kundizzjonijiet marbutin mal-grilja li jridu jiġu ssodisfati u l-azzjonijiet ta' rimedju li jridu jithejjew u jiġu attivati qabel ma jiġi eżegwit l-istatus tad-disponibilità ta' "indisponibbli" jew "fil-fażi tal-itestjar" ta' element tal-grilja rilevanti.

Artikolu 97

Il-forniment tal-pjanijiet preliminari tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem

1. Qabel l-1 ta' Novembru ta' kull sena kalendarja, kull TSO għandu jipprovdi lit-TSOs l-ohrajn kollha, permezz tal-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E, il-pjanijiet preliminari tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem għas-sena kalendarja ta' wara għall-assi rilevanti interni kollha.
2. Qabel l-1 ta' Novembru ta' kull sena kalendarja, għal kull assi rilevanti intern li jinsab f'sistema ta' distribuzzjoni, it-TSO għandu jipprovdi lid-DSO bil-pjan preliminari tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem.

3. Qabel l-1 ta' Novembru ta' kull sena kalendarja, għal kull assi rilevanti intern li jinsab f'sistema ta' distribuzzjoni magħluqa, it-TSO għandu jipprovdi lis-CDSO bil-pjan preliminari tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem.

Artikolu 98

Validazzjoni tal-pjanijiet tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem fir-reġjuni ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità

1. Kull TSO għandu janalizza jekk tirriżultax xi inkompatibilità tal-ippjanar tal-indisponibilità meta jqis il-pjanijiet preliminari kollha tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem.
2. Jekk ma jkunx hemm inkompatibilitajiet tal-ippjanar tal-indisponibilità, it-TSOs kollha ta' reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandhom jivvalidaw b'mod kongunt il-pjanijiet tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem għall-assi rilevanti kollha ta' dak ir-reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità.
3. Jekk TSO jinnota li hemm inkompatibilità tal-ippjanar tal-indisponibilità, it-TSOs involuti tar-reġjun jew reġjuni ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità kkonċernati għandhom jidentifikaw b'mod kongunt soluzzjoni, f'koordinazzjoni mal-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità kkonċernati, mad-DSOs u mas-CDSOs, billi jużaw il-mezzi li jkollhom għad-dispożizzjoni tagħhom, filwaqt li jirrispettaw kemm jistgħu l-pjanijiet tad-disponibilità li jkunu baġtu l-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità li la jkunu TSO li qed jiehu sehem f'reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità u lanqas ma jkunu DSO jew CDSO, u li jkunu ġew żviluppati skont l-Artikolu 95 u l-Artikolu 96. Meta tinstab soluzzjoni, it-TSOs kollha tar-reġjun jew reġjuni ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità kkonċernati għandhom jaġġornaw u jivvalidaw il-pjanijiet tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem għall-assi rilevanti kollha.
4. Meta ma tinstab l-ebda soluzzjoni għal inkompatibilità tal-ippjanar tal-indisponibilità, kull TSO kkonċernat għandu, sugġett għal approvazzjoni mill-awtorità regolatorja kompetenti fejn jistipula hekk l-Istat Membru:
 - (a) jisforza l-assi rilevanti involuti f'inkompatibilità tal-ippjanar tal-indisponibilità mill-istatus ta' "indisponibbli" jew "fil-fażi tal-ittestjar" għall-istatus ta' "disponibbli" matul il-perjodu kkonċernat; u
 - (b) jinnotifika lill-awtoritajiet regolatorji rilevanti, lid-DSOs jew lis-CDSOs affettwati, jekk ikun hemm, u lill-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità affettwati dwar l-azzjonijiet meħudin, inkluż il-ħsieb wara t-tali azzjonijiet, u l-impatt irrappurtat mill-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità affettwati u, fejn ikun rilevanti, mid-DSOs jew mis-CDSOs.
5. Wara dan, it-TSOs kollha tar-reġjuni ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità kkonċernati għandhom jaġġornaw u jivvalidaw il-pjanijiet tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem għall-assi rilevanti kollha.

Artikolu 99

Pjanijiet finali tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem

1. Qabel l-1 ta' Diċembru ta' kull sena kalendarja, kull TSO għandu:
 - (a) jiffinalizza l-koordinazzjoni tal-indisponibilità ta' sena bil-quddiem tal-assi rilevanti interni; u
 - (b) jiffinalizza l-pjanijiet tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem għall-assi rilevanti interni u jahżinhom fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E.
2. Qabel l-1 ta' Diċembru ta' kull sena kalendarja, it-TSO għandu jipprovdi lill-aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità tiegħu l-pjan finali tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem ta' kull assi rilevanti intern.
3. Qabel l-1 ta' Diċembru ta' kull sena kalendarja, it-TSO għandu jipprovdi lid-DSO rilevanti l-pjan finali tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem għal kull assi rilevanti intern li jinsab f'sistema ta' distribuzzjoni.
4. Qabel l-1 ta' Diċembru ta' kull sena kalendarja, it-TSO għandu jipprovdi lis-CDSO rilevanti l-pjan finali tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem għal kull assi rilevanti intern li jinsab f'sistema ta' distribuzzjoni magħluqa.

Artikolu 100

Aġġornamenti tal-pjanijiet finali tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem

1. Aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità għandu jkun jista' jniedi proċedura għall-emendar tal-pjan finali tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem fil-perjodu bejn il-finalizzazzjoni tal-koordinazzjoni tal-indisponibilità ta' sena bil-quddiem u l-eżekuzzjoni tagħha f'ħin reali.

2. L-aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità li ma jkunx TSO li qed jiehu sehem f'regjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandu jkun jista' jagħmel talba lit-TSO(s) rilevanti biex jiġi emendat il-pjan finali tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem tal-assi rilevanti li jaqgħu taht ir-responsabbiltà tiegħu.
3. Fil-każ ta' talba biex issir emenda skont il-paragrafu 2, għandha tiġi applikata l-proċedura li ġejja:
 - (a) it-TSO li jirċeviha għandu jikkonferma li rċieva t-talba u jivvaluta mill-aktar fis possibbli jekk l-emenda twassalx għal inkompatibilitajiet tal-ippjanar tal-indisponibilità jew le;
 - (b) meta jiġu nnutati inkompatibilitajiet tal-ippjanar tal-indisponibilità, it-TSOs involuti tar-reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandhom jidentifikaw b'mod kongunt soluzzjoni, f'koordinazzjoni mal-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità kkonċernati u, jekk ikun rilevanti, mad-DSOs u mas-CDSOs, billi jużaw il-mezzi li jkollhom għad-dispożizzjoni tagħhom;
 - (c) meta ma tiġi nnutata l-ebda inkompatibilità tal-ippjanar tal-indisponibilità jew jekk ma jkun għad fadal l-ebda inkompatibilità tal-ippjanar tal-indisponibilità, it-TSO li jkun irċieva t-talba għandu jivvalida l-emenda mitluba, u t-TSOs ikkonċernati mbagħad għandhom jinnotifikaw lill-partijiet affettwati kollha u jaġġornaw il-pjan finali tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E; u
 - (d) meta ma tinstab l-ebda soluzzjoni għall-inkompatibilitajiet tal-ippjanar tal-indisponibilità, it-TSO li jkun irċieva t-talba għandu jiċhad l-emenda mitluba.
4. Meta TSO li jkun qed jiehu sehem f'regjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità jkun behsiebu jemenda l-pjan finali tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem ta' assi rilevanti li għalih jaġixxi bhala l-aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità, huwa għandu jniedi l-proċedura li ġejja:
 - (a) it-TSO li jagħmel it-talba għandu jhejji proposta għall-emendar tal-pjan tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem, inkluża valutazzjoni ta' jekk dan jistax iwassal għal inkompatibilitajiet tal-ippjanar tal-indisponibilità, u għandu jibgħat il-proposta tiegħu lit-TSOs l-oħrajn kollha tar-reġjun jew reġjuni ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità tiegħu;
 - (b) meta jiġu nnutati inkompatibilitajiet tal-ippjanar tal-indisponibilità, it-TSOs involuti tar-reġjun ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità għandhom jidentifikaw b'mod kongunt soluzzjoni, f'koordinazzjoni mal-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità kkonċernati u, jekk ikun rilevanti, mad-DSOs u mas-CDSOs, billi jużaw il-mezzi li jkollhom għad-dispożizzjoni tagħhom;
 - (c) meta ma tiġi nnutata l-ebda inkompatibilità tal-ippjanar tal-indisponibilità jew jekk tinstab soluzzjoni għall-inkompatibilità tal-ippjanar tal-indisponibilità, it-TSOs ikkonċernati għandhom jivvalidaw l-emenda mitluba u mbagħad għandhom jinnotifikaw lill-partijiet affettwati kollha u jaġġornaw il-pjan finali tad-disponibilità ta' sena bil-quddiem fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E;
 - (d) meta ma tinstab l-ebda soluzzjoni għall-inkompatibilitajiet tal-ippjanar tal-indisponibilità, it-TSO li jagħmel it-talba għandu jirtira l-proċedura għall-emendar.

KAPITOLU 3

Eżekuzzjoni tal-pjanijiet tad-disponibilità

Artikolu 101

Ġestjoni tal-istatus "fil-fażi tal-ittestjar" tal-assi rilevanti

1. L-aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità ta' assi rilevanti li l-istatus tad-disponibilità tiegħu jkun gie ddikjarat bhala "fil-fażi tal-ittestjar" għandu jipprovdi lit-TSO u, jekk dan l-assi jkun konness ma' sistema ta' distribuzzjoni, inkluża sistema ta' distribuzzjoni magħluqa, lid-DSO jew lis-CDSO, l-affarijiet li ġejjin fi żmien xahar qabel ma jibda l-istatus tal-assi bhala "fil-fażi tal-ittestjar":
 - (a) pjan iddettaljat tat-test;
 - (b) skeda indikattiva tal-ġenerazzjoni jew tal-konsum jekk l-assi rilevanti kkonċernat ikun modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rilevanti jew faċilità tad-domanda rilevanti; u
 - (c) il-bidliet fit-topoloġija tas-sistema ta' trażmissjoni jew tas-sistema ta' distribuzzjoni jekk l-assi rilevanti kkonċernat ikun element tal-grilja rilevanti.
2. L-aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità għandu jaġġorna l-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 malli tinbidel bi kwalunkwe mod.

3. It-TSO ta' assi rilevanti li l-istatus tad-disponibilità tiegħu jkun ġie ddikjarat bhala "fil-fazi tal-ittestjar" għandu jipprovi l-informazzjoni li tkun waslitlu skont il-paragrafu 1 lit-TSOs l-ohrajn kollha tar-reġjun jew reġjuni ta' koordinazzjoni tal-indisponibilità tiegħu malli dawn jitolbuhieu.
4. Meta l-assi rilevanti msemmi fil-paragrafu 1 ikun element tal-grilja rilevanti li jikkollega ma' xulxin żewġ zoni ta' kontroll jew iktar, it-TSOs taż-żoni ta' kontroll ikkonċernati għandhom jaqblu fuq l-informazzjoni li trid tiġi pprovduta skont il-paragrafu 1.

Artikolu 102

Proċedura għall-immaniġġjar tal-indisponibilitajiet forzati

1. Kull TSO għandu jiżviluppa proċedura biex jindirizza l-każijiet li fihom indisponibilità forzata tkun tipperikola s-sigurtà operazzjonali tiegħu. Il-proċedura għandha tippermetti lit-TSO jiżgura li l-istatus ta' assi rilevanti ohrajn fiż-żona ta' kontroll tiegħu jista' jinbidel minn "disponibbli" jew "indisponibbli" għal "indisponibbli" jew "disponibbli" rispettivament.
2. It-TSO għandu jsegwi l-proċedura msemmija fil-paragrafu 1 biss meta ma jinlaħaq l-ebda ftehim mal-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità dwar soluzzjonijiet għall-indisponibilitajiet forzati. It-TSO għandu jinnotifika lill-awtorità regolatorja b'dan kif xieraq.
3. Meta jwettaq din il-proċedura, it-TSO għandu jirrispetta kemm jista' jkun il-limiti tekniċi tal-assi rilevanti.
4. Aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità għandu jinnotifika l-indisponibilità forzata ta' wiehed mill-assi rilevanti tiegħu jew iktar lit-TSO u, jekk dawn l-assi jkunu konnessi ma' sistema ta' distribuzzjoni jew ma' sistema ta' distribuzzjoni magħluqa, lid-DSO jew lis-CDSO rispettivament, mill-aktar fis possibbli wara li tibda l-indisponibilità forzata.
5. Huwa u jinnotifika l-indisponibilità forzata, l-aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità għandu jipprovi l-informazzjoni li ġejja:
 - (a) ir-raġuni għall-indisponibilità forzata;
 - (b) kemm mistennija ddum l-indisponibilità forzata; u
 - (c) fejn ikun applikabbli, l-impatt tal-indisponibilità forzata fuq l-istatus tad-disponibilità ta' assi rilevanti ohrajn li għalihom huwa jkun l-aġent tal-ippjanar tal-indisponibilità.
6. Meta t-TSO jinnota li indisponibilità forzata wahda jew iktar minn dawk imsemmijin fil-paragrafu 1 tista' twassal sabiex is-sistema ta' trażmissjoni toħroġ mill-istat normali tagħha, huwa għandu jgħarraf lill-aġent jew l-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità affettwati dwar l-iskadenza li fiha s-sigurtà operazzjonali ma tkunx tista' tibqa' tinzamm sakemm l-assi rilevanti tiegħu f'indisponibilità forzata ma jirritornax għall-istatus ta' "disponibbli". L-aġenti tal-ippjanar tal-indisponibilità għandhom jinfurmaw lit-TSO dwar jekk jistgħux jirrispettaw dik l-iskadenza jew le u għandhom jipprovidu ġustifikazzjonijiet motivati meta ma jkunux jistgħu jirrispettaw dik l-iskadenza.
7. Wara kull emenda fil-pjan tad-disponibilità minhabba indisponibilitajiet forzati u f'konformità mal-perjodu taż-żmien stabbilit fl-Artikoli 7, 10 u 15 tar-Regolament (UE) Nru 543/2013, it-TSO kkonċernat għandu jaġġorna l-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E bl-iktar informazzjoni riċenti.

Artikolu 103

Eżekuzzjoni f'lin reali tal-pjanijiet tad-disponibilità

1. Kull sid ta' faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija għandu jiżgura li l-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rilevanti kollha li huma proprjetà tiegħu u li huma ddikjarati bhala "disponibbli" jkunu lesti sabiex jipproduċu l-elettriku skont il-kapaċitajiet tekniċi ddikjarati tagħhom meta jkun hemm bżonn sabiex tinzamm is-sigurtà operazzjonali, hlief fil-każ ta' indisponibilitajiet forzati.
2. Kull sid ta' faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija għandu jiżgura li l-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rilevanti kollha li huma proprjetà tiegħu u li huma ddikjarati bhala "indisponibbli" ma jipproduċux elettriku.
3. Kull sid ta' faċilità tad-domanda għandu jiżgura li l-faċilitajiet tad-domanda rilevanti kollha li huma proprjetà tiegħu u li huma ddikjarati bhala "indisponibbli" ma jikkunsmawx elettriku.

4. Kull sid ta' element tal-grilja rilevanti għandu jiżgura li l-elementi tal-grilja rilevanti kollha li huma proprjetà tiegħu u li huma ddikjarati bhala "disponibbli" huma lesti sabiex jittrasportaw l-elettriku skont il-kapaċitajiet tekniċi ddikjarati tagħhom meta jkun hemm bżonn sabiex tinżamm is-sigurtà operazzjonali, hlief fil-każ ta' indisponibilitajiet forzati.
5. Kull sid ta' element tal-grilja rilevanti għandu jiżgura li l-elementi tal-grilja rilevanti kollha li huma proprjetà tiegħu u li huma ddikjarati bhala "indisponibbli" ma jittrasportawx l-elettriku.
6. Meta japplikaw kundizzjonijiet speċifiċi marbutin mal-grilja għall-eżekuzzjoni tal-istatus ta' element tal-grilja rilevanti bhala "indisponibbli" jew "fil-fażi tal-ittejtjar" skont l-Artikolu 96(6), it-TSO, id-DSO jew is-CDSO kkonċernat għandu jivvaluta l-issodisfar ta' daww il-kundizzjonijiet qabel l-eżekuzzjoni ta' dak l-istatus. Jekk ma jiġux issodisfati daww il-kundizzjonijiet, għandu jordna lil sid l-element tal-grilja rilevanti ma jeżegwixxi l-istatus ta' "indisponibbli" jew "fil-fażi tal-ittejtjar" jew parti minnu.
7. Meta TSO jsib li l-eżekuzzjoni ta' status ta' assi rilevanti bhala "indisponibbli" jew "fil-fażi tal-ittejtjar" twassal jew tista' twassal sabiex is-sistema ta' trażmissjoni tohroġ mill-istat normali tagħha, huwa għandu jordna lil sid l-assi rilevanti meta dan l-assi jkun konness mas-sistema ta' trażmissjoni, jew lid-DSO jew lis-CDSO jekk dan l-assi jkun konness ma' sistema ta' distribuzzjoni jew ma' sistema ta' distribuzzjoni magħluqa, sabiex jittardja l-eżekuzzjoni tal-istatus ta' dak l-assi rilevanti bhala "indisponibbli" jew "fil-fażi tal-ittejtjar" skont l-ordnijiet tiegħu u kemm jista' jkun filwaqt li jirrispetta l-limiti tekniċi u tas-sikurezza.

TITOLU 4

ADEGWATEZZA

Artikolu 104

Previżjonijiet għall-analiżi tal-adeqwatezza taż-żona ta' kontroll

Kull TSO għandu jqiegħed il-previżjonijiet kollha użati għall-analiżi tal-adeqwatezza taż-żona ta' kontroll skont l-Artikolu 105 u l-Artikolu 107 għad-dispożizzjoni tat-TSOs l-oħrajn kollha permezz tal-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E.

Artikolu 105

Analiżi tal-adeqwatezza taż-żona ta' kontroll

1. Kull TSO għandu jagħmel analiżi tal-adeqwatezza taż-żona ta' kontroll billi jivvaluta l-possibbiltà li l-generazzjoni fiż-żona ta' kontroll tiegħu, meħuda flimkien mal-kapaċitajiet ta' importazzjoni transfruntiera, tissodisfa t-tagħbija kollha fiż-żona ta' kontroll tiegħu f'bosta xenarji operazzjonali, filwaqt li jqis il-livell ta' riservi tal-potenza attiva meħtieġ stabbilit fl-Artikolu 118 u fl-Artikolu 119.
2. Huwa u jagħmel analiżi tal-adeqwatezza taż-żona ta' kontroll skont il-paragrafu 1, kull TSO għandu:
 - (a) juża l-iktar pjanijiet riċenti tad-disponibilità u l-iktar dejta riċenti disponibbli għall-affarijiet li ġejjin:
 - (i) il-kapaċitajiet tal-moduli tal-generazzjoni tal-enerġija pprovduti skont l-Artikolu 43(5), l-Artikolu 45 u l-Artikolu 51;
 - (ii) il-kapaċità transżonali;
 - (iii) ir-rispons possibbli tad-domanda pprovdut skont l-Artikolu 52 u l-Artikolu 53;
 - (b) iqis il-kontribuzzjonijiet tal-generazzjoni minn sorsi tal-enerġija rinnovabbli u t-tagħbija;
 - (c) jivvaluta l-probabilità u d-durata mistennija ta' nuqqas ta' adegwatezza u l-enerġija mistennija mhux fornuta minhabba t-tali nuqqas.
3. Malajr kemm jista' jkun wara l-valutazzjoni ta' nuqqas ta' adegwatezza fiż-żona ta' kontroll tiegħu, kull TSO għandu jgħarraf lill-awtorità regolatorja tiegħu jew, meta dan ikun previst b'mod esplicitu fil-liġi nazzjonali, lil awtorità kompetenti oħra, u, fejn ikun applikabbli, lil kull parti affettwatab'dan in-nuqqas.

4. Malajr kemm jista' jkun wara l-valutazzjoni ta' nuqqas ta' adegwatezza fiż-żona ta' kontroll tiegħu, kull TSO għandu jgħarraf lit-TSOs kollha b'dan permezz tal-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E.

Artikolu 106

Adegwatezza taż-żona ta' kontroll sa ġimgha bil-quddiem u inkluża dik il-ġimgha

1. Kull TSO għandu jikkontribwixxi għall-prospettivi annwali pan-Ewropej tal-adeqwatezza tal-ġenerazzjoni għas-sajf u għax-xitwa billi japplika l-metodoloġija adottata min-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trazmissjoni tal-Elettriku msemmija fl-Artikolu 8(3)(f) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009.
2. Darbtejn fis-sena, kull TSO għandu jagħmel analiżi tal-adeqwatezza taż-żona ta' kontroll għas-sajf u għax-xitwa li jkun imiss rispettivament, filwaqt li jqis ix-xenarji pan-Ewropej li jkunu konsistenti mal-prospettivi annwali pan-Ewropej tal-adeqwatezza tal-ġenerazzjoni għas-sajf u għax-xitwa.
3. Kull TSO għandu jaġġorna l-analiżi tiegħu tal-adeqwatezza taż-żona ta' kontroll jekk jinnota li probabbli jkun hemm xi bidla fl-istatus tad-disponibilità tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija, fl-istimi tat-tagħbija, fl-istimi tas-sorsi tal-enerġija rinnovabbli jew fil-kapaċitajiet transżonali li tista' taffettwa b'mod sinifikanti l-adeqwatezza mistennija.

Artikolu 107

Adegwatezza taż-żona ta' kontroll ġurnata bil-quddiem u fl-istess ġurnata

1. Kull TSO għandu jagħmel analiżi tal-adeqwatezza taż-żona ta' kontroll fuq perjodu taż-żmien ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata abbażi tal-affarijiet li ġejjin:
 - (a) l-iskedi msemmijin fl-Artikolu 111;
 - (b) it-tagħbija prevista;
 - (c) il-ġenerazzjoni prevista minn sorsi tal-enerġija rinnovabbli;
 - (d) ir-riservi tal-potenza attiva skont id-dejta pprovduta skont l-Artikolu 46(1)(a);
 - (e) il-kapaċitajiet tal-importazzjoni u tal-esportazzjoni taż-żona ta' kontroll li jkunu konsistenti mal-kapaċitajiet transżonali kkalkulati, meta dan ikun applikabbli, skont l-Artikolu 14 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222;
 - (f) il-kapaċitajiet tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija skont id-dejta pprovduta skont l-Artikolu 43(4), l-Artikolu 45 u l-Artikolu 51 u l-istatus tad-disponibilità tagħhom; u
 - (g) il-kapaċitajiet tal-faċilitajiet tad-domanda li jkollhom rispons tad-domanda skont id-dejta pprovduta skont l-Artikolu 52 u l-Artikolu 53 u l-istatus tad-disponibilità tagħhom.
2. Kull TSO għandu jevalwa:
 - (a) il-livell minimu ta' importazzjoni u l-livell massimu ta' esportazzjoni kompatibbli mal-adeqwatezza taż-żona ta' kontroll tiegħu;
 - (b) kemm mistenni jidm nuqqas ta' adegwatezza potenzjali; u
 - (c) l-ammont ta' enerġija mhux fornuta meta jkun hemm nuqqas ta' adegwatezza.
3. Meta, wara l-analiżi msemmija fil-paragrafu 1, ma jiġux issodisfati l-kundizzjonijiet tal-adeqwatezza, kull TSO għandu jgħarraf lill-awtorità regolatorja tiegħu jew lil awtorità kompetenti oħra b'dan in-nuqqas ta' adegwatezza. It-TSO għandu jipprova lill-awtorità regolatorja tiegħu jew lil awtorità kompetenti oħra analiżi tal-kawżi tan-nuqqas ta' adegwatezza u jipproponi azzjonijiet ta' mitigazzjoni b'rabta ma' dan.

TITOLU 5

SERVIZZI ANĊILLARI*Artikolu 108***Servizzi anċillari**

1. Kull TSO għandu jimmonitorja d-disponibilità tas-servizzi anċillari.
2. Għas-servizzi tal-potenza attiva u tal-potenza reattiva, u f'koordinazzjoni ma' TSOs oħrajn fejn dan ikun xieraq, kull TSO għandu:
 - (a) ifassal, jistabbilixxi u jimmaniġġja l-akkwist tas-servizzi anċillari;
 - (b) jimmonitorja, abbażi tad-dejta pprovduta skont it-Titolu 2 tal-Parti II, jekk il-livell u l-post tas-servizzi anċillari disponibbli jippermettux li tiġi żgurata s-sigurtà operazzjonali jew le; u
 - (c) juża l-mezzi kollha ekonomikament effiċjenti u fattibbli disponibbli sabiex jixtri l-livell neċessarju ta' servizzi anċillari.
3. Kull TSO għandu jipubblika l-livelli tal-kapaċità ta' riserva neċessarji sabiex tinżamm is-sigurtà operazzjonali.
4. Kull TSO għandu jikkomunika l-livell ta' riservi tal-potenza attiva disponibbli lit-TSOs l-oħrajn meta dawn jitolbuhulu.

*Artikolu 109***Servizzi anċillari tal-potenza reattiva**

1. Għal kull perjodu taż-żmien tal-ippjanar operazzjonali, kull TSO għandu jivvaluta jekk is-servizzi anċillari tal-potenza reattiva disponibbli tiegħu humiex biżżejjed biex tinżamm is-sigurtà operazzjonali tas-sistema ta' trażmissjoni jew le billi jqabbilhom mal-previżjonijiet tiegħu.
2. Sabiex iżid l-effiċjenza tat-thaddim tal-elementi tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu, kull TSO għandu jimmonitorja:
 - (a) il-kapaċitajiet tal-potenza reattiva disponibbli tal-faċilitajiet tal-generazzjoni tal-enerġija;
 - (b) il-kapaċitajiet tal-potenza reattiva disponibbli tal-faċilitajiet tad-domanda konnessi mat-trażmissjoni;
 - (c) il-kapaċitajiet tal-potenza reattiva disponibbli tad-DSOs;
 - (d) it-tagħmir konness mat-trażmissjoni disponibbli ddedikat biex jipprovdi l-potenza reattiva; u
 - (e) il-proporzjonijiet tal-potenza attiva u tal-potenza reattiva fl-interfaċċja bejn is-sistema ta' trażmissjoni u s-sistemi ta' distribuzzjoni konnessi mat-trażmissjoni.
3. Meta l-livell tas-servizzi anċillari tal-potenza reattiva ma jkunx biżżejjed biex tinżamm is-sigurtà operazzjonali, kull TSO għandu:
 - (a) jgħarraf lit-TSOs interkonnessi b'dan; u
 - (b) ihejji u jattiva azzjonijiet ta' rimedju skont l-Artikolu 23.

TITOLU 6

SKEDAR*Artikolu 110***Stabiliment tal-proċessi tal-iskedar**

1. Huma u jistabbilixxu proċess tal-iskedar, it-TSOs għandhom iqisu u jikkumplimentaw, fejn ikun hemm bżonn, il-kundizzjonijiet operazzjonali tal-metodoloġija tad-dejta tal-generazzjoni u tat-tagħbija żviluppata skont l-Artikolu 16 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222.

2. Meta żona tal-offerti tkun tkopri żona ta' kontroll wahda biss, l-ambitu ġeografiku taż-żona tal-iskedar ikun daqs iż-żona tal-offerti. Meta żona ta' kontroll tkun tkopri diversi żoni tal-offerti, l-ambitu ġeografiku taż-żona tal-iskedar ikun daqs iż-żona tal-offerti. Meta żona tal-offerti tkun tkopri diversi żoni ta' kontroll, it-TSOs f'dik iż-żona tal-offerti jistgħu jiddeċiedu b'mod kongunt li joperaw proċess ta' skedar komuni, inkella kull żona ta' kontroll f'dik iż-żona tal-offerti titqies bhala żona ta' skedar għaliha.
3. Għal kull faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u faċilità tad-domanda suġġetta għar-rekwiżiti tal-iskedar stabbiliti fil-patti u l-kundizzjonijiet nazzjonali, is-sid ikkonċernat għandu jahtar aġent tal-iskedar jew jaġixxi bhala tali.
4. Kull partecipant fis-suq u aġent tat-trasferimenti suġġett għar-rekwiżiti tal-iskedar stabbiliti fil-patti u l-kundizzjonijiet nazzjonali għandu jahtar aġent tal-iskedar jew jaġixxi bhala tali.
5. Kull TSO li jopera żona tal-iskedar għandu jistabbilixxi l-arranġamenti neċessarji sabiex jipproċessa l-iskedi li jipprovdu l-aġenti tal-iskedar.
6. Meta żona tal-iskedar tkun tkopri iktar minn żona wahda ta' kontroll, it-TSOs responsabbli għaž-żoni ta' kontroll għandhom jaqblu bejniethom dwar liema TSO għandu jopera ż-żona tal-iskedar.

Artikolu 111

Notifika tal-iskedi fiż-żoni tal-iskedar

1. Kull aġent tal-iskedar, hliet l-aġenti tal-iskedar tal-aġenti tat-trasferimenti, għandu jibgħat l-iskedi li ġejjin lit-TSO li jkun qed jopera ż-żona tal-iskedar, jekk dan jitlobhomlu, u lil partijiet terzi fejn dan ikun applikabbli:
 - (a) l-iskedi tal-ġenerazzjoni;
 - (b) l-iskedi tal-konsum;
 - (c) l-iskedi kummerċjali interni tan-negozjar; u
 - (d) l-iskedi kummerċjali esterni tan-negozjar.
2. Kull aġent tal-iskedar ta' aġent tat-trasferimenti jew, fejn ikun applikabbli, ta' kontroparti ċentrali, għandu jibgħat l-iskedi li ġejjin lit-TSO li jkun qed jopera żona tal-iskedar koperta mill-akkoppjament tas-swieq, jekk it-TSO ikkonċernat jitlobhomlu, u lil partijiet terzi fejn dan ikun applikabbli:
 - (a) l-iskedi kummerċjali esterni tan-negozjar bhalma huma:
 - (i) l-iskambji multilaterali bejn iż-żona tal-iskedar u grupp ta' żoni tal-iskedar oħrajn;
 - (ii) l-iskambji bilaterali bejn iż-żona tal-iskedar u żona oħra tal-iskedar;
 - (b) l-iskedi kummerċjali interni tan-negozjar bejn l-aġent tat-trasferimenti u l-kontropartijiet ċentrali;
 - (c) l-iskedi kummerċjali interni tan-negozjar bejn l-aġent tat-trasferimenti u aġenti oħrajn tat-trasferimenti.

Artikolu 112

Koerenza tal-iskedi

1. Kull TSO li jopera żona tal-iskedar għandu jiċċekkja jekk it-total tal-iskedi tal-ġenerazzjoni, tal-iskedi tal-konsum, tal-iskedi kummerċjali esterni tan-negozjar u tal-iskedi esterni tat-TSOs fiż-żona tal-iskedar tiegħu huwiex ibbilanċjat jew le.
2. Għall-iskedi esterni tat-TSOs, kull TSO għandu jiftiehem fuq il-valuri tal-iskeda mat-TSO rispettiv. Jekk ma jkunx hemm qbil bejniethom, għandu japplika l-inqas valur.

3. Għall-iskambji bilaterali bejn żewġ żoni ta' skedar, kull TSO għandu jaqbel fuq l-iskedi kummerċjali esterni tan-negozjar mat-TSO rispettiv. Jekk ma jkunx hemm qbil bejniethom dwar il-valuri tal-iskedi kummerċjali tan-negozjar, għandu japplika l-inqas valur.
4. It-TSOs kollha li joperaw żoni tal-iskedar għandhom jivverifikaw li l-iskedi esterni kollha tal-aggregazzjoni netta bejn iż-żoni kollha tal-iskedar f'żona sinkronika jkunu bbilanċjati. Jekk ikun hemm spariġġ u t-TSOs ma jaqblux bejniethom dwar il-valuri tal-iskedi esterni tal-aggregazzjoni netta, għandhom japplikaw l-inqas valuri.
5. Kull agent tal-iskedar ta' agent tat-trasferimenti jew, fejn ikun applikabbli, ta' kontroparti ċentrali, għandu jipprovdi lit-TSOs, malli jitolbuh dan, il-valuri tal-iskedi kummerċjali esterni tan-negozjar ta' kull zona tal-iskedar involuta fl-akkoppjament tas-swieq fil-forma ta' skedi esterni tal-aggregazzjoni netta.
6. Kull kalkolatur tal-iskambji skedati għandu jipprovdi lit-TSOs, malli jitolbuh dan, il-valuri tal-iskambji skedati marbutin maż-żoni tal-iskedar involuti fl-akkoppjament tas-swieq fil-forma ta' skedi esterni tal-aggregazzjoni netta, inklużi l-iskambji bilaterali bejn żewġ żoni ta' skedar.

Artikolu 113

Il-forniment ta' informazzjoni lil TSOs oħrajn

1. Fuq talba ta' TSO ieħor, it-TSO li jintalab dan għandu jikkalkula u jipprovdi:
 - (a) l-iskedi esterni tal-aggregazzjoni netta; u
 - (b) il-pożizzjoni AC ta' zona nnettjata, meta ż-żona tal-iskedar tkun interkonnessa ma' żoni tal-iskedar oħrajn permezz ta' links ta' trażmissjoni AC.
2. Meta jkun hemm bżonn biex jinholqu l-mudelli tal-grilja komuni, skont l-Artikolu 70(1), kull TSO li jopera zona tal-iskedar għandu jipprovdi l-affarijiet li ġejjin lil kull TSO li jitlob dan:
 - (a) l-iskedi tal-generazzjoni; u
 - (b) l-iskedi tal-konsum.

TITOLU 7

L-AMBJENT TA' DEJTA GĦALL-IPPJANAR OPERAZZJONALI TAL-ENTSO-E

Artikolu 114

Dispożizzjonijiet ġenerali għall-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E

1. Sa 24 xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, f'konformità mal-Artikoli 115, 116 u 117, in-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku għandu jimplementa u jopera ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E għall-hażna, l-iskambju u l-ġestjoni tal-informazzjoni kollha rilevanti.
2. Sa sitt xhur wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha għandhom jiddefinixxu format armonizzat tad-dejta għall-iskambju tad-dejta, li għandu jkun jiffirma parti integrali mill-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E.
3. It-TSOs u l-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà kollha għandu jkollhom aċċess għall-informazzjoni kollha li tinsab fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E.
4. Sakemm jiġi implimentat l-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E, it-TSOs kollha jistgħu jiskambjaw id-dejta rilevanti bejniethom u mal-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà.
5. In-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku għandu jhejji pjan tal-kontinwità tan-negozju li jrid jiġi applikat f'każ li l-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tiegħu ma jkunx disponibbli.

*Artikolu 115***Mudelli tal-grilja individwali, mudelli tal-grilja komuni u analiżi tas-sigurtà operazzjonali**

1. L-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E għandu jaħžen fih il-mudelli tal-grilja individwali kollha u l-informazzjoni rilevanti relatata magħhom għall-perjodi rilevanti kollha taż-żmien stipulati f'dan ir-Regolament, fl-Artikolu 14(1) tar-Regolament (UE) 2015/1222 u fl-Artikolu 9 tar-Regolament (UE) 2016/1719.
2. L-informazzjoni dwar il-mudelli tal-grilja individwali li tkun tinsab fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E għandha tkun tista' tinghaqad flimkien fil-mudelli tal-grilja komuni.
3. Il-mudell tal-grilja komuni stabbilit għal kull perjodu taż-żmien għandu jitqiegħed għad-dispożizzjoni fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E.
4. Għall-perjodu taż-żmien ta' sena bil-quddiem, l-informazzjoni li ġejja għandha tkun disponibbli fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E:
 - (a) il-mudell tal-grilja individwali ta' sena bil-quddiem għal kull TSO u għal kull xenarju stabbilit skont l-Artikolu 66; u
 - (b) il-mudell tal-grilja komuni ta' sena bil-quddiem għal kull xenarju ddefinit skont l-Artikolu 67.
5. Għall-perjodi taż-żmien ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata, l-informazzjoni li ġejja għandha tkun disponibbli fl-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E:
 - (a) il-mudelli tal-grilja individwali ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata għal kull TSO u skont ir-riżoluzzjoni taż-żmien iddefinita skont l-Artikolu 70(1);
 - (b) l-iskambji skedati fiż-żminijiet rilevanti għal kull zona tal-iskedar jew għal kull fruntiera ta' zona tal-iskedar, skont liema titqies rilevanti mit-TSOs, u għal kull sistema HVDC li tikkollega ż-żoni tal-iskedar ma' xulxin;
 - (c) il-mudelli tal-grilja komuni ta' ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata skont ir-riżoluzzjoni taż-żmien iddefinita skont l-Artikolu 70(1); u
 - (d) lista tal-azzjonijiet ta' rimedju mhejjjin u miftehmin identifikati sabiex ipattu għar-restrizzjonijiet b'rilevanza transfruntiera.

*Artikolu 116***Koordinazzjoni tal-indisponibilità**

1. L-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E għandu jkun fih modulu għall-ħażna u l-iskambju tal-informazzjoni kollha rilevanti għall-koordinazzjoni tal-indisponibilità.
2. L-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 għandha tinkludi tal-inqas l-istatus tad-disponibilità tal-assi rilevanti u l-informazzjoni dwar il-pjanijiet tad-disponibilità msemmija fl-Artikolu 92.

*Artikolu 117***Adegwatezza tas-sistema**

1. L-ambjent ta' dejta għall-ippjanar operazzjonali tal-ENTSO-E għandu jkun fih modulu għall-ħażna u l-iskambju tal-informazzjoni kollha rilevanti għat-tweqqif ta' analiżi kkoordinata tal-adeqwatezza.
2. L-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 għandha tinkludi tal-inqas l-affarijiet li ġejjin:
 - (a) id-dejta dwar l-adeqwatezza tas-sistema ta' staġun bil-quddiem ipprovduta minn kull TSO;
 - (b) ir-rapport ta' analiżi tal-adeqwatezza tas-sistema pan-Ewropea ta' staġun bil-quddiem;
 - (c) il-previżjonijiet użati għall-adeqwatezza f'konformità mal-Artikolu 104; u
 - (d) informazzjoni dwar nuqqas ta' adegwatezza f'konformità mal-Artikolu 105(4).

PARTI IV

IL-KONTROLL TAL-FREKWENZA TAT-TAGĦBIJA U R-RISERVI

TITOLU 1

FTEHMIET OPERAZZJONALI

Artikolu 118

Ftehimiet operazzjonali dwar iż-żoni sinkroniċi

1. Sa 12-il xahar wara d-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jiżviluppaw flimkien proposti komuni għall-affarijiet li ġejjin:

- (a) ir-regoli tad-dimensjonar tal-FCR skont l-Artikolu 153;
- (b) il-karatteristiċi addizzjonali tal-FCR skont l-Artikolu 154(2);
- (c) il-parametri għad-definizzjoni tal-kwalità tal-frekwenza u l-parametri mira tal-kwalità tal-frekwenza skont l-Artikolu 127;
- (d) għaż-żoni sinkroniċi tal-Ewropa Kontinentali ("CE") u tal-pajjiżi Nordiċi, il-parametri fil-mira tal-errur tal-kontroll tar-restawr tal-frekwenza għal kull blokka LFC skont l-Artikolu 128;
- (e) il-metodoloġija għall-valutazzjoni tar-riskju u l-evoluzzjoni tar-riskju ta' eżawriment tal-FCR taż-żona sinkronika skont l-Artikolu 131(2);
- (f) il-monitor taż-żona sinkronika skont l-Artikolu 133;
- (g) il-kalkolu tal-programm ta' kontroll mill-pożizzjoni AC ta' żona nnettjata b'perjodu ta' kalar komuni għall-kalkolu tal-ACE għal żona sinkronika b'iktar minn żona LFC wahda skont l-Artikolu 136;
- (h) jekk ikun applikabbli, ir-restrizzjonijiet għall-output tal-potenza attiva tal-interkonnnetturi HVDC bejn iż-żoni sinkroniċi skont l-Artikolu 137;
- (i) l-istruttura tal-LFC skont l-Artikolu 139;
- (j) jekk ikun applikabbli, il-metodoloġija sabiex titnaqqas id-devjazzjoni elettrika tal-hin skont l-Artikolu 181;
- (k) kull meta ż-żona sinkronika tithaddem minn iktar minn TSO wiehed, l-allokazzjoni speċifika tar-responsabbiltajiet bejn it-TSOs skont l-Artikolu 141;
- (l) il-proċeduri operazzjonali fil-każ ta' FCR eżawriti skont l-Artikolu 152(7);
- (m) għaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NI, miżuri li jiżguraw l-irkupru tal-kompartimenti tal-hżin tal-enerġija skont l-Artikolu 156(6)(b);
- (n) il-proċeduri operazzjonali sabiex titnaqqas id-devjazzjoni tal-frekwenza tas-sistema sabiex is-sistema terġa' tingieb fl-istat normali tagħha u jiġi limitat ir-riskju li s-sistema tidhol fl-istat ta' emerġenza skont l-Artikolu 152(10);
- (o) ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSOs li jimplementaw proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi, proċess ta' attivazzjoni FRR transfruntier jew proċess ta' attivazzjoni RR transfruntier skont l-Artikolu 149(2);
- (p) ir-rekwiżiti dwar id-disponibilità, l-affidabilità u l-bżonn tal-infrastruttura teknika skont l-Artikolu 151(2);
- (q) ir-regoli komuni għat-thaddim fi stat normali u fi stat ta' allert skont l-Artikolu 152(6) u l-azzjonijiet imsemmijin fl-Artikolu 152(15);
- (r) għaż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, il-perjodu minimu ta' attivazzjoni li l-fornituri tal-FCR iridu jiżguraw skont l-Artikolu 156(10);
- (s) għaż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, is-suppożizzjonijiet u l-metodoloġija għal analiżi tal-ispejjeż imqabbla mal-benefiċċji skont l-Artikolu 156(11);

- (t) jekk ikun applikabbli, għal żoni sinkroniċi oħrajn minbarra dik tas-CE, il-limiti għall-iskambju tal-FCR bejn it-TSOs skont l-Artikolu 163(2);
- (u) ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSO tal-konnessjoni mar-riservi, tat-TSO riċeventi ta' riserva u tat-TSO affettwat f'dak li għandu x'jaqsam mal-iskambju tal-FRR u tal-RR iddefiniti skont l-Artikolu 165(1);
- (v) ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll, tat-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll u tat-TSO affettwat għall-kondiviżjoni tal-FRR u tal-RR iddefiniti skont l-Artikolu 166(1);
- (w) ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSO tal-konnessjoni mar-riservi, tat-TSO riċeventi ta' riserva u tat-TSO affettwat għall-iskambju tar-riservi bejn żoni sinkroniċi, u tat-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll, tat-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll u tat-TSO affettwat għall-kondiviżjoni tar-riservi bejn żoni sinkroniċi ddefiniti skont l-Artikolu 171(2);
- (x) il-metodoloġija sabiex jiġu stabbiliti l-limiti fuq l-ammont ta' kondiviżjoni tal-FCR bejn iż-żoni sinkroniċi ddefinita skont l-Artikolu 174(2);
- (y) għaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NL, il-metodoloġija sabiex jiġi stabbilit il-forniment minimu ta' kapaċità ta' riserva fuq l-FCR skont l-Artikolu 174(2)(b);
- (z) il-metodoloġija sabiex jiġu stabbiliti l-limiti fuq l-ammont ta' skambju tal-FRR bejn iż-żoni sinkroniċi ddefinita skont l-Artikolu 176(1) u l-metodoloġija sabiex jiġu stabbiliti l-limiti fuq l-ammont ta' kondiviżjoni tal-FRR bejn iż-żoni sinkroniċi ddefinita skont l-Artikolu 177(1); u
- (aa) il-metodoloġija sabiex jiġu stabbiliti l-limiti fuq l-ammont ta' skambju tal-RR bejn iż-żoni sinkroniċi ddefinita skont l-Artikolu 178(1) u l-metodoloġija sabiex jiġu stabbiliti l-limiti fuq l-ammont ta' kondiviżjoni tal-RR bejn iż-żoni sinkroniċi ddefinita skont l-Artikolu 179(1).

2. It-TSOs kollha ta' kull zona sinkronika għandhom jibagħtu l-metodoloġiji u l-kundizzjonijiet elenkati fl-Artikolu 6(3)(d) għall-approvazzjoni tal-awtoritajiet regolatorji kollha taż-żona sinkronika kkonċernata. Fi żmien xahar minn meta jiġu approvati dawn il-metodoloġiji u dawn il-kundizzjonijiet, it-TSOs kollha ta' kull zona sinkronika għandhom jikkonkludu ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika li għandu jidhol fis-seħh fi żmien tliet xhur minn meta jiġu approvati l-metodoloġiji u l-kundizzjonijiet.

Artikolu 119

Ftehimiet operazzjonali dwar il-blokk LFC

1. Sa 12-il xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha ta' kull blokka LFC għandhom jiżviluppaw flimkien proposti komuni għall-affarijiet li ġejjin:

- (a) meta l-blokka LFC tkun magħmula minn iktar minn zona LFC waħda, il-parametri fil-mira tal-FRCE għal kull zona LFC iddefiniti skont l-Artikolu 128(4);
- (b) monitor tal-blokka LFC skont l-Artikolu 134(1);
- (c) ir-restrizzjonijiet fuq il-kalar għall-output tal-potenza attiva skont l-Artikolu 137(3) u (4);
- (d) meta l-blokka LFC tkun operata minn iktar minn TSO wiehed, l-allokkazzjoni speċifika tar-responsabbiltajiet bejn it-TSOs fil-blokka LFC skont l-Artikolu 141(9);
- (e) jekk ikun applikabbli, il-ħatra tat-TSO responsabbli għall-kompiti msemmijin fl-Artikolu 145(6);
- (f) ir-rekwiżiti addizzjonali dwar id-disponibilità, l-affidabilità u l-bżonn tal-infrastruttura teknika ddefiniti skont l-Artikolu 151(3);
- (g) il-proċeduri operazzjonali fil-każ ta' FRR jew RR eżawriti skont l-Artikolu 152(8);
- (h) ir-regoli tad-dimensjonar tal-FRR iddefiniti skont l-Artikolu 157(1);
- (i) ir-regoli tad-dimensjonar tal-RR iddefiniti skont l-Artikolu 160(2);

- (j) meta l-blokka LFC tkun operata minn iktar minn TSO wiehed, l-allokazzjoni speċifika tar-responsabbiltajiet iddefiniti skont l-Artikolu 157(3) u, jekk ikun applikabbli, l-allokazzjoni speċifika tar-responsabbiltajiet iddefiniti skont l-Artikolu 160(6);
- (k) il-proċedura eskalanti ddefinita skont l-Artikolu 157(4) u, jekk ikun applikabbli, il-proċedura eskalanti ddefinita skont l-Artikolu 160(7);
- (l) ir-reqwiziti dwar id-disponibilità tal-FRR, ir-reqwiziti dwar il-kwalità tal-kontrolli ddefiniti skont l-Artikolu 158(2) u, jekk ikun applikabbli, ir-reqwiziti dwar id-disponibilità tal-RR u r-reqwiziti dwar il-kwalità tal-kontrolli ddefiniti skont l-Artikolu 161(2);
- (m) jekk ikun applikabbli, kull limitu fuq l-iskambju tal-FCR bejn iż-żoni LFC tal-blokk LFC differenti fiż-żona sinkronika tas-CE u l-iskambju tal-FRR jew tal-RR bejn iż-żoni LFC ta' blokka LFC ta' żona sinkronika li tikkonsisti f'iktar minn blokka LFC wahda ddefinit skont l-Artikolu 163(2), l-Artikolu 167 u l-Artikolu 169(2);
- (n) ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSO tal-konnessjoni mar-riservi, tat-TSO riċeventi ta' riserva u tat-TSO affettwat għall-iskambju tal-FRR u/jew tal-RR ma' TSOs ta' blokk LFC oħrajn iddefiniti skont l-Artikolu 165(6);
- (o) ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll, tat-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll u tat-TSO affettwat għall-kondiviżjoni tal-FRR u tal-RR iddefiniti skont l-Artikolu 166(7);
- (p) ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll, tat-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll u tat-TSO affettwat għall-kondiviżjoni tal-FRR u tal-RR bejn żoni sinkroniċi skont l-Artikolu 175(2);
- (q) l-azzjonijiet ta' koordinazzjoni li għandhom li jnaqqsu l-FRCE kif iddefinit fl-Artikolu 152(14); u
- (r) il-miżuri biex jitnaqqas l-FRCE billi jintalbu bidliet fil-produzzjoni jew fil-konsum tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u tal-unitajiet tad-domanda b'rabta mal-potenza attiva skont l-Artikolu 152(16).

2. It-TSOs kollha ta' kull blokka LFC għandhom jibagħtu l-metodoloġiji u l-kundizzjonijiet elenkati fl-Artikolu 6(3)(e) għall-approvazzjoni tal-awtoritajiet regolatorji kollha tal-blokka LFC ikkonċernata. Fi żmien xahar minn meta jiġu approvati dawn il-metodoloġiji u dawn il-kundizzjonijiet, it-TSOs kollha ta' kull blokka LFC għandhom jikkonkludu ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC li għandu jidhol fis-seħh fi żmien tliet xhur minn meta jiġu approvati l-metodoloġiji u l-kundizzjonijiet.

Artikolu 120

Ftehim operazzjonali dwar iż-żona LFC

Sa 12-il xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha ta' kull żona LFC għandhom jistabbilixxu ftehim operazzjonali dwar iż-żona LFC li għandu jinkludi tal-inqas l-affarijiet li ġejjin:

- (a) l-allokazzjoni speċifika tar-responsabbiltajiet bejn it-TSOs fiż-żona LFC skont l-Artikolu 141(8);
- (b) il-hatra tat-TSO responsabbli għall-implimentazzjoni u għat-thaddim tal-proċess tar-restawr tal-frekwenza skont l-Artikolu 143(4).

Artikolu 121

Ftehim operazzjonali dwar iż-żona ta' monitoraġġ

Sa 12-il xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha ta' kull żona ta' monitoraġġ għandhom jistabbilixxu ftehim operazzjonali dwar iż-żona ta' monitoraġġ li għandu jinkludi tal-inqas l-allokazzjoni tar-responsabbiltajiet bejn it-TSOs fl-istess żona ta' monitoraġġ skont l-Artikolu 141(7).

Artikolu 122

Ftehim għan-nettjar tal-iżbilanċi

It-TSOs kollha li jiehdu sehem fl-istess proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi għandhom jistabbilixxu ftehim għan-nettjar tal-iżbilanċi li għandu jinkludi tal-inqas ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSOs skont l-Artikolu 149(3).

Artikolu 123

Ftehim ta' attivazzjoni FRR transfruntier

It-TSOs kollha li jiehdu sehem fl-istess proċess ta' attivazzjoni FRR transfruntier għandhom jistabbilixxu ftehim ta' attivazzjoni FRR transfruntier li għandu jinkludi tal-inqas ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSOs skont l-Artikolu 149(3).

Artikolu 124

Ftehim ta' attivazzjoni RR transfruntier

It-TSOs kollha li jiehdu sehem fl-istess proċess ta' attivazzjoni RR transfruntier għandhom jistabbilixxu ftehim ta' attivazzjoni RR transfruntier li għandu jinkludi tal-inqas ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSOs skont l-Artikolu 149(3).

Artikolu 125

Ftehim ta' kondivizzjoni

It-TSOs kollha li jiehdu sehem fl-istess proċess ta' kondivizzjoni tal-FCR, tal-FRR jew tal-RR għandhom jistabbilixxu ftehim ta' kondivizzjoni li għandu jinkludi tal-inqas l-affarijiet li ġejjin:

- (a) fil-każ ta' kondivizzjoni tal-FRR jew tal-RR f'żona sinkronika, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll, tat-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll u tat-TSOs affettwati skont l-Artikolu 165(3); jew
- (b) fil-każ ta' kondivizzjoni tar-riservi bejn żoni sinkroniċi, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll u tat-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll skont l-Artikolu 171(4) u l-proċeduri fil-każ li l-kondivizzjoni tar-riservi bejn iż-żoni sinkroniċi ma tiġix eżegwita f'hin reali skont l-Artikolu 171(9).

Artikolu 126

Ftehim ta' skambju

It-TSOs kollha li jiehdu sehem fl-istess proċess ta' skambju tal-FCR, tal-FRR jew tal-RR għandhom jistabbilixxu ftehim ta' skambju li għandu jinkludi tal-inqas l-affarijiet li ġejjin:

- (a) fil-każ ta' skambju tal-FRR jew tal-RR f'żona sinkronika, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSOs tal-konnessjoni mar-riservi u tat-TSOs riċeventi ta' riserva skont l-Artikolu 165(3); jew
- (b) fil-każ ta' skambju tar-riservi bejn żoni sinkroniċi, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSOs tal-konnessjoni mar-riservi u tat-TSOs riċeventi ta' riserva skont l-Artikolu 171(4) u l-proċeduri fil-każ li l-iskambju tar-riservi bejn iż-żoni sinkroniċi ma jiġix eżegwit f'hin reali skont l-Artikolu 171(9).

TITOLU 2

KWALITÀ TAL-FREKWENZA

Artikolu 127

Parametri għad-definizzjoni tal-kwalità tal-frekwenza u parametru mira tal-kwalità tal-frekwenza

1. Il-parametri għad-definizzjoni tal-kwalità tal-frekwenza għandhom ikunu:
 - (a) il-frekwenza nominali għaž-żoni sinkroniċi kollha;
 - (b) il-firxa tal-frekwenza standard għaž-żoni sinkroniċi kollha;

- (c) id-devjazzjoni massima istantanja tal-frekwenza għaż-żoni sinkroniċi kollha;
 - (d) id-devjazzjoni statika massima tal-frekwenza għaż-żoni sinkroniċi kollha;
 - (e) il-hin għar-restawr tal-frekwenza għaż-żoni sinkroniċi kollha;
 - (f) il-hin għall-irkupru tal-frekwenza għaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NL;
 - (g) il-firxa tar-restawr tal-frekwenza għaż-żoni sinkroniċi tal-GB, tal-IE/NL u tal-pajjiżi Nordiċi;
 - (h) il-firxa tal-irkupru tal-frekwenza għaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NL; u
 - (i) il-hin għall-iskattar tal-istat ta' allert għaż-żoni sinkroniċi kollha.
2. Il-frekwenza nominali għandha tkun ta' 50 Hz għaż-żoni sinkroniċi kollha.
3. Il-valuri prestabbiliti tal-parametri għad-definizzjoni tal-kwalità tal-frekwenza elenkati fil-paragrafu 1 huma mogħtija fit-Tabella 1 tal-Anness III.
4. Il-parametru mira tal-kwalità tal-frekwenza għandu jkun l-għadd massimu ta' minuti barra l-firxa tal-frekwenza standard fis-sena għal kull zona sinkronika u l-valur prestabbilit tiegħu għal kull zona sinkronika huwa mogħti fit-Tabella 2 tal-Anness III.
5. Il-valuri tal-parametri għad-definizzjoni tal-kwalità tal-frekwenza mogħtija fit-Tabella 1 tal-Anness III u dak tal-parametru mira tal-kwalità tal-frekwenza mogħti fit-Tabella 2 tal-Anness III għandhom japplikaw sakemm it-TSOs kollha ta' zona sinkronika ma jipproponux valuri differenti skont il-paragrafi 6, 7 u 8.
6. It-TSOs kollha taż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi għandu jkollhom id-dritt li, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, jipproponu valuri differenti minn dawk mogħtija fit-Tabelli 1 u 2 tal-Anness III għall-affarijiet li ġejjin:
- (a) il-hin għall-iskattar tal-istat ta' allert;
 - (b) l-għadd massimu ta' minuti barra l-firxa tal-frekwenza standard.
7. It-TSOs kollha taż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NL għandu jkollhom id-dritt li, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, jipproponu valuri differenti minn dawk mogħtija fit-Tabelli 1 u 2 tal-Anness III għall-affarijiet li ġejjin:
- (a) il-hin għar-restawr tal-frekwenza;
 - (b) il-hin għall-iskattar tal-istat ta' allert; u
 - (c) l-għadd massimu ta' minuti barra l-firxa tal-frekwenza standard.
8. Il-proposta għal modifika tal-valuri skont il-paragrafi 6 u 7 għandha tkun ibbażata fuq valutazzjoni tal-valuri rreġistrati tal-frekwenza tas-sistema għal perjodu ta' mill-inqas sena u tal-iżvilupp taż-żona sinkronika u għandha tissodisfa l-kundizzjonijiet li ġejjin:
- (a) il-modifika proposta fil-parametri għad-definizzjoni tal-kwalità tal-frekwenza mogħtija fit-Tabella 1 tal-Anness III jew fil-parametru mira tal-kwalità tal-frekwenza mogħti fit-Tabella 2 tal-Anness III tqis:
 - (i) id-daqs tas-sistema, abbażi tal-konsum u tal-generazzjoni taż-żona sinkronika u tal-inerzja taż-żona sinkronika;
 - (ii) l-incident ta' referenza;
 - (iii) l-istruttura tal-grilja u/jew it-topologija tan-netwerk;
 - (iv) l-imġiba tal-generazzjoni u tat-tagħbija;
 - (v) l-għadd ta' moduli tal-generazzjoni tal-enerġija b'modalità sensitiva għal frekwenza limitata — sovrafrekwenza u b'modalità sensitiva għal frekwenza limitata — sottofrekwenza u r-rispons tagħhom kif iddefinit fl-Artikolu 13(2) u fl-Artikolu 15(2)(c) tar-Regolament (UE) 2016/631;

- (vi) l-għadd ta' unitajiet tad-domanda li joperaw b'kontroll tal-frekwenza tas-sistema b'rispons tad-domanda jew b'kontroll velocissimu tal-potenza attiva b'rispons tad-domanda attivat u r-rispons tagħhom kif iddefinit fl-Artikolu 29 u fl-Artikolu 30 tar-Regolament (UE) 2016/1388; u
 - (vii) il-kapaċitajiet tekniċi tal-moduli tal-generazzjoni tal-enerġija u tal-unitajiet tad-domanda;
 - (b) it-TSOs kollha taż-żona sinkronika għandhom jagħmlu konsultazzjoni pubblika dwar l-impatt tal-modifika proposta fil-parametri għad-definizzjoni tal-kwalità tal-frekwenza mogħtija fit-Tabella 1 tal-Anness III jew fil-parametru mira tal-kwalità tal-frekwenza mogħti fit-Tabella 2 tal-Anness III fuq il-partijiet ikkonċernati.
9. It-TSOs kollha għandhom ifittxu li jikkonformaw mal-valuri tal-parametri għad-definizzjoni tal-kwalità tal-frekwenza jew mal-valur tal-parametru mira tal-kwalità tal-frekwenza. It-TSOs kollha għandhom jivverifikaw tal-inqas darba fis-sena li l-parametru mira tal-kwalità tal-frekwenza qed jiġi ssodisfat.

Artikolu 128

Parametri fil-mira tal-FRCE

1. It-TSOs kollha taż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi għandhom jispesifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, il-valuri tal-firxa ta' livell 1 tal-FRCE u tal-firxa ta' livell 2 tal-FRCE għal kull blokka LFC taż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi tal-inqas darba fis-sena.
2. It-TSOs kollha taż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, jekk dawn ikunu magħmulin minn iktar minn blokka LFC waħda, għandhom jiżguraw li l-firxiet ta' livell 1 tal-FRCE u l-firxiet ta' livell 2 tal-FRCE tal-blokok LFC ta' dawk iż-żoni sinkroniċi jkunu proporzjonati għall-għerq kwadrat tas-somma tal-obbligi inizjali ta' FCR tat-TSOs li jikkostitwixxu l-blokok LFC skont l-Artikolu 153.
3. It-TSOs kollha taż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi għandhom ifittxu li jikkonformaw mal-parametri fil-mira tal-FRCE li ġejjin għal kull blokka LFC taż-żona sinkronika:
 - (a) l-għadd ta' intervalli taż-żmien fis-sena barra l-firxa ta' livell 1 tal-FRCE f'intervall taż-żmien li jkun daqs il-hin għar-restawr tal-frekwenza għandu jkun inqas minn 30 % tal-intervalli taż-żmien fis-sena; u
 - (b) l-għadd ta' intervalli taż-żmien fis-sena barra l-firxa ta' livell 2 tal-FRCE f'intervall taż-żmien li jkun daqs il-hin għar-restawr tal-frekwenza għandu jkun inqas minn 5 % tal-intervalli taż-żmien fis-sena.
4. Meta blokka LFC tkun magħmula minn iktar minn żona LFC waħda, it-TSOs kollha tal-blokka LFC għandhom jispesifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC, il-valuri tal-parametri fil-mira tal-FRCE għal kull żona LFC.
5. Għaž-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NI, il-firxa ta' livell 1 tal-FRCE għandha tkun ta' 200 mHz jew iktar u l-firxa ta' livell 2 tal-FRCE għandha tkun ta' 500 mHz jew iktar.
6. It-TSOs kollha taż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NI għandhom ifittxu li jikkonformaw mal-parametri fil-mira tal-FRCE li ġejjin ta' żona sinkronika:
 - (a) l-għadd massimu ta' intervalli taż-żmien barra l-firxa ta' livell 1 tal-FRCE għandu jkun daqs il-valur mogħti fit-Tabella tal-Anness IV bhala perċentwal tal-intervalli taż-żmien fis-sena jew inqas minnu;
 - (b) l-għadd massimu ta' intervalli taż-żmien barra l-firxa ta' livell 2 tal-FRCE għandu jkun daqs il-valur mogħti fit-Tabella tal-Anness IV bhala perċentwal tal-intervalli taż-żmien fis-sena jew inqas minnu.
7. It-TSOs kollha għandhom jivverifikaw, tal-inqas darba fis-sena, li l-parametri fil-mira tal-FRCE qed jiġu ssodisfati.

Artikolu 129

Proċess ta' applikazzjoni tal-kriterji

Il-proċess ta' applikazzjoni tal-kriterji għandu jinkludi:

- (a) il-ġbir tad-dejta tal-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza; u
- (b) il-kalkolu tal-kriterji għall-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza.

Artikolu 130

Dejta tal-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza

1. Id-dejta tal-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza ghandha tkun:
 - (a) għaż-żona sinkronika:
 - (i) id-data istantanja tal-frekwenza; u
 - (ii) id-dejta dwar id-devjazzjoni istantanja tal-frekwenza;
 - (b) għal kull blokka LFC taż-żona sinkronika, id-data istantanja tal-FRCE.
2. Il-preċiżjoni tal-kejl tad-data istantanja tal-frekwenza u tad-data istantanja tal-FRCE, meta jitkejlu f'Hz, ghandha tkun ta' 1 mHz jew ta' valur ahjar minn hekk.

Artikolu 131

Kriterji għall-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza

1. Il-kriterji għall-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza ghandhom jinvolve:
 - (a) għaż-żona sinkronika matul it-thaddim fi stat normali jew fi stat ta' allert, kif stabbilit skont l-Artikolu 18(1) u (2), kull xahar għad-data istantanja tal-frekwenza:
 - (i) il-valur tal-medja;
 - (ii) id-devjazzjoni standard;
 - (iii) l-1, il-5, l-10, id-90, il-95 u d-99 percentil;
 - (iv) il-hin totali li fih il-valur assolut tad-devjazzjoni istantanja tal-frekwenza kien ikbar mid-devjazzjoni ta' frekwenza standard, b'distinzzjoni bejn id-devjazzjoni istantanja tal-frekwenza negattiva u dik pożittiva;
 - (v) il-hin totali li fih il-valur assolut tad-devjazzjoni istantanja tal-frekwenza kien ikbar mid-devjazzjoni massima istantanja tal-frekwenza, b'distinzzjoni bejn id-devjazzjoni istantanja tal-frekwenza negattiva u dik pożittiva;
 - (vi) l-għadd ta' avvenimenti li fihom il-valur assolut tad-devjazzjoni istantanja tal-frekwenza taż-żona sinkronika qabeż il-200 % tad-devjazzjoni ta' frekwenza standard u d-devjazzjoni istantanja tal-frekwenza ma reġghetx lura għal 50 % tad-devjazzjoni ta' frekwenza standard għaż-żona sinkronika tas-CE u għall-firxa tar-restawr tal-frekwenza għaż-żoni sinkroniċi tal-GB, tal-IE/NL u tal-pajjiżi Nordiċi fil-hin għar-restawr tal-frekwenza. Id-dejta ghandha tagħmel distinzjoni bejn id-devjazzjoni tal-frekwenza negattiva u dik pożittiva;
 - (vii) għaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NL, l-għadd ta' avvenimenti li għalihom il-valur assolut tad-devjazzjoni istantanja tal-frekwenza kien barra l-firxa tal-irkupru tal-frekwenza u ma reġax lura għall-firxa tal-irkupru tal-frekwenza fil-hin għall-irkupru tal-frekwenza, b'distinzzjoni bejn id-devjazzjoni tal-frekwenza negattiva u dik pożittiva;
 - (b) għal kull blokka LFC taż-żoni sinkroniċi tas-CE jew tal-pajjiżi Nordiċi matul it-thaddim fi stat normali jew fi stat ta' allert skont l-Artikolu 18(1) u (2), kull xahar:
 - (i) għal sett ta' dejta li fih il-valuri medji tal-FRCE tal-blokka LFC fuq intervalli taż-żmien li jkunu daqs il-hin għar-restawr tal-frekwenza:
 - il-valur tal-medja;
 - id-devjazzjoni standard;
 - l-1, il-5, l-10, id-90, il-95 u d-99 percentil;
 - l-għadd ta' intervalli taż-żmien li fihom il-valur medju tal-FRCE kien barra l-firxa ta' livell 1 tal-FRCE, b'distinzzjoni bejn FRCE negattiv u dak pożittiv; u
 - l-għadd ta' intervalli taż-żmien li fihom il-valur medju tal-FRCE kien barra l-firxa ta' livell 2 tal-FRCE, b'distinzzjoni bejn FRCE negattiv u dak pożittiv;

- (ii) għal sett ta' dejta li fih il-valuri medji tal-FRCE tal-blokka LFC fuq intervalli taż-żmien ta' minuta: l-għadd ta' avvenimenti kull xahar li fihom l-FRCE qabeż is-60 % tal-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR u ma reġax lura għal 15 % tal-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR fil-hin għar-restawr tal-frekwenza, b'distinzzjoni bejn FRCE negattiv u dak pożittiv;
- (c) għall-blokk LFC taż-żona sinkronika tal-GB jew tal-IE/NL, matul it-thaddim fi stat normali jew fi stat ta' allert skont l-Artikolu 18(1) u (2), kull xahar u għal sett ta' dejta li fih il-valuri medji tal-FRCE tal-blokka LFC fuq intervalli taż-żmien ta' minuta: l-għadd ta' avvenimenti li għalihom il-valur assolut tal-FRCE qabeż id-devjazzjoni statika massima tal-frekwenza u l-FRCE ma reġax lura għal 10 % tad-devjazzjoni statika massima tal-frekwenza fil-hin għar-restawr tal-frekwenza, b'distinzzjoni bejn FRCE negattiv u dak pożittiv.
2. It-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jspecifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, metodoloġija komuni għall-valutazzjoni tar-riskju u tal-evoluzzjoni tar-riskju ta' eżawriment tal-FCR fiż-żona sinkronika. Dik il-metodoloġija għandha ssir tal-inqas darba fis-sena u għandha tkun ibbażata fuq dejta storika istantanja tal-frekwenza tas-sistema għal mill-inqas sena. It-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jipprovdu d-dejta tal-input meħtieġa għal din il-valutazzjoni.

Artikolu 132

Proċess ta' ġbir u forniment tad-dejta

- Il-proċess ta' ġbir u forniment tad-dejta għandu jinvolvi dawn li ġejjin:
 - il-qisien tal-frekwenza tas-sistema;
 - il-kalkolu tad-dejta tal-ewalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza; u
 - il-forniment tad-dejta tal-ewalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza għall-proċess ta' applikazzjoni tal-kriterji.
- Il-proċess ta' ġbir u forniment tad-dejta għandu jiġi implimentat mill-monitor taż-żona sinkronika mahtur skont l-Artikolu 133.

Artikolu 133

Monitor taż-żona sinkronika

- It-TSOs kollha ta' żona sinkronika għandhom jaħtru TSO wiehed ta' dik iż-żona sinkronika fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika bħala monitor taż-żona sinkronika.
- Il-monitor taż-żona sinkronika għandu jimplementa l-proċess ta' ġbir u forniment tad-dejta taż-żona sinkronika msemmi fl-Artikolu 132.
- Il-monitor taż-żona sinkronika għandu jimplementa l-proċess ta' applikazzjoni tal-kriterji msemmi fl-Artikolu 129.
- Il-monitor taż-żona sinkronika għandu jiġbor id-dejta tal-ewalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza taż-żona sinkronika tiegħu u jwettaq il-proċess ta' applikazzjoni tal-kriterji, inkluż il-kalkolu tal-kriterji għall-ewalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza, darba kull tliet xhur u fi żmien tliet xhur minn meta jintemm il-perjodu analizzat.

Artikolu 134

Monitor tal-blokka LFC

- It-TSOs kollha ta' blokka LFC għandhom jaħtru TSO wiehed ta' dik il-blokka LFC fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC bħala monitor tal-blokka LFC.

2. Il-monitor tal-blokka LFC għandu jiġbor id-dejta tal-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza għall-blokka LFC skont il-proċess ta' applikazzjoni tal-kriterji msemmi fl-Artikolu 129.
3. Kull TSO ta' zona LFC għandu jipprovi lill-monitor tal-blokka LFC il-qisien taż-zona LFC meħtieġa għall-ġbir tad-dejta tal-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza għall-blokka LFC.
4. Il-monitor tal-blokka LFC għandu jforni d-dejta tal-evalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza tal-blokka LFC u taż-zoni LFC tagħha darba kull tliet xhur u fi żmien xahrejn minn meta jintemm il-perjodu analizzat.

Artikolu 135

Informazzjoni dwar l-imġiba tal-ġenerazzjoni u tat-tagħbija

Skont l-Artikolu 40, kull TSO tal-konnessjoni għandu jkollu d-dritt jitlob lill-SGUs jagħtu l-informazzjoni neċessarja biex jimmonitorja l-imġiba tal-ġenerazzjoni u tat-tagħbija marbuta mal-iżbilanċi. Dik l-informazzjoni tista' tinkludi l-affarijiet li ġejjin:

- (a) il-valur programmat tal-potenza attiva bil-kronogramma għat-thaddim f'hin reali u fil-ġejjieni; u
- (b) l-output totali tal-potenza attiva bil-kronogramma.

Artikolu 136

Perjodu ta' kalar fiż-zona sinkronika

It-TSOs kollha ta' kull zona sinkronika b'iktar minn zona LFC wahda għandhom jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-zona sinkronika, perjodu ta' kalar komuni tal-iskedi tal-aggregazzjoni netta bejn iż-zoni LFC fiż-zona sinkronika. Il-kalkolu tal-programm ta' kontroll mill-pożizzjoni AC ta' zona nnettjata għall-kalkolu tal-ACE għandu jsir bil-perjodu ta' kalar komuni.

Artikolu 137

Restrizzjonijiet fuq il-kalar għall-output tal-potenza attiva

1. It-TSOs kollha ta' żewġ zoni sinkroniċi għandu jkollhom id-dritt jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-zona sinkronika, restrizzjonijiet għall-output tal-potenza attiva tal-interkonnnetturi HVDC bejn iż-zoni sinkroniċi sabiex jillimitaw l-influwenza tagħhom fuq l-issodisfar tal-parametri mira tal-kwalità tal-frekwenza taż-zona sinkronika billi jistabbilixxu rata massima kkombinata ta' kalar għall-interkonnnetturi HVDC kollha li jikkollegaw zona sinkronika wahda ma' zona sinkronika ohra.
2. Ir-restrizzjonijiet imsemmijin fil-paragrafu 1 ma għandhomx japplikaw għan-nettjar tal-iżbilanċi, għall-akkoppjament tal-frekwenza kif ukoll għall-attivazzjoni transfruntiera ta' FRR u RR permezz ta' interkonnnetturi HVDC.
3. It-TSOs kollha tal-konnessjoni ta' interkonnnettur HVDC għandu jkollhom id-dritt jistabbilixxu, fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC, restrizzjonijiet komuni għall-output tal-potenza attiva ta' dak l-interkonnnettur HVDC sabiex jillimitaw l-influwenza tiegħu fuq l-issodisfar tal-parametru fil-mira tal-FRCE tal-blokk LFC konnessi billi jiftiehm fuq il-perjodi ta' kalar u/jew ir-rati massimi ta' kalar għal dan l-interkonnnettur HVDC. Dawk ir-restrizzjonijiet komuni ma għandhomx japplikaw għan-nettjar tal-iżbilanċi, għall-akkoppjament tal-frekwenza kif ukoll għall-attivazzjoni transfruntiera ta' FRR u RR permezz ta' interkonnnetturi HVDC. It-TSOs kollha ta' zona sinkronika għandhom jikkoordinaw dawn il-miżuri bejniethom fiż-zona sinkronika.
4. It-TSOs kollha ta' blokk LFC għandu jkollhom id-dritt jistabbilixxu, fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC, il-miżuri li ġejjin sabiex jappoġġaw l-issodisfar tal-parametru fil-mira tal-FRCE tal-blokka LFC u sabiex itaffu d-devjazzjonijiet deterministiċi tal-frekwenza, filwaqt li jqisu r-restrizzjonijiet teknoloġiċi tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u tal-unitajiet tad-domanda:
 - (a) l-obbligi marbutin mal-perjodi ta' kalar u/jew mar-rati massimi ta' kalar għall-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew għall-unitajiet tad-domanda;

- (b) l-obbligi marbutin mal-hinjiet tal-bidu tal-kalar individwali għall-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew għall-unitajiet tad-domanda fil-blokka LFC; u
- (c) il-koordinazzjoni tal-kalar bejn il-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija, l-unitajiet tad-domanda u l-konsum tal-potenza attiva fil-blokka LFC.

Artikolu 138

Mitigazzjoni

Meta l-valuri kkalkulati għal sena kalendarja waħda għall-parametri mira tal-kwalità tal-frekwenza jew għall-parametri fil-mira tal-FRCE ma jkunux fil-miri stabbiliti għaż-żona sinkronika jew għall-blokka LFC, it-TSOs kollha taż-żona sinkronika rilevanti jew tal-blokka LFC rilevanti għandhom:

- (a) janalizzaw jekk il-parametri mira tal-kwalità tal-frekwenza jew il-parametri fil-mira tal-FRCE humiex se jibqgħu 'l barra mill-miri stabbiliti għaż-żona sinkronika jew għall-blokka LFC u f'każ li jkun hemm riskju ġġustifikat li dan jista' jsehh, janalizzaw il-kawzi għal dan u jiżviluppaw rakkomandazzjonijiet dwar dan; u
- (b) jiżviluppaw miżuri ta' mitigazzjoni sabiex jiżguraw li l-miri għaż-żona sinkronika jew għall-blokka LFC jkunu jistgħu jintlahqu fil-gejjieni.

TITOLU 3

STRUTTURA TAL-KONTROLL TAGĦBIJA-FREKWENZA

Artikolu 139

Struttura bażika

1. It-TSOs kollha ta' kull zona sinkronika għandhom jispeċifikaw l-istruttura tal-kontroll tagħbija-frekwenza għaż-żona sinkronika fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika. Kull TSO għandu jkun responsabbli għall-implimentazzjoni tal-istruttura tal-kontroll tagħbija-frekwenza taż-żona sinkronika tiegħu u biex jahdem skont din l-istruttura.
2. L-istruttura tal-kontroll tagħbija-frekwenza ta' kull zona sinkronika għandha tinkludi:
 - (a) struttura tal-attivazzjoni tal-proċessi skont l-Artikolu 140; u
 - (b) struttura tar-responsabilità għall-proċessi skont l-Artikolu 141.

Artikolu 140

Struttura tal-attivazzjoni tal-proċessi

1. L-istruttura tal-attivazzjoni tal-proċessi għandha tinkludi:
 - (a) FCP skont l-Artikolu 142;
 - (b) FRP skont l-Artikolu 143; u
 - (c) għaż-żona sinkronika tas-CE, proċess tal-kontroll tal-hin skont l-Artikolu 181.
2. L-istruttura tal-attivazzjoni tal-proċessi tista' tinkludi:
 - (a) RRP skont l-Artikolu 144;
 - (b) proċess għan-nettjar tal-iżbilanci skont l-Artikolu 146;
 - (c) proċess ta' attivazzjoni FRR transfruntier skont l-Artikolu 147;
 - (d) proċess ta' attivazzjoni RR transfruntier skont l-Artikolu 148; u
 - (e) għal żoni sinkroniċi oħrajn minbarra dik tas-CE, proċess tal-kontroll tal-hin skont l-Artikolu 181.

Artikolu 141

Struttura tar-responsabilità għall-proċessi

1. Huma u jispesifikaw l-istruttura tar-responsabilità għall-proċessi, it-TSOs kollha ta' kull zona sinkronika għandhom iqisu tal-inqas il-kriterji li ġejjin:
 - (a) id-daqs u l-inerzja totali, inkluża l-inerzja sintetika, taż-zona sinkronika;
 - (b) l-istruttura tal-grilja u/jew it-topologija tan-network; u
 - (c) l-imġiba tat-tagħbija, tal-ġenerazzjoni u tal-HVDC.
2. Sa erba' xhur mid-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha ta' zona sinkronika għandhom jiżviluppaw b'mod kongunt proposta komuni dwar id-determinazzjoni tal-blokk LFC, li għandha tikkonforma mar-rekwiżiti li ġejjin:
 - (a) zona ta' monitoraġġ tikkorrispondi għal zona LFC waħda biss jew tiffurma parti minn zona LFC waħda biss;
 - (b) zona LFC tikkorrispondi għal blokk LFC waħda biss jew tiffurma parti minn blokk LFC waħda biss;
 - (c) blokk LFC tikkorrispondi għal zona sinkronika waħda biss jew tiffurma parti minn zona sinkronika waħda biss; u
 - (d) kull element tan-network jiffurma parti minn zona ta' monitoraġġ waħda biss, minn zona LFC waħda biss u minn blokk LFC waħda biss.
3. It-TSOs kollha ta' kull zona ta' monitoraġġ għandhom jikkalkulaw u jimmonitorjaw b'mod kontinwu l-interkambju tal-potenza attiva taż-zona ta' monitoraġġ f'hin reali.
4. It-TSOs kollha ta' kull zona LFC għandhom:
 - (a) jimmonitorjaw b'mod kontinwu l-FRCE taż-zona LFC;
 - (b) jimplimentaw u joperaw FRP għaž-zona LFC;
 - (c) ifittxu li jissodisfaw il-parametri fil-mira tal-FRCE taż-zona LFC kif iddefiniti fl-Artikolu 128; u
 - (d) ikollhom id-dritt jimplimentaw proċess wiehed jew iktar minn fost daww imsemmijin fl-Artikolu 140(2).
5. It-TSOs kollha ta' kull blokk LFC għandhom:
 - (a) ifittxu li jissodisfaw il-parametri fil-mira tal-FRCE tal-blokk LFC kif iddefiniti fl-Artikolu 128; u
 - (b) jikkonformaw mar-regoli tad-dimensjonar tal-FRR skont l-Artikolu 157 u mar-regoli tad-dimensjonar tal-RR skont l-Artikolu 160.
6. It-TSOs kollha ta' kull zona sinkronika għandhom:
 - (a) jimplimentaw u joperaw FCP għaž-zona sinkronika;
 - (b) jikkonformaw mar-regoli tad-dimensjonar tal-FCR skont l-Artikolu 153; u
 - (c) ifittxu li jissodisfaw il-parametri mira tal-kwalità tal-frekwenza skont l-Artikolu 127.
7. It-TSOs kollha ta' kull zona ta' monitoraġġ għandhom jispesifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-zona ta' monitoraġġ, l-allokazzjoni tar-responsabbiltajiet bejn it-TSOs fiż-zona ta' monitoraġġ għall-implimentazzjoni tal-obbligu stipulat fil-paragrafu 3.
8. It-TSOs kollha ta' kull zona LFC għandhom jispesifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-zona LFC, l-allokazzjoni tar-responsabbiltajiet bejn it-TSOs fiż-zona LFC għall-implimentazzjoni tal-obbligi stipulati fil-paragrafu 4.
9. It-TSOs kollha ta' kull blokk LFC għandhom jispesifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokk LFC, l-allokazzjoni tar-responsabbiltajiet bejn it-TSOs fil-blokk LFC għall-implimentazzjoni tal-obbligi stipulati fil-paragrafu 5.
10. It-TSOs kollha ta' kull zona sinkronika għandhom jispesifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-zona sinkronika, l-allokazzjoni tar-responsabbiltajiet bejn it-TSOs fiż-zona sinkronika għall-implimentazzjoni tal-obbligi stipulati fil-paragrafu 6.
11. It-TSOs kollha ta' żewġ zoni LFC jew iktar konnessi permezz ta' interkonnessjonijiet għandu jkollhom id-dritt jiffurmaw blokk LFC jekk ikunu ssodisfati r-rekwiżiti għall-blokk LFC stipulati fil-paragrafu 5.

Artikolu 142

Proċess għall-konteniment tal-frekwenza

1. Il-mira tal-kontroll tal-FCP għandha tkun l-istabbilizzazzjoni tal-frekwenza tas-sistema bl-attivazzjoni tal-FCR.
2. Il-karatteristika ġenerali għall-attivazzjoni tal-FCR f'żona sinkronika għandha tirrifletti tnaqqis monotoniku fl-attivazzjoni tal-FCR minhabba d-devjazzjoni tal-frekwenza.

Artikolu 143

Proċess tar-restawr tal-frekwenza

1. Il-mira tal-kontroll tal-FRP għandha tkun:
 - (a) li l-FRCE jiġi rregolat lejn żero fil-hin għar-restawr tal-frekwenza;
 - (b) għaż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, li l-FCR attivati jinbidlu b'mod progressiv bl-attivazzjoni tal-FRR skont l-Artikolu 145.
2. L-FRCE huwa:
 - (a) L-ACE ta' żona LFC, fejn ikun hemm iktar minn żona LFC waħda f'żona sinkronika; jew
 - (b) id-devjazzjoni tal-frekwenza, fejn żona LFC waħda tkun tikkorrispondi għall-blokka LFC u għaż-żona sinkronika.
3. L-ACE ta' żona LFC għandu jiġi kkalkulat bhala s-somma tal-multiplikazzjoni tal-fattur-K taż-żona LFC bid-devjazzjoni tal-frekwenza, li minnha jitnaqqsu:
 - (a) il-fluss totali tal-potenza attiva tal-interkonnettur u tal-linja ta' ekwilibriju virtwali; u
 - (b) il-programm ta' kontroll skont l-Artikolu 136.
4. Meta żona LFC tkun tikkonsisti fiktur minn żona ta' monitoraġġ waħda, it-TSOs kollha taż-żona LFC għandhom jaħtru TSO wiehed fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona LFC li jkun responsabbli għall-implimentazzjoni u għat-thaddim tal-proċess tar-restawr tal-frekwenza.
5. Meta żona LFC tkun tikkonsisti fiktur minn żona ta' monitoraġġ waħda, il-proċess tar-restawr tal-frekwenza ta' din iż-żona LFC għandu jippermetti l-kontroll tal-interkambju tal-potenza attiva ta' kull żona ta' monitoraġġ għal valur stabbilit bhala sigur abbażi ta' analiżi tas-sigurtà operazzjonali f'hin reali.

Artikolu 144

Proċess ta' rimpjazzament ta' riserva

1. Il-mira tal-kontroll tal-RRP għandha tkun li jiġi ssodisfat tal-inqas wiehed mill-għanijiet li ġejjin bl-attivazzjoni tal-RR:
 - (a) li jiġu rrestawrati b'mod progressiv l-FRR attivati;
 - (b) li tiġi appoġġata l-attivazzjoni tal-FRR;
 - (c) għaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NI, li jiġu rrestawrati b'mod progressiv l-FCR u l-FRR attivati.
2. L-RRP għandu jithaddem permezz tal-istruzzjonijiet għall-attivazzjoni manwali tal-RR sabiex tintlaħaq il-mira tal-kontroll skont il-paragrafu 1.

Artikolu 145

Proċess awtomatiku u manwali tar-restawr tal-frekwenza

1. Kull TSO ta' kull żona LFC għandu jimplementa proċess awtomatiku tar-restawr tal-frekwenza ("aFRP") u proċess manwali tar-restawr tal-frekwenza ("mFRP").

2. Sa sentejn wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs taż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NI kollha jistgħu jissottomettu proposta lill-awtoritajiet regolatorji kompetenti tagħhom li fiha jitolbuhom ma jimplimentawx aFRP. Dawk il-proposti għandhom jinkludu analiżi tal-ispejjeż imqabbla mal-benefiċċji li turi li l-implimentazzjoni ta' aFRP tkun twassal għal iktar spejjeż milli benefiċċji. F'każ li l-proposta tiġi approvata mill-awtoritajiet regolatorji kompetenti, it-TSOs u l-awtoritajiet regolatorji rispettivi għandhom jergġghu jevalwaw din id-deċiżjoni tal-inqas darba kull erba' snin.
3. Jekk zona LFC tkun tikkonsisti fiktar minn zona ta' monitoraġġ waħda, it-TSOs kollha taż-żona LFC għandhom jistabbilixxu proċess għall-implimentazzjoni ta' aFRP u ta' mFRP fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona LFC. Meta blokka LFC tkun tikkonsisti fiktar minn zona LFC waħda, it-TSOs kollha taż-żoni LFC għandhom jistabbilixxu proċess għall-implimentazzjoni ta' mFRP fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC.
4. L-aFRP għandu jithaddem f'ċirku magħluq fejn l-FRCE jkun input u l-valur programmat għall-attivazzjoni tal-FRR awtomatiċi jkun output. Il-valur programmat għall-attivazzjoni tal-FRR awtomatiċi għandu jiġi kkalkulat minn kontrollur wiehed tar-restawr tal-frekwenza mhaddem minn TSO fiż-żona LFC tiegħu. Għaž-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, il-kontrollur tar-restawr tal-frekwenza għandu:
 - (a) ikun apparat ta' kontroll awtomatiku mfassal biex inaqqs l-FRCE għal zero;
 - (b) ikollu mgħiba integrali proporzjonali;
 - (c) ikollu algoritmu ta' kontroll li jipprevjeni t-terminu integrali ta' kontrollur integrali proporzjonali milli jakkumula l-errur tal-kontroll u jaqbeż il-valur; u
 - (d) ikollu funzjonalitajiet għal modalitajiet operazzjonali straordinarji għall-istati ta' allert u ta'emergenza.
5. L-mFRP għandu jithaddem permezz tal-istruzzjonijiet għall-attivazzjoni manwali tal-FRR sabiex tintlaħaq il-mira tal-kontroll skont l-Artikolu 143(1).
6. Minbarra l-implimentazzjoni tal-aFRP fiż-żoni LFC, it-TSOs kollha ta' blokka LFC li tkun tikkonsisti fiktar minn zona LFC waħda għandu jkollhom id-dritt jahtru TSO wiehed tal-blokka LFC fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC sabiex:
 - (a) jikkalkula u jimmonitorja l-FRCE tal-blokka LFC kollha; u
 - (b) iqis l-FRCE tal-blokka LFC kollha fil-kalkolu tal-valur programmat għall-attivazzjoni tal-aFRR skont l-Artikolu 143(3) minbarra l-FRCE taż-żona LFC tiegħu.

Artikolu 146

Proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi

1. Il-mira tal-kontroll tal-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi għandha tkun li jitnaqqas l-ammont ta' attivazzjonijiet tal-FRR kontroattivi simultanji taż-żoni LFC differenti partecipanti permezz tal-interkambju tal-enerġija għan-nettjar tal-iżbilanċi.
2. Kull TSO għandu jkollu d-dritt jimplementa l-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi għaž-żoni LFC fl-istess blokka LFC, bejn blokka LFC differenti jew bejn żoni sinkroniċi differenti billi jikkonkludi ftehim għan-nettjar tal-iżbilanċi.
3. It-TSOs għandhom jimplementaw il-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi b'mod li ma jaffettwax:
 - (a) l-istabbiltà tal-FCP taż-żona sinkronika jew taż-żoni sinkroniċi involuti fil-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi;
 - (b) l-istabbiltà tal-FRP u tal-RRP ta' kull zona LFC operata mit-TSOs partecipanti jew affettwati; u
 - (c) is-sigurtà operazzjonali.
4. It-TSOs għandhom jimplementaw l-interkambju tal-enerġija għan-nettjar tal-iżbilanċi bejn iż-żoni LFC ta' zona sinkronika tal-inqas b'wiehed mill-modi li ġejjin:
 - (a) billi jiddefinixxu fluss tal-potenza attiva fuq linja ta' ekwilibriju virtwali li għandu jiffurma parti mill-kalkolu tal-FRCE;
 - (b) billi jaġġustaw il-flussi tal-potenza attiva fuq l-interkonnnetturi HVDC.

5. It-TSOs għandhom jimplementaw l-interkambju tal-enerġija għan-nettjar tal-iżbilanċi bejn iż-żoni LFC ta' żoni sinkroniċi differenti billi jaġġustaw il-flussi tal-potenza attiva fuq l-interkonnetturi HVDC.
6. It-TSOs għandhom jimplementaw l-interkambju tal-enerġija għan-nettjar tal-iżbilanċi ta' żona LFC b'mod li ma jaqbiżx l-ammont ta' attivazzjoni tal-FRR mehtieg fir-realtà sabiex jiġi rregolat l-FRCE ta' dik iż-żona LFC għal żero mingħajr interkambju tal-enerġija għan-nettjar tal-iżbilanċi.
7. It-TSOs kollha li jiehdu sehem fl-istess proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi għandhom jiżguraw li s-somma tal-interkambji kollha tal-enerġija għan-nettjar tal-iżbilanċi tkun ta' żero.
8. Il-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi għandu jinkludi mekkaniżmu ta' riżerva li għandu jiżgura li l-interkambju tal-enerġija għan-nettjar tal-iżbilanċi ta' kull żona LFC ikun ta' żero jew ikun limitat għal valur li għalih tista' tiġi ggarantita s-sigurtà operazzjonali.
9. Meta blokka LFC tkun tikkonsisti f'fiktur minn żona LFC waħda u l-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR u l-kapaċità ta' riserva fuq l-RR jiġu kkalkulati abbażi tal-iżbilanċi bejn il-blokk LFC, it-TSOs kollha tal-istess blokka LFC għandhom jimplementaw proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi u jiskambjaw l-ammont massimu ta' enerġija għan-nettjar tal-iżbilanċi ddefinit fil-paragrafu 6 ma' żoni LFC oħrajn tal-istess blokka LFC.
10. Meta jiġi implimentat proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi għal żoni LFC ta' żoni sinkroniċi differenti, it-TSOs kollha għandhom jiskambjaw l-ammont massimu ta' enerġija għan-nettjar tal-iżbilanċi ddefinit fil-paragrafu 6 ma' TSOs oħrajn tal-istess żona sinkronika li jkunu qed jiehdu sehem f'dak il-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi.
11. Meta jiġi implimentat proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi għal żoni LFC li ma jiffurmawx parti mill-istess blokka LFC, it-TSOs kollha tal-blokk LFC involuti għandhom jikkonformaw mal-obbligi mogħtija fl-Artikolu 141(5), indipendentement mill-interkambju tal-enerġija għan-nettjar tal-iżbilanċi.

Artikolu 147

Proċess ta' attivazzjoni FRR transfruntier

1. Il-mira tal-kontroll tal-proċess ta' attivazzjoni FRR transfruntier għandha tkun li TSO ikun jista' jaġġmel l-FRP permezz tal-interkambju tal-enerġija għar-restawr tal-frekwenza bejn żoni LFC.
2. Kull TSO għandu jkollu d-dritt jimplementa l-proċess ta' attivazzjoni FRR transfruntier għaż-żoni LFC fl-istess blokka LFC, bejn blokk LFC differenti jew bejn żoni sinkroniċi differenti billi jikkonkludi ftehim ta' attivazzjoni FRR transfruntier.
3. It-TSOs għandhom jimplementaw il-proċess ta' attivazzjoni FRR transfruntier b'mod li ma jaffettwax:
 - (a) l-istabbiltà tal-FCP taż-żona sinkronika jew taż-żoni sinkroniċi involuti fil-proċess ta' attivazzjoni FRR transfruntier;
 - (b) l-istabbiltà tal-FRP u tal-RRP ta' kull żona LFC operata mit-TSOs partecipanti jew affettwati; u
 - (c) is-sigurtà operazzjonali.
4. It-TSOs għandhom jimplementaw l-interkambju tal-enerġija għar-restawr tal-frekwenza bejn iż-żoni LFC tal-istess żona sinkronika permezz ta' waħda mill-azzjonijiet li ġejjin:
 - (a) billi jiddefinixxu fluss tal-potenza attiva fuq linja ta' ekwilibriju virtwali li għandu jifforma parti mill-kalkolu tal-FRCE meta l-attivazzjoni tal-FRR tkun awtomatizzata;
 - (b) billi jaġġustaw programm ta' kontroll jew jiddefinixxu fluss tal-potenza attiva fuq linja ta' ekwilibriju virtwali bejn iż-żoni LFC meta l-attivazzjoni tal-FRR tkun manwali; jew
 - (c) billi jaġġustaw il-flussi tal-potenza attiva fuq l-interkonnetturi HVDC.
5. It-TSOs għandhom jimplementaw l-interkambju tal-enerġija għar-restawr tal-frekwenza bejn iż-żoni LFC ta' żoni sinkroniċi differenti billi jaġġustaw il-flussi tal-potenza attiva fuq l-interkonnetturi HVDC.

6. It-TSOs kollha li jiehdu sehem fl-istess proċess ta' attivazzjoni FRR transfruntier għandhom jiżguraw li s-somma tal-interkambji kollha tal-enerġija għar-restawr tal-frekwenza tkun ta' zero.

7. Il-proċess ta' attivazzjoni FRR transfruntier għandu jinkludi mekkaniżmu ta' riżerva li għandu jiżgura li l-interkambju tal-enerġija għar-restawr tal-frekwenza ta' kull zona LFC ikun ta' zero jew ikun limitat għal valur li għalih tista' tiġi ggarantita s-sigurtà operazzjonali.

Artikolu 148

Proċess ta' attivazzjoni RR transfruntier

1. Il-mira tal-kontroll tal-proċess ta' attivazzjoni RR transfruntier għandha tkun li TSO ikun jista' jaġmel l-RRP permezz tal-programm ta' kontroll bejn iż-żoni LFC.

2. Kull TSO għandu jkollu d-dritt jimplementa l-proċess ta' attivazzjoni RR transfruntier għaž-żoni LFC fl-istess blokka LFC, bejn blokko LFC differenti jew bejn żoni sinkroniċi differenti billi jikkonkludi ftehim ta' attivazzjoni RR transfruntier.

3. It-TSOs għandhom jimplementaw il-proċess ta' attivazzjoni RR transfruntier b'mod li ma jaffettwax:

(a) l-istabbiltà tal-FCP taž-żona sinkronika jew taž-żoni sinkroniċi involuti fil-proċess ta' attivazzjoni RR transfruntier;

(b) l-istabbiltà tal-FRP u tal-RRP ta' kull zona LFC operata mit-TSOs partecipanti jew affettwati; u

(c) is-sigurtà operazzjonali.

4. It-TSOs għandhom jimplementaw il-programm ta' kontroll bejn iż-żoni LFC tal-istess zona sinkronika billi jwettqu tal-inqas waħda mill-azzjonijiet li ġejjin:

(a) billi jstabilixxu fluss tal-potenza attiva fuq linja ta' ekwilibriju virtwali li għandu jiffirma parti mill-kalkolu tal-FRCE;

(b) billi jaġġustaw programm ta' kontroll; jew

(c) billi jaġġustaw il-flussi tal-potenza attiva fuq l-interkonnetturi HVDC.

5. It-TSOs għandhom jimplementaw il-programm ta' kontroll bejn iż-żoni LFC ta' żoni sinkroniċi differenti billi jaġġustaw il-flussi tal-potenza attiva fuq l-interkonnetturi HVDC.

6. It-TSOs kollha li jiehdu sehem fl-istess proċess ta' attivazzjoni RR transfruntier għandhom jiżguraw li s-somma tal-programmi kollha ta' kontroll tkun ta' zero.

7. Il-proċess ta' attivazzjoni RR transfruntier għandu jinkludi mekkaniżmu ta' riżerva li għandu jiżgura li l-programm ta' kontroll ta' kull zona LFC ikun ta' zero jew ikun limitat għal valur li għalih tista' tiġi ggarantita s-sigurtà operazzjonali.

Artikolu 149

Rekwiziti generali għall-proċessi ta' kontroll transfruntiera

1. It-TSOs kollha li jiehdu sehem fi skambju tal-FRR jew tal-RR jew fil-kondiviżjoni tagħhom għandhom jimplementaw proċess ta' attivazzjoni FRR jew RR transfruntier, skont kif ikun xieraq.

2. Fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, it-TSOs kollha ta' zona sinkronika għandhom jispeċifikaw ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSOs li jkunu qed jimplementaw proċess għan-nettjar tal-iżbilanci, proċess ta' attivazzjoni FRR transfruntier jew proċess ta' attivazzjoni RR transfruntier bejn żoni LFC ta' blokko LFC differenti jew ta' żoni sinkroniċi differenti.

3. It-TSOs kollha li jiehdu sehem fl-istess proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi, fl-istess proċess ta' attivazzjoni FRR transfruntier jew fl-istess proċess ta' attivazzjoni RR transfruntier għandhom jispeċifikaw, fil-ftehimiet rispettivi tagħhom, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSOs kollha, fosthom dawn li ġejjin:

- (a) il-forniment tad-dejta tal-input kollha meħtieġa għall-affarijiet li ġejjin:
 - (i) il-kalkolu tal-interkambju tal-enerġija b'rabta mal-limiti tas-sigurtà operazzjonali; u
 - (ii) it-tweġiq ta' analiżi tas-sigurtà operazzjonali f'hin reali mit-TSOs parteċipanti u affettwati;
- (b) ir-responsabbiltà għall-kalkolu tal-interkambju tal-enerġija; u
- (c) l-implimentazzjoni ta' proċeduri operazzjonali sabiex tiġi żgurata s-sigurtà operazzjonali.

4. Mingħajr ħsara għall-Artikolu 146(9), għall-Artikolu 146(10) u għall-Artikolu 146(11) u bhala parti mill-ftehimiet imsemmijin fl-Artikoli 122, 123 u 124, it-TSOs kollha li jiehdu sehem fl-istess proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi, fl-istess proċess ta' attivazzjoni FRR transfruntier jew fl-istess proċess ta' attivazzjoni RR transfruntier għandu jkollhom id-dritt jispeċifikaw approċċ sekwenzjali għall-kalkolu tal-interkambju tal-enerġija. Il-kalkolu sekwenzjali tal-interkambju tal-enerġija għandu jippermetti lil kwalunkwe grupp ta' TSOs li joperaw żoni LFC jew blokko LFC konnessi permezz ta' interkonnessjonijiet jiskambjaw l-enerġija għan-nettjar tal-iżbilanċi, l-enerġija għar-restawr tal-frekwenza jew l-enerġija għar-rimpjazzament ta' riserva bejniethom qabel ma jiskambjawha ma' TSOs oħrajn.

Artikolu 150

Notifika tat-TSO

1. It-TSOs li jkun beħsiebhom jeżerċitaw id-dritt li jimplementaw proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi, proċess ta' attivazzjoni FRR transfruntier, proċess ta' attivazzjoni RR transfruntier, skambju ta' riservi jew kondivizzjoni tar-riservi għandhom jinnotifikaw lit-TSOs l-oħrajn kollha tal-istess żona sinkronika, tliet xhur qabel ma jeżerċitaw dan id-dritt, dwar l-affarijiet li ġejjin:

- (a) it-TSOs involuti;
- (b) l-ammont ta' interkambju tal-enerġija li mistenni jkun hemm minhabba l-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi, il-proċess ta' attivazzjoni FRR transfruntier jew il-proċess ta' attivazzjoni RR transfruntier;
- (c) it-tip ta' riservi u l-ammont massimu ta' skambju jew ta' kondivizzjoni tar-riservi; u
- (d) il-perjodu taż-żmien tal-iskambju jew tal-kondivizzjoni tar-riservi.

2. Meta jiġi implimentat proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi, proċess ta' attivazzjoni FRR transfruntier jew proċess ta' attivazzjoni RR transfruntier għal żoni LFC li ma jkunux jiffurmaw parti mill-istess blokko LFC, kull TSO taż-żoni sinkroniċi kkonċernati għandu jkollu d-dritt jiddikjara lilu nnifso bhala TSO affettwat lit-TSOs kollha taż-żona sinkronika abbażi ta' analiżi tas-sigurtà operazzjonali u fi żmien xahar minn meta jirċievi n-notifika skont il-paragrafu 1.

3. It-TSO affettwat għandu jkollu d-dritt:

- (a) jitlob li jingħata l-valuri f'hin reali tal-interkambju tal-enerġija għan-nettjar tal-iżbilanċi, tal-interkambju tal-enerġija għar-restawr tal-frekwenza u tal-programm ta' kontroll meħtieġa għall-analiżi f'hin reali tas-sigurtà operazzjonali; u
- (b) jitlob li tiġi implimentata proċedura operazzjonali li tippermettilu jstabilixxi limiti għall-interkambju tal-enerġija għan-nettjar tal-iżbilanċi, għall-interkambju tal-enerġija għar-restawr tal-frekwenza u għall-programm ta' kontroll bejn iż-żoni LFC rispettivi abbażi ta' analiżi tas-sigurtà operazzjonali f'hin reali.

Artikolu 151

Infrastruttura

1. It-TSOs kollha għandhom jivvalutaw x'infrastruttura teknika hija meħtieġa sabiex jiġu implimentati u operati l-proċessi msemmijin fl-Artikolu 140, li titqies bhala kritika skont il-pjan tas-sigurtà msemmi fl-Artikolu 26.

2. It-TSOs kollha ta' żona sinkronika għandhom jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, ir-rekwiżiti minimi għad-disponibilità, għall-affidabilità u għall-htieġa tal-infrastruttura teknika msemmija fil-paragrafu 1, fosthom dawn li ġejjin:

- (a) il-precizjoni, ir-riżoluzzjoni, id-disponibilità u l-htieġa tal-kejl tal-fluss tal-potenza attiva u tal-linja ta' ekwilibriju virtwali;
- (b) id-disponibilità u l-htieġa tas-sistemi ta' kontroll diġitali;
- (c) id-disponibilità u l-htieġa tal-infrastruttura tal-komunikazzjoni; u
- (d) il-protokolli tal-komunikazzjoni.

3. It-TSOs kollha ta' blokk LFC għandhom jistabbilixxu rekwiżiti addizzjonali għad-disponibilità, għall-affidabilità u għall-htieġa tal-infrastruttura teknika fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokk LFC.

4. Kull TSO ta' żona LFC għandu:

- (a) jiżgura kwalità u disponibilità suffiċjenti tal-kalkolu tal-FRCE;
- (b) jimmonitorja l-kwalità f'hin reali tal-kalkolu tal-FRCE;
- (c) jieħu azzjoni fil-każ ta' kalkolu żbaljat tal-FRCE; u
- (d) meta l-FRCE jiġi stabbilit mill-ACE, jagħmel monitoraġġ ex-post tal-kwalità tal-kalkolu tal-FRCE billi jqabbel l-FRCE mal-valuri ta' referenza tal-inqas darba fis-sena.

TITOLU 4

OPERAT TAL-KONTROLL TAL-FREKWENZA TAT-TAGHBIIJA

Artikolu 152

Stati tas-sistema marbutin mal-frekwenza tas-sistema

1. Kull TSO għandu jopera ż-żona ta' kontroll tiegħu b'biżżejjed riserva tal-potenza attiva 'l fuq u 'l isfel, li tista' tinkludi riservi kondivizi jew skambjati, sabiex jilqa' għall-iżbilanċi bejn id-domanda u l-provvista fiż-żona ta' kontroll tiegħu. Kull TSO għandu jikkontrolla l-FRCE kif iddefinit fl-Artikolu 143 sabiex jilhaq il-kwalità tal-frekwenza meħtieġa fiż-żona sinkronika f'kooperazzjoni mat-TSOs kollha fl-istess żona sinkronika.

2. Kull TSO għandu jimmonitorja l-iskedi tal-ġenerazzjoni u tal-iskambju, il-flussi tal-potenza, l-injezzjonijiet u l-irtirar tan-nodi u parametri oħrajn kważi f'hin reali li jaqgħu taht iż-żona ta' kontroll tiegħu u li huma rilevanti sabiex janticiपा r-riskju ta' devjazzjoni tal-frekwenza u, f'koordinazzjoni ma' TSOs oħrajn taż-żona sinkronika tiegħu, għandu jieħu miżuri sabiex jillimita l-effetti negattivi tagħhom fuq il-bilanċ bejn il-ġenerazzjoni u d-domanda.

3. It-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jispeċifikaw skambju tad-dejta f'hin reali skont l-Artikolu 42 li għandu jinkludi:

- (a) l-istat tas-sistema tas-sistema ta' trażmissjoni skont l-Artikolu 18; u
- (b) id-dejta tal-kejl f'hin reali tal-FRCE tal-blokk LFC u taż-żoni LFC taż-żona sinkronika.

4. Il-monitor taż-żona sinkronika għandu jistabbilixxi l-istat tas-sistema b'rabta mal-frekwenza tas-sistema skont l-Artikolu 18(1) u (2).

5. Il-monitor taż-żona sinkronika għandu jiżgura li t-TSOs kollha taż-żoni sinkroniċi kollha jiġu infurmati f'każ li d-devjazzjoni tal-frekwenza tas-sistema tissodisfa wiehed mill-kriterji għall-istat ta' allert imsemmijin fl-Artikolu 18.

6. It-TSOs kollha ta' żona sinkronika għandhom jiddefinixxu regoli komuni, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, għall-operat tal-kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija fl-istat normali u fl-istat ta' allert.

7. It-TSOs kollha taż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NI għandhom jispeċifikaw proċeduri operazzjonali, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, għall-każ ta' FCR eżawriti. F'dawk il-proċeduri operazzjonali, it-TSOs ta' żona sinkronika għandu jkollhom id-dritt jitolbu għal bidliet fil-produzzjoni jew fil-konsum tal-potenza attiva tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u tal-unitajiet tad-domanda.

8. It-TSOs kollha ta' blokkja LFC għandhom jispeċifikaw il-proċeduri operazzjonali għall-każijiet ta' FRR jew RR eżawriti fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokkja LFC. F'dawk il-proċeduri operazzjonali, it-TSOs ta' blokkja LFC għandu jkollhom id-dritt jitolbu għal bidliet fil-produzzjoni jew fil-konsum tal-potenza attiva tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u tal-unitajiet tad-domanda.
9. It-TSOs ta' blokkja LFC għandhom ifittxu li jevitaw FRCEs li jdumu iktar mill-hin għar-restawr tal-frekwenza.
10. It-TSOs kollha ta' żona sinkronika għandhom jispeċifikaw il-proċeduri operazzjonali, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, għall-istat ta' allert minhabba ksur tal-limiti tal-frekwenza tas-sistema. Il-proċeduri operazzjonali għandu jkollhom l-għan li jnaqqsu d-devjazzjoni tal-frekwenza tas-sistema sabiex jergġu jgibu s-sistema fl-istat normali tagħha u jillimitaw ir-riskju li s-sistema tidhol fl-istat ta' emerġenza. Il-proċeduri operazzjonali għandhom jinkludu d-dritt tat-TSOs li jiddevjaw mill-obbligu stipulat fl-Artikolu 143(1).
11. Jekk l-istat tas-sistema jkun fl-istat ta' allert minhabba li ma jkunx hemm biżżejjed riservi tal-potenza attiva skont l-Artikolu 18, it-TSOs tal-blokk LFC ikkonċernati, f'kooperazzjoni mill-qrib mat-TSOs l-ohrajn taż-żona sinkronika u mat-TSOs ta' żoni sinkroniċi ohrajn, għandhom jaġixxu sabiex jirrestawraw u jissostitwixxu l-livelli meħtieġa ta' riservi tal-potenza attiva. Għal dak il-għan, it-TSOs ta' blokkja LFC għandu jkollhom id-dritt jitolbu għal bidliet fil-produzzjoni jew fil-konsum tal-potenza attiva tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija jew tal-unitajiet tad-domanda fiż-żona ta' kontroll tagħhom sabiex inaqqsu l-ksur tar-rekwiziti marbutin mar-riserva tal-potenza attiva jew inehhuh.
12. Jekk il-medja ta' minuta tal-FRCE ta' blokkja LFC tkun oghla mill-firxa ta' livell 2 tal-FRCE, tal-inqas matul il-hin neċessarju għar-restawr tal-frekwenza, u meta t-TSOs ta' blokkja LFC ma jkunux qegħdin jistennew li l-FRCE jkun se jtnaqqas biżżejjed billi jittiehdu l-azzjonijiet imsemmijin fil-paragrafu 15, dawn it-TSOs għandu jkollhom id-dritt jitolbu għal bidliet fil-produzzjoni jew fil-konsum tal-potenza attiva tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u tal-unitajiet tad-domanda fiż-żoni rispettivi tagħhom sabiex inaqqsu l-FRCE kif speċifikat fil-paragrafu 16.
13. Għaż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, meta l-FRCE ta' blokkja LFC jaqbeż il-25 % tal-incident ta' referenza taż-żona sinkronika għal iktar minn 30 minuta konsekuttivi u jekk it-TSOs ta' dik il-blokkja LFC ma jkunux qegħdin jistennew li se jnaqqsu l-FRCE biżżejjed bl-azzjonijiet li jkunu hađu skont il-paragrafu 15, it-TSOs għandhom jitolbu għal bidliet fil-produzzjoni jew fil-konsum tal-potenza attiva tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u tal-unitajiet tad-domanda fiż-żoni rispettivi tagħhom sabiex inaqqsu l-FRCE kif speċifikat fil-paragrafu 16.
14. Il-monitor tal-blokkja LFC għandu jkun responsabbli għall-identifikazzjoni ta' kwalunkwe ksur tal-limiti msemmija fil-paragrafi 12 u 13 u:
- (a) għandu jgħarraf lit-TSOs l-ohrajn tal-blokkja LFC b'dan; u
 - (b) flimkien mat-TSOs tal-blokkja LFC għandu jimplementa azzjonijiet ikkoordinati sabiex inaqqas l-FRCE li għandhom ikunu speċifikati fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokkja LFC.
15. Għall-każijiet imsemmijin fil-paragrafi 11 sa 13, it-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, azzjonijiet li jippermettu lit-TSOs ta' blokkja LFC inaqqsu b'mod attiv id-devjazzjoni tal-frekwenza bl-attivazzjoni transfruntiera tar-riservi. Fil-każijiet imsemmijin fil-paragrafi 11 sa 13, it-TSOs taż-żona sinkronika għandhom ifittxu li jippermettu lit-TSOs tal-blokkja LFC ikkonċernata jnaqqsu l-FRCE tagħhom.
16. It-TSOs ta' blokkja LFC għandhom jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokkja LFC, miżuri li jnaqqsu l-FRCE permezz ta' bidliet fil-produzzjoni jew fil-konsum tal-potenza attiva tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u tal-unitajiet tad-domanda fiż-żona tagħhom.

TITOLU 5

RISERVI TA' KONTENIMENT TAL-FREKVENZA

Artikolu 153

Dimensjonar tal-FCR

1. It-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jistabbilixxu, tal-inqas darba fis-sena, il-kapaċità ta' riserva għall-FCR meħtieġa għaż-żona sinkronika u l-obbligu inizjali ta' FCR ta' kull TSO skont il-paragrafu 2.

2. It-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jispeċifikaw ir-regoli tad-dimensjonar fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika skont il-kriterji li ġejjin:
 - (a) il-kapaċità ta' riserva għall-FCR meħtieġa għaž-żona sinkronika għandha tkopri tal-inqas l-incident ta' referenza u, għaž-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, ir-riżultati tal-approċċ ta' dimensjonar probabilistiku għall-FCR imwettaq skont il-punt (c);
 - (b) id-daqs tal-incident ta' referenza għandu jiġi stabbilit skont il-kundizzjonijiet li ġejjin:
 - (i) għaž-żona sinkronika tas-CE, l-incident ta' referenza għandu jkun ta' 3 000 MW f'direzzjoni pożittiva u ta' 3 000 MW f'direzzjoni negattiva;
 - (ii) għaž-żoni sinkroniċi tal-GB, tal-IE/NI u tal-pajjiżi Nordiċi, l-incident ta' referenza għandu jkun l-ikbar żbilanċ li jista' jirriżulta minn bidla istantanja tal-potenza attiva bħal dik ta' modulu wiehed tal-ġenerazzjoni tal-enerġija, ta' faċilità wahda tad-domanda jew ta' interkonnettur wiehed HVDC jew mit-trippjar ta' linja AC, jew inkella għandu jkun it-telf istantanju massimu tal-konsum tal-potenza attiva minhabba t-trippjar ta' punt wiehed ta' konnessjoni jew tnejn. L-incident ta' referenza għandu jiġi stabbilit b'mod separat għad-direzzjoni pożittiva u għal dik negattiva;
 - (c) għaž-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, it-TSOs kollha taż-żona sinkronika għandu jkollhom id-dritt jiddefinixxu approċċ tad-dimensjonar probabilistiku għall-FCR filwaqt li jqisu x-xejra tat-tagħbija, tal-ġenerazzjoni u tal-inerzja, inkluża l-inerzja sintetika, kif ukoll il-mezzi disponibbli sabiex tiġi skjerata l-inerzja minima f'hin reali skont il-metodoloġija msemmija fl-Artikolu 39, bil-ghan li jnaqqsu l-probabilità ta' FCR insuffiċjenti għal darba f'20 sena jew inqas; u
 - (d) l-ishma tal-kapaċità ta' riserva fuq l-FCR meħtieġa għal kull TSO bħala obbligu inizjali ta' FCR għandhom ikunu bbażati fuq is-somma tal-ġenerazzjoni u tal-konsum netti taż-żona ta' kontroll tiegħu diviża bis-somma tal-ġenerazzjoni u tal-konsum netti taż-żona sinkronika fuq perjodu ta' sena.

Artikolu 154

Rekwiziti tekniċi minimi tal-FCR

1. Kull TSO tal-konnessjoni mar-riservi għandu jiżgura li l-FCR ikunu jissodisfaw il-karatteristiċi elenkati għaž-żona sinkronika tiegħu fit-Tabella tal-Anness V.
2. It-TSOs kollha ta' żona sinkronika għandu jkollhom id-dritt jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, karatteristiċi addizzjonali komuni tal-FCR meħtieġa sabiex tkun żgurata s-sigurtà operazzjonali fiż-żona sinkronika, permezz ta' sett ta' parametri tekniċi u li jkunu fil-firxiet mogħtija fl-Artikolu 15(2)(d) tar-Regolament (UE) 2016/631 u fl-Artikoli 27 u 28 tar-Regolament (UE) 2016/1388. Dawk il-karatteristiċi addizzjonali komuni tal-FCR għandhom iqisu l-kapaċità installata, l-istruttura u x-xejra tal-konsum u tal-ġenerazzjoni taż-żona sinkronika. It-TSOs għandhom japplikaw perjodu tranżitorju għall-introduzzjoni tal-karatteristiċi addizzjonali, iddefinit f'konsultazzjoni mal-fornituri tal-FCR affettwati.
3. It-TSO tal-konnessjoni mar-riservi għandu jkollu d-dritt jistabbilixxi rekwiziti addizzjonali għall-gruppi tal-forniment tal-FCR li jkunu fil-firxiet mogħtija fl-Artikolu 15(2)(d) tar-Regolament (UE) 2016/631 u fl-Artikoli 27 u 28 tar-Regolament (UE) 2016/1388 sabiex jiżgura s-sigurtà operazzjonali. Dawk ir-rekwiziti addizzjonali għandhom ikunu bbażati fuq raġunijiet tekniċi bħad-distribuzzjoni ġeografika tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija jew tal-unitajiet tad-domanda li jappartjenu għal grupp tal-forniment tal-FCR. Il-fornitur tal-FCR għandu jiżgura li tkun tista' tiġi mmonitorjata l-attivazzjoni tal-FCR tal-unitajiet tal-forniment tal-FCR fi grupp tal-forniment tar-riservi.
4. It-TSO tal-konnessjoni mar-riservi għandu jkollu d-dritt jeskludi lil ċerti gruppi tal-forniment tal-FCR mill-forniment tal-FCR sabiex jiżgura s-sigurtà operazzjonali. Din l-eskluzjoni għandha tkun ibbażata fuq raġunijiet tekniċi bħad-distribuzzjoni ġeografika tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija jew tal-unitajiet tad-domanda li jappartjenu għal grupp tal-forniment tal-FCR.
5. Kull unità tal-forniment tal-FCR u kull grupp tal-forniment tal-FCR għandu jkollhom TSO tal-konnessjoni mar-riservi wiehed biss.
6. Kull unità tal-forniment tal-FCR u kull grupp tal-forniment tal-FCR għandhom jikkonformaw mal-karatteristiċi meħtieġa għall-FCR mogħtija fit-Tabella tal-Anness V u mal-karatteristiċi jew ir-rekwiziti addizzjonali speċifikati skont il-paragrafi 2 u 3 u għandhom jattivaw l-FCR miftehmin permezz ta' regolatur proporzjonali li jirreagixxi għad-devjazzjonijiet tal-frekwenza jew inkella li jkun ibbażat fuq karatteristika tal-frekwenza tal-potenza lineari monotoniċa b'hafna funzjonijiet sekondarji fil-każ ta' FCR attivati bir-rilej. Huma għandhom ikunu jistgħu jattivaw l-FCR fil-firxiet tal-frekwenza speċifikati fl-Artikolu 13(1) tar-Regolament (UE) 2016/631.

7. Kull TSO taż-zona sinkronika tas-CE għandu jiżgura li r-reazzjoni kkombinata tal-FCR ta' zona LFC tkun thares ir-
rekwiżiti li ġejjin:
- (a) l-attivazzjoni tal-FCR ma għandhiex tiġi ttardjata b'mod artifiċjali u għandha tibda mill-aktar fis possibbli wara devjazzjoni tal-frekwenza;
 - (b) fil-każ ta' devjazzjoni tal-frekwenza ta' 200 mHZ jew iktar, tal-inqas 50 % tal-kapaċità shiha tal-FCR għandha tiġi fornuta fi 15-il sekonda massimu;
 - (c) fil-każ ta' devjazzjoni tal-frekwenza ta' 200 mHZ jew iktar, 100 % tal-kapaċità shiha tal-FCR għandha tiġi fornuta fi 30 sekonda massimu;
 - (d) fil-każ ta' devjazzjoni tal-frekwenza ta' 200 mHZ jew iktar, l-attivazzjoni tal-kapaċità shiha tal-FCR għandha tiżdied tal-inqas b'mod lineari minn 15-il sekonda għal 30 sekonda; u
 - (e) fil-każ ta' devjazzjoni tal-frekwenza ta' inqas minn 200 mHZ, il-kapaċità tal-FCR attivata relatata għandha tkun tal-inqas proporzjonali għall-istess imġiba tal-hin imsemmija fil-punti (a) sa (d).
8. Kull TSO tal-konnessjoni mar-riservi għandu jimmonitorja l-kontribuzzjoni tiegħu għall-FCP u l-attivazzjoni tal-FCR tiegħu b'rabta mal-obbligu ta' FCR tiegħu, inklużi l-unitajiet tal-forniment tal-FCR u l-gruppi tal-forniment tal-FCR. Kull fornitur tal-FCR għandu jqiegħed għad-dispożizzjoni tat-TSO tal-konnessjoni mar-riservi, għal kull waħda mill-unitajiet tal-forniment tal-FCR u kull wieħed mill-gruppi tal-forniment tal-FCR tiegħu, tal-inqas l-informazzjoni li ġejja:
- (a) l-istatus bil-kronogramma li jindika jekk l-FCR humiex mixgħulin jew mitfijin;
 - (b) id-dejta tal-potenza attiva bil-kronogramma meħtieġa sabiex tiġi vverifikata l-attivazzjoni tal-FCR, inkluża l-potenza attiva istantanja bil-kronogramma;
 - (c) id-droop tar-regolatur għall-moduli tal-generazzjoni tal-enerġija tat-tip C u tat-tip D kif iddefiniti fl-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) 2016/631 li jaġixxu bhala unitajiet tal-forniment tal-FCR, jew il-parametru ekwivalenti tiegħu għall-gruppi tal-forniment tal-FCR li jikkonsistu f'moduli tal-generazzjoni tal-enerġija tat-tip A u/jew tat-tip B kif iddefiniti fl-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) 2016/631, u/jew f'unitajiet tad-domanda b'kontroll tal-potenza attiva b'rispons tad-domanda kif iddefiniti fl-Artikolu 28 tar-Regolament (UE) 2016/1388.
9. Kull fornitur tal-FCR għandu jkollu d-dritt jaggrega d-dejta rispettiva għal iktar minn unità waħda tal-forniment tal-FCR jekk il-potenza massima tal-unitajiet aggregati tkun ta' inqas minn 1.5 MW u tkun tista' ssir verifika ċara tal-attivazzjoni tal-FCR.
10. Fuq talba tat-TSO tal-konnessjoni mar-riservi, il-fornitur tal-FCR għandu jqiegħedlu għad-dispożizzjoni tiegħu l-informazzjoni elenkata fil-paragrafu 9 f'hin reali, b'riżoluzzjoni tal-hin ta' mill-inqas 10 sekondi.
11. Fuq talba tat-TSO tal-konnessjoni mar-riservi u fejn ikun hemm b'zonn għall-verifika tal-attivazzjoni tal-FCR, fornitur tal-FCR għandu jqiegħed għad-dispożizzjoni d-dejta elenkata fil-paragrafu 9 dwar l-installazzjonijiet tekniċi li jiffurmaw parti mill-istess unità tal-forniment tal-FCR.

Artikolu 155

Proċess ta' prekwalfikazzjoni tal-FCR

1. Sa 12-il xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, kull TSO għandu jiżviluppa proċess ta' prekwalfikazzjoni tal-FCR u għandu jippubblika d-dettalji tiegħu.
2. Fornitur potenzjali tal-FCR għandu juri lit-TSO tal-konnessjoni mar-riservi li huwa jikkonforma mar-rekwiżiti tekniċi u mar-rekwiżiti addizzjonali stipulati fl-Artikolu 154 billi jlesti b'suċċess il-proċess ta' prekwalfikazzjoni tal-unitajiet tal-forniment tal-FCR jew tal-gruppi tal-forniment tal-FCR potenzjali deskritti fil-paragrafi 3 sa 6 ta' dan l-Artikolu.
3. Fornitur potenzjali tal-FCR għandu jissottometti applikazzjoni formali lit-TSO tal-konnessjoni mar-riservi flimkien mal-informazzjoni meħtieġa dwar l-unitajiet tal-forniment tal-FCR jew il-gruppi tal-forniment tal-FCR potenzjali. Fi żmien tmien ġimgħat minn meta jirċievi l-applikazzjoni, it-TSO tal-konnessjoni mar-riservi għandu jikkonferma jekk l-applikazzjoni hijiex kompluta jew le. Meta t-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jqis li l-applikazzjoni mhijiex kompluta, il-fornitur potenzjali tal-FCR għandu jissottometti l-informazzjoni addizzjonali meħtieġa fi żmien erba' ġimgħat minn meta jirċievi t-talba għaliha. Meta l-fornitur potenzjali tal-FCR ma jibgħatx l-informazzjoni mitluba sa dik l-iskadenza, l-applikazzjoni għandha titqies li tkun ġiet irtirata.

4. Fi żmien tliet xhur mill-konferma li l-applikazzjoni hija kompluta, it-TSO tal-konnessjoni mar-riservi għandu jevalwa l-informazzjoni pprovduta u jiddeċiedi jekk l-unitajiet tal-forniment tal-FCR jew il-gruppi tal-forniment tal-FCR potenzjali jissodisfawx il-kriterji għal prekwalfikazzjoni tal-FCR jew le. It-TSO tal-konnessjoni mar-riservi għandu javża lill-fornitur potenzjali tal-FCR bid-deċiżjoni tiegħu.
5. Meta t-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jkun diġà vverifika l-konformità ma' ċerti rekwiżiti ta' dan ir-Regolament, dan għandu jiġi rrikonoxxut fil-prekwalfikazzjoni.
6. Il-kwalfikazzjoni tal-unitajiet tal-forniment tal-FCR jew tal-gruppi tal-forniment tal-FCR għandha terġa' tiġi vvalutata:
 - (a) tal-inqas darba kull hames snin;
 - (b) f'każ li jkun nbidlu r-rekwiżiti tekniċi jew tad-disponibilità jew it-tagħmir; u
 - (c) f'każ li jkun gie mmodernizzat it-tagħmir marbut mal-attivazzjoni tal-FCR.

Artikolu 156

Forniment tal-FCR

1. Kull TSO għandu jiżgura d-disponibilità tal-inqas tal-obbligi ta' FCR tiegħu miftehmin bejn it-TSOs kollha tal-istess zona sinkronika skont l-Artikoli 153, 163, 173 u 174.
2. It-TSOs kollha ta' zona sinkronika għandhom jistabbilixxu, tal-inqas darba fis-sena, id-daqs tal-fattur-K taż-zona sinkronika, filwaqt li jqisu tal-inqas il-fatturi li ġejjin:
 - (a) il-kapaċità ta' riserva fuq l-FCR diviża bid-devjazzjoni statika massima tal-frekwenza;
 - (b) l-awtokontroll tal-ġenerazzjoni;
 - (c) l-awtoregolamentazzjoni tat-tagħbija, filwaqt li titqies il-kontribuzzjoni skont l-Artikoli 27 u 28 tar-Regolament (UE) 2016/1388;
 - (d) ir-rispons tal-frekwenza tal-interkonnetturi HVDC imsemmi fl-Artikolu 172; u
 - (e) l-attivazzjoni tal-FSM u tal-LFSM skont l-Artikoli 13 u 15 tar-Regolament (UE) 2016/631.
3. It-TSOs kollha ta' zona sinkronika li tikkonsisti fiktar minn zona LFC waħda għandhom jistabbilixxu, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-zona sinkronika, l-ishma tal-fattur-K għal kull zona LFC, li għandhom ikunu bbażati tal-inqas fuq l-affarijiet li ġejjin:
 - (a) l-obbligi inizjali ta' FCR;
 - (b) l-awtokontroll tal-ġenerazzjoni;
 - (c) l-awtoregolamentazzjoni tat-tagħbija;
 - (d) l-akkoppjament tal-frekwenza permezz tal-HVDC bejn żoni sinkroniċi differenti;
 - (e) l-iskambju tal-FCR.
4. Fornitur tal-FCR għandu jggarantixxi d-disponibilità kontinwa tal-FCR, bl-eċċezzjoni ta' indisponibilità forzata ta' unità tal-forniment tal-FCR, matul il-perjodu li fih ikun obligat jipprovidi l-FCR.
5. Kull furnitur tal-FCR għandu jgħarraf mill-aktar fis possibbli lit-TSO tal-konnessjoni mar-riservi tiegħu dwar kull bidla fid-disponibilità fir-realtà tal-unità tal-forniment tal-FCR tiegħu u/jew tal-grupp tal-forniment tal-FCR tiegħu, kompletament jew parzjalment, li tkun rilevanti għar-riżultati tal-prekwalfikazzjoni.
6. Kull TSO għandu jiżgura, jew għandu jitlob lill-fornituri tal-FCR tiegħu jiżguraw, li t-telf ta' unità tal-forniment tal-FCR ma jipperikolax is-sigurtà operazzjonali billi:
 - (a) jillimita s-sehem tal-FCR ipprovdut minn kull unità tal-forniment tal-FCR għal 5 % tal-kapaċità ta' riserva tal-FCR mehtieġa għal kull waħda miż-żoni sinkroniċi kollha tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi;

- (b) jeskludi l-FCR ipprovdut mill-unità li tiddefinixxi l-incident ta' referenza taż-żona sinkronika mill-proċess ta' dimensjonar ghaż-żoni sinkroniċi tal-GB, tal-IE/Ni u tal-pajjiżi Nordiċi; u
- (c) jissostitwixxi l-FCR li jsiru indisponibbli minhabba indisponibilità forzata jew minhabba l-indisponibilità ta' unità tal-forniment tal-FCR jew ta' grupp tal-forniment tal-FCR mill-aktar fis possibbli mil-lat tekniku u skont il-kundizzjonijiet li għandu jiddefinixxi t-TSO tal-konnessjoni mar-riservi.

7. Unità tal-forniment tal-FCR jew grupp tal-forniment tal-FCR li jkollu kompartment tal-ħżin tal-enerġija li ma jillimitax il-kapaċità tiegħu li jipprovdri FCR għandu jattiva l-FCR tiegħu sakemm ikun għad hemm id-devjazzjoni tal-frekwenza. Ghaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/Ni, unità tal-forniment tal-FCR jew grupp tal-forniment tal-FCR li jkollu kompartment tal-ħżin tal-enerġija li ma jillimitax il-kapaċità tiegħu li jipprovdri FCR għandu jattiva l-FCR tiegħu sakemm jattiva l-FRR tiegħu jew għall-perjodu speċifikat fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika.

8. Unità tal-forniment tal-FCR jew grupp tal-forniment tal-FCR li jkollu kompartment tal-ħżin tal-enerġija li jillimita l-kapaċità tiegħu li jipprovdri FCR għandu jattiva l-FCR tiegħu sakemm ikun għad hemm id-devjazzjoni tal-frekwenza, sakemm il-kompartiment tal-ħżin tal-enerġija tiegħu ma jkunx ġie eżawrit fid-direzzjoni pożittiva jew negattiva. Ghaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/Ni, unità tal-forniment tal-FCR jew grupp tal-forniment tal-FCR li jkollu kompartment tal-ħżin tal-enerġija li jillimita l-kapaċità tiegħu li jipprovdri FCR għandu jattiva l-FCR tiegħu sakemm jattiva l-FRR tiegħu jew għall-perjodu speċifikat fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika.

9. Ghaż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, kull fornitur tal-FCR għandu jiżgura li l-FCR mill-unitajiet tal-forniment tal-FCR jew mill-gruppi tal-forniment tal-FCR tiegħu li jkollhom kompartmenti tal-ħżin tal-enerġija limitati jibqgħu disponibbli l-hin kollu fl-istat normali. Ghaż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, minn x'hin jiskatta l-istat ta' allert u matulu, kull fornitur tal-FCR għandu jiżgura li l-unitajiet tal-forniment tal-FCR jew il-gruppi tal-forniment tal-FCR tiegħu li jkollhom kompartmenti tal-ħżin tal-enerġija limitati jkunu kapaċi jattivaw l-FCR kontinwament bis-shih għal perjodu taż-żmien li għandu jiġi ddefinit skont il-paragrafi 10 u 11. Meta ma jkun ġie stabbilit l-ebda perjodu taż-żmien skont il-paragrafi 10 u 11, kull fornitur tal-FCR għandu jiżgura li l-unitajiet tal-forniment tal-FCR jew il-gruppi tal-forniment tal-FCR tiegħu li jkollhom kompartmenti tal-ħżin tal-enerġija limitati jkunu kapaċi jattivaw l-FCR kontinwament bis-shih għal mill-inqas 15-il minuta jew, fil-każ ta' devjazzjonijiet tal-frekwenza li jkunu iżgħar minn devjazzjoni tal-frekwenza li tehtieg attivazzjoni shiha tal-FCR, għal tul ta' hin ekwivalenti, jew għal perjodu ddefinit minn kull TSO li ma għandux ikun ta' iktar minn 30 minuta jew ta' inqas minn 15-il minuta.

10. Ghaż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, it-TSOs kollha għandhom jiżviluppaw proposta dwar il-perjodu minimu ta' attivazzjoni li l-fornituri tal-FCR iridu jiżguraw. Il-perjodu stabbilit ma għandux ikun ta' iktar minn 30 minuta jew ta' inqas minn 15-il minuta. Il-proposta għandha tqis bis-shih ir-riżultati tal-analiżi tal-ispejjeż imqabbla mal-benefiċċji mwettqa skont il-paragrafu 11.

11. Sa sitt xhur wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs taż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi għandhom jipproponu s-suppożizzjonijiet u l-metodoloġija għal analiżi tal-ispejjeż imqabbla mal-benefiċċji li trid issir, sabiex jivvalutaw il-perjodu taż-żmien li l-unitajiet tal-forniment tal-FCR jew il-gruppi tal-forniment tal-FCR li jkollhom kompartmenti tal-ħżin tal-enerġija limitati jkunu jehtiegu biex jibqgħu disponibbli matul l-istat ta' allert. Sa 12-il xahar wara l-approvazzjoni tas-suppożizzjonijiet u tal-metodoloġija mill-awtoritajiet regolatorji kollha tar-reġjun ikkonċernat, it-TSOs taż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi għandhom jibagħtu r-riżultati tal-analiżi tal-ispejjeż imqabbla mal-benefiċċji tagħhom lill-awtoritajiet regolatorji kkonċernati, u jissuġġerixxu perjodu taż-żmien li ma għandux ikun ta' iktar minn 30 minuta jew ta' inqas minn 15-il minuta. L-analiżi tal-ispejjeż imqabbla mal-benefiċċji għandha tqis tal-inqas l-affarijiet li ġejjin:

- (a) l-esperjenzi miġburin b'perjodi taż-żmien u ishma ta' teknoloġiji emergenti differenti fi blokko LFC differenti;
- (b) l-impatt ta' perjodu taż-żmien iddefinit fuq il-kost totali tal-FCR fiż-żona sinkronika;
- (c) l-impatt ta' perjodu taż-żmien iddefinit fuq ir-riskji għall-istabbiltà tas-sistema, b'mod partikulari permezz ta' avvenimenti twal jew ripetuti;
- (d) l-impatt fuq ir-riskji għall-istabbiltà tas-sistema u fuq il-kost totali tal-FCR fil-każ ta' volum totali dejjem ikbar ta' FCR;
- (e) l-impatt tal-iżviluppi teknoloġiċi fuq il-kostijiet tal-perjodi tad-disponibilità għall-FCR mill-unitajiet tal-forniment tal-FCR jew mill-gruppi tal-forniment tal-FCR li jkollhom kompartmenti tal-ħżin tal-enerġija limitati.

12. Il-fornitur tal-FCR għandu jispeċifika l-limitazzjonijiet tal-kompartment tal-ħżin tal-enerġija tal-unitajiet tal-forniment tal-FCR jew tal-gruppi tal-forniment tal-FCR tiegħu fil-proċess ta' prekwalfikazzjoni skont l-Artikolu 155.

13. Fornitur tal-FCR li juża unitajiet tal-forniment tal-FCR jew gruppi tal-forniment tal-FCR li jkollhom kompartment tal-ħżin tal-enerġija li jillimita l-kapaċità tagħhom li jipprovdu FCR għandu jiżgura l-irkupru tal-kompartimenti tal-ħżin tal-enerġija fid-direzzjoni pożittiva jew negattiva skont il-kriterji li ġejjin:

- (a) għaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NL, il-fornitur tal-FCR għandu juża l-metodi speċifikati fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika;
- (b) għaż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, il-fornitur tal-FCR għandu jiżgura l-irkupru tal-kompartimenti tal-ħżin tal-enerġija malajr kemm jista' jkun, fi żmien sagħtejn minn x'hin jintemm l-istat ta' allert.

TITOLU 6

RISERVI TAR-RESTAWR TAL-FREKWENZA

Artikolu 157

Dimensjonar tal-FRR

1. It-TSOs kollha ta' blokka LFC għandhom jistabbilixxu r-regoli tad-dimensjonar tal-FRR fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC.
2. Ir-regoli tad-dimensjonar tal-FRR għandhom jinkludu tal-inqas l-affarijiet li ġejjin:
 - (a) it-TSOs kollha ta' blokka LFC fiż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi għandhom jistabbilixxu l-kapaċità ta' riserva meħtieġa tal-FRR tal-blokka LFC abbażi ta' rekords storiċi konsekuttivi li jinkludu tal-inqas il-valuri storiċi tal-iżbilanċi tal-blokka LFC. Il-kampjunar ta' dawk ir-rekords storiċi għandu jkopri tal-inqas il-hin għar-restawr tal-frekwenza. Il-perjodu taż-żmien meqjus għal dawk ir-rekords għandu jkun rappreżentattiv u għandu jinkludi tal-inqas perjodu ta' sena shiha li ma għandux jintemm iktar kmieni minn sitt xhur qabel id-data tal-kalkolu;
 - (b) it-TSOs kollha ta' blokka LFC fiż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi għandhom jistabbilixxu l-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR tal-blokka LFC li tkun biżżejjed biex jitharsu l-parametri fil-mira tal-FRCE attwali mogħtija fl-Artikolu 128 għall-perjodu taż-żmien imsemmi fil-punt (a) tal-inqas abbażi ta' metodoloġija probabilistika. Huma u jużaw dik il-metodoloġija probabilistika, it-TSOs għandhom iqisu r-restrizzjonijiet iddefiniti fil-ftehimiet għall-kondiviżjoni jew għall-iskambju tar-riservi minhabba ksur possibbli tar-rekwiżiti tas-sigurtà operazzjonali u tar-rekwiżiti għad-disponibilità tal-FRR. It-TSOs kollha ta' blokka LFC għandhom iqisu kull bidla sinifikanti mistennija fid-distribuzzjoni tal-iżbilanċi tal-blokka LFC jew iqisu fatturi ta' influwenza rilevanti ohrajn marbutin mal-perjodu taż-żmien meqjus;
 - (c) it-TSOs kollha ta' blokka LFC għandhom jistabbilixxu l-proporzjon tal-FRR awtomatiċi, l-FRR manwali, il-hin għall-attivazzjoni totali tal-FRR awtomatiċi u l-hin ta' attivazzjoni totali tal-FRR manwali sabiex jikkonformaw mar-rekwiżit mogħti fil-paragrafu (b). Għal dak il-ghan, il-hin għall-attivazzjoni totali tal-FRR awtomatiċi ta' blokka LFC u l-hin ta' attivazzjoni totali tal-FRR manwali tal-blokka LFC ma għandhomx ikunu itwal mill-hin għar-restawr tal-frekwenza;
 - (d) it-TSOs ta' blokka LFC għandhom jistabbilixxu d-daqs tal-incident ta' referenza li għandu jkun l-ikbar żbilanċ li jista' jirriżulta minn bidla istantanja tal-potenza attiva ta' modulu wiehed tal-generazzjoni tal-enerġija, ta' facilità wahda tad-domanda jew ta' interkonnettur wiehed HVDC jew mit-trippjar ta' linja AC fil-blokka LFC;
 - (e) it-TSOs kollha ta' blokka LFC għandhom jistabbilixxu l-kapaċità ta' riserva pożittiva fuq l-FRR, li ma għandhiex tkun inqas mill-incident tad-dimensjonar pożittiv tal-blokka LFC;
 - (f) it-TSOs kollha ta' blokka LFC għandhom jistabbilixxu l-kapaċità ta' riserva negattiva fuq l-FRR, li ma għandhiex tkun inqas mill-incident tad-dimensjonar negattiv tal-blokka LFC;
 - (g) it-TSOs kollha ta' blokka LFC għandhom jistabbilixxu l-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR ta' blokka LFC, kull limitazzjoni ġeografika li jista' jkun hemm għad-distribuzzjoni tagħha fil-blokka LFC u kull limitazzjoni ġeografika li jista' jkun hemm għall-iskambju tar-riservi jew għall-kondiviżjoni tar-riservi ma' blokka LFC ohrajn sabiex jitharsu l-limiti tas-sigurtà operazzjonali;
 - (h) it-TSOs kollha ta' blokka LFC għandhom jiżguraw li l-kapaċità ta' riserva pożittiva fuq l-FRR jew tahlita ta' kapaċità ta' riserva fuq l-FRR u fuq l-RR tkun biżżejjed biex ikunu koperti l-iżbilanċi pożittivi bejn il-blokka LFC għal tal-inqas 99 % tal-hin, abbażi tar-rekords storiċi msemmijin fil-punt (a);

- (i) it-TSOs kollha ta' blokka LFC għandhom jiżguraw li l-kapaċità ta' riserva negattiva fuq l-FRR jew tahlita ta' kapaċità ta' riserva fuq l-FRR u fuq l-RR tkun biżżejjed biex ikunu koperti l-iżbilanċi negattivi bejn il-blokk LFC għal tal-inqas 99 % tal-hin, abbażi tar-rekord storiku msemmi fil-punt (a);
- (j) it-TSOs kollha ta' blokka LFC jistgħu jnaqqsu l-kapaċità ta' riserva pożittiva fuq l-FRR tal-blokka LFC li tirriżulta mill-proċess ta' dimensjonar tal-FRR billi jikkonkludu ftehim ta' kondivizjoni tal-FRR ma' blokka LFC oħrajn skont id-dispożizzjonijiet mogħtija fit-Titolu 8. Ir-rekwiżiti li ġejjin għandhom japplikaw għal dak il-ftehim ta' kondivizjoni:
- (i) għaż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, it-tnaqqis fil-kapaċità ta' riserva pożittiva fuq l-FRR ta' blokka LFC għandu jigi limitat għad-differenza, jekk din tkun pożittiva, bejn id-daqs tal-incident tad-dimensjonar pożittiv u l-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR meħtieġa biex ikunu koperti l-iżbilanċi pożittivi bejn il-blokk LFC 99 % tal-hin, abbażi tar-rekords storiċi msemmijin fil-punt (a). It-tnaqqis fil-kapaċità ta' riserva pożittiva ma għandux jisboq it-30 % tad-daqs tal-incident tad-dimensjonar pożittiv;
- (ii) għaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NI, il-kapaċità ta' riserva pożittiva fuq l-FRR u r-riskju ta' nuqqas ta' kunsinna minhabba l-kondivizjoni għandhom jiġu vvalutati l-hin kollu mit-TSOs tal-blokka LFC;
- (k) it-TSOs kollha ta' blokka LFC jistgħu jnaqqsu l-kapaċità ta' riserva negattiva fuq l-FRR tal-blokka LFC li tirriżulta mill-proċess ta' dimensjonar tal-FRR billi jikkonkludu ftehim ta' kondivizjoni tal-FRR ma' blokka LFC oħrajn skont id-dispożizzjonijiet tat-Titolu 8. Ir-rekwiżiti li ġejjin għandhom japplikaw għal dak il-ftehim ta' kondivizjoni:
- (i) għaż-żoni sinkroniċi tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, it-tnaqqis fil-kapaċità ta' riserva negattiva fuq l-FRR ta' blokka LFC għandu jigi limitat għad-differenza, jekk din tkun pożittiva, bejn id-daqs tal-incident tad-dimensjonar negattiv u l-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR meħtieġa biex ikunu koperti l-iżbilanċi negattivi bejn il-blokk LFC 99 % tal-hin, abbażi tar-rekords storiċi msemmijin fil-punt (a);
- (ii) għaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NI, il-kapaċità ta' riserva negattiva fuq l-FRR u r-riskju ta' nuqqas ta' kunsinna minhabba l-kondivizjoni għandhom jiġu vvalutati l-hin kollu mit-TSOs tal-blokka LFC.
3. Meta blokka LFC ikun fiha iktar minn TSO wiehed, it-TSOs kollha tal-blokka LFC għandhom jistabbilixxu, fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC, l-allokazzjoni speċifika tar-responsabbiltajiet bejn it-TSOs taż-żoni LFC għall-implimentazzjoni tal-obbligi stabbiliti fil-paragrafu 2.
4. It-TSOs kollha ta' blokka LFC għandu jkollhom biżżejjed kapaċità ta' riserva fuq l-FRR fi kwalunkwe hin skont ir-regoli tad-dimensjonar tal-FRR. It-TSOs ta' blokka LFC għandhom jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC, proċedura eskalanti għall-każijiet ta' riskju serju ta' nuqqas ta' biżżejjed kapaċità ta' riserva fuq l-FRR fil-blokka LFC.

Artikolu 158

Rekwiżiti tekniċi minimi tal-FRR

1. Ir-rekwiżiti tekniċi minimi tal-FRR għandhom ikunu dawn li ġejjin:
- (a) kull unità tal-forniment tal-FRR u kull grupp tal-forniment tal-FRR għandhom ikunu konnessi ma' TSO tal-konnessjoni mar-riservi wiehed biss;
- (b) unità tal-forniment tal-FRR jew grupp tal-forniment tal-FRR għandhom jattivaw l-FRR skont il-valur programmat li jkunu rċewew mingħand it-TSO tal-istruzzjoni tar-riservi;
- (c) it-TSO tal-istruzzjoni tar-riservi għandu jkun it-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jew TSO mahtur mit-TSO tal-konnessjoni mar-riservi fi ftehim ta' skambju tal-FRR skont l-Artikolu 165(3) jew l-Artikolu 171(4);
- (d) unità tal-forniment tal-FRR jew grupp tal-forniment tal-FRR għall-FRR awtomatiċi għandu jkollhom dewma għall-attivazzjoni tal-FRR awtomatiċi li ma taqbiżx it-30 sekonda;

- (e) fornitur tal-FRR għandu jiżgura li l-attivazzjoni tal-FRR tal-unitajiet tal-forniment tal-FRR fi grupp tal-forniment tar-riservi tkun tista' tiġi mmonitorjata. Għal dak il-ghan, il-fornitur tal-FRR għandu jkun kapaċi jagħti lit-TSO tal-konnessjoni mar-riservi u lit-TSO tal-istruzzjoni tar-riservi l-qisien f'hin reali tal-punt ta' konnessjoni jew ta' punt iehor ta' interazzjoni maqbul mat-TSO tal-konnessjoni mar-riservi b'rabta mal-affarijiet li ġejjin:
- (i) l-output tal-potenza attiva skedat bil-kronogramma;
 - (ii) il-potenza attiva istantanja bil-kronogramma għal dawn li ġejjin:
 - kull unità tal-forniment tal-FRR;
 - kull grupp tal-forniment tal-FRR; u
 - kull modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija jew kull unità tad-domanda ta' grupp tal-forniment tal-FRR b'output massimu tal-potenza attiva ta' 1.5 MW jew iktar;
 - (f) unità tal-forniment tal-FRR jew grupp tal-forniment tal-FRR għall-FRR awtomatiċi għandhom ikunu jistgħu jattivaw il-kapaċità ta' riserva awtomatika shiha tagħhom fuq l-FRR fil-hin għall-attivazzjoni totali tal-FRR awtomatiċi;
 - (g) unità tal-forniment tal-FRR jew grupp tal-forniment tal-FRR għall-FRR manwali għandhom ikunu jistgħu jattivaw il-kapaċità ta' riserva manwali shiha tagħhom fuq l-FRR fil-hin ta' attivazzjoni totali tal-FRR manwali;
 - (h) fornitur tal-FRR għandu jissodisfa r-rekwiżiti għad-disponibilità tal-FRR; u
 - (i) l-unitajiet tal-forniment tal-FRR jew il-gruppi tal-forniment tal-FRR għandhom jissodisfaw ir-rekwiżiti tar-rata ta' kalar tal-blokka LFC.
2. It-TSOs kollha ta' blokka LFC għandhom jispeċifikaw ir-rekwiżiti għad-disponibilità tal-FRR u r-rekwiżiti dwar il-kwalità tal-kontroll tal-unitajiet tal-forniment tal-FRR u tal-gruppi tal-forniment tal-FRR għall-blokka LFC tagħhom fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC skont l-Artikolu 119.
3. It-TSO tal-konnessjoni mar-riservi għandu jadotta r-rekwiżiti tekniċi għall-konnessjoni tal-unitajiet tal-forniment tal-FRR u tal-gruppi tal-forniment tal-FRR sabiex jiżgura l-kunsinna sikura u sigura tal-FRR.
4. Kull fornitur tal-FRR għandu:
- (a) jiżgura li l-unitajiet tal-forniment tal-FRR u l-gruppi tal-forniment tal-FRR tiegħu jissodisfaw ir-rekwiżiti tekniċi minimi tal-FRR, ir-rekwiżiti għad-disponibilità tal-FRR u r-rekwiżiti tar-rata ta' kalar mogħtija fil-paragrafi 1 sa 3; u
 - (b) jgħarraf lit-TSO tal-istruzzjoni tar-riservi tiegħu dwar tnaqqis fid-disponibilità attwali tal-unità tal-forniment tal-FRR tiegħu jew tal-grupp tal-forniment tal-FRR tiegħu jew ta' parti mill-grupp tal-forniment tal-FRR tiegħu mill-iktar fis possibbli.
5. Kull TSO tal-istruzzjoni tar-riservi għandu jiżgura l-monitoraġġ tal-konformità tal-unitajiet tal-forniment tal-FRR u tal-gruppi tal-forniment tal-FRR tiegħu mar-rekwiżiti tekniċi minimi tal-FRR mogħtija fil-paragrafu 1, mar-rekwiżiti għad-disponibilità tal-FRR mogħtija fil-paragrafu 2, mar-rekwiżiti tar-rata ta' kalar mogħtija fil-paragrafu 1 u mar-rekwiżiti tal-konnessjoni mogħtija fil-paragrafu 3.

Artikolu 159

Proċess ta' prekwalfikazzjoni tal-FRR

1. Sa 12-il xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, kull TSO għandu jiżviluppa proċess ta' prekwalfikazzjoni tal-FRR u għandu jiċċara u jippubblika d-dettalji tiegħu.
2. Fornitur potenzjali tal-FRR għandu juri lit-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jew lit-TSO mahtur mit-TSO tal-konnessjoni mar-riservi fil-ftehim ta' skambju tal-FRR li huwa jikkonforma mar-rekwiżiti tekniċi minimi tal-FRR mogħtija fl-Artikolu 158(1), mar-rekwiżiti għad-disponibilità tal-FRR mogħtija fl-Artikolu 158(2), mar-rekwiżiti tar-rata ta' kalar mogħtija fl-Artikolu 158(1) u mar-rekwiżiti tal-konnessjoni mogħtija fl-Artikolu 158(3) billi jlesti b'suċċess il-proċess ta' prekwalfikazzjoni tal-unitajiet tal-forniment tal-FRR jew tal-gruppi tal-forniment tal-FRR potenzjali deskritt fil-paragrafi 3 sa 6 ta' dan l-Artikolu.

3. Fornitur potenzjali tal-FRR għandu jissottometti applikazzjoni formali lit-TSO tal-konnessjoni mar-riservi rilevanti jew lit-TSO mahtur flimkien mal-informazzjoni meħtieġa dwar l-unitajiet tal-forniment tal-FRR jew il-gruppi tal-forniment tal-FRR potenzjali. Fi żmien tmien ġimghat minn meta jirċievi l-applikazzjoni, it-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jew it-TSO mahtur għandu jikkonferma jekk l-applikazzjoni hijiex kompluta jew le. Meta t-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jew it-TSO mahtur iqis li l-applikazzjoni mhijiex kompluta, għandu jitlob informazzjoni addizzjonali u l-fornitur potenzjali tal-FRR għandu jissottometti l-informazzjoni addizzjonali meħtieġa fi żmien erba' ġimghat minn meta jirċievi t-talba għaliha. Meta l-fornitur potenzjali tal-FRR ma jibgħatx l-informazzjoni mitluba sa dik l-iskadenza, l-applikazzjoni għandha titqies li tkun ġiet irtirata.

4. Fi żmien tliet xhur minn meta t-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jew it-TSO mahtur jikkonferma li l-applikazzjoni hija kompluta, it-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jew it-TSO mahtur għandu jevalwa l-informazzjoni pprovduta u jiddeċiedi jekk l-unitajiet tal-forniment tal-FRR jew il-gruppi tal-forniment tal-FRR potenzjali jissodisfawx il-kriterji għal prekwifikazzjoni tal-FRR jew le. It-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jew it-TSO mahtur għandu javża lill-fornitur potenzjali tal-FRR bid-deċiżjoni tiegħu.

5. Il-kwalifikazzjoni tal-unitajiet tal-forniment tal-FRR jew tal-gruppi tal-forniment tal-FRR mit-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jew mit-TSO mahtur għandha tghodd għall-blokka LFC kollha.

6. Il-kwalifikazzjoni tal-unitajiet tal-forniment tal-FRR jew tal-gruppi tal-forniment tal-FRR għandha terġa' tiġi vvalutata:

(a) tal-inqas darba kull hames snin; u

(b) meta jkun nbidlu r-rekwiżiti tekniċi jew tad-disponibilità jew it-tagħmir.

7. Sabiex jiżgura s-sigurtà operazzjonali, it-TSO tal-konnessjoni mar-riservi għandu jkollu d-dritt jeskludi lil ċerti gruppi tal-forniment tal-FRR mill-forniment tal-FRR abbażi ta' argumenti tekniċi bħad-distribuzzjoni ġeografika tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija jew tal-unitajiet tad-domanda li jappartjenu għal grupp tal-forniment tal-FRR.

TITOLU 7

RISERVI TA' RIMPIAZZAMENT

Artikolu 160

Dimensjonar tal-RR

1. It-TSOs kollha ta' blokka LFC għandu jkollhom id-dritt jimplementaw proċess ta' rimpjazzament ta' riserva.

2. Sabiex jikkonformaw mal-parametri fil-mira tal-FRCE msemmijin fl-Artikolu 128, it-TSOs kollha ta' blokka LFC b'RRP li jwettqu proċess ta' dimensjonar ikkombinat tal-FRR u tal-RR sabiex jissodisfaw ir-rekwiżiti tal-Artikolu 157(2) għandhom jiddefinixxu r-regoli tad-dimensjonar tal-RR fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC.

3. Ir-regoli tad-dimensjonar tal-RR għandhom jinkludu tal-inqas ir-rekwiżiti li ġejjin:

(a) għaż-żoni sinkroniċi tal-pajjiżi Nordiċi u tas-CE, għandu jkun hemm biżżejjed kapacià ta' riserva pożittiva fuq l-RR sabiex jiġi rrestawrat l-ammont meħtieġ ta' FRR pożittivi. Għaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NI, għandu jkun hemm biżżejjed kapacià ta' riserva pożittiva fuq l-RR sabiex jiġi rrestawrat l-ammont meħtieġ ta' FCR pożittivi u ta' FRR pożittivi;

(b) għaż-żoni sinkroniċi tal-pajjiżi Nordiċi u tas-CE, għandu jkun hemm biżżejjed kapacià ta' riserva negattiva fuq l-RR sabiex jiġi rrestawrat l-ammont meħtieġ ta' FRR negattivi. Għaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NI, għandu jkun hemm biżżejjed kapacià ta' riserva negattiva fuq l-RR sabiex jiġi rrestawrat l-ammont meħtieġ ta' FCR negattivi u ta' FRR negattivi;

(c) għandu jkun hemm biżżejjed kapacià ta' riserva fuq l-RR, meta din titqies għad-dimensjonar tal-kapacià ta' riserva fuq l-FRR, sabiex tiħares il-mira tal-kwalità tal-FRCE għall-perjodu taż-żmien ikkonċernat; u

(d) il-konformità mas-sigurtà operazzjonali fi blokka LFC sabiex tiġi stabbilita l-kapacià ta' riserva fuq l-RR.

4. It-TSOs kollha ta' blokka LFC jistgħu jnaqqsu l-kapaċità ta' riserva pożittiva fuq l-RR tal-blokka LFC li tirriżulta mill-proċess ta' dimensjonar tal-RR billi jiżviluppaw ftehim ta' kondivizzjoni tal-RR għal dik il-kapaċità ta' riserva pożittiva fuq l-RR ma' blokka LFC oħrajn skont id-dispożizzjonijiet tat-Titolu 8 tal-Parti IV. It-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll għandu jillimita t-tnaqqis fil-kapaċità ta' riserva pożittiva tiegħu fuq l-RR sabiex:

- (a) jiggarrantixxi li jkun għadu jista' jissodisfa l-parametri fil-mira tal-FRCE tiegħu stabbiliti fl-Artikolu 128;
- (b) jiżgura li ma tiġix ipperikolata s-sigurtà operazzjonali; u
- (c) jiżgura li t-tnaqqis fil-kapaċità ta' riserva pożittiva fuq l-RR ma jaqbiżx il-kapaċità ta' riserva pożittiva li jkun għad fadal fuq l-RR tal-blokka LFC.

5. It-TSOs kollha ta' blokka LFC jistgħu jnaqqsu l-kapaċità ta' riserva negattiva fuq l-RR tal-blokka LFC li tirriżulta mill-proċess ta' dimensjonar tal-RR billi jiżviluppaw ftehim ta' kondivizzjoni tal-RR għal dik il-kapaċità ta' riserva negattiva fuq l-RR ma' blokka LFC oħrajn skont id-dispożizzjonijiet tat-Titolu 8 tal-Parti IV. It-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll għandu jillimita t-tnaqqis fil-kapaċità ta' riserva negattiva tiegħu fuq l-RR sabiex:

- (a) jiggarrantixxi li jkun għadu jista' jissodisfa l-parametri fil-mira tal-FRCE tiegħu stabbiliti fl-Artikolu 128;
- (b) jiżgura li ma tiġix ipperikolata s-sigurtà operazzjonali; u
- (c) jiżgura li t-tnaqqis fil-kapaċità ta' riserva negattiva fuq l-RR ma jaqbiżx il-kapaċità ta' riserva negattiva li jkun għad fadal fuq l-RR tal-blokka LFC.

6. Meta blokka LFC tkun operata minn iktar minn TSO wiehed u jekk il-proċess ikun neċessarju għall-blokka LFC, it-TSOs kollha ta' dik il-blokka LFC għandhom jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC, l-allokazzjoni tar-responsabbiltajiet bejn it-TSOs taż-żoni LFC differenti għall-implimentazzjoni tar-regoli tad-dimensjonar stipulati fil-paragrafu 3.

7. TSO għandu jkollu biżżejjed kapaċità ta' riserva fuq l-RR skont ir-regoli tad-dimensjonar tal-RR fi kwalunkwe hin. It-TSOs ta' blokka LFC għandhom jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC, proċedura eskalanti għall-kazijiet ta' riskju serju ta' nuqqas ta' biżżejjed kapaċità ta' riserva fuq l-RR fil-blokka LFC.

Artikolu 161

Rekwiżiti tekniċi minimi tal-RR

1. L-unitajiet tal-forniment tal-RR u l-gruppi tal-forniment tal-RR għandhom jikkonformaw mar-rekwiżiti tekniċi minimi li ġejjin:

- (a) konnessjoni ma' TSO tal-konnessjoni mar-riservi wiehed biss;
- (b) attivazzjoni tal-RR skont il-valur programmat li jkunu rċevew mingħand it-TSO tal-istruzzjoni tar-riservi;
- (c) it-TSO tal-istruzzjoni tar-riservi għandu jkun it-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jew TSO li għandu jinhatar mit-TSO tal-konnessjoni mar-riservi fi ftehim ta' skambju tal-RR skont l-Artikolu 165(3) jew l-Artikolu 171(4);
- (d) attivazzjoni tal-kapaċità ta' riserva kompluta fuq l-RR fil-hin ta' attivazzjoni ddefinit mit-TSO tal-istruzzjoni;
- (e) diżattivazzjoni tal-RR skont il-valur programmat li jkunu rċevew mingħand it-TSO tal-istruzzjoni tar-riservi;
- (f) fornitur tal-RR għandu jiżgura li l-attivazzjoni tal-RR tal-unitajiet tal-forniment tal-RR fi grupp tal-forniment tar-riservi tkun tista' tiġi mmonitorjata. Għal dak il-ghan, il-fornitur tal-RR għandu jkun kapaċi jagħti lit-TSO tal-konnessjoni mar-riservi u lit-TSO tal-istruzzjoni tar-riservi l-qisien f'hin reali tal-punt ta' konnessjoni jew ta' punt iehor ta' interazzjoni maqbul mat-TSO tal-konnessjoni mar-riservi b'rabta mal-affarijiet li ġejjin:
 - (i) l-output tal-potenza attiva skedat bil-kronogramma għal kull unità tal-forniment tal-RR u grupp tal-forniment tal-RR u għal kull modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija jew unità tad-domanda ta' grupp tal-forniment tal-RR b'output massimu tal-potenza attiva ta' 1.5 MW jew iktar;
 - (ii) il-potenza attiva istantanja bil-kronogramma għal kull unità tal-forniment tal-RR u grupp tal-forniment tal-RR u għal kull modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija jew unità tad-domanda ta' grupp tal-forniment tal-RR b'output massimu tal-potenza attiva ta' 1.5 MW jew iktar;

(gr) l-issodisfar tar-rekwiżiti għad-disponibilità tal-RR.

2. It-TSOs kollha ta' blokka LFC għandhom jispeċifikaw ir-rekwiżiti għad-disponibilità tal-RR u r-rekwiżiti dwar il-kwalità tal-kontroll tal-unitajiet tal-forniment tal-RR u tal-gruppi tal-forniment tal-RR fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC.

3. It-TSO tal-konnessjoni mar-riservi għandu jadotta r-rekwiżiti tekniċi għall-konnessjoni tal-unitajiet tal-forniment tal-RR u tal-gruppi tal-forniment tal-RR sabiex jiżgura l-kunsinna sikura u sigura tal-RR fid-deskrizzjoni tal-proċess ta' prekwalfikazzjoni.

4. Kull fornitur tal-RR għandu:

(a) jiżgura li l-unitajiet tal-forniment tal-RR u l-gruppi tal-forniment tal-RR tiegħu jissodisfaw ir-rekwiżiti tekniċi minimi tal-RR u r-rekwiżiti għad-disponibilità tal-RR imsemmijin fil-paragrafi 1 sa 3; u

(b) jgħarraf lit-TSO tal-istruzzjoni tar-riservi tiegħu dwar tnaqqis fid-disponibilità attwali jew indisponibilità forzata tal-unità tal-forniment tal-RR tiegħu jew tal-grupp tal-forniment tal-RR tiegħu jew ta' parti mill-grupp tal-forniment tal-RR tiegħu mill-iktar fis possibbli.

5. Kull TSO tal-istruzzjoni tar-riservi għandu jiżgura li l-unitajiet tal-forniment tal-RR u l-gruppi tal-forniment tal-RR tiegħu jikkonformaw mar-rekwiżiti tekniċi tal-RR, mar-rekwiżiti għad-disponibilità tal-RR u mar-rekwiżiti tal-konnessjoni msemmijin f'dan l-Artikolu.

Artikolu 162

Proċess ta' prekwalfikazzjoni tal-RR

1. Kull TSO ta' blokka LFC li jkun implimenta RRP għandu jiżviluppa proċess ta' prekwalfikazzjoni tal-RR fi żmien 12-il xahar minn meta jidhol fis-seħh dan ir-Regolament u għandu jiċċara u jipubblika d-dettalji tiegħu.

2. Fornitur potenzjali tal-RR għandu juri lit-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jew lit-TSO mahtur mit-TSO tal-konnessjoni mar-riservi fil-ftehim ta' skambju tal-RR li huwa jikkonforma mar-rekwiżiti tekniċi minimi tal-RR, mar-rekwiżiti għad-disponibilità tal-RR u mar-rekwiżiti tal-konnessjoni msemmijin fl-Artikolu 161 billi jlesti b'suċċess il-proċess ta' prekwalfikazzjoni tal-unitajiet tal-forniment tal-RR jew tal-gruppi tal-forniment tal-RR potenzjali deskritt fil-paragrafi 3 sa 6.

3. Fornitur potenzjali tal-RR għandu jissottometti applikazzjoni formali lit-TSO tal-konnessjoni mar-riservi rilevanti jew lit-TSO mahtur flimkien mal-informazzjoni meħtieġa dwar l-unitajiet tal-forniment tal-RR jew il-gruppi tal-forniment tal-RR potenzjali. Fi żmien tmien ġimgħat minn meta jirċievi l-applikazzjoni, it-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jew it-TSO mahtur għandu jikkonferma jekk l-applikazzjoni hijiex kompluta jew le. Meta t-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jew it-TSO mahtur iqis li l-applikazzjoni mhijiex kompluta, il-fornitur potenzjali tal-RR għandu jissottometti l-informazzjoni addizzjonali meħtieġa fi żmien erba' ġimgħat minn meta jirċievi t-talba għaliha. Meta l-fornitur potenzjali tal-RR ma jibgħatx l-informazzjoni mitluba sa dik l-iskadenza, l-applikazzjoni għandha titqies li tkun giet irtirata.

4. Fi żmien tliet xhur mill-konferma li l-applikazzjoni hija kompluta, it-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jew it-TSO mahtur għandu jevalwa l-informazzjoni pprovduta u jiddeċiedi jekk l-unitajiet tal-forniment tal-RR jew il-gruppi tal-forniment tal-RR potenzjali jissodisfawx il-kriterji għal prekwalfikazzjoni tal-RR jew le. It-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jew it-TSO mahtur għandu javża lill-fornitur potenzjali tal-RR bid-deċiżjoni tiegħu.

5. Il-kwalifikazzjoni tal-unitajiet tal-forniment tal-RR jew tal-gruppi tal-forniment tal-RR għandha terġa' tiġi vvalutata:

(a) tal-inqas darba kull hames snin; u

(b) meta jkunu nbidlu r-rekwiżiti tekniċi jew tad-disponibilità jew it-tagħmir.

6. Sabiex jiżgura s-sigurtà operazzjonali, it-TSO tal-konnessjoni mar-riservi għandu jkollu d-dritt jiċċad il-forniment tal-RR minghand ċerti gruppi tal-forniment tal-RR abbażi ta' argumenti tekniċi bħad-distribuzzjoni ġeografika tal-moduli tal-generazzjoni tal-enerġija jew tal-unitajiet tad-domanda li jistabbilixxu grupp tal-forniment tal-RR.

TITOLU 8

SKAMBJU U KONDIVIŻJONI TAR-RISERVI

KAPITOLU 1

L-iskambju u l-kondiviżjoni tar-riservi f'żona sinkronika

Artikolu 163

L-iskambju tal-FCR f'żona sinkronika

1. It-TSOs kollha involuti fl-iskambju ta' FCR f'żona sinkronika għandhom jikkonformaw mar-rekwiżiti stipulati fil-paragrafi 2 sa 9. L-iskambju ta' FCR jimplika trasferiment ta' obbligu ta' FCR minghand it-TSO riċeventi ta' riserva għal għand it-TSO tal-konnessjoni mar-riservi għall-kapaċità ta' riserva korrispondenti fuq l-FCR.
2. It-TSOs kollha involuti fl-iskambju ta' FCR f'żona sinkronika għandhom iħarsu l-limiti u r-rekwiżiti għall-iskambju tal-FCR fiż-żona sinkronika speċifikati fit-Tabella tal-Anness VI.
3. Fil-każ ta' skambju tal-FCR, it-TSO tal-konnessjoni mar-riservi u t-TSO riċeventi ta' riserva għandhom jinnotifikawh skont l-Artikolu 150.
4. Kull TSO tal-konnessjoni mar-riservi, TSO riċeventi ta' riserva jew TSO affettwat involut fl-iskambju tal-FCR jista' jirrifjuta li jiskambja l-FCR meta dan ikun se jwassal għal flussi tal-enerġija li jiksru l-limiti tas-sigurtà operazzjonali meta tiġi attivata l-kapaċità ta' riserva fuq l-FCR sugġetta għall-iskambju tal-FCR.
5. Kull TSO affettwat għandu jivverifika li l-margni ta' affidabilità tiegħu, stabbilit skont l-Artikolu 22 tar-Regolament (UE) 2015/1222, huwa biżżejjed sabiex ikun jiflah għall-flussi tal-enerġija li jirriżultaw mill-attivazzjoni tal-kapaċità ta' riserva fuq l-FCR sugġetta għall-iskambju tal-FCR.
6. It-TSOs kollha ta' żona LFC għandhom jaġġustaw il-parametri tal-kalkolu tal-FRCE tagħhom sabiex iqisu l-iskambju tal-FCR.
7. It-TSO tal-konnessjoni mar-riservi għandu jkun responsabbli għar-rekwiżiti msemmijin fl-Artikolu 154 u fl-Artikolu 156 b'rabta mal-kapaċità ta' riserva fuq l-FCR sugġetta għall-iskambju tal-FCR.
8. L-unità tal-forniment tal-FCR jew il-grupp tal-forniment tal-FCR għandhom jagħtu rendikont lit-TSO tal-konnessjoni mar-riservi tagħhom b'rabta mal-attivazzjoni tal-FCR.
9. It-TSOs ikkonċernati għandhom jiżguraw li l-iskambju tal-FCR ma jipprevjenix lil xi TSO milli jissodisfa r-rekwiżiti dwar ir-riserva mogħtija fl-Artikolu 156.

Artikolu 164

Il-kondiviżjoni tal-FCR f'żona sinkronika

TSO ma għandux jaqşam l-FCR ma' TSOs oħrajn taż-żona sinkronika tiegħu sabiex jissodisfa l-obbligu ta' FCR tiegħu u jnaqqas l-ammont totali ta' FCR taż-żona sinkronika skont l-Artikolu 153.

Artikolu 165

Rekwiżiti ġenerali għall-iskambju tal-FRR u tal-RR f'żona sinkronika

1. It-TSOs kollha ta' żona sinkronika għandhom jiddefinixxu, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSO tal-konnessjoni mar-riservi, tat-TSO riċeventi ta' riserva u tat-TSO affettwat għall-iskambju tal-FRR u/jew tal-RR.
2. Meta jkun hemm skambju tal-FRR jew tal-RR, it-TSO tal-konnessjoni mar-riservi u t-TSO riċeventi ta' riserva għandhom jinnotifikaw dak l-iskambju skont ir-rekwiżiti dwar in-notifika mogħtija fl-Artikolu 150.

3. It-TSO tal-konnessjoni mar-riservi u t-TSO riċeventi ta' riserva li jiehdu sehem fl-iskambju tal-FRR jew tal-RR għandhom jispeċifikaw, fi ftehim ta' skambju tal-FRR jew tal-RR, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tagħhom, fosthom dawn li ġejjin:

- (a) ir-responsabbiltà tat-TSO tal-istruzzjoni tar-riservi għall-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR u l-RR suġġetta għall-iskambju tal-FRR jew tal-RR;
- (b) l-ammont tal-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR u l-RR suġġetta għall-iskambju tal-FRR jew tal-RR;
- (c) l-implimentazzjoni tal-proċess ta' attivazzjoni FRR jew RR transfruntier skont l-Artikolu 147 u l-Artikolu 148;
- (d) ir-rekwiżiti tekniċi minimi tal-FRR jew tal-RR marbutin mal-proċess ta' attivazzjoni FRR jew RR transfruntier meta t-TSO tal-konnessjoni mar-riservi ma jkunx it-TSO tal-istruzzjoni tar-riservi;
- (e) l-implimentazzjoni tal-prekwalifikazzjoni tal-FRR jew tal-RR għall-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR u l-RR suġġetta għall-iskambju skont l-Artikolu 159 u l-Artikolu 162;
- (f) ir-responsabbiltà li jiġi mmonitorjat l-issodisfar tar-rekwiżiti tekniċi tal-FRR jew tal-RR u tar-rekwiżiti għad-disponibilità tal-FRR jew tal-RR għall-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR u l-RR suġġetta għall-iskambju skont l-Artikolu 158(5) u l-Artikolu 161(5); u
- (g) il-proċeduri sabiex jiġi żgurat li l-iskambju tal-FRR jew tal-RR ma jwassalx għal flussi tal-enerġija li jiksru l-limiti tas-sigurtà operazzjonali.

4. Kull TSO tal-konnessjoni mar-riservi, TSO riċeventi ta' riserva jew TSO affettwat involut fl-iskambju tal-FRR jew tal-RR jista' jirrifjuta l-iskambju msemmi fil-paragrafu 2 meta dan ikun se jwassal għal flussi tal-enerġija li jiksru l-limiti tas-sigurtà operazzjonali meta tiġi attivata l-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR u l-RR suġġetta għall-iskambju tal-FRR jew tal-RR.

5. It-TSOs ikkonċernati għandhom jiżguraw li l-iskambju tal-FRR jew tal-RR ma jipprevjenix lil xi TSO milli jikkonforma mar-rekwiżiti dwar ir-riserva stabbiliti fir-regoli tad-dimensjonar tal-FRR jew tal-RR mogħtija fl-Artikoli 157 u 160.

6. It-TSOs kollha ta' blokka LFC għandhom jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSO tal-konnessjoni mar-riservi, tat-TSO riċeventi ta' riserva u tat-TSO affettwat għall-iskambju tal-FRR u/jew tal-RR ma' TSOs ta' blokka LFC oħrajn.

Artikolu 166

Rekwiżiti generali għall-kondiviżjoni tal-FRR u tal-RR f'zona sinkronika

1. It-TSOs kollha ta' zona sinkronika għandhom jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-zona sinkronika, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll, tat-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll u tat-TSO affettwat għall-kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR.

2. Meta jkun hemm kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR, it-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll u t-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll għandhom jinnotifikaw dik il-kondiviżjoni skont ir-rekwiżiti dwar in-notifika mogħtija fl-Artikolu 150.

3. It-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll u t-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll li jiehdu sehem fil-kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR għandhom jispeċifikaw, fi ftehim ta' kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tagħhom, fosthom dawn li ġejjin:

- (a) l-ammont tal-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR u l-RR suġġetta għall-kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR;
- (b) l-implimentazzjoni tal-proċess ta' attivazzjoni FRR jew RR transfruntier skont l-Artikolu 147 u l-Artikolu 148;
- (c) il-proċeduri sabiex jiġi żgurat li l-attivazzjoni tal-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR u l-RR suġġetta għall-kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR ma twassalx għal flussi tal-enerġija li jiksru l-limiti tas-sigurtà operazzjonali.

4. Kull TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll, TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll jew TSO affettwat involut fil-kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR jista' jirrifjuta l-kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR meta din tkun se twassal għal flussi tal-enerġija li jiksru l-limiti tas-sigurtà operazzjonali meta tiġi attivata l-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR u l-RR suġġetta għall-kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR.

5. Fil-każ ta' kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR, it-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll għandu jqiegħed għad-dispożizzjoni tat-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll sehem mill-kapaċità ta' riserva tiegħu stess fuq l-FRR u l-RR meħtieġa sabiex jikkonforma mar-rekwiżiti dwar ir-riservi tiegħu għall-FRR u/jew għall-RR li johorġu mir-regoli tad-dimensjonar tal-FRR jew tal-RR mogħtija fl-Artikolu 157 u fl-Artikolu 160. It-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll jista' jkun jew:

- (a) it-TSO tal-istruzzjoni tar-riservi għall-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR u l-RR suġġetta għall-kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR; jew inkella
- (b) it-TSO li għandu aċċess għall-kapaċità ta' riserva tiegħu fuq l-FRR u l-RR suġġetta għall-kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR permezz ta' proċess ta' attivazzjoni FRR jew RR transfruntier implimentat bhala parti minn ftehim ta' skambju tal-FRR jew tal-RR.

6. Kull TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll għandu jkun responsabbli sabiex ikampa fil-każ ta' incidenti u żbilanċi f'każ li l-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR u l-RR suġġetta għall-kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR ma tkunx disponibbli minhabba:

- (a) restrizzjonijiet fuq il-forniment tar-restawr tal-frekwenza jew fuq l-aġġustament tal-programm ta' kontroll marbutin mas-sigurtà operazzjonali; u
- (b) użu parzjali jew shiħ tal-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR u l-RR mit-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll.

7. It-TSOs kollha ta' blokka LFC għandhom jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll, tat-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll u tat-TSO affettwat għall-kondiviżjoni tal-FRR u tal-RR ma' TSOs ta' blokka LFC oħrajn.

Artikolu 167

L-iskambju tal-FRR f'żona sinkronika

It-TSOs kollha f'żona sinkronika li tikkonsisti fiktur minn blokka LFC waħda li jkunu involuti fl-iskambju tal-FRR f'żona sinkronika għandhom jikkonformaw mar-rekwiżiti u mal-limiti għall-iskambju tal-FRR stipulati fit-Tabella tal-Anness VII.

Artikolu 168

Il-kondiviżjoni tal-FRR f'żona sinkronika

Kull TSO ta' blokka LFC għandu jkollu d-dritt jaqşam l-FRR ma' blokka LFC oħrajn taż-żona sinkronika tiegħu fil-limiti stabbiliti mir-regoli tad-dimensjonar tal-FRR mogħtija fl-Artikolu 157(1) u f'konformità mal-Artikolu 166.

Artikolu 169

L-iskambju tal-RR f'żona sinkronika

It-TSOs kollha f'żona sinkronika li tikkonsisti fiktur minn blokka LFC waħda li jkunu involuti fl-iskambju tal-RR f'żona sinkronika għandhom jikkonformaw mar-rekwiżiti u mal-limiti għall-iskambju tal-RR stipulati fit-Tabella tal-Anness VIII.

Artikolu 170

Il-kondiviżjoni tal-RR f'żona sinkronika

Kull TSO ta' blokka LFC għandu jkollu d-dritt jaqşam l-RR ma' blokka LFC oħrajn tal-istess żona sinkronika fil-limiti stabbiliti mir-regoli tad-dimensjonar tal-RR mogħtija fl-Artikolu 160(4) u (5) u f'konformità mal-Artikolu 166.

KAPITOLU 2

L-iskambju u l-kondiviżjoni tar-riservi bejn żoni sinkroniċi differenti

Artikolu 171

Rekwiżiti generali

1. Kull operatur u/jew sid ta' interkonnettur HVDC li jikkollega żoni sinkroniċi differenti ma' xulxin għandu jipprovdi lit-TSOs tal-konnessjoni l-kapaċità li jwettqu l-iskambju u l-kondiviżjoni tal-FCR, tal-FRR u tal-RR jekk tkun installata din it-teknoloġija.
2. It-TSOs kollha taż-żona sinkronika għandhom jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSO tal-konnessjoni mar-riservi, tat-TSO riċeventi ta' riserva u tat-TSO affettwat għall-iskambju tar-riservi, kif ukoll daww tat-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll, tat-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll u tat-TSO affettwat għall-kondiviżjoni tar-riservi bejn żoni sinkroniċi differenti.
3. It-TSO tal-konnessjoni mar-riservi u t-TSO riċeventi ta' riserva jew it-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll u t-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll għandhom jinnotifikaw l-iskambju jew il-kondiviżjoni tal-FCR, tal-FRR jew tal-RR skont l-Artikolu 150.
4. It-TSO tal-konnessjoni mar-riservi u t-TSO riċeventi ta' riserva involuti fl-iskambju tar-riservi għandhom jispeċifikaw, fi ftehim ta' skambju, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tagħhom, fosthom dawn li ġejjin:
 - (a) ir-responsabbiltà tat-TSO tal-istruzzjoni tar-riservi għall-kapaċità ta' riserva tal-iskambju ta' riservi;
 - (b) l-ammont tal-kapaċità ta' riserva sugġetta għall-iskambju ta' riservi;
 - (c) l-implimentazzjoni tal-proċess ta' attivazzjoni FRR jew RR transfruntier skont l-Artikolu 147 u l-Artikolu 148;
 - (d) l-implimentazzjoni tal-prekwalifikazzjoni għall-kapaċità ta' riserva sugġetta għall-iskambju ta' riservi skont l-Artikolu 155, l-Artikolu 159 u l-Artikolu 162;
 - (e) ir-responsabbiltà li tiġi mmonitorjata l-konformità mar-rekwiżiti tekniċi u mar-rekwiżiti għad-disponibilità tal-kapaċità ta' riserva sugġetta għall-iskambju ta' riservi skont l-Artikolu 158(5) u l-Artikolu 161(5); u
 - (f) il-proċeduri sabiex jiġi żgurat li l-iskambju ta' riservi ma jwassalx għal flussi tal-enerġija li jiksru l-limiti tas-sigurtà operazzjonali.
5. It-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll u t-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll involuti fil-kondiviżjoni tar-riservi għandhom jispeċifikaw ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tagħhom fi ftehim ta' kondiviżjoni, fosthom dawn li ġejjin:
 - (a) l-ammont tal-kapaċità ta' riserva sugġetta għall-kondiviżjoni tar-riservi;
 - (b) l-implimentazzjoni tal-proċess ta' attivazzjoni FRR jew RR transfruntier skont l-Artikolu 147 u l-Artikolu 148; u
 - (c) il-proċeduri sabiex jiġi żgurat li l-kondiviżjoni tar-riservi ma twassalx għal flussi tal-enerġija li jiksru l-limiti tas-sigurtà operazzjonali.
6. It-TSO tal-konnessjoni mar-riservi u t-TSO riċeventi ta' riserva involuti fl-iskambju tar-riservi, jew it-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll u t-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll involuti fil-kondiviżjoni tar-riservi għandhom jiżviluppaw u jadottaw ftehim operatorju u ta' koordinazzjoni tal-HVDC mas-sidien tal-interkonnetturi HVDC u/jew mal-operatori tal-interkonnetturi HVDC jew ma' entitajiet ġuridiċi magħmulin minn sidien tal-interkonnetturi HVDC u/jew minn operatori tal-interkonnetturi HVDC, li jkun jinkludi l-affarijiet li ġejjin:
 - (a) l-interazzjonijiet tul il-perjodi kollha taż-żmien, inklużi l-ippjanar u l-attivazzjoni;
 - (b) il-fattur ta' sensittività MW/Hz, il-funzjoni tar-rispons ta' linearità/dinamiku jew statiku/fi stadji ta' kull interkonnettur HVDC li jikkollega żoni sinkroniċi differenti ma' xulxin; u
 - (c) is-schem/l-interazzjoni ta' dawn il-funzjonijiet fuq bosta mogħdijiet HVDC bejn żoni sinkroniċi differenti.
7. Kull TSO tal-konnessjoni mar-riservi, TSO riċeventi ta' riserva, TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll, TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll jew TSO affettwat involut fl-iskambju jew fil-kondiviżjoni tar-riservi jista' jirrifjuta l-iskambju jew il-kondiviżjoni tar-riservi meta dawn ikunu se jwasslu għal flussi tal-enerġija li jiksru l-limiti tas-sigurtà operazzjonali meta tiġi attivata l-kapaċità ta' riserva sugġetta għall-iskambju jew għall-kondiviżjoni tar-riservi.

8. It-TSOs involuti għandhom jiżguraw li l-iskambju tar-riservi bejn żoni sinkroniċi differenti ma jipprevjenix lil xi TSO milli jikkonforma mar-rekwiżiti dwar ir-riserva stipulati fl-Artikolu 153, fl-Artikolu 157 u fl-Artikolu 160.

9. It-TSO tal-konnessjoni mar-riservi u t-TSO riċeventi ta' riserva u t-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll u t-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll għandhom jispeċifikaw, fi ftehim ta' skambju jew ftehim ta' kondivizjoni, il-proċeduri għall-każijiet li fihom l-iskambju jew il-kondivizjoni tar-riservi bejn żoni sinkroniċi differenti ma jkunux jistgħu jiġu eżegwiti f'hin reali.

Artikolu 172

Akkoppjament tal-frekwenza bejn żoni sinkroniċi differenti

1. It-TSOs kollha taż-żoni sinkroniċi konnessi permezz ta' interkonnettur HVDC għandu jkollhom id-dritt jimplimentaw proċess tal-akkoppjament tal-frekwenza sabiex jipprovdu rispons tal-frekwenza kkollegat. It-TSOs jistgħu jużaw il-proċess tal-akkoppjament tal-frekwenza sabiex jippermettu l-iskambju u/jew il-kondivizjoni tal-FCR bejn żoni sinkroniċi differenti.

2. It-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jispeċifikaw id-disinn tekniku tal-proċess tal-akkoppjament tal-frekwenza fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika. Il-proċess tal-akkoppjament tal-frekwenza għandu jqis:

(a) l-impatt operazzjonali bejn iż-żoni sinkroniċi;

(b) l-istabbiltà tal-FCP taż-żona sinkronika;

(c) il-hila tat-TSOs taż-żona sinkronika li jikkonformaw mal-parametri mira tal-kwalità tal-frekwenza ddefiniti skont l-Artikolu 127; u

(d) is-sigurtà operazzjonali.

3. Kull operatur ta' interkonnettur HVDC għandu jikkontrolla l-fluss tal-potenza attiva fuq l-interkonnettur HVDC skont il-proċess tal-akkoppjament tal-frekwenza implimentat.

Artikolu 173

L-iskambju tal-FCR bejn żoni sinkroniċi differenti

1. It-TSOs kollha ta' żona sinkronika involuti fi proċess tal-akkoppjament tal-frekwenza għandu jkollhom id-dritt jużaw il-proċess tal-iskambju tal-FCR biex jiskambjaw l-FCR bejn żoni sinkroniċi differenti.

2. It-TSOs kollha taż-żoni sinkroniċi involuti fl-iskambju tal-FCR bejn żoni sinkroniċi differenti għandhom jorganizzaw dak l-iskambju sabiex it-TSOs ta' żona sinkronika wahda jirċievu minghand żona sinkronika oħra sehem mill-kapaċità totali ta' riserva fuq l-FCR meħtieġa għaž-żona sinkronika tagħhom skont l-Artikolu 153.

3. Is-sehem mill-kapaċità totali ta' riserva fuq l-FCR meħtieġa għaž-żona sinkronika fejn isir l-iskambju għandu jiġi pprovdut fit-tieni żona sinkronika minbarra l-kapaċità totali ta' riserva fuq l-FCR meħtieġa għal dik it-tieni żona sinkronika skont l-Artikolu 153.

4. It-TSOs kollha taż-żona sinkronika għandhom jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, il-limiti għall-iskambju tal-FCR.

5. It-TSOs kollha taż-żoni sinkroniċi involuti għandhom jiżviluppaw ftehim dwar l-iskambju tal-FCR li fih jispeċifikaw il-kundizzjonijiet għall-iskambju tal-FCR.

Artikolu 174

Il-kondivizjoni tal-FCR bejn żoni sinkroniċi differenti

1. It-TSOs kollha ta' żona sinkronika involuti fi proċess tal-akkoppjament tal-frekwenza għandu jkollhom id-dritt jużaw dak il-proċess biex jaqsmu l-FCR bejn żoni sinkroniċi differenti.

2. It-TSOs kollha taż-żona sinkronika għandhom jispeċifikaw il-limiti għall-kondiviżjoni tal-FCR fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, skont il-kriterji li ġejjin:
 - (a) għaž-żona sinkronika tas-CE u tal-pajjiżi Nordiċi, it-TSOs kollha għandhom jiżguraw li s-somma tal-FCR ipprovduti fiż-żona sinkronika u minn żoni sinkroniċi oħrajn bhala parti mill-iskambju tal-FCR tkun tkopri tal-inqas l-incident ta' referenza;
 - (b) għaž-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NI, it-TSOs kollha għandhom jispeċifikaw metodologija sabiex jistabbilixxu l-forniment minimu ta' kapaċità ta' riserva fuq l-FCR fiż-żona sinkronika.
3. It-TSOs kollha taż-żoni sinkroniċi involuti għandhom jispeċifikaw il-kundizzjonijiet għall-kondiviżjoni tal-FCR bejn iż-żoni sinkroniċi involuti fil-ftehimiet operazzjonali dwar iż-żoni sinkroniċi rispettivi tagħhom.

Artikolu 175

Rekwiżiti ġenerali għall-kondiviżjoni tal-FRR u tal-RR bejn żoni sinkroniċi differenti

1. Fil-każ ta' kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR, it-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll għandu jqiegħed għad-dispożizzjoni tat-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll sehem mill-kapaċità ta' riserva tiegħu stess fuq l-FRR u l-RR meħtieġa sabiex jikkonforma mar-rekwiżiti dwar ir-riservi għall-FRR u/jew għall-RR li johorġu mir-regoli tad-dimensjonar tal-FRR jew tal-RR imsemmijin fl-Artikolu 157 u fl-Artikolu 160. It-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll jista' jkun jew:
 - (a) it-TSO tal-istruzzjoni tar-riservi għall-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR u l-RR suġġetta għall-kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR; jew inkella
 - (b) it-TSO li għandu aċċess għall-kapaċità ta' riserva tiegħu fuq l-FRR u l-RR suġġetta għall-kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR permezz ta' proċess ta' attivazzjoni FRR jew RR transfruntier implimentat bhala parti minn ftehim ta' skambju tal-FRR jew tal-RR.
2. It-TSOs kollha ta' blokka LFC għandhom jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tat-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll, tat-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll u tat-TSO affettwat għall-kondiviżjoni tal-FRR u tal-RR ma' TSOs ta' blokka LFC oħrajn f'żoni sinkroniċi oħrajn.

Artikolu 176

L-iskambju tal-FRR bejn żoni sinkroniċi differenti

1. It-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, metodu sabiex jistabbilixxu l-limiti għall-iskambju tal-FRR ma' żoni sinkroniċi oħrajn. Dak il-metodu għandu jkoll:
 - (a) l-impatt operazzjonali bejn iż-żoni sinkroniċi;
 - (b) l-istabbiltà tal-FRR taż-żona sinkronika;
 - (c) il-hila tat-TSOs taż-żona sinkronika li jikkonformaw mal-parametri mira tal-kwalità tal-frekwenza ddefiniti skont l-Artikolu 127 u mal-parametri fil-mira tal-FRR ddefiniti skont l-Artikolu 128; u
 - (d) is-sigurtà operazzjonali.
2. It-TSOs kollha tal-blokka LFC involuti fl-iskambju tal-FRR bejn żoni sinkroniċi differenti għandhom jorganizzaw dak l-iskambju sabiex it-TSOs ta' blokka LFC fl-ewwel żona sinkronika jkunu jistgħu jirċievu sehem mill-kapaċità totali ta' riserva fuq l-FRR meħtieġa għall-blokka LFC tagħhom kif stabbilit skont l-Artikolu 157(1) mingħand blokka LFC li tkun tinsab fit-tieni żona sinkronika.
3. Is-sehem mill-kapaċità totali ta' riserva fuq l-FRR meħtieġa għall-blokka LFC fiż-żona sinkronika fejn isir l-iskambju għandu jiġi pprovdut mill-blokka LFC fit-tieni żona sinkronika minbarra l-kapaċità totali ta' riserva fuq l-FRR meħtieġa għal dik it-tieni blokka LFC skont l-Artikolu 157(1).

4. Kull operatur ta' interkonnnettur HVDC għandu jikkontrolla l-fluss tal-potenza attiva fuq l-interkonnnettur HVDC billi jsegwi l-istruzzjonijiet ipprovduti jew mit-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jew inkella mit-TSO riċeventi ta' riserva skont ir-rekwiżiti tekniċi minimi tal-FRR imsemmijin fl-Artikolu 158.

5. It-TSOs kollha tal-blokk LFC li jiffurmaw parti minnhom it-TSO tal-konnessjoni mar-riservi u t-TSO riċeventi ta' riserva għandhom jispeċifikaw il-kundizzjonijiet għall-iskambju tal-FRR fi ftehim dwar l-iskambju tal-FRR.

Artikolu 177

Il-kondiviżjoni tal-FRR bejn żoni sinkroniċi differenti

1. It-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, metodoloġija sabiex jistabbilixxu l-limiti għall-kondiviżjoni tal-FRR ma' żoni sinkroniċi oħrajn. Dik il-metodoloġija għandha tqis:

- (a) l-impatt operazzjonali bejn iż-żoni sinkroniċi;
- (b) l-istabbiltà tal-FRR taż-żona sinkronika;
- (c) it-tnaqqis massimu fl-FRR li jista' jitqies fid-dimensjonar tal-FRR skont l-Artikolu 157 minhabba l-kondiviżjoni tal-FRR;
- (d) il-hila taż-żona sinkronika li tikkonforma mal-parametri mira tal-kwalità tal-frekwenza ddefiniti skont l-Artikolu 127 u mal-parametri fil-mira tal-FRCE ddefiniti skont l-Artikolu 128; u
- (e) is-sigurtà operazzjonali.

2. It-TSOs kollha tal-blokk LFC involuti fil-kondiviżjoni tal-FRR bejn żoni sinkroniċi differenti għandhom jorganizzaw dik il-kondiviżjoni sabiex it-TSOs ta' blokka LFC fl-ewwel żona sinkronika jkunu jistgħu jirċievu sehem mill-kapaċità totali ta' riserva fuq l-FRR meħtieġa għall-blokka LFC tagħhom kif iddefinit skont l-Artikolu 157(1) mingħand blokka LFC li tkun tinsab fit-tieni żona sinkronika.

3. Kull operatur ta' interkonnnettur HVDC għandu jikkontrolla l-fluss tal-potenza attiva fuq l-interkonnnettur HVDC billi jsegwi l-istruzzjonijiet ipprovduti jew mit-TSO provdutor tal-kapaċità tal-kontroll jew inkella mit-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll skont ir-rekwiżiti tekniċi minimi tal-FRR mogħtija fl-Artikolu 158(1).

4. It-TSOs kollha tal-blokk LFC li jiffurmaw parti minnhom it-TSO provdutor tal-kapaċità tal-kontroll u t-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll għandhom jispeċifikaw il-kundizzjonijiet għall-kondiviżjoni tal-FRR fi ftehim dwar il-kondiviżjoni tal-FRR.

Artikolu 178

L-iskambju tal-RR bejn żoni sinkroniċi differenti

1. It-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jiddefinixxu, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, metodu sabiex jistabbilixxu l-limiti għall-iskambju tal-RR ma' żoni sinkroniċi oħrajn. Dak il-metodu għandu jqis:

- (a) l-impatt operazzjonali bejn iż-żoni sinkroniċi;
- (b) l-istabbiltà tal-RR taż-żona sinkronika;
- (c) il-hila taż-żona sinkronika li tikkonforma mal-parametri mira tal-kwalità tal-frekwenza ddefiniti skont l-Artikolu 127 u mal-parametri fil-mira tal-FRCE ddefiniti skont l-Artikolu 128; u
- (d) is-sigurtà operazzjonali.

2. It-TSOs kollha tal-blokk LFC involuti fl-iskambju tal-RR bejn żoni sinkroniċi differenti għandhom jorganizzaw dak l-iskambju sabiex it-TSOs ta' blokka LFC fl-ewwel żona sinkronika jkunu jistgħu jirċievu sehem mill-kapaċità totali ta' riserva fuq l-RR meħtieġa għall-blokka LFC tagħhom kif iddefinit fl-Artikolu 160(2) mingħand blokka LFC li tkun tinsab fit-tieni żona sinkronika.

3. Is-sehem mill-kapaċità totali ta' riserva fuq l-RR mehtieġa għall-blokka LFC fiż-żona sinkronika fejn isir l-iskambju għandu jiġi pprovdut mill-blokka LFC fit-tieni żona sinkronika minbarra l-kapaċità totali ta' riserva fuq l-RR mehtieġa għal dik it-tieni blokka LFC skont l-Artikolu 160(2).
4. Kull operatur ta' interkonnnettur HVDC għandu jikkontrolla l-fluss tal-potenza attiva fuq l-interkonnnettur HVDC billi jsegwi l-istruzzjonijiet ipprovduti jew mit-TSO tal-konnessjoni mar-riservi jew inkella mit-TSO riċeventi ta' riserva skont ir-reqwiziti tekniċi minimi tal-RR mogħtija fl-Artikolu 161.
5. It-TSOs kollha tal-blokok LFC li jiffurmaw parti minnhom it-TSO tal-konnessjoni mar-riservi u t-TSO riċeventi ta' riserva għandhom jispeċifikaw il-kundizzjonijiet għall-iskambju tal-RR fi ftehim dwar l-iskambju tal-RR.

Artikolu 179

Il-kondiviżjoni tal-RR bejn żoni sinkroniċi differenti

1. It-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jiddefinixxu, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, metodu sabiex jistabbilixxu l-limiti għall-kondiviżjoni tal-RR ma' żoni sinkroniċi oħrajn. Dak il-metodu għandu jqis:
 - (a) l-impatt operazzjonali bejn iż-żoni sinkroniċi;
 - (b) l-istabbiltà tal-RRP taż-żona sinkronika;
 - (c) it-tnaqqis massimu fl-RR li jista' jitqies fir-regoli tad-dimensjonar tal-RR skont l-Artikolu 160 minhabba l-kondiviżjoni tal-RR;
 - (d) il-hila tat-TSOs taż-żona sinkronika li jikkonformaw mal-parametri mira tal-kwalità tal-frekwenza ddefiniti skont l-Artikolu 127 u l-hila tal-blokok LFC li jikkonformaw mal-parametri fil-mira tal-errur tal-FRCE ddefiniti skont l-Artikolu 128; u
 - (e) is-sigurtà operazzjonali.
2. It-TSOs kollha tal-blokok LFC involuti fil-kondiviżjoni tal-RR bejn żoni sinkroniċi differenti għandhom jorganizzaw dik il-kondiviżjoni sabiex it-TSOs ta' blokka LFC fl-ewwel żona sinkronika jkunu jistgħu jirċievu sehem mill-kapaċità totali ta' riserva fuq l-RR mehtieġa għall-blokka LFC tagħhom kif iddefinit skont l-Artikolu 160(2) mingħand blokka LFC li tkun tinsab fit-tieni żona sinkronika.
3. Kull operatur ta' interkonnnettur HVDC għandu jikkontrolla l-fluss tal-potenza attiva fuq l-interkonnnettur HVDC billi jsegwi l-istruzzjonijiet ipprovduti jew mit-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll jew inkella mit-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll skont ir-reqwiziti tekniċi minimi tal-RR mogħtija fl-Artikolu 161.
4. It-TSOs kollha ta' kull blokka LFC li jiffurmaw parti minnha t-TSO provditur tal-kapaċità tal-kontroll tar-riservi u t-TSO riċeventi tal-kapaċità tal-kontroll tar-riservi għandhom jispeċifikaw il-kundizzjonijiet għall-kondiviżjoni tal-RR fi ftehim dwar il-kondiviżjoni tal-RR.

KAPITOLU 3

Proċess ta' attivazzjoni FRR jew RR transfruntier

Artikolu 180

Proċess ta' attivazzjoni FRR jew RR transfruntier

It-TSOs kollha involuti fl-attivazzjoni transfruntiera tal-FRR jew tal-RR fl-istess żona sinkronika jew f'żoni sinkroniċi differenti għandhom jikkonformaw mar-reqwiziti stipulati fl-Artikolu 147 u fl-Artikolu 148.

TITOLU 9

PROĊESS TAL-KONTROLL TAL-HIN*Artikolu 181***Proċess tal-kontroll tal-hin**

1. Il-mira tal-kontroll tal-proċess tal-kontroll tal-hin elettriku għandha tkun li jiġi kkontrollat il-valur medju tal-frekwenza tas-sistema għall-frekwenza nominali.
2. Fejn ikun applikabbli, it-TSOs kollha ta' żona sinkronika għandhom jiddefinixxu, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, il-metodoloġija sabiex jikkoreġu d-devjazzjoni elettrika tal-hin, li għandha tinkludi:
 - (a) il-firxiet tal-hin li fihom it-TSOs għandhom ifittxu li jżommu d-devjazzjoni elettrika tal-hin;
 - (b) l-aġġustamenti tal-valur programmat tal-frekwenza sabiex id-devjazzjoni elettrika tal-hin terġa' tingieb għal zero; u
 - (c) l-azzjonijiet sabiex tiżdied jew tonqos il-frekwenza medja tas-sistema permezz tar-riservi tal-potenza attiva.
3. Il-monitor taż-żona sinkronika għandu:
 - (a) jimmonitorja d-devjazzjoni elettrika tal-hin;
 - (b) jikkalkula l-aġġustamenti tal-valur programmat tal-frekwenza; u
 - (c) jikkoordina l-azzjonijiet tal-proċess tal-kontroll tal-hin.

TITOLU 10

KOOPERAZZJONI MAD-DSOs*Artikolu 182***Il-gruppi tal-forniment tar-riservi jew l-unitajiet tal-forniment tar-riservi konnessi mal-grilja tad-DSO**

1. It-TSOs u d-DSOs għandhom jikkooperaw bejniethom sabiex jiffacilitaw u jippermettu l-forniment ta' riservi tal-potenza attiva minn gruppi tal-forniment tar-riservi jew minn unitajiet tal-forniment tar-riservi li jkunu jinsabu fis-sistemi ta' distribuzzjoni.
2. Għall-finijiet tal-proċessi ta' prekwalfikazzjoni għall-FCR, għall-FRR u għall-RR mogħtija fl-Artikolu 155, fl-Artikolu 159 u fl-Artikolu 162 rispettivament, kull TSO għandu jiżviluppa u jispeċifika, fi ftehim mad-DSOs tal-konnessjoni mar-riservi u mad-DSOs intermedji tiegħu, il-patti tal-iskambju tal-informazzjoni meħtieġ għal dawn il-proċessi ta' prekwalfikazzjoni għall-unitajiet tal-forniment tar-riservi jew għall-gruppi tal-forniment tar-riservi li jkunu jinsabu fis-sistemi ta' distribuzzjoni u għall-forniment tar-riservi tal-potenza attiva. Il-proċessi ta' prekwalfikazzjoni għall-FCR, għall-FRR u għall-RR mogħtija fl-Artikolu 155, fl-Artikolu 159 u fl-Artikolu 162 rispettivament għandhom jispeċifikaw l-informazzjoni li jridu jipprovdu l-unitajiet tal-forniment tar-riservi jew il-gruppi tal-forniment tar-riservi potenzjali, li għandha tinkludi:
 - (a) il-livelli tal-vultaġġ u l-punti ta' konnessjoni tal-unitajiet tal-forniment tar-riservi jew tal-gruppi tal-forniment tar-riservi;
 - (b) it-tip ta' riservi tal-potenza attiva;
 - (c) il-kapaċità massima ta' riserva pprovdata mill-unitajiet tal-forniment tar-riservi jew mill-gruppi tal-forniment tar-riservi f'kull punt ta' konnessjoni; u
 - (d) ir-rata massima ta' bidla fil-potenza attiva għall-unitajiet tal-forniment tar-riservi jew għall-gruppi tal-forniment tar-riservi.
3. Il-proċess tal-prekwalfikazzjoni għandu jissejjes fuq l-iskeda taż-żmien u r-regoli miftiehma dwar l-iskambji tal-informazzjoni u l-forniment tar-riservi tal-potenza attiva bejn it-TSO, id-DSO tal-konnessjoni mar-riservi u d-DSOs intermedji. Il-proċess tal-prekwalfikazzjoni għandu jidmum massimu ta' tliet xhur minn meta l-unità tal-forniment tar-riservi jew il-grupp tal-forniment tar-riservi jissottometti applikazzjoni formali kompluta.
4. Matul il-prekwalfikazzjoni ta' unità tal-forniment tar-riservi jew ta' grupp tal-forniment tar-riservi konness mas-sistema ta' distribuzzjoni tiegħu, kull DSO tal-konnessjoni mar-riservi u kull DSO intermedju għandu jkollu d-dritt jistabilixxi, f'kooperazzjoni mat-TSO, limiti għall-forniment tar-riservi tal-potenza attiva li jkunu jinsabu fis-sistema ta' distribuzzjoni tiegħu jew jeskludi dan il-forniment, abbażi ta' raġunijiet tekniċi bhal fejn jinsabu ġeografikament l-unitajiet tal-forniment tar-riservi u l-gruppi tal-forniment tar-riservi.

5. Kull DSO tal-konnessjoni mar-riservi u kull DSO intermedju għandu jkollu d-dritt jistabbilixxi, f'kooperazzjoni mat-TSO, qabel ma jiġu attivati r-riservi, limiti temporanji għall-forniment tar-riservi tal-potenza attiva li jkunu jinsabu fis-sistema ta' distribuzzjoni tiegħu. It-TSOs rispettivi għandhom jaqblu mad-DSOs tal-konnessjoni mar-riservi u mad-DSOs intermedji tagħhom dwar il-proċeduri applikabbli.

TITOLU 11

TRASPARENZA TAL-INFORMAZZJONI

Artikolu 183

Rekwiżiti ġenerali tat-trasparenza

1. It-TSOs kollha għandhom jiżguraw li l-informazzjoni elenkata f'dan it-Titolu tiġi ppubblikata f'hin u f'format li ma johlqux vantaġġ jew żvantaġġ kompetittiv attwali jew potenzjali lil xi parti individwali jew lil xi kategorija ta' parti u filwaqt li jqisu kif xieraq l-informazzjoni kummerċjali sensitiva.
2. Kull TSO għandu juża l-għarfien u l-ghodod disponibbli sabiex jegħleb il-limiti tekniċi u jiżgura d-disponibilità u l-precizjoni tal-informazzjoni mqiegħda għad-dispożizzjoni tan-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku skont l-Artikolu 16 u l-Artikolu 185(3).
3. Kull TSO għandu jiżgura d-disponibilità u l-precizjoni tal-informazzjoni mqiegħda għad-dispożizzjoni tan-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku skont l-Artikoli 184 sa 190.
4. Il-materjal kollu għall-pubblikazzjoni msemmi fl-Artikoli 184 sa 190 għandu jitqiegħed għad-dispożizzjoni tan-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku tal-inqas bl-Ingliż. In-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku għandu jipubblika dan il-materjal fuq il-pjattaforma ta' trasparenza tal-informazzjoni stabbilita skont l-Artikolu 3 tar-Regolament (UE) Nru 543/2013.

Artikolu 184

Informazzjoni dwar il-ftehimiet operazzjonali

1. Kull TSO għandu jaqsam il-kontenut tal-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika tiegħu mal-awtorità regolatorja tiegħu jew, fejn dan ikun applikabbli, ma' awtorità kompetenti oħra sa mhux iktar tard minn xahar qabel ma dan jidhol fis-sehħ.
2. It-TSOs kollha ta' kull zona sinkronika għandhom jibagħtu l-kontenut tal-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika tagħhom lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblika sa mhux iktar tard minn gimgħa minn meta jidhol fis-sehħ.
3. Kull TSO ta' kull blokk LFC għandu jaqsam il-kontenut tal-ftehim operazzjonali dwar il-blokk LFC tiegħu mal-awtorità regolatorja tiegħu jew, fejn dan ikun applikabbli, ma' awtorità kompetenti oħra.

Artikolu 185

Informazzjoni dwar il-kwalità tal-frekwenza

1. Meta t-TSOs ta' zona sinkronika jipponu li jimmodifikaw il-valuri għall-parametri għad-definizzjoni tal-kwalità tal-frekwenza jew għall-parametri mira tal-kwalità tal-frekwenza skont l-Artikolu 127, għandhom jinnotifikaw il-valuri mmodifikati lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblikahom tal-inqas xahar qabel ma jidhol fis-sehħ il-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika.
2. Meta dan ikun applikabbli, it-TSOs kollha ta' kull zona sinkronika għandhom jinnotifikaw il-valuri tal-parametri fil-mira tal-FRC għal kull blokk LFC u għal kull zona LFC lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblikahom tal-inqas xahar qabel ma jibdew japplikaw.
3. It-TSOs kollha ta' kull zona sinkronika għandhom jinnotifikaw il-metodoloġija li użaw biex jistabbilixxu r-riskju ta' eżawriment tal-FCR lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblika tal-inqas tliet xhur qabel ma jibda japplika l-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika.

4. Il-monitor taż-żona sinkronika ta' kull żona sinkronika għandu jinnnotifika r-risultati tal-proċess ta' applikazzjoni tal-kriterji ghaż-żona sinkronika tagħhom lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblikahom fi żmien tliet xhur mill-aħhar kronogramma tal-perjodu tal-kejl u tal-inqas erba' darbiet fis-sena. Dawk ir-risultati għandhom jinkludu tal-inqas l-affarijiet li ġejjin:

- (a) il-valuri tal-kriterji għall-ewalwazzjoni tal-kwalità tal-frekwenza kkalkulati ghaż-żona sinkronika u għal kull blokka LFC fiż-żona sinkronika skont l-Artikolu 133(3); u
- (b) ir-risoluzzjoni tal-kejl, il-precizjoni tal-kejl u l-metodu ta' kalkolu speċifikati skont l-Artikolu 132.

5. It-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jinnotifikaw il-perjodu ta' kalar speċifikat skont l-Artikolu 136 lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblikah tal-inqas tliet xhur qabel ma jibda japplika.

Artikolu 186

Informazzjoni dwar l-istruttura tal-kontroll tagħbija-frekwenza

1. It-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jinnotifikaw l-informazzjoni li ġeja lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblikaha tal-inqas tliet xhur qabel ma jibda japplika l-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika:

- (a) informazzjoni dwar l-istruttura tal-attivazzjoni tal-proċessi taż-żona sinkronika, inkluża tal-inqas informazzjoni dwar iż-żoni ta' monitoraġġ, iż-żoni LFC u l-blokk LFC iddefiniti u t-TSOs rispettivi tagħhom; u
- (b) informazzjoni dwar l-istruttura tar-responsabilità għall-proċessi taż-żona sinkronika, inkluża tal-inqas informazzjoni dwar il-proċessi żviluppati skont l-Artikolu 140(1) u l-Artikolu 140(2).

2. It-TSOs kollha li jimplementaw proċess għan-nettjar tal-iżbilanci għandhom jipubblikaw informazzjoni dwar dak il-proċess li għandha tinkludi tal-inqas il-lista tat-TSOs partecipanti u d-data tal-bidu tal-proċess għan-nettjar tal-iżbilanci.

Artikolu 187

Informazzjoni dwar l-FCR

1. It-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jinnotifikaw l-approċċ ta' dimensjonar għall-FCR ghaż-żona sinkronika tagħhom skont l-Artikolu 153(2) lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblikah tal-inqas xahar qabel ma jibda japplika.

2. Meta dan ikun applikabbli, it-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jinnotifikaw l-ammont totali ta' kapacità ta' riserva fuq l-FCR u l-ishma tal-kapacità ta' riserva fuq l-FCR meħtieġa għal kull TSO speċifikati skont l-Artikolu 153(1) bhala l-obbligu inizjali ta' FCR lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblikahom tal-inqas xahar qabel ma jibdew japplikaw.

3. It-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jinnotifikaw il-karatteristiċi tal-FCR stabbiliti ghaż-żona sinkronika tagħhom skont l-Artikolu 154(2) u r-rekwiziti addizzjonali għall-gruppi tal-forniment tal-FCR skont l-Artikolu 154(3) lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblikahom tal-inqas tliet xhur qabel ma jibdew japplikaw.

Artikolu 188

Informazzjoni dwar l-FRR

1. It-TSOs kollha ta' kull blokka LFC għandhom jinnotifikaw ir-rekwiziti għad-disponibilità tal-FRR u r-rekwiziti għall-kwalità tal-kontroll speċifikati skont l-Artikolu 158(2) u r-rekwiziti tekniċi għall-konnessjoni speċifikati skont l-Artikolu 158(3) għall-blokka LFC tagħhom lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblikahom tal-inqas tliet xhur qabel ma jibdew japplikaw.

2. It-TSOs kollha ta' kull blokka LFC għandhom jinnotifikaw ir-regoli tad-dimensjonar tal-FRR speċifikati għall-blokka LFC tagħhom skont l-Artikolu 157(1) lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblikahom tal-inqas tliet xhur qabel ma jibda japplika l-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC.

3. It-TSOs kollha ta' kull żona sinkronika għandhom jinnotifikaw, sat-30 ta' Novembru ta' kull sena, dokument li jagħti harsa ġenerali lejn il-kapacitajiet ta' riserva fuq l-FRR ta' kull blokka LFC għas-sena ta' wara lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblikah.

4. It-TSOs kollha ta' kull zona sinkronika għandhom jinnotifikaw, fi żmien 30 jum minn tmiem it-trimestru, il-kapaċitajiet reali ta' riserva fuq l-FRR ta' kull blokk LFC tal-aħħar trimestru lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblikahom.

Artikolu 189

Informazzjoni dwar l-RR

1. It-TSOs kollha ta' kull blokk LFC li topera proċess ta' rimpjazzament ta' riserva għandhom jinnotifikaw ir-rekwiżiti għad-disponibilità tal-RR speċifikati skont l-Artikolu 161(2) u r-rekwiżiti tekniċi għall-konnessjoni speċifikati skont l-Artikolu 161(3) għall-blokk LFC tagħhom lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblikahom fi żmien tliet xhur qabel ma jibded japplikaw.

2. It-TSOs kollha ta' kull zona sinkronika għandhom jinnotifikaw, sat-30 ta' Novembru ta' kull sena, dokument li jagħti harsa ġenerali lejn il-kapaċitajiet ta' riserva fuq l-RR ta' kull blokk LFC għas-sena ta' wara lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblikah.

3. It-TSOs kollha ta' kull zona sinkronika għandhom jinnotifikaw, fi żmien 30 jum minn tmiem it-trimestru, il-kapaċitajiet reali ta' riserva fuq l-RR ta' kull blokk LFC tal-aħħar trimestru lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblikahom.

Artikolu 190

Informazzjoni dwar il-kondiviżjoni u l-iskambju

1. It-TSOs kollha ta' kull zona sinkronika għandhom jinnotifikaw il-kompilazzjonijiet annwali tal-ftehimiet għall-kondiviżjoni tal-FRR u għall-kondiviżjoni tal-RR għal kull blokk LFC fiż-żona sinkronika lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblikahom skont l-Artikolu 188(3) u l-Artikolu 189(2). Dawk il-kompilazzjonijiet għandhom jinkludu l-informazzjoni li ġejja:

(a) l-identità tal-blokk LFC meta jkun hemm ftehim għall-kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR; u

(b) is-sehem tal-FRR u tal-RR imnaqqas minhabba kull ftehim għall-kondiviżjoni tal-FRR jew tal-RR.

2. It-TSOs kollha ta' kull zona sinkronika għandhom jinnotifikaw l-informazzjoni dwar il-kondiviżjoni tal-FCR bejn żoni sinkroniċi differenti lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku biex dan jipubblikaha skont l-Artikolu 187(1). Dik l-informazzjoni għandha tinkludi dan li ġej:

(a) l-ammont tal-kapaċità kondiviża ta' riserva fuq l-FCR bejn it-TSOs li dahlu għal ftehimiet għall-kondiviżjoni tal-FCR; u

(b) l-effetti tal-kondiviżjoni tal-FCR fuq il-kapaċità ta' riserva fuq l-FCR tat-TSOs involuti.

3. Meta dan ikun applikabbli, it-TSOs kollha għandhom jipubblikaw l-informazzjoni dwar l-iskambju tal-FCR, tal-FRR u tal-RR.

PARTI V

DISPOŻIZZJONIJET FINALI

Artikolu 191

Emendi għall-kuntratti u għall-patti u l-kundizzjonijiet ġenerali

Il-klawżoli rilevanti kollha fil-kuntratti u l-patti u l-kundizzjonijiet ġenerali tat-TSOs, tad-DSOs u tal-utenti sinifikanti tal-grilja b'rabta mat-thaddim tas-sistema għandhom jikkonformaw mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament. Għal dak il-ghan, dawk il-kuntratti u l-patti u l-kundizzjonijiet ġenerali għandhom jiġu mmodifikati kif xieraq.

Artikolu 192

Dhul fis-sehh

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-sehh fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

L-Artikoli 41 sa 53 ghandhom japplikaw 18-il xahar wara d-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament. Meta xi Artikolu iehor jipprevedi l-forniment jew l-użu tad-dejta kif deskritt fl-Artikoli 41 sa 53, fil-perjodu ta' bejn meta jidhol fis-sehh dan ir-Regolament u meta jibdew japplikaw l-Artikoli 41 sa 53 ghandha tintuża l-iktar dejta ekwivalenti riċenti disponibbli, fformat li jkun stabbilit mill-entità responsabbli għall-forniment tad-dejta, sakemm ma jkunx hemm qbil mod iehor.

L-Artikolu 54(4) ghandu japplika mid-data meta jibda japplika l-Artikolu 41(2) tar-Regolament (UE) 2016/631 u mid-data meta jibda japplika l-Artikolu 35(2) tar-Regolament (UE) 2016/1388.

Dan ir-Regolament ghandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell, it-2 ta' Awwissu 2017.

Għall-Kummissjoni

Il-President

Jean-Claude JUNCKER

ANNEX I

Dispożizzjonijiet li ma japplikawx għat-TSOs tal-Litwanja, tal-Latvja u tal-Estonja skont l-Artikolu 2(4):

- (1) l-Artikolu 16(2)(d), (e) u (f);
 - (2) l-Artikolu 38(2);
 - (3) l-Artikolu 39(3);
 - (4) l-Artikolu 118;
 - (5) l-Artikolu 119;
 - (6) l-Artikolu 125;
 - (7) l-Artikolu 126;
 - (8) l-Artikolu 127(1)(i), (3), (4), (5) u (9);
 - (9) l-Artikolu 128(4) u (7);
 - (10) l-Artikolu 130(1)(b);
 - (11) l-Artikolu 131
 - (12) l-Artikolu 132(2);
 - (13) l-Artikolu 133 sal-Artikolu 140;
 - (14) l-Artikolu 141(1), (2), (4)(c), (5), (6), (9), (10) u (11);
 - (15) l-Artikolu 142;
 - (16) l-Artikolu 143(3);
 - (17) l-Artikolu 145(1), (2), (3), (4) u (6);
 - (18) l-Artikolu 149(3);
 - (19) l-Artikolu 150;
 - (20) l-Artikolu 151(2);
 - (21) l-Artikolu 152 sal-Artikolu 181;
 - (22) l-Artikolu 184(2);
 - (23) l-Artikolu 185;
 - (24) l-Artikolu 186(1);
 - (25) l-Artikolu 187;
 - (26) l-Artikolu 188(1) u (2); u
 - (27) l-Artikolu 189(1).
-

ANNEX II

Il-firxiet tal-vultaġġ imsemmijin fl-Artikolu 27:

Tabella 1

Il-firxiet tal-vultaġġ fil-punt ta' konnessjoni ta' bejn 110 kV u 300 kV

Iż-żona sinkronika	Il-firxa tal-vultaġġ
Iż-żona sinkronika tal-Ewropa Kontinentali	0,90 pu sa 1,118 pu
Iż-żona sinkronika tal-pajjiżi Nordiċi	0,90 pu sa 1,05 pu
Iż-żona sinkronika tal-Gran Brittanja	0,90 pu sa 1,10 pu
Iż-żona sinkronika tal-Irlanda u tal-Irlanda ta' Fuq	0,90 pu sa 1,118 pu
Iż-żona sinkronika tal-pajjiżi Baltiċi	0,90 pu sa 1,118 pu

Tabella 2

Il-firxiet tal-vultaġġ fil-punt ta' konnessjoni ta' bejn 300 kV u 400 kV

Iż-żona sinkronika	Il-firxa tal-vultaġġ
Iż-żona sinkronika tal-Ewropa Kontinentali	0,90 pu sa 1,05 pu
Iż-żona sinkronika tal-pajjiżi Nordiċi	0,90 pu sa 1,05 pu
Iż-żona sinkronika tal-Gran Brittanja	0,90 pu sa 1,05 pu
Iż-żona sinkronika tal-Irlanda u tal-Irlanda ta' Fuq	0,90 pu sa 1,05 pu
Iż-żona sinkronika tal-pajjiżi Baltiċi	0,90 pu sa 1,097 pu

ANNEX III

Il-parametri għad-definizzjoni tal-kwalità tal-frekwenza msemmijin fl-Artikolu 127:

Tabella 1

Il-parametri għad-definizzjoni tal-kwalità tal-frekwenza taż-żoni sinkroniċi

	Iż-żona sinkronika tas-CE	Iż-żona sinkronika tal-GB	Iż-żona sinkronika tal-IE/NL	Iż-żona sinkronika tal-pajjiżi Nordiċi
Il-firxa tal-frekwenza standard	± 50 mHz	± 200 mHz	± 200 mHz	± 100 mHz
Id-devjazzjoni massima istantanja tal-frekwenza	800 mHz	800 mHz	1 000 mHz	1 000 mHz
Id-devjazzjoni statika massima tal-frekwenza	200 mHz	500 mHz	500 mHz	500 mHz
Il-hin għall-irkupru tal-frekwenza	Parametru mhux użat	Minuta	Minuta	Parametru mhux użat
Il-firxa tal-irkupru tal-frekwenza	Parametru mhux użat	± 500 mHz	± 500 mHz	Parametru mhux użat
Il-hin għar-restawr tal-frekwenza	Kwarta	Kwarta	Kwarta	Kwarta
Il-proċess tar-restawr tal-frekwenza	Parametru mhux użat	± 200 mHz	± 200 mHz	± 100 mHz
Il-hin għall-iskattar tal-istat ta' alert	5 minuti	10 minuti	10 minuti	5 minuti

Il-parametri mira tal-kwalità tal-frekwenza msemmijin fl-Artikolu 127:

Tabella 2

Il-parametri mira tal-kwalità tal-frekwenza taż-żoni sinkroniċi

	Iż-żona sinkronika tas-CE	Iż-żona sinkronika tal-GB	Iż-żona sinkronika tal-IE/NL	Iż-żona sinkronika tal-pajjiżi Nordiċi
L-għadd massimu ta' minuti barra l-firxa tal-frekwenza standard	15 000	15 000	15 000	15 000

ANNEX IV

Il-parametri fil-mira tal-FRCE msemmijin fl-Artikolu 128:

Tabella

Il-parametri fil-mira tal-FRCE għaż-żoni sinkroniċi tal-GB u tal-IE/NL

	Iż-żona sinkronika tal-GB	Iż-żona sinkronika tal-IE/NL
Il-livell 1	3 %	3 %
Il-livell 2	1 %	1 %

ANNEX V

Ir-rekwiżiti tekniċi minimi tal-FCR imsemmijin fl-Artikolu 154:

Tabella

Il-karatteristiċi tal-FCR fiż-żoni sinkroniċi differenti

Il-preċiżjoni minima tal-kejl tal-frekwenza	Iż-żoni sinkroniċi tas-CE, tal-GB, tal-IE/NL u tal-pajjiżi Nordiċi	10 mHz jew l-istandard industrijali jekk dan ikun aħjar
L-effett massimu kkombinat tal-insensittività inerenti tar-rispons tal-frekwenza u tal-banda artifiċjali intenzjonali possibbli tar-rispons tal-frekwenza tar-regolatur tal-unitajiet tal-forniment tal-FCR jew tal-gruppi tal-forniment tal-FCR.	Iż-żona sinkronika tas-CE	10 mHz
	Iż-żona sinkronika tal-GB	15-il mHz
	Iż-żona sinkronika tal-IE/NL	15-il mHz
	Iż-żona sinkronika tal-pajjiżi Nordiċi	10 mHz
Il-hin ta' attivazzjoni totali tal-FCR	Iż-żona sinkronika tas-CE	30 sekonda
	Iż-żona sinkronika tal-GB	10 sekondi
	Iż-żona sinkronika tal-IE/NL	15-il sekonda
	Iż-żona sinkronika tal-pajjiżi Nordiċi	30 sekonda jekk il-frekwenza tas-sistema tkun barra l-firxa tal-frekwenza standard
Id-devjazzjoni tal-frekwenza ta' attivazzjoni totali tal-FCR	Iż-żona sinkronika tas-CE	± 200 mHz
	Iż-żona sinkronika tal-GB	± 500 mHz
	Iż-żona sinkronika tal-IE/NL	L-FCR dinamiċi ± 500 mHz
		L-FCR statiki ± 1 000 mHz
	Iż-żona sinkronika tal-pajjiżi Nordiċi	± 500 mHz

ANNEX VI

Il-limiti u r-rekwiżiti għall-iskambju tal-FCR imsemmijin fl-Artikolu 163:

Tabella

Il-limiti u r-rekwiżiti għall-iskambju tal-FCR

Iż-zona sinkronika	L-iskambju tal-FCR jista' jsir:	Il-limiti għall-iskambju tal-FCR
Iż-zona sinkronika tas-CE	bejn it-TSOs ta' blokko LFC maġenb xulxin	<ul style="list-style-type: none"> — It-TSOs ta' blokko LFC għandhom jiżguraw li tal-inqas 30 % mill-obbligi inizjali kkombinati ta' FCR tagħhom ikun ipprovdut fiżikament fil-blokko LFC tagħhom; u — l-ammont tal-kapaċità ta' riserva fuq l-FCR li tkun tinsab fiżikament fi blokko LFC minhabba l-iskambju tal-FCR ma' blokko LFC oħrajn għandu jkun limitat għall-massimu ta': <ul style="list-style-type: none"> — 30 % mill-obbligi inizjali kkombinati totali ta' FCR tat-TSOs tal-blokko LFC li magħha tkun konnessa fiżikament il-kapaċità ta' riserva fuq l-FCR; u — 100 MW tal-kapaċità ta' riserva fuq l-FCR.
	bejn it-TSOs taż-żoni LFC tal-istess blokko LFC	<ul style="list-style-type: none"> — It-TSOs taż-żoni LFC li jikkostitwixxu blokko LFC wahda għandu jkollhom id-dritt jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokko LFC, limiti interni għall-iskambju tal-FCR bejn iż-żoni LFC tal-istess blokko LFC sabiex: <ul style="list-style-type: none"> — jevitaw il-kongestjoni interna f'każ li jiġu attivati l-FCR; — jiżguraw distribuzzjoni ugwali tal-kapaċità ta' riserva fuq l-FCR f'każ li jinqasam in-network; u — jevitaw li tiġi affettwata l-istabbiltà tal-FCP jew is-sigurtà operazzjonali.
Iż-żoni sinkroniċi l-oħrajn	bejn it-TSOs taż-żona sinkronika	<ul style="list-style-type: none"> — It-TSOs taż-żona sinkronika għandu jkollhom id-dritt jispeċifikaw, fil-ftehim operazzjonali dwar iż-żona sinkronika, limiti għall-iskambju tal-FCR sabiex: <ul style="list-style-type: none"> — jevitaw il-kongestjoni interna f'każ li jiġu attivati l-FCR; — jiżguraw distribuzzjoni ugwali tal-FCR f'każ li jinqasam in-network; u — jevitaw li tiġi affettwata l-istabbiltà tal-FCP jew is-sigurtà operazzjonali.

ANNEX VII

Ir-rekwiżiti u l-limiti għall-iskambju tal-FRR fiż-żona sinkronika msemmijin fl-Artikolu 167:

Tabella

Ir-rekwiżiti u l-limiti għall-iskambju tal-FRR f'żona sinkronika

Iż-żona sinkronika	L-iskambju tal-FRR jista' jsir:	Il-limiti għall-iskambju tal-FRR
Iż-żoni sinkroniċi kollha li jikkonsistu f'fiktur minn blokka LFC waħda	bejn it-TSOs ta' blokko LFC differenti	— It-TSOs ta' blokka LFC għandhom jiżguraw li tal-inqas 50 % mill-kapaċità ta' riserva kkombinata totali tagħhom fuq l-FRR li tohrog mir-regoli tad-dimensjonar tal-FRR imsemmijin fl-Artikolu 157(1) u qabel ma jsir xi tnaqqis minhabba l-kondiviżjoni tal-FRR skont l-Artikolu 157(2) jibqa' fil-blokka LFC tagħhom.
	bejn it-TSOs taż-żoni LFC tal-istess blokka LFC	— It-TSOs taż-żoni LFC li jikkostitwixxu blokka LFC waħda għandu jkollhom id-dritt jispeċifikaw, jekk ikun hemm b'żonn, limiti interni għall-iskambju tal-FRR bejn iż-żoni LFC tal-blokka LFC fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC sabiex: <ul style="list-style-type: none"> — jevitaw il-kongestjoni interna minhabba l-attivazzjoni tal-kapaċità ta' riserva fuq l-FRR suġġetta għall-iskambju tal-FRR; — jiżguraw distribuzzjoni ugwali tal-FRR fiż-żona sinkronika u fil-bloko LFC f'każ li jin-qasam in-netwerk; u — jevitaw li tiġi affettwata l-istabbiltà tal-FRR jew is-sigurtà operazzjonali.

ANNEX VIII

Ir-rekwiżiti u l-limiti għall-iskambju tal-RR fiż-żona sinkronika msemmijin fl-Artikolu 169:

Tabella

Ir-rekwiżiti u l-limiti għall-iskambju tal-RR fiż-żona sinkronika

Iż-żona sinkronika	L-iskambju tal-RR jista' jsir:	Il-limiti għall-iskambju tal-RR
Iż-żoni sinkroniċi kollha li jikkonsistu f'fiktur minn blokka LFC waħda	bejn it-TSOs ta' blokko LFC differenti	— It-TSOs taż-żoni LFC li jikkostitwixxu blokka LFC waħda għandhom jiżguraw li tal-inqas 50 % mill-kapaċità ta' riserva kkombinata totali tagħhom fuq l-RR li tohrog mir-regoli tad-dimensjonar tal-RR skont l-Artikolu 160(3) u qabel ma jsir xi tnaqqis fil-kapaċità ta' riserva fuq l-RR minhabba l-kondiviżjoni tal-RR skont l-Artikolu 160(4) u l-Artikolu 160(5) jibqa' fil-blokka LFC tagħhom.
	bejn it-TSOs taż-żoni LFC tal-istess blokka LFC	— It-TSOs taż-żoni LFC li jikkostitwixxu blokka LFC waħda għandu jkollhom id-dritt jiddefinixxu, jekk ikun hemm b'żonn, limiti interni għall-iskambju tal-RR bejn iż-żoni LFC tal-blokka LFC fil-ftehim operazzjonali dwar il-blokka LFC sabiex: <ul style="list-style-type: none"> — jevitaw il-kongestjoni interna minhabba l-attivazzjoni tal-kapaċità ta' riserva fuq l-RR sugġetta għall-iskambju tal-RR; — jiżguraw distribuzzjoni ugwali tal-RR fiż-żona sinkronika f'każ li jinqasam in-network; u — jevitaw li tiġi affettwata l-istabbiltà tal-RRP jew is-sigurtà operazzjonali.